

A
39
5/6

~~67-7~~ C. 15 = 2.

~~67-9~~.

67-8

Biblioteca	Real de Granada
Colección	AE
Sala	C
Estante	6
Tab.	
Número	144

511816818

BIBLIOTECA HOSPITAL REAL GRANADA	
Sala:	A
Estante:	39
Número:	516

0

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

39

40

41

42

43

44

45

46

47

48

49

50

51

52

53

-8-10

~~67-7~~ C. 15 = 2.

~~67-9~~.

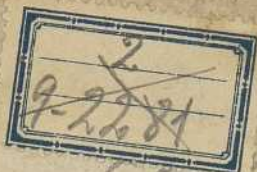
67-8

Bibli.	Real Academia
C.	15
Sala	C
Estante	6
Tab.	
Número	144

511816818

BIBLIOTECA HOSPITAL REAL GRANADA	
Sala:	A
Estante:	39
Número:	516

2.

51-8-10

12

B. D. S.

2-9-2281

R. 22816

JACOBI
WALLII
E SOCIETATE JESU
POEMATUM
LIBRI NOVEM.

*Editio nova cui accedit posthuma ad
Elegias appendix.*

LUGDUNI,

Sumptibus ANISSONIORUM,
IOAN. POSUEL, & CLAUD. RIGAUD.

M. DC. LXXXVIII.

CUM PRIVILEGIO REGIS.

A. 52918

WALLI
E SOCIETATE IESU
ROMANUM
LIBRI NOVI

LIBRARIUS A. 1550 ROMANUM
JOHN FORTI, & CLAUDIUS
M. DC. EX. 1711
CIV. A. 1711

ALEXANDRO VII.
PONTIFICI MAXIMO,
JACOBUS VVALLIUS.

LABITUR quidem adhuc, Sanctissime
Pater, Pontificatus tui annus pri-
mus: sed cuius dies singulos singulas
vitas reputare quilibet possit. Ita
multa, ac praeclara sunt, quibus no-
minis tui sanctitatem quotidie tueris, ac sustines.
Ut si quis illa temporibus sejungere, ac dispersiri
per aetatem integram velit, habiturus sit, unde
illam Pontificiis virtutibus impleat, & illustret.
Neque sic tantum Roma Imperii tui sedes, & re-
rum à te gestarum spectatrix sentit, & loquitur:
sed haec est omnium nationum, quas ab oraculis &
nutibus tuis pendentes è Quirinali monte circum-
spicis, consentiens & pervulgata vox. Non enim
ut odores, aut soni, qui, quò longius feruntur,
eò languidiùs sensus afficiunt: ita secundissima
de Pontificatu tuo fama ad remotiores populos
extenuata pervenit. Sed ut solis lumine illi qui-
dem primum, apud quos oritur; dein alii atque
alii, toto etiam calo distantes, illustrantur, om-

O P E R I S

nes ex aquo : ita virtutum tuarum pari omnes luce perfundimur, & recreamur. Quid, quod ut orientem solem prius è radiis, quibus opposita longè-que submotamontium juga feriebantur, observasse, regia felicitatis olim auspiciū fuit : ita nunc letitia nostra pars magna est relucentem sanctitatis tuæ splendorem prius conspexisse, quàm ex hoc rerum culmine sese plenius jucundiùsque diffunderet. Vidimus quippe, vidimus Septemtrionem nostrum sapientia, pietatis, eruditionisque tuæ luce collustrari, ex eoque communi prasagitione coniecimus id futurum, quod nunc publico terrarum bono evenisse gratulamur. Quocircà cùm de supremâ Deoque proximâ dignitate consensu antehac inaudito tibi delatâ nuntius venit, non quid tibi debitum, sed quid persolutum esset, intelleximus. Hæret adhuc infixus omnium animis vultus ille tuus, dignitatis & modestiæ plenus: recurrunt veteres tuæ ad religionis propagationem, temporūque tranquillitatem intentæ curæ: absolutissima vita exempla, quæ de te sumpsit, perire apud se aut evanescere numquam sinet Germania. Habet sua verba sincerus animus, simulatus sua: aliud observantia, aliud assentationis ingenium est. At testis ipse es, quàm integra minimæque fucata eminerent ex omnium ore, eorum etiam qui à Romanis sacris alieni erant, amoris in te, venerationisque significationes. Quò minùs speranda mihi est ab iis venia, in quorum manus hi libelli incident. Neque enim falli sese ferent, cùm eosdem tibi videbunt inscriptos, in quibus nihil ferè deprehendent, quod cum animorum suorum sensu, & sanctissimi nominis tui inscriptione conveniat. Quis eorum, si modò huius opusculi vestibulum viderit, non continuò de materiâ iudicabit, quam tu
illi

D E D I C A T I O.

illi copiosissimam praeuisti? Id ego verissimè dici fateor: at omnium iudiciis sententiisque conuictus, quem praeter te appellem, habeo neminem. A rerum tuarum & meritorum magnitudine ad modestiam tuam provoco, quae Romam, quae Italiam, quae orbem Christianum ad se convertit, & rapuit. Incredibilis omnium erat ad honores tibi deferendos voluntatum studiorumque consensus: gestiebant omnes erumpenti latissimèque redundanti letitia paria praestare: columnae, imagines, statuae nullae satis magnificae & elaboratae videbantur, quae in arcus triumphales assurgerent: ut easdem inscriptionibus te dignis exornarent, contendebant ingenia: septem ipsi colles, ita vivam, gentilitiis tuis montibus altius attollendi, sese submittere velle videbantur: cum his omnibus modestia tua nutus unus occurrit & obstitit, & in egenorum animis omnes triumphos, omnia ornamenta honoris, & laudis insignia condi & collocari voluit. Hac faciet, ut Pontificatus tui gloria alatur memoriae omnium, sermonibus crescat, literarum momenti corroboretur. Hac igitur, non solum Ferdinando Furstenbergio Cubiculario tuo, me deducente, illud mihi sumpsi, ut auderem, quid iud hoc libelli est, ad sacros pedes tuos venerabundus deponere. Non quòd essem nescius, quid offerrem, sed quòd exemplis & sapientium vocibus institutus mihi persuaderem nihil delibari de cuiusquam gloria, si rem exilem benigno vultu animòque dignetur. Auxit potius, quàm imminuit regum laudem benevolentia, quàm aut aquam è propinquo fluvio exceptam, aut avulsum è terrâ legumen admiserunt. Nam i cui nihil ad augendum fastigium superest, hic uno modo crescere potest, si se ipse submittat, securus magnitudinis suae. Neque enim

OPERIS DEDICATIO.

enim ab ullo periculo fortuna Principum longius abest, quàm ab humilitate. In supremo te fastigio consistentem adorant ipsi, quibus præter te unum nihil est sublimius, Reges : illi pedibus tuis figunt oscula : illi te communem patrem, discordiarum moderatorem, belli pacisque arbitrum à Deo sibi datum vocant : illi potestatem tuam dicam, an sanctimoniam ? certè utramque reveriti coronas suas & regna consignatis à se literis tibi tradunt, & consecrant. Regina ab ultimo Septemtrione sapientia tua famâ excita te audire, tibi parere pulcrius ducunt, quàm imperare. Nec me cum his libellis ad te accedere cogitantem majestatis tanta splendor additione prohibuit ? Prohibuisset sanè, nisi, quanta illa sit, ex ejusdem remissione, quâ rem tenuem, uti confido, excipies, clariùs perspicere videretur.

S. D. N.

SIDRO

SIDRONIJ HOSSCHIJ

E SOCIETATE JESU

ELEGIA

A D

JACOBUM VVALLIUM

EX EADEM SOCIETATE.

Vt poemata sua in lucem edat.

Flos & amor vatum, quo Cynthius ipse canente,
Et veniunt faciles ex Helicone Dea,
Quando erit, ut magnis addat te fama poetis,
A totâ dignum posteritate legi?

Serta quidem, laurosque tibi properamus amici:
Munera privati sunt tamen ista laris.

Immensum tua Musa, nec arctius orbe theatrum
Exigit: hoc spatium laudis habere potes.

Quis tibi non canit hac, & miscet plausibus iras?
Illa tibi irasci me quoque causa iubet.

Quod potes, hoc igitur tantum te posse sciemus?
Solâque spes de te votâque semper erunt?

Vtilis intereâ, meliôrque elabitur atas.

Cessatum satis est: quod vocat ira, sequar.

Nec mihi vindicta est, quam non vereare facultas.

Musarum causa est: & Deus ora movet.

Nec tibi, si causâ victus vincaris & armis,

Turpe puta culpa pœnituisse tua.

Invidiam, & lauros, & nomen, & omnia vatum

Premia Pierides jam meruere tua.

Sive gravi nixus canis arma virôsq; cothurno;

Armis digna virum verba cothurnus habet.

ELEGIA

Seu Latiam tentas Venusinâ barbiton arte ;
 Proveniunt Latiâ carmina digna lyrâ.
 Seu cantes elegos : Quo dicat Apolline Naso
 Implevit numeros iste poëta meos ?
 Seu Deus increpuit thyrso graviore furentem,
 Nil vulgare sonas : omnia pondus habent.
 Sermo fluit purus , priscôque simillimus auro,
 Et quem Roma vetus non neget esse suum.
 Pars operis quacumque tui , quacumque legetur
 Pagina , me verum dicere testis erit.
 Currarum intereâ pretium tibi vile tuarum est,
 Si te nil aliud , quàm labor ipse iuvat.
 Admonui quoties, Debes tua carmina fama :
 Fama tuum expectat non patienter opus.
 Sic ego : sed mihi tu , Musisque monentibus aures
 Obstruis , & paucos pscere carmen ais.
 Quid culpam extenuas ? non excusabilis illa est.
 Qua labor est meritis pramia ferre , ferat.
 Quis , nisi mentis inops, ipsis jam dives ab Indis
 Dum redit , advectas in mare mittat opes ?
 Numquid Erythrao quas legit litore conchas,
 Rursus Erythrao litore condit Arabs ?
 Quid tibi , quid Superis obstas , tantumque 'recusas
 Quantum optare soles, nec tua vota capis ?
 Ergò terra tuum cum corpore nomen habebit ?
 Et qui te tumulus, tam bona scripta teget ?
 Sit tibi mens melior , nec postera nesciat atas,
 Nec tua , te priscis vatibus esse parem.
 Marmora Lysippus , vivosque imitantia vultus
 Non tulit in caco signa latere specu.
 Nec Venerem Coos postquàm pinxisset Apelles,
 Passus in obscuro delituisse loco est.
 Tu tua scripta premes ? potiorâque marmore & are
 Ingenii perdes tot monumenta tui ?
 Si furor antiquis placuisset vatibus idem,
Quid

AD AUCTOREM.

Quid Maro, quid Flaccus, quid modò Naso foret,
 Hac eadem magno si mens venisset Homero,
 Quis vatum Aoniis ora rigasset aquis?
 Finibus exiguis virtus, & inertia distant,
 Obruta si virtus semper, ut illa, latet.
 Si Calamis nocti tantum tenebrisque laboret,
 Exactos Calamis quid mihi jactet equos?
 Illa Syracosii toties laudata Myronis
 Bucula, qua domino, qua sibi fama fuit,
 Plus propè, quàm domino, luci debere fatetur;
 Hac vitam, hac famam contulit; ille manum.
 Ille dedit saxo vitam, lucemque mereri:
 Quod vivat, quod adhuc nota sit, illa dedit.
 At tibi, si lateas, quid proderit esse poëtam?
 Si renuis laurum, quid mervisse juvat?
 Quid dubitas, nimiumque times tua credere fama
 Carmina: nil illis cura quod addat habet.
 Aude, quid trepidas? en cum lauròque tubáque
 Fama tuas pridem constitit ante fores.
 Hoc aude versare tuos in pulvere currus:
 Ne dubita, vinces: palma parata tibi est.
 Sapè aliquis laurósque comis, ederásque precatur,
 Implorátque omnes, sollicitátque Deas.
 Nec veniunt edera, nec circum tempora lauri,
 Nec misero Phœbus, Pieridésque favent.
 At tibi quos vivo promittit Fama triumphos,
 Paucis post cineres vatibus aqua dedit.
 Ipsa tibi desert Pindi de vertice laurum,
 Sertáque temporibus Calliopeia tuis.
 Ecce tibi assurgit Phœbi chorus omnis, & orat
 Vt te respicias, & quod es, esse velis.
 Sarmaticas horrens Nasonis spiritus umbras
 Dum fugit, & nostram lustrat & ambit humum;
 Repperit heredem, dominóque avoque superstes
 Incidit ingenio, magne poëta, tuo.

Hunc

AD AUCTOREM ELEGIA.

*Hunc tu, quem nec hiems Scythia, nec Caesaris ira
 Perdidit, hunc in te non superesse sines ?
 Hoc tu si facies, tum te de marmore dicam
 Excisum è Scythicis pectus habere jugis.
 Hoc tu si facies, fiam de supplice vindex.
 Cornua jam sumsi : dum licet, illa cave.
 Indice me (neque enim nomen culpamque tacebo,
 Nec mea cum paucis juncta querela venit)
 Indice me, donec vates, ederaque vigeant,
 Diceris populi publicus ore reus.
 Cedis ? an obduras ? nec te mea vota, nec ira,
 Nec te Parnassi numina magna movent ?
 Iam feror in pugnam : neque me reverentia vertet,
 Aut pudor, aut, tanti causa furoris, amor.
 Nec vani assultus, nec erunt sine viribus ira:
 Pierides nobis, & dolor arma dabunt.
 Trans ego Pyrenen, trans altas audiar Alpes,
 Vena mihi felix sit modo, parque tue.
 Solis ab occasu mea vox pertinet ad ortum,
 Nec te posteritas nesciet esse reum.
 Sed puto, flecteris : si falles, pagina testis
 Hac maneat culpa tempus in omne tua.*

A D
LECTOREM.

U M Q U A M mihi consilium fuit,
Amice Lector, libellos poëmatum
scribere, nedum publica de iis judi-
cia experiri. Verùm cùm Musas sive
naturæ quadam inductione, sive ea-
rum elegantia atque suavitate captus sic ama-
rem, ut illæ me vicissim non omnino negligerent,
& cùm ita res ferret, tentanti dictarent aliquid,
quod legi posset, factum est, ut me prius inter
Poëtas censerì posse animadverterem, quàm ipse
me poëtam esse crederem. Nimirum ut illi in-
terdum, qui utiles herbas in montibus legunt,
legendi studio in eorum fastigio consistere se
prius vident, quàm eodem eniti constituerant:
ita dum hæc studia me oblectant, & nunc meâ
sponte, nunc amicorum rogatu elaboro aliquid,
eò me paullatim dies, & nonnulla sedulitas in-
scientem deduxerunt, quò vix me pervenire posse
speraveram. Quæ igitur diversis temporibus va-
rio argumento à me scripta fuerant, cùm ejus
artis periti legerent probarentque, eadem ut in
publicum prodire permetterem, impetrarunt con-
vitiis pænè quotidiano, sed amoris & commen-
dationis pleno, quale in superiore Elegiâ expres-
sum vides. Veritati quidem aliquid, plus amicit-
iæ ab iis tribui facile suspicabar: tamen utrique
locum dedi. Et, amabo, quæ pulcritudinem un-
quàm suam audivit commendari, nec credidit?
Forma, ut pessima sit, nulli sua non placet. Nam
quid hîc multa excusam, qui, si excusandum à
scriptore quidpiam sit, semper existimavi id unâ
litrâ

P R Æ F A T I O

liturâ potius quàm verbis confici oportere : in
 poësi præcipuè, in quâ si optimo scribendi & judi-
 candi magistro standum est, mediocribus esse non
 licet. Neque tamen mihi non aliquid subinde in
 mentem venit, quod hujus qualiscumque libelli
 editionem inhiheret, hoc præsertim sæculo &
 erudito, & culto, & quo vix totidem rudes re-
 ceperias, quot olim sapientes repertos fuisse ac-
 cipimus. Sed cùm eruditionem ferè omnem ad uti-
 litatem & quæstum plerique conferant, granum
 etiam, unde victitent, si fas est credere, præ gem-
 mâ habituri, inutilia hæc, ut ipsi quidem lo-
 quuntur, & inania Musarum oblectamenta haud
 magni putant, quia cœna duci sine illis potest.
 Quò fit, ut si quem poësis delectet, necesse pro-
 pèmodum sit, ut benè vivat, & lateat; quorum
 alterum conscientia, alterum arti excolendæ tri-
 buat, ampla graviorum studiorum præmia aliis
 relicturus. Ad hæc, dum quidam ingenio suo, bo-
 no quidem, sed præfidenti tamen, & quod miserâ
 arte fortunatius sibi esse credunt, plusculum fa-
 vent, illicò si in libellum novum inciderint, fasti-
 dio nescio quo evicti pulcrum putant non pauca
 carpere. Cur, inquam, hoc omisit? cur illud ple-
 nius non tractavit? in isto quid necesse erat ita
 multis immorari? illud, & illud quàm amplam &
 rei convenientem materiam dabat? Sic nonnum-
 quam tecto ædificiis imposito notantur & per-
 stringuntur multa: hoc angustum, illud amplum
 nimis: hoc non assurgit satis: iniquo soli istud
 obversum: aliud non quo debebat loco situm;
 & sexcenta ejusmodi. Hæc judicia ut vitare
 quispiam velit, vix est ut possit. Neque dubitant
 ingeniosi illi, quin haud paullò meliora, qualia
 sibi semper comminiscuntur, scripturi sint dum-
 modò aut otii tantillum à se impetrent, aut pa-
 tientia,

AD LECTOREM.

tientiæ, ut cum Musis in gratiam redeant, & ad pluteum paullisper meditabundi confideant. Quos ego quidem tam magnificè & sentire de se, & loqui facilè patior; hoc minùs æquè, quod, cum non etiam nihil possint, & tamen de Hippocrene, uti canes de Nilo, biberent fugerintque, ad iudicii sui laudem, & reconditoris doctrinæ existimationem interesse putent, palàm efferre, quàm nihil aut parùm sit, quodcumque diuturnus aliorum labor extruserit. Sed, si dicenda res est, eorum quisque

1 sudet multùm, frustrâque laboret

Ausus idem.

Quantò illi rectiùs, qui, cum disciplinæ alicujus arcana penitùs se introspicere existimant, ex eo potiùs laudem sibi conficiunt, quod, quæ in aliis bona sunt, expendere suis momentis, & commendare explicando possint? Domum à perito architecto constructam ingressus, quis non ex Vitruvianis regulis, si modò eas ipse calleat, & observatas videat, laudet potiùs, quàm, ut nihil est ab omni parte perfectum, arguat nescio quid, dùmque in eo totus est, tot alia concinnè elegantèrque disposita velut inobservata prætereat? Sed querelis ne tum quidem, cum necessariæ sunt, est locus: ab hac certè præfatione alienæ prorsus videantur, in quâ bonis & comibus verbis Lectorem ad hos libellos percurrendos invitare convenientius sit. Quare cum nihil æquè animum conciliet, quàm reverenter alterum habere, volui, Erudite Lector, si minùs id præstiti, convenit te mihi ignoscere, volui sanè eum tibi honorem tribuere, quem hospes hospiti, cujus gratiâ, si fortè eam eo convivere lubeat, nihil, quod ad epulas, aut addita epulis oblectamenta pertinet, sumtui

1 Horat. de Arte Poës.

P R Æ F A T I O

sumtui parcat. Nequid igitur tibi aut insipidum aut ingratum offerrem, impensam, quam quidem opes meæ ferre potuerunt, lubens volensque sustinui. Nam cur indignum putem cum Oratorum Principe fateri, me, quò minùs ingenio possum, subsidio mihi diligentiam comparasse? Detinuit me sæpiùs epistolæ ad Atticum insignis omnino locus, in quo magnus ille dicendi scribendique artifex prodidit, quantum studii, curæ, judicii que conferret ad delectum proprietatè que verborum, suavissimam ad capiendos legentium animos illecebram. Scripserat librum nescio quem (nam & ille injuriâ temporum intercidit) &, ut cum Attico illi erant omnia communia, communem cum eo fecerat. Legit enimverò librum Atticus diligenter: nec dubitavit vir prudentissimus eloquentiæ patrem per literas de voce unâ commonere. Dixerat ille, 2 *sustinere remos; inhibere*, arridebat Attico magis. Et ille quidem amici primùm judicio suum submittere: verbum postea excutere: excusso sententiæ suæ prior adhærescere. Satisne hoc homini diligenti fuit: etiam Attico præcipere, Varroni similiter, verbum, si fortè submovissent, loco suo restituerent. Quid præterea? laudare Lucilium & Carneadem sic locutos: causam etiam, cur ita sentiret, reddere: ad extremum non diffiteri, hoc à se diligentius curatum esse, quàm quod ad publicas privatasque res pertineret. Tantane vocis unius murandæ retinendæve cura virum maximum incesserit! Atqui scribendi & loquendi leges auctoritate suâ figere ac refigere posse videbatur. In foro, in curiâ, in judiciis dominabatur, ac triumphabat: nec jam Oratoris, sed Eloquentiæ nomen sibi comparaverat. Et tamen non se nugari agere

AD LECTOREM.

agere credidit, cùm de verbo uno laboravit. Riserit aliquis, si parùm propriè dictum esse contendero, *valetudini fideliter inservire* : at risum ipse merebitur, si quam Tiro 3 Ciceronis libertus reveritus fuit, censuram defugerit. Quid hîc ego nunc de Poëtarum nostrorum curâ loquar, quando optimi magistri præcepto jubemur carmen hoc ipso reprehendere, quod perfectum cùm fuerit, decies præterea ad unguem usque castigatum non sit ? Alia profecto in judicum subselliis, alia in Musarum sacrariis exercentur judicia. Illic capitales homines & pestiferos decem pœnâ eximi potiùs videas, quàm multari probum unum : hîc, ne versiculus unus incultior fervetur, oblitterantur elegantes decem : quasi his ad noxam satis sit sententiâ cum illo cohærere. Quam judicii & emendationis severitatem cùm quotidie magis magisque animadverteremus in paucis illis ac præcipuis, quorum tantùm exempla intuiti sumus, crevit in nobis illorum veneratio, & cum eâ studium, & animus, & spes scribendi aliquid, quod qui legeret, ab iis non abiret. Porro ut pictores interdum imagines suas, sic nos libellos nostros singulis singulos inscripsimus. Quod etsi veteri recentique more à me factum est, vereor tamen ne non rerum mearum exiguitas cum eorum quos ad id delegimus amplitudine convenire videatur. Cùm esset, ut Cicero refert, 4 apud se ad Lavernium Scipio, ac fortè allatus illi esset acipenser piscis in primis nobilis, unum & alterum ex iis qui eum salutatum venerant, invitavit, plurèsque etiam invitaturus videbatur, cùm in aurem Pontius : *Scipio, vide quid agas : acipenser iste paucorum*

3 Lib. 16. Epist. 17.

4 In fragm. lib. de Fato.

PRÆFATIO AD LECTOREM.

hominum est. Poterat & mihi Pontianum illud quispiam insusurrare, qui vidisset ad rem omnino modicam tot ac tantos à me evocari. Neque ego in illius sententiam non lubens volensque convenissem, nisi credidissem fore, ut artium nostrarum cultores fautoresque rem etiam parvam pro suâ humanitate non parvo æstimarent. Hortorum cultores exiguas in illis areas describunt, & hîc floribus, illic peregrinis plantis, alibi arboribus confitas suis spatiis ac septis ad elegantiam aliquam includunt: cur ab his exemplum mihi non liceret capere? Ego verò cepi, & libellos meos paucos & exiles non inconcinnâ partitione distinxî: & si mihi quidem tam ambitioso esse fas sit, ut cum Cyro Persarum Rege me componam, ut ille Lyfandrum, Lacedæmonium, virum summæ virtutis, ita ego non unum auctoritate & eruditione præstantem in hortulos meos deduxi. Ingredere & tu, Amice Lector, si curæ tuæ sinunt; & otii tui secessum hîc aliquem cape. Siquid fuerit, quod in iis te teneat, si ejus te delectet sollertia à quo scilicet omnia dimensa atque descripta sint, erit quod te amem in isto tuo judicio, & cum eodem Rege, pari sensu, non absimili vultus hilaritate tibi dicam: Atqui ego ista sum dimensus: mei sunt ordines, mea descriptio: nihil istarum, quas hîc vides, rerum non meo elaboratum ingenio, non meâ digestum industriâ.

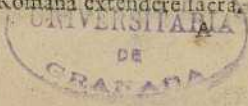
JACOBI
WALLIJ
HEROICORUM
LIBER PRIMUS.

PHILIPPO IV.
HISPANIARUM
Indiarumque Regi Catholico.

*Cum à Fontarabianâ victoriâ venerabilem
Eucharistiam Madridi, è templo S. Joan-
nis ad sacellum Regium sollemni pompâ
deduceret anno 1639. 10. Martij.*

Ominis Austriaci columen, gemi-
nique Philippe,
Orbis amor, Divûmque genus, cui
pectore cura
Prima sedet clauso Europam com-
ponere Iano,
Et Gangem super, ac domiti latera ultima mundi,
Oceanique vias Romana extendere sacra.

Perge Deum pompâ insigni & sollemnibus aris
 Excipere, augustosque adytis submittere fasces.
 Hæc pietas, famæ meritò pars maxima vestra,
 Austriacas sustentat opes. Hinc vivida bello
 Dextra viris, audensque animus, certusque pacisci
 Sanguine speratas dubia inter prælia lauros.

Non ego fatidicæ revocabo præcula vatis,
 Rudolphoque datos monitus: non horrida bella,
 Disiectasque acies, raptosque in vincula reges
 Hic repetam. Tu prisca tuo Fonrabria vati
 Testis eris (pompæ causas namque ipsa dedisti;
 Quam canimus) non arma aliis tractare Philippum
 Auspiciis, neque malle aliis solemnia dona
 Ferre tholis. Sit fas ritus, & sacra, diemque,
 Et studia, & plausus procerum memorare canēdo.
 Hos mihi quādo animos Musisq; & Apolline major
 Inspirat victor. Jam ruperat otia miles,
 Jam facies Terrorum omnes, Irasque, Minasque
 Intulerat campis Mavors, cum torvus ab alto
 Vertice Pyrenes in Iberos impulit hastam,
 Immeriti belli signum. Simul æthere toto
 Ara procul, litusque, & rauco cornua cantu
 Insonnere: tremunt diro juga pulsa fragore.
 Audiit & fulvus longè Tagus: audiit Astur,
 Astur equo celer, atque animis dextrâque timēdu
 Cantaber. Ante omnes sese Fonrabria posci,
 Infessosque aditus claudi videt. Undique miles
 Imminet, & fossis urbem jactisque coronat
 Molibus: armatæ prætexunt litora puppes.
 Tormenta hinc muros lacerant: hæc vinea serpit
 Hic aperire viam labor est. Obsessa juvenus
 Pectora pro vallis, quā Mars acerrimus instat,
 Objectat bello, letumque hostemque laceffit.
 Nec, si fortè arces labefactaque mœnia fundo
 Versa cadant, non in mediâ perstare ruinâ
 Gestiat, atque omnes pugnando absumere vires.

HEROICORUM LIB. I.

Quin & femineas animas, res aspera quando
 Urget Amazoniâ fusos mutare securi,
 Æmula sollicitat virtus, stimulatque volentes.
 Stant operi accinctæ matres, natæque nurûsque
 Certatim auxilio subeunt. Nil Martius urbis
 Confusæ strepitus, nil ipsa pericula terrent:
 Urbis amor prohibet. Pars pulvere feta nigranti
 Dolia convectant: pars arma, ignique fovendo
 Materiam funes facilem, glandesque ministrant.
 Arbutas aliæ corbes, munimina valli,
 Ingestâ stipant terrâ: defessa virorum
 Corpora procurant aliæ, Cereremque canistris
 Expediunt, & vina cadis. Amor omnibus unus,
 Fortunæ & belli quemvis durare laborem.
 Intercâ si fortè aliquem juvenumque, senumque,
 Aut patrem procûl, aut cognati sanguinis unum
 Aspiciant cecidisse, nihil muliebriter ausæ,
 Corpora (sunt animi, sunt hæc in pondera vires)
 Stragibus eripiunt pariter, fortésque, piæque.
 Dein casos condunt tumulis, aut vulnera lymphis
 Cruda foveant, mollique manu medicantur &
 herbis.

At non indigni gemitus planctusque sequuntur
 Feminei. Vitam credunt, aut vulnus honestum
 Pensari decoris pretio benè. Vos ego matres,
 Inviçtæque nurus, vos, si quid Musa canendo
 Nostra potest, leto immemori & pallètibz umbris
 Eripiam vates. Dicam muliebribus armis
 Defensam, dicam thalamis carisque priorem
 Pignoribus patriam. Vobis hirsuta leonum
 Tergora pro pallâ signis gemmisque rigente
 Injiciam: vobis galeas cristasque comantes
 Pro crinali auro, & vittâ lucente smaragdis.
 Addam habilem lævæ clypeum, flammæque vo-
 mentem

Ægida pectoribus, Tum fulvæ cuspidis hasta

Implebit dextras : irâque & sanguine torvis
 Scintillæ abfistent oculis. In prælia pofcat
 Penthesilea viros , lunatîſque agmina peltis
 Inſtruat, exſertûmque latus pugnae aptet & armis
 Bellatrix. Optet Volſcâ de gente Camilla ,
 Femineis calathis ſtudiîſque inſueta Minervæ ,
 Tyrrhenos equites collatis obvia ſignis
 Excipere. At veſtros non impar fama triumphos
 Vulgabit terris ; & vos ego dicar ad ortum ,
 Dicar ad occaſum priſcas Heroidas inter
 Sideribus quondam mediis , cælôque locaſſe,
 Haud ulli veterum patriâ virtute ſecundas.
 O mihi tam magnæ veniant ad carmina vires !

Et jam bis vacuo , bis pleno viderat orbe
 Cynthia bellantûm caſus , Martiſque labores :
 Jam vallo everſo, jam muri parte revulſâ
 Hiſpanus tandem longum trahit agmen, & hoſti
 Fit propior. Signa anteeunt, & clafſica circum
 Pulſa ſonant:equitû nimbus peditûmque coruſcu
 Inſequitur. Sed enim tardè venientis Iberi
 Ridetur virtus, & tutus ceſpite miles
 Securas vigilat per propugnacula noctes.
 Heu rerum ignaræ mentes , & noxia ſæpè
 Credulitas! Quid caſtra juvât, quid valla, moræqu
 Foſſarum ingentes, ſi bello lecta juventus
 Ut primam effudit rabiem , ſibi degener ipſa eſt
 Deſiciênſque labat ? ſic primo animantia mori
 Letiferum ejection virus, paritérque ſequaces
 Exſpirant animas. Pugnet modò, præmia pugnae
 Cunctator miles referet, ſeu rumpere vallum ,
 Sive acie juvat , & medio concurrere campo.
 Uſque ad eò audeati nil non ſuperabile Ibero eſt
 Quondâ etiâ i veniet (Phœbus, certiffima Phœbu

Sign

i Poſt Fontarabiam anno 1638. obſidione liberatam
 liberata deinde eſt Ilerda anno 1646. à Marchione
 de Leganez ; ab ipſis obſeſſis, anno 1647.

Signa dedit) veniet, quam tristia fata minantur,
 Atra dies, quâ se captam mœrebit Ilerda.
 Mœrebit Sicoris, vacuôque reconditus antro
 Augebit miseris captivas fletibus undas.
 At benè, quod tantos mox solatura labores
 Proxima libertas aderit, fractisque catenis
 Servitium excutiet Sicoris pater. Heu quibus ille
 Auspiciis patrio Mavorum avertere regno
 Incipiet! quanto pacem promittere bello!
 Ipse superfuso stagnantes sanguine ripas,
 Et spoliis currus gravidos, direptaque signa,
 Aerâque nequidquam flammâs jaculata, ducésque
 Impulsam ante aciem stratos, longumque cruenti
 Argumentum operis fulvâ cœlabit in urnâ
 Quâ vacat. Ardentes namque illic 2 sculpserrat olim
 Cæsaris & generi pugnas. Hinc stantia summo
 Signa adversa iugo, divisâque flumine castra
 Fecerat. Hac ibat Sicoris: pons additus amni
 Hinc erat: hinc leni tumultu surgebat Ilerda.
 Fecerat & summis liquentes rupibus undas
 Diffundi latè campis: innare videres (arma.
 Quadrupedésque, virósque, abreptaque fluctibus
 Exiguas juxta lento de vimine lintres
 Extuderat, pontésque novos. Neu turbidus amnis
 Impositas iterum disturbet gurgite moles,
 Scinditur in sulcos, sectâque it debilis undâ.
 Haud procul inde hoste Cæsar, dum jam undique
 Obsidet, ac visis sitienté fontibus arcet, [clausum
 Parere imperiis, ac jussa facessere cogit.
 Parte aliâ insignes vittis, & dona ferentes
 Quinque oratores veniam pacemque precantur.
 His super admirans oculos per singula volvit
 Cæruleus pater, atque operis monumenta futuri

A 3

2 Quæ in hac digressionem finguntur Sicoris urna
 insculpta, fusè Cæsar narrat lib. I. de Bello
 Civili.

Secum agitans, nihil hæc priscis cessura faterur,
Arma armis, animis animos, Magnúmque Philippi
Juliadæ, Martémque ausus componere Marti.

Ergò ubi disjecto patefactos aggere muros
Hostis habet, quamquam vis jam maturior urget,
Non tamen everfis pariter cum mœnibus, urbis
Spes & opes cecidere. Viam reperire salutis
Ardet Iber: quacumque animi jam plenus & ira
Se campis infert mediis, agit antè Pavorem,
Præcipitémque Fugã, & trepidas formidine Curas,
Et Spes diffisas votis, simulacrâque Leti
Tristia, pallentes amisso sanguine formas.
Infelix pubes, quæ circum plurima muros
Fulminat obsessos bello, turbata tumultu
Miscetur pavido: volitant trepidantia circum
Castra duces, mussântque metu: coit omnis in unum
Horrescîtque acies. Nusquã mora: dat tuba signum.
Fit fuga: cæduntur: nec quisquam exterritus hostem
Sustinet adversum, & ferrum letumque ferentem.
Projiciuntur opes: sua cuique onerosa gravisq; est
Sarcina: non currus secum, non arma juvenus
Fessa trahit. Galeæ passim, cristæque per agros,
Scutæque, loricaque, & lato hastilia ferro
Strata jacent. Heu quantus equis peditumque casus
Sudor adest! terrent vultus instantis Iberi. (terris
Qualis ubi Æmonius vacuo venator in arvo
Deprêsam insequitur cervam, quã picta rubentum
Linea pennarum clausam tenet, æquore septo
Illa volat, cursuque canes & hiantibus instant
Morsibus: eluso crepitant à vulnere malæ.
Tum si fortè procùl descendere monte leonem
Conspexere, pavent: nec jam spes ulla moratur
Dissuadetve fugam: latebris cõduntur & umbris.
Ille fremit, quassâtque toros: tremat omnis ab alto
Prospectans scopulo pastor, Non mitius hostem
Perculit adventans acies. Nihil ille nec ausus,

Nec

Nec potuit : dat terga fugæ , defixaque vellit
 Signa locis , magnique perit fiducia cœpti.
 Haud aliter Senonas quondâ Brennûmq; Camillus
 Exultantem animis Tarpeiâ depulit arce ;
 Appensumque auro gladium, & funesta minantem
 Excidia , Ausonidum procûl à cervicibus egit.

At non victorem plausus, terigere Philippum:
 Nec super ipse suo molitur Marte triumphum.
 Numinis auspiciis hæc, inquit, movimus arma:
 Illius auspiciis quoque vicimus : illius aris
 Nostra triumphales debet victoria lauros.
 Austriadæ (proavum memini lætorque meorum)
 Auspice te duos quoties terraque marique
 Fregerunt armis populos, tibi magne tropæum
 Bellipotens statuere: & stirps ego sanguine ab illo.
 Tantum effatus ad augusti penetralia tecti
 Sollemnes duci pompas jubet. O ubi turres
 Hesperia, ingentesque arces ! ubi Mantua regum
 Austriadum sedes ! ubi Divum limina, & aræ
 Laurigeræ ! Mene æthereas non posse per auras
 Triptolemi currum admissis impellere habenis ?
 Nec procûl evectas rapere ad spectacula Musas ?
 Non illic curru niveos subjunxit eburno
 Victor equos, meritâ redimitus tempora lauro.
 Non illic domitos, & adhuc crudelibus hostes
 Ardentes oculis, aut longis squalida tectos
 Ora comis, currus videas anteire superbos.
 Non versas in terga manus strictosque lacertos
 Vincula gravant : nullis stridet via sacra catenis.
 Nec me spectandi studio jam prisca triumphi
 Detineant simulacra, animum neque prælia pascant
 Picta meum. Non si rursus ad Capitolia Gallos
 Cæsar, seu Numidas Marius, victumq; Jugurtham
 Victor agat. Non si Patres, effusaque totis
 Obvia Roma viis, atque oppida facta metallis,
 Æquoraque, & fractis moerentes cornibus amnes,

Exuviæque ducum, captivæque vestis, & ingens
Argentum, series olim longissima pompæ,
Multæque Clitumni sacro perfusa fluento
Victima, sollemnēsque epulæ, ludique viarum
Pulcra mihi referant Latij spectacula fastus.
Omnia jam majora: Deus, Deus ipse beatis
Delapsus Divorum adytis, quem mille phalanges
Aligeræ circum volitant, huic pompa triumpho.
Per se magna fat est. Idem quoque victima téplis,
Idem epulû, idē operû monumentû insigne suorû.
Quin etiam Rex ipse suam (mirabile dictu)
Captivus pompam sequitur, sensûsque revinctos
Ponē trahit, cogitque sequi, Numénque fateri
Quod tenui frugum genitrix sub imagine celat.
Ut ventû ad sedes, quantûsque & qualis ab aulâ
Sidereâ excipitur, tantus talisque receptus
Æde sacrâ est, nisi quod lateat, fugiatque videri:
Principiò ante aras defixa horrore Philippus
Ora tener, sanctûmque, & inobservabile Numen
Poplitibus flexis, & corpore pronus adorat.
Verbæque quærenti patrium testantia cultum
Deficiunt. Tandem ut sacrum eluctata pavorem
Vocis iter vicit pietas, ac desuper ipse
Exstimulat Deus, atque imo se pectore versat,
Continuò: Salve ô magnum & venerabile terris
Numen, ait: salve gentis fiducia nostræ,
Rex Superûm, rex idem hominû, & pallētis Avernî.
Dexter ades, propiûsque tuos agnosce penates.
A te principium regni: tibi debita sceptrâ,
Austriadûmque aquilæ, tot euntibus ordine longo
Cæsaribus: per te (neque me sperasse pigebit)
Æternum ventura trahent in sæcula nomen.
Intercâ dum tantus amor tibi, curæque nostri est,
Hospitio ut jungi cupias, simul has quoque mecû
Divide terrarum curas, regnique vocari
Tutor, & esse velis. Non belli præmia quæro,
Nec

Nec super his moveor. Vincāt, quos vincere rebus
 Christiadūm proſit, quorum felicibus armis
 Viſta ſuperſtitio terris excedat, & aris (horat
 Priſcus honos redeat. Quas nunc quantum ipſe la-
 Diſturbare Acheron, tantò me impenſius æquū eſt
 Protegere, atque omnes ſacrorum avertere peſtes.
 Bellorum hæc meta eſt: hæc quo me cūque voca-
 Voti ſumma mei fuerit, tot provida rerum [int,
 Peſtora, tot fortes animas, dextrāque meam me
 (Sive fide, ſeu quis bello experiatur) honori
 Devoviſſe tuo. Tu mentem hanc numine firma.
 Talibus orantem dictis pulcerrima proles,
 Os animōſque patri ſimilis (quam ſi modò regnis
 Admorint patriis, quamquā ô! nil lætius umquam
 Contulerint terris Superi) proſtrata ſub aras.
 Audiit, & : Sequimur, dixit, tua vota precantes
 O genitor. Tantus ſuccedens ſedibus hoſpes
 Hunc, reor, hunc lætum nobis, totique ſecundum
 Imperio volet eſſe diem; noſtrōſque minores
 Olim huius (neque vana fides) meminiffe juvabit.
 Dixerat: expleri nequeunt gnatique patrīſque
 Vocibus intenti Heroēs, quos Martia virtus,
 Et regum favor illuſtri dignatus honore eſt.

At tu, dum rerum auctorem, cui ſubdita parent
 Imperia, aſtrorūque orbes, totūque quod uſquā
 Regales intra ſedes & limina cernis, [eſt,
 Inclyte Rex, belli molem tam grandibus urge
 Auſpiciis. Cedent, aut non ceſſiſſe pigebit
 Hoſtiles acies. Quod enim contendat Iberi
 Viribus imperium, ſua ſi modò robora norit,
 Caſtigētque moras? Tibi victus ſubdidit Afer
 Litora: te metuit Ganges: tibi turbidus Indus
 Volvit opes: uni Americæ tibi viſcera pandit
 Feta auro. Quocumque diem ſol orbe reducat,
 Feſſus obit tua regna: tuo ſeſe aureus effert
 Oceano, conditque tuo. Tantū arma capeſſe:

Dúmque alij nova bella movēt, infestáque jungūt
 Fœdera, sive illos regnandi insana libido,
 Et sceleri speratus honor, seu Numinis aras
 Exosæ instigant furia, sine præmia cuique
 Sint sua : tu laudes & fortia facta tuorum
 Exsuperás, cælúmque animo complexus & orbem,
 Romanâ populos sub religione tuetor.
 Hic tibi sit proprius belli labor, hæc tua palma.
 Austriacos huc verte animos, totúmque Gradivû.
 Si dubiis virtus numquam non altior exstat
 Casibus, ac justam sequitur Victoria causam,
 Armis, ut causâ, vinctes, atque aurea condes
 Sæcula, & æterno compones fœdere terras.

LEOPOLDO GUILIELMO,
 ARCHIDUCI AUSTRIÆ,
 Belgij pro Rege Catholico Guberna-
 tori.

*Cum expugnatâ Dunkercâ Flandriam ab
 armis Gallicis liberasset, anno 1652.
 victoriis in Hispaniâ, Italiâ, Galliâ
 reportatis memorabili.*

E P I N I C I O N.

Vicimus ! asseruit sese, rupitque catenas
 Flandria. Nec vobis ultrâ, spem ponite, Galli,
 Serviet. Indignâ tenuistis compede vinctam :
 Indignâ vinctam Leopoldus compede solvit.
 Qualis ubi Andromedâ Perseus materna luentem
 Crimina, & ad duras religatam in litore cautes
 Aspexit miserans, clypeo confusus & ense :
 Pone metum, virgo : non es sine vindice, dixit.
 Nec mora : concreditur, monstrique per ilia ferrû
 Exigit. Illa feræ, mortique erepta, catenis

Solvi

Solvitur, & dominum servatorémque salutat,
 Nec capit admirans sua gaudia. Persea Cephæus,
 Persea Cassiope, victorem Persea virgo
 Libera conclamant: responsant Persea rupes.
 Haud aliter bello felix, crebérque triumphis
 Austriades Morino captivam in litore Nym-
 pham,

Lumina, quod poterat, longo liventia fletu
 Tollentem calo, jamque ultima panè ferentem,
 Et, Leopoldè veni, clamantem, & multa voventem
 Servitio, & vinclis, luctúque exemit acerbo.
 Ardua res, quæque Atridas, pugnaeque scientes
 Posceret Æacidas, totidémque quot Ilion annos.
 Tot rumpendi aditus. 1 Non urbs, caperetur ut
 una,

Una fuit capienda. Moras hîc altera 2 Chryse,
 Altera 3 Lyrnessos magno repetenda labore
 Fecerat: an frugum pecorúmque feracibus arvis
 Ditiore, incertum est, an belli tutior arte.
 Hîc quoque 4 Cilla fuit vix expugnabilis armis,
 Expugnanda tamen, quam Nereus æquore pulsar,
 Cui fossæ triplices, & propugnacula circum
 Grandia, firma situ, positoris habentia nomen
 Quæque sui. Magnus sic illam jusserat olim
 Muniri Cæsar: nunc feta hostilibus armis
 Frenabat latè Morinos, bellóque premebat.

A 6

1 Dunkercam undique inaccessam reddebant Fur-
 na, VVinociberga, Gravelinga, à Gallis capta
 incessáque oppida: quæ appellare placuit no-
 minibus urbium ad Troiam sitarum, & prius
 etiam expugnandarum.

2 VVinociberga.

3 Furna.

4 Gravelinga: à Carolo V. Imp. munita castro &
 propugnaculis, quorum singulis nomen dede-
 runt Ordines Flandriæ.

5 Stabat & æquoreo munita in litore moles
 Ingenio defenſa loci : ſinus æquoris altus
 Curvato flexu prælabitur : Iccius olim ,
 Ut perhibent, portus, tutum navale carinis
 Objectu bimaris dorſi & flaventis arenæ.
 Hinc arx alta, ingens, vaſtum procurrat in æquor.
 Mille trabes illam ſolido de robore , mille
 Ferrati firmant veſtes, unam omnia contra
 Vela Batavorum quondam , dum litora noſtra
 Nequidquam armatæ classiſ cinxere coronâ :
 Unam omnes contra furias cælique, marisque,
 Heu quas illa vices belli, quæ funera vidit
 Externis quaſſata armis ! Bis Gallica ſenſit
 Signa : bis hoſtili ſudavit ſanguine litus.
 Narratiſtis cæſorum animæ pallentibus umbris ,
 6 Camoſij Termique umbris, quo ſanguine ruſum
 Litoreæ cumulus ſteterit non magnus arenæ.
 Tantum non ſubito rapuerunt vortice flammæ
 7 Borbonidem, dum, quâ noſtris acerrimus inſtat,
 Hique fugam ſimulant, ſparſo de pulvere torrens
 Igneus erupit campo, incautèque ſequentis
 Fulmineo ambuſtum fœdavit turbine corpus.
 8 Quid validas hinc atque illinc coëuntibus arces

Am

5 *Mardica, bis à Gallis cruentâ ſuorum clade
 capta, bis iiſdem erepta.*

6 *Camoſius anno 1583. ab Alençonio impoſitus
 Dunkerca Gubernator, ab Alexandro Farnelio ob-
 ſeſſus, ipſe militeſque gladiis tantummodò accin-
 cti ſine ſignis ac ſuppellectile urbe emiſſi ſunt.
 Terminuſ Gallicorum caſtrorum Præſectus ad Gra-
 velingam à Comite Egmondano caſus anno
 1558.*

7 *Princeps Condeus ad Mardicam ambuſtus in-
 cenſo nitrato pulvere.*

8 *Linca propugnaculum ad Alpham & Colman
 fluviis ſuum.*

Annibus impositas memorem, pelagiq; sonantis
 Laxatos obices, portarum immania claustra,
 Immissumq; fretum terris, 9 exhaustaq; quondam,
 Nunc iterum fluctu surgentia stagna marino.
 Quam mare, quā fluvii, quam tot castella, tot urbes
 Munierant, urbem vinci quis posse putaret?
 Si tibi ductorum primi, Leopoldo, tuorum
 Curarum saltem potuissent demere partem,
 Munera fortiti pariter, bellique laborem.
 Nunc tuus 10 Æacides leto jacet. Hei mihi, quātus
 Consilio, quantūsq; manu, sive ardua muris
 Oppida bellator quateret, seu tempora tecum
 Eligeret pugnae! Non te, fortissime ductor,
 Oblesam ante urbem Morinis occumbere campis
 Vidimus indecorem. Media inter fulmina belli,
 Et Martis tonitrus fatali vulnere terram
 Planxisti moriens. At non sine nomine letum
 Per Belgas fuit. Inferias magnūque tropaeum
 Urbs tibi capta tulit. Castris exercita Virtus,
 Et Labor, & magnis instans Prudentia rebus,
 Assiduæ nuper comites tibi, vulnera dulci
 Lavere ambrosiā, & funus luxere cruentum.
 11 Te quoque quæ patriæ fata importuna, Briasi,
 Eripueret: tuis etiam pars altera belli
 Sustainenda humeris fuerat. Tu castra regebas
 Imperio: te plenum animi, te signa moventem
 Ardebat per aperta sequi discrimina miles,

Plenus

9 Moura lacus ab aestu maris natus, septem mil-
 liaria Belgica ambitu complexus, non ita pridem
 magno fuerat molimine exhaustus, ac frugum
 ferax.

10 Marchio Sfondrati tormentorum Praefectus ad
 Gravelingam tormenti globo ictus occubuerat.

11 Marchio Molenghien, generalis castrorum Magi-
 ster, antequam castra ad Dunkercam ponerentur,
 ekierat.

Plenus & ipse tui ; nunc cassum lumine mœstis
 Prosequitur lacrymis , votóque requirit inani.
 Quòd si mors tantis fuerat ductoribus attras
 Injectura manus , num parva incommoda nostris
 Intulerat rebus ? Quid adhuc cumulatis acerbo
 Mœrorem casu Superi, 12 armorúmque magistrum,
 Ægrum, languentem, mediis excedere castris
 Cogitis , & magnis invitum abfistere cœptis ?
 Heu fragiles hominum vires ! ut tristitia latis
 Transversa incurrunt ! vos illum reddite castris
 Incolumem medici, atq; ad fortia mittite fortem.
 Austriades fert unus onus. Quæ pectora tantas,
 Et tot sustineant curas ? sint ferrea quamvis,
 Deficiant. Fessis demit juga bobus arator :
 Bellatoris equi vires animósque perennis
 Infringit labor, effususque in pulvere cursus.
 Cælicolæ magni , si vobis Belgica curæ est,
 Si tantùm sese , pugnare coacta, tuerur,
 Nec quidquam nisi pacem armis & fœdera poscit,
 Nec , contenta suo , spes ultrà tendit avaras ,
 Hoc saltem caput afflicti succurrere terris
 Ne prohibete. Satis nostras bacchatus in urbes
 Sæviit armipotens, ferro violentus & igni.
 Addite bellanti vires. Spes omnis in uno :
 Unum dividitur per mille negotia pectus.
 Sæpè illum somni immemorem, expertémque quietis
 Lucifer invenit stantem , certósque viarum
 Describentem aditus : sæpè illum invenit eundem
 Hesperus. Instabant operi fortissima bello.
 Pectora : sudantes animis audentibus implet
 Laudator testisq; operum: nec vulnera quisquam
 Ad sua, dum laudum fervent certamina , paller.
 Quid ? quod muneribus blandisque hortatibus
 urget ,

12 Comes Fuenfaldana armorum supremus Guber-
 nator propter invaletudinem obsidione Dunkerka-
 nâ aberat.

Extremam hanc operam impendant patriæque, si-
bique.

Exitus accessit verbis. Ille impiger hostis,
Ille acer, flectique negans, terræque marique
Visus inaccessus pridem sibi, victus & exspes
Victoris leges patitur, frendensque recedit.
It totis clamor castris, lituique, tubæque,
Cornuæque, & cantus, partæ felicia palmæ
Argumenta sonant: fremitu, plausuque resultant
Litorei colles. Niveis Victoria pennis
Castra super volitat, congestoque aggere fidens
Excitat admoto vivaces fomite flammæ.

Æra tonant, lætisque implent mugitibus auras.

Ante alios glauco insignis Portunus amictu
Exultat, medio spectans è gurgite puppes,
Libera jam tutis subeuntes ostia velis.

Antennis malisque nitent fluitantia vento
Picta aplustra Cruces, Burgundæ insignia gentis.
Ipse triumphali perlabitur æquora curru
Neptunus pater, ipse manu molitus habenas
Instat equis, illi patulis mare naribus efflant,
Prætereuntque leves pedibus properantibus Euros.
Neptunum antevolat nativo murice tectus
Canentes Triton humeros, vicinæque circum

Litora dum lato conspirant cornua cantu,
Æmulus inflatâ respondet ab æquore conchâ,
Doridæque, & natas humentibus evocat antris.
Agglomerant sese lateri Xanthoque, Rhoëque,
Queis teretes geminâ pendent ex aure lapilli,
Et Panope, Panopelque soror, redimitaque conchis
Pectora tortilibus, queis debet nomina, Cochlis,
Et flavos nodata auro Galatea capillos,
Cymodocæque, Hyalæque, & quas mihi dicere
non est.

Musco omnes, Tyriis velatæ vestibus omnes,
Omnes cyaneis evinctæ tempora vittis.

Téque

Téq; canunt, Leopolde : tibi per carula plaudunt,
 Quódque priús tristes doluere inimica coactum
 Vela pati , latis exercent lusibus æquor,
 Inque chori speciem nunc hos in fluctibus orbes,
 Nunc illos explent , aliósque aliósque retexunt.
 Pars tibi coraliis , pars lectis æquore conchis
 Serræ parant : pars è gemmistua nomina texunt.
 Omnibus est læto victor Leopoldus in ore.
 Quarum quæ medio fertur pulcerrima cœtu
 Flandrias 13 Actiophane, albenti in veste refulgens
 Deterfis lacrymis, versóque in gaudia luctu,
 Altior emergit , placidísque è fluctibus exstans
 Sic canit : attentas tenuerunt carmina Nymphas.
 Nec strati maris unda, nec obstrepit aura canenti.

Macte tuis, Leopolde, animis, armísq; secundis.
 Antè nec alterni nostris in fluctibus æstus ,
 Nec pelago pisces , nec erunt in litore conchæ :
 Antè suos repetent fontes quæ flumina nostris
 Se miscent undis ; próque undis arva carinæ,
 Próque arvis undas curvum fulcabit aratrum,
 Quàm nobis desint laudum argumenta tuarum.
 Non ego læta tui repetam primordia Martis,
 Queis Libertatem redeuntem , & grandia Pacis
 Anguria , & sese reddi sibi Belgica vidit.
 Omnia jam celebrata. Quis Armenteria forti
 Mœnia capta manu, quis 14 inexsuperabile vallam
 Hannoniæ cessisse tuis non prædicat armis ?
 Magna, sed antiqua est gaudendi causa receptus
 15 Liza pater , libérque meru te vindice Scaldis.

16 Et

13 *Dunkerca* , si vocem Flandricam Latine interpretaris , Litorale templum significat : unde nomen huic *Nympha* è Græco.

14 *Landracum*.

15 *Cortracum* , aliaque urbes & arces *Liza* imposita.

16 Et Cameracenæ, quas Gallus cinxerat, arces,
 Marte tuo & magnæ servatæ munere Divæ,
 Praconem reperere. Data est quoq; vatibus ingens
 Materies, cum te victorem sensit apertis
 Gallia limitibus. 17 Transmissum in sæcula raræ
 Exemplum fidei legitur, semperque legetur
 Unum militibus vulnus fatale duobus,
 Unus funeribus, quæ nec post fata revelli
 Passa tua est pietas, tumulus titulusque duobus.
 Extollant alii dejectos sedibus hostes,
 Et captos 18 Scaldis fontes, tæq; 19 Axona victis
 Mœrentem ripis, injectaque vincula 20 Mosæ,
 Téque tui magnâ domitam Campania parte.
 Nos propiora vocant: nos unâ sospes in urbe
 Flandria, nos vinclis Neptunus liber ademptis.
 Hæc, hæc præteritas cumulat victoria lauros.
 Terra parum fuerat: terræ nunc adjicis æquor.
 Magna quidem terrâ fuerat vicisse voluptas,
 Sed non plena tamen. Quæ spes & vota gementis
 Expleret patriæ, palmâsque ornaret adeptas,
 Integra libertas deerat. Tot valla, tot urbes,
 Assertique amnes tantum sperare jubebant,
 Quâ post imbriferas Hyadas, noctesq; profundas
 Nunc fruimur, lucem. Roseis sic vecta quadrigis
 Purpureas cum manè fores Aurora recludit,
 Paulatim tenebris nox evanescere victis

Incipit

16 *Otho Zylius è Societate Iesu Cameracum obsidione liberatum edito poemate celebravit.*

17 *Sidonius Hoffschijs ex eadem Societate elegias edidit in mortem duorum commilitonum, quorum alter hostili telo, alter amore in commilitonis casti complexu ad Capellam occubuit.*

18 *Castelletum ad Scaldis caput situm:*

19 *Ad Axonam sanum S. Meneholdi, Rhetelia, Castrum in Porceano;*

20 *Moussonium ad Mosam.*

Incipit : albescit cælum : lætissima rerum
 Lux subit , & totum spondet prænuntia solem.
 Nunc ô , nunc mecum longo vos solvere luctu
 Nereides : mecum plausas iterate per undas
 Carmina , victoris magnum attollentia nomen ;
 Carmina , quæ longè fluctus : & litora longè
 Ingeminant. Pleno fruimur post nubila sole.
 Mirabar , 21 cur in sicco , velut antè , sinistrae
 Non gemerent mœstum fulicæ , pluviasq; vocarēt,
 Nec ferrent queruli clamorem ad litora mergi.
 Candida lux aderat , quâ tandem Flandria durum
 Excuteret cervice jugum , gaudensque videret
 Æquora restitui nautis , cultoribus agros.
 Ipsi te portus , ipsa hæc , Leopoldæ , vocabant
 Litora. Dúmque tuis spes tantas provehis armis ,
 Cælum in parte fuit. Soles fulsere sereni :
 Fluctibus & ventis furor abfuit : æquore classis
 Tuta stetit : nihil hostiles armisque virisque
 Effecere rates , commisso Marte repulsæ.
 Expugnata tuis urbs altera & altera signis.
 Omnia successere. Patet mare : carbasa nautæ
 Pandite : victricem malis inducite laurum.
 Redditus est vobis per apertum transitus æquor.
 Virtutis vestræ memores veterumque malorum ,
 Desuetas aptate rates , pelagóque volate
 Martia gens , pelago ante alios pugnare periti.
 Ite viri , date vela , & libertatis ademtæ
 Ultiores adferte animos , terræque fugatos
 Debellate mari , legésque imponite victis.
 Terrarum imperium firmat mare. Victor in illo
 Cetera securus tenet , invictusque tenebit.
 At vos , nunc quoniam tutum est piscatibus æquor,
 Tendite , ut antè , plagas pueri , demittite nassas,
 Et

21 Obsidiones expugnatarum prius urbium incredi-
 bilis laboris fecerat calum pluviis assiduus infe-
 stum.

Et solito pelagi tractu pendentibus hamis
 Fallite, & æquoreas ad litora vertite prædas.
 Et quoties parvis tentabitis æquora lembis,
 Dicite: (sic semper vobis sit piscis in undâ
 Credulus) Austriades nobis hæc otia fecit.
 Ast ego pro meritis quas grates solvere tantis
 Sufficiam, Leopolde? Tibi, siquid tamen illud
 Siquid habet pretii, nostra hæc ad litora ponam
 Sollemnes aras, magni monumenta laboris.
 Quales trans Indum Macedo dum fulminat armis,
 Ipse sibi posuit victor, propriâsque dicavit,
 Nominis & famæ ventura in sæcula testes.
 Adjiciam titulum, quem, seu navalibus altis
 Herculeæ Calpes, seu litore solverit Indo,
 Navita præteriens legat, externâsque per oras
 Deferat: **HAS PULSIS LEOPOLDO FLANDRIA**
GALLIS.

Dixerat: arrectæ simul assensere sorores,
 Têrque salutarunt submissâ fronte potentem
 Victoris Genium: ter signa dedere triumphi,
 Æquora plaudentes manibus, lætúmque canentes:
 Ter capiti infusos irroravere liquores.

Intereâ latè tantarum nuntia rerum
 Fama volat, lætisque implet rumoribus urbes.
 Applaudit longè Germania. Rhenus & Albis
 Suspenso excipiunt Famæ præconia fluctu.
 Effusus procùl Hercyniis è saltibus Ister,
 Præcipuè, quâ Cæsaream prælabitur urbem,
 Vorticibus volvit solito majoribus undas,
 Lætitiâque tumet, magnóque assurgit alumno.
 Hic Cæsar pacis studiis intentus, & alto
 Consilio instaurans quidquid grassata tot annos
 Imperio in magno tristis labefecit Enyo,
 Exilit, ut tanti perlata est fama triumphi,
 Et tamquam proprio, fratris lætatur honore.
 Quippe volutabat secum, in quæ tempora virtus
 Illius

Illius inciderit : Belgarum quanta per urbes
Tempeſtas bellorum ierit : quos antè dolores,
Et rerum caſus tulerint : quàm certa labanti
Spes patriæ, & facies melior cum fratre rediret.

Ut verò rapidis Pyrenen tranſiit alis,
Laurentéſque ſuper velox Dea conſtitit arces,
Regis opus, magnâ in tabulâ ſua regna Philippus
Fortè recenſebat luſtrans, arcéſque, locóſque,
Litorâque, & tumidis inſeſſas hoſtibus urbes.
Verſabat ſecum tacitus, quibus artibus illas
Aſſereret vindex, longâque in pace foveret.
Ergò ubi tam felix demulſit nuntius aures,
Ad Superos gratus palmas utrâſque terendit,
Agnovítque Dei munus. Tum fronte ſerenâ
Cognato Auſtriadæ partum gratatus honorem :
Victor io, dixit : virtus tua ſpem quoque vicit
Belgarúmque, meámque. Tibi ſe Flandrica debent
Litora. Quòd pateant ſecuris libera nautis
Æquora, quòd ſecurus aret ſua rura colonus,
Quòd verſis ſecum luçtetur Gallia fatiſ, (ces
Munus opúſq; tuum eſt. Tu Gallum, invicte, coër-
Limitibus pulſum Moriniſ : tu Marte ſiniſtro
Divulſos Belgas iterum conjungis Iberiſ.
Hanc equidem dextro nobiſ à Numine mentem
Injeçtam reor, ut peterem pro munere magno
Jam propè deſiſtiſ velles ſuccurrere rebus.
Quàm tibi noſ, & funeſtiſ exercita belliſ
Flandria materiam dedimus, virtutibuſ impleſ,
Præmia pro meritiſ Divi pulcerrima primùm
Invictique dabunt animi, queiſ Belgica ſtat reſ.
Ipſe ego tum fidei tantæ non immemor umquam,
Et domuſ Auſtriadùm meritoſ ſolveimus honoreſ.
Téque reponentem noſtroſ in priſtina Belgas
Præſidium dicam rerum columénque mearum.
Tu modò te nobiſ, ut ſervas cetera, ſerveſ.
Quoſ ego te caſuſ, quæ re diſcrimina paſſum

Accipio ! sæpè insonuit tibi tempora circum
Ferreæ tempestas telorum , & casside cristas
Abstulit. Ah nequid virtus interrita peccet !
Horret adhuc meminisse animus : tormenta vomebant

E muris ferrum , & flammæ : tu pectore stabas
Intrepido, pugnae intentus. Comitum unus & alter
Ad latus hinc atque hinc tormento abreptus alieno est,

Quoque loco steteras , ipsi cecidere , suoque
Pare tuos laceri sparserunt sanguine vultus.
Ne, frater, ne tecum urbes, patriamque receptam,
Spesque meas de te miserandâ involve ruinâ.
Quolibet hæc esset major jactura triumpho,
Talia Rex secum media inter gaudia volvit,
Multum sollicitus , ne quæ solatia Belgis
Continuat victor, bellandi gloria, & ingens
Vincendi studium luctu corrumpat amaro.

Quis mihi nunc fando referat , qui plausus Iberis
Et fremitus castris ierit , cum didita latè
Fama refert Morini purgatam litoris oram ?
Reddita libertas populis , exempta catenis
Flandria , securum pelagus , Leopoldus , in ipsis
Omnia sunt oculis. Passim tentoria circum
Martius audiri clamor , lituisque tubarum
Permisti sonitus , atque æra sonantia flammis.
Clauserat obsessos veloque & remige portus
Regius Austriades 22 sanguis : Mortara rebellem
Parte aliâ obsidione urbem valloque premebat.
Urbem , cui de se Massylus Barcino nomen
Conditor imposuit, generis tibi proximus auctor,
Annibal , & belli Libycas hortator ad aras.
Et nunc illa quidem triplici circumdata muro est.
Immanes circum turres , opera alta , minæque
Saxorum ingentes : cingunt latera ardua fossæ

Altæ,

Altæ, præcipites, aditum sperare vetantes.
Olim pensilibus fuit & spectabilis hortis,
Antiquam insano Babylonem imitata labore.
Nunc operis tantum (quid non abolere vetustas
Invidiosa vales?) fractæ monumenta columnæ.
Quà Libycum tumido pulsar mare litora fluctu,
Efficit interior portum sinus invius Euro
Et Boreæ, fessis statio secura carinis
Iamque recrecebant bis septima cornua Lunæ,
Et tolerabat adhuc diurni tædia Martis,
Fortunaque vices varias, morbosque, famemque.
Nec minus obsessos urgens, patiensque laborum
Obdurabat Iber, omni que ex parte premebat
Ultima passuros. Sed enim quod Flandria victrix.
Quodque dabant urbes Leopoldi Marte receptæ
Augurium castra accipiunt, similémque relictis
Præsumunt successum animis, ac talia mustant:
Pænè simul visa est, obsessaque, captaque bello
Urbs aliis, positumque loci defensa, manumque,
Objectumque maris: spatium nos longius anno,
Et pendentis adhuc belli fortuna fatiget?
Talibus incensi potiundæ protinus urbis
Vota foveant alacres: nec spem prælagia fallunt.
Vincit Iber. Tantum bello valet æmula virtus.
O, cui tot cumulat lauros Deus, Optime Regum,
Excipe pacato redeuntes excipe vultu,
Armæque damnantes populos, quibus utile fecit
Sanguinis Austriaci virtus clementia vinci.
Hoc facis: hæc partâ de te victoria major.
Ut rex, sic pater es. Nec te moderatior alter
Aut premit, aut regni faciles admittit habenas.
Parcere subjectis, iramque remittere, moris,
Magne Philippe, tui est. Facti dum pœnitet illos,
Pœnarum sat habes. Ipsi sibi pœna fuerunt,
Pluramque sunt passi, quam quæ potuere timeri.

Te quoque, quem nostris Mavors exercuit oris,
Nunc

Nunc Insubria miratur, mirantur & Alpes,
 Eridanúsque pater victricia signa gerentem,
 Gentis honor, Caracena, tuæ, cui fama perennis
 Contigit Aufonio depulsis limite Gallis,
 Te quoque credibile est Leopoldi Marte secundo
 Incaluisse animis non inferiora sequentem.

Alternos toties dominos sortita Casale,
 Fax belli, claustra Italiæ, celeberrima Martis
 Area, quæ toties spumantem sanguine vidit
 Eridanum, expugnata tibi (quæ gloria?) cessit.
 Cessit, &, ut Magno satis est vicisse Philippo,
 Reddita Minciadæ domino, nova bella diremit.

Talia dum passim Europæ diffusa per oras
 Fama canit, non te 23 tacitum indictumque re-
 linquit [nomen
 Magne Heros, magnum cui Schvvartzenbergia
 Gens tribuit, majus virtus tua. Námque canebat,
 Ut te tantorum comitem sociumque laborum
 Sumserit Austriades: ut promptis utilis illi
 Consiliis fueris, qualis, dum Marte bilustri
 Pergama victa cadunt, Pelidæ Nestor Achilli;
 Aut Anchisiadæ, dum raptum ex ignibus ignem,
 Et Trojana infert Latio sacra, fidus Achates.
 Hinc vigiles curis noctes, lustratæque valla,
 Præscriptosque refert aditus, hostemque repulsum.
 His addit telorum inter bellique fragores
 Impavidum, & pulcro sordentem pulvere vultum.
 Scilicet accendunt veterum decora alta 24 pa-
 rentum,

Cæsa

23 *Ioannes Adolphus, Comes Schvvartzenberga, Eques Aurei Velleris, Regi Catholico à Consiliis bellicis, Leopoldo Archiduci primarius cubi- culi Præfectus.*

24 *Quæ à Schvvartzenbergiiis præclarè gesta sunt, paulò uberius exponuntur in Genethliaco, quod Heroicorum libro 2. legitur.*

Cæsaris auspici s acies in prælia ductæ ,
 Defensûsque Amasis , ripâque assertus utrâque
 Rhenus , & Alsatiis detracta rebellibus arma :
 Quintini ad fanum pugnae , proavique cruore
 Consignara fides , Prudenti nota Philippo.
 Præcipuè ante oculos Javarini claustra revulsa ,
 Feta viris , Istri timor , & fiducia Thracum ,
 Æternum virtutis avo debentia nomen.
 Heu ! non ille , 25 suis effusum sedibus hostem
 Dum reprimat , partésque animum dum versat in
 omnes ,

Telâque nulla cavet , Pappæ sub mœnibus altis
 Debuit oppetere. O domitor fortissime gentis
 Odyssiæ , non te totum ferus abstulit hostis.
 Non tua , quo corpus tumulo , jacet obruta virtus
 Funeris atque ævi victrix. Te Rhenus , & Ister ,
 Te domus Austriadum celebrat: Te fama superstes
 Inferit Heroum ordinibus , cælôq; reponit: [phis
 Quamquam Pannoniis mors hæc inimica trium
 Nec matura fuit. Vidit miserabile funus
 Cæsar , & illacrymans : Quantum , Germania , perdit
 Præsidium ! quanto solvunt hæc funera , dixit ,
 Thraca metu ! Mœsta pheretro subiere phalanges
 Et versis luxere hastis , gemitumque dedere.
 Heu ! ne te , generis tanti dignissime sanguis ,
 Sors eadem invidet nobis. Ne fortior æquo
 Esse velis , bellique omnes contemnere casus.
 Pignerat ante diem dubia inter prælia Mavors
 Fortia prima ferè sibi pectora. Solvite Belgæ ,
 Servari Belgæ pro sospite solvite vota ,
 Qualia 26 pro salvo persolvit vota parente

(Tanti

25 Adolphus Schvvartzenbergius , is qui Javari-
 num Turcis eripuit , ad Pappam occubuit.

26 Pro Adamo Schvvartzenbergio , Ioannis Adol-
 phi parente , agro votum fecit & solvit Fernan-
 dus II. Cæs. Aug.

(Tanti erat hunc superesse) ad magnæ altaria
Divæ

Fernandus Cæsar. Fieri sibi talia mandat
Multa viri virtus, & tot spectata periclis.

At tu, cui Nereus, & Iberus turbidus auro,
Et Rhenus, clarisque tuis natalibus Ister,
Et pater Eridanus pariter plaudentibus undis
Assurgunt, etiam plausu, Leopoldæ, tuorum
Perfruere, & patriæ tibi se debentis amore.
Non tantum cessere tuo fortissima Marti
Mœnia: vicisti & pelago, pars unde pericli
Major erat. Suprema tuis spes, Gallia, febus,
Missa mari classis, quamquam validissima, quam-
quam

Tormentis numeroque virum meruenda, repulsa est.
Victori pars præda fuit: pars fluctibus hausta est.
Paucae nil ultra audentes, victæque pavore
Alta petunt vento, conversaque vela reflectunt,
Qua fuga cumque patet, pelagoque feruntur aperto.
Te, quam longa fuit, 27 Ledæ, exercuit æstas
Classe coronantem portus & litoris oras.

At non discordes venti, rapidæque procellæ
Quassavere rates: favit tibi candidus æther,
Et placidum Nereus stravit mare. Tu vigil hostem
Nequidquam sperantem aditus, classique minantem
Accessu prohibes: tu victor in æquore perstas,
Dum terræ pignant alii. Dateserta carinis
Victores nautæ, bellique insigne superbum
Ductoris capiti navalem ferte coronam.

Hoc, reor, hoc Flandri Proceres portendere visi,
Cum, Leopoldæ, tuos 28 navalis imagine pugnae

B

27 *Marchio de Ledæ rei maritima Praefectus.*

28 *Flandriæ Ordines, captâ Gravelingâ, navibus
illis, quibus tempore obsidionis mare clausurant,
navalis pugnae specimen Leopoldo ex litore spe-
ctanti præbuerunt.*

Detinuere oculos, & signa dedere futuri.
 Urbs est Albionem contra, Tamesináque longè
 Ostia prærupto circum candentia saxo,
 Dives opum quondam, & lato celeberrima portu
 Nunc belli tantum sedes, pars ultima Flandri
 Litoris: indigenæ Gravelingam nomine dicunt.
 Austriades illà victum dejecerat hostem,
 Tantum animis ausus, quantum turbata timebat
 Gallia, dum vires discors in viscera vertit.
 Et jam stabat adhuc vicino in gurgite classis,
 Hostilis mora subsidii, si fortè per undas
 Vi quæssisset iter, dum terrâ Mars quoque nost
 Excubat, & validis muros circumsonat armis.
 Utque ea jam victâ communia proderet urbe
 Gaudia, & augurium successus deinde secuti,
 Navalis belli speciem, simulatâque veris
 Prælia concurrens mediis effinxit in undis.
 Ergò hinc atq; illinc numeròque & viribus æqu
 Consistunt pelago puppes. Utrîmque juvenus
 Intenta expectat signum: par omnibus ardor
 Irruere, & tamquam vero concurrere bello.
 Inde ubi consonuere tubæ, mora nulla, carinæ
 Æquora corripunt celeres: ferit æthera clamo
 Nauticus: impulsis spumant freta fervida rostr
 Ut propius ventum est, tormenta obversa proco
 Fulmineam effudere: tonat cælum omne tumult
 Æthera prætexit densâ caligine nubes,
 Turbinibus fumans piceis atròque vapore.
 Utque solent, cùm vera rates certamina misce
 Illidi proræ proris, uncisq; teneri,
 Implectique sibi, morsúque hædere tenaci.
 Hostilem in puppim pars saltu corpora librat,
 Invaditq; foros: pars transtris submover hostem
 Itaque aditu obsistit. Geminant discrimina vires
 Nulla fuga est: repetunt pulsi pugnamque,
 cūmque,

Exacuitque animos violentior ultima virtus.
Nec victor cessat prius oppugnare carinam,
Quàm veluti captæ muros descendat in urbis,
Signaque in hostili figat victricia vallo.
Hi captas naves ; illi , nisi protinus adsint,
Jungendas captis hosti extorquere laborant.
Inflectunt alii cursum , spatiumque remensi
Acrius incumbunt , tormentaque rursus in ictum
Disposita exonerant , renovatæque prælia miscent.
Vi totâ obnixæ pugnant , alternæque partes
Damna ferunt faciuntque. Diu victoria nutans
Fluctuat , ancipiti quò vergat nescia casu.
Haud aliter belli classes simulacra ciebant.
Prælia vera putes , nisi quòd tormenta revulsas
Non frangant laterum tabulas , neque lubrica
fœdet

Transstra cruor. Nusquam laceris carchesia malis
Scissaque vela natant , alto ludibria ponto.
Nullæ vulneribus victæ pelagóque carinæ
Submittunt latus , & ruptâ compage dehiscunt.
Nusquam fulmineo incensas (miserabile visu)
Pulvere dissultare , rapique per aëra puppes,
Nusquam semineces videas in gurgite nantes.
Sic, ubi pugnatum est , tibi stanti in litore vela
Submittunt , Leopoldè : tibi simul intonat ingens
Æris displosi fragor , & diverberat auras,
Et quæ jam belli fuerant , sunt signa triumphi.
Illo dum per te fruimur , quæ publica vota,
Quem procerum de te sensum, quæ gaudia vulgi
Esse putas ? felicem annum , felicia dicunt
Tempora , quæ primum patriis tua nomina fastis
Adventumque tuum, pugnatæque bella sacrarunt ;
Se quoque felices. Propè conclamata redire
Tecum visa salus : tecum pax optima rerum,
Et nimium longo Libertas obruta bello
Omina læta sui populo portendit ovanti.

Nequidquam Gallo sperata est Belgica tanto
 Sanguine : nequidquam captivo vincula Lizæ ,
 Et nostro injecta Oceano. Superatus, inultus
 Litoraque , fluviósque , & quas infederat urbes
 Frustrà respiciens ingentibus excidit ausis.
 Sic olim dirum Latio & lacrymabile nomen
 Annibal , ignarus fati sortísque futuræ ,
 Italiam sibi post Alpes promisit apertas.
 Ibat , ut ex ipsis præceps ruit Alpibus amnis
 Hibernis auctus nivibus , silvâsque , gregésque ,
 Et rapido abruptas contorquens vortice cautes.
 Quacumque infestas acies trahit, intremere omnis
 Ausonia : excindi ferro delubra , domúsque :
 Immeritæ flagrare urbes , funúsque parati
 Imperio : audiri Medis Indísque ruinæ
 Hesperix fragor. Et potuit , si fata tulissent,
 Roma capi, potuere capi Capitolia & aris
 Obrutus extingui Vestæ focus. Irrita vota
 In ventos abiere. Nihil tot cladibus actum est ,
 Seu cùm cæsorum Padus & Ticinus acervis
 Congestísque obstruxisti armis , Latiâque cruenti
 Strage laborarunt tardos evolvere fluctus :
 Seu cùm purpureis Thrasimenus inhorruit undis,
 Frustrà Romuleo sudarunt sanguine Cannæ.
 Direptas frustrà gazas , & equestribus aurum
 Derractum digitis , modísque capacibus altè
 Admensum Tyrias dux misit Pœnus ad arces.
 Invidit rebus nimium fortuna secundis :
 Versa retro est. Bellorum eadem fortuna tuo-
 rum est

Gallia. Scipiades patriæ tot vulnera passæ
 Alter adest , par virtute & felicibus ausis,
 Exuviis qui te nostris spoliísque tumentem
 Urbes ante tuas victricibus exuit armis.
 Salve Herosingens meritis , quem bella gerentem
 Divorum Favor antevenit , comitatur euntem

Spes bona , perpetuis decorat Victoria palmis
Ponè sequens. Salve spes ô fidissima pacis ,
Belgarum communis amor , tutela labantis
Et columen patriæ. Felix , longûmque superstes
Nos rege. Nec vigiles curæ , bellique labores
Infringant natas ad publica commoda vires.
Ipse Deus , qui res belli pacisque supremo
Temperat imperio , tua provehat arma , tuosque
De nostris , lætos quos per te ducimus , annis
Augeat , atque inter plaudentûm vota senescas.

TUO PIGNORE SECURA ESTO
BRUGA.

CHRISTI CRUOR
ORBIS PRETIUM,

URBIS TUÆ TUTELA EST.

TU ILLUM SERVAS, ILLE TE.
HUNC HABES BELLI SACRI FRU-
CTUM,

QUO ET VIDERI SOLYMA POSSIS.
NON SEPULCRI TANTUM FORMAM,
CUI DEUS ILLATUS FUIT.

SANGUINEM ETIAM
PRIUSQUAM SEPULCRO INFERRE-
TUR

ABSTERSUM POTES OSTENDERE,
E CÆLO BASILIUS,

IN TERRIS CAROLUS
CUSTODIENDUM ILLUM SUSCEPIT,
UTERQ; TANTI PIGNORIS CULTUM,
ET CUM EO

FELICITATEM AUCTURUS TUAM.

CAROLO

VANDEN BOSCH,

BRUGENSI EPISCOPO

INAUGURATO.

EST aliquid, si fama loco est, factisque superstes [ipfi,
 Durat honor, spectare locum. Quæ cernimus
 Acrius irritant animos: seriisque, modisque,
 Exitus & rerum, felix, funestus, in ipsi
 Omnia sunt oculis, variantque in pectore motus,
 O Solyma! ô Divis olim gratissima sedes,
 Sactorum legumque parens, urbs æmula cælo,
 Mortalique habitata Deo; nunc illius umbra,
 Et tantum cinis, & nomen, quis me tibi terris
 Ereptum patriis sistat, vestigia saltem,
 Versaque lustrantem rerum monumenta ruarum!
 Nec tamen inquiram veteris loca conscia ritus,
 Fœda situ, deserta, Titi graviumque Quiritum
 Reliquias. Non me densis lustra horrida damis,
 Aut segetes, ubi templa opibus fulgentia & auro,
 Atriisque, & solido steterunt ex ære columnæ,
 Mirantem teneant: quamquam hîc tot millia
 quondam

Cæsa boum fufis sparsere cruoribus aras,
 Et multâ nebulâ, & cæcâ caligine fumi
 Involvère diem: quamquam hîc, manifesta favoris
 Signa sui, illustrem radiis ardentibus ignem
 Prorupit cælo Deus, &, quæ maxima reges
 Contulerant, missæ rapuerunt munera flammæ.
 Hæc aliis: nobis placeant ante omnia montes,
 Sacrati montes, animas ubi victima nostras
 Lustravit moriens, & venis omnibus imbrem

Sanguineum, & totum pariter diffudit amorem,
Ipsa Deus, nostros artus indutus & ora.
Hic ego sim, videámq; ubi vitam impenderit orbi
Saucius, & patriæ medium se objecerit iræ
Terram inter cælúmque suum sublimis: ubi ara
Infelix lignum steterit: quæ gleba cruorem
Divinum biberit, sceleris placamina nostri.
Hic ego suppliciter tristis, cultúque reorum
Incedam lacrymans. Nunc terræ dulcia figam
Oscula, nunc sacro conspergam pulvere crines.
Hic, quæ pèdentem, mediáq; in morte trementem
Saxa Deum miserata, horrendo rupta fragore
Diffiliere, meas referent pulsata querelas,
Plangorésque meos. Tum me si spiritus, & vox
Deficiat suprema, animam hanc effundere tantum
Hic mihi contingat, tenuémque viator arenam,
Divino quondam tepefactam sanguine arenam
Frigenti injiciat, quàm molliter ossa quiescant!
Non ego Mausoli sumtus, non funeris aras
Maluerim, molémque tui, Cleopatra, sepulcri.
Ah! cur hanc sortem nobis & tuta viarum,
Carole, regnantúm virtus & Martius ardor
Invidet, & nondum his fulgent in montibus arma,
Terribilésque Scythis, Flandrorum signa, Leones?
Infelix Europa, tuis quid viribus usa
Te laceras, & quo vinci Sidona volentem,
Quo Rhodon, & Cypron, Nilúmque, & litus Ioppes
Debueras, illo invadis tua viscera ferro?
O furor! ô magnis semper contraria cœptis
Armorum rabies, & nostrâ Thracia tantum
Seditione potens! Nam cur non classibus æquor
Sternimus, & nostris terremus Achaica velis
Litora? cur non te, Solyme, calcatáque quondam
Terra Deo, nunc Edono regnata tyranno,
Servitio eripimus? Quid adhuc prædonibus illis,
Quos pateris, tantum de te licet? Improba crescit
Suc

Successu feritas, animósque à crimine sumit,
 Fanda infanda audés. Ne gens tibi barbara, & istis
 Fide animis: tibi nostra facit discordia vires,
 Bellorúmque pias odium intractabile causas
 Et spes tam lætas intercipit. O ubi regum
 Priscorúmque ducum virtus, socialiáque arma,
 Conjurata tuos, Solyme, perrumpere muros!
 O qui sopitos ignes, animósque jacentes
 Suscitet, & veterum succendat imagine rerum!
 Vivit adhuc, sacríque manet claríssima belli
 Gloria, cùm Divis usus ventísque secundis
 Mars noster trans Ionium, trans ostia Nili
 Vela dedit victor. Vos aræ, augustáque testor
 Pignora, divino fusi de corpore rores
 Sanguinei, spolia ampla, Europæ robore toto
 Trás mare digna peti, templis decus addita nostris.
 O cruor, æterni monumentum & pignus amoris,
 Spes hominum, vitæ præsens melioris origo!
 Tu facis, infando quamquam jactura dolori est,
 Amissam ut Syriam, desideríumque locorum,
 Et veteres clades causis solemur honestis.
 Te propter Solyme (nam quid pretiosius illa,
 Cur repetatur, habet?) duris oppressa catenis
 Jam minùs in voto est, tristémq; ante omnia collé,
 Collem infelicem divinâ cæde madentem
 Surgere, & in mediâ spectari credimus urbe.
 Te propter Bruge Solyma est, quæ signa triumphí
 Servat adhuc, quo vitæ auctor succumbere nostro
 Dignatus leto, Letum atque Acheronta subegit,
 Æternum statuens Solymæâ in rupe tropæum.
 At tibi quas illo, 1 Alsati, pro munere Bruga

B 5

- 1 Theodoricus Alsatius, Flandria Comes, in Syriâ à
 Balduino Hierosolymorum Rege sacro suo inter va-
 ria regiáq; munera accepit Christi Domini Cruorem,
 ab ejus corpore, priusquam sepeliretur, abstersum,
 & in pellucidâ crystallo servatum: eum deinde Bru-
 gensis donavit.

Perfolvat grates? Lectos heroas Achivi,
 Ælon dēmq̃ suum celebrent, Tritonide primū
 Æquora tentantem pinu, taurōsq̃ domantem,
 Aripedes tauros, insopitūmq̃ draconem,
 Militiāmq̃ novam, juvenes è dentibus ortos.
 Quod tantæ pretium laudis fuit? aurea pellis,
 Cantibus atque herbis (si quod celeberrima Gra-
 iūm

Fabula pondus habet) non vi, non milite rapta,
 Causa tua est melior, quæ te majora moventem
 Impulit armatis longinquum classibus æquor
 Metiri 2 toties. Nec pars est ulla laboris
 Ficta tui. Tua te pietas, tua maxima virtus
 Ad Solymen, & sideribus distantia totis
 Litora, Flandrorum vires & castra vehentem,
 Dis belli molem causāmq̃ tuentibus, egit.
 Nec te ullæ leti facies, non terruit hostis
 Sævior Ææum monstris servantibus aurum.
 Felix, cui quantò lanā pretiosior aureā
 Divinus sanguis, tantò præstantius illinc
 Quæsitum est spoliū, merces & causa laboris.
 Ille triumphalis pompæ decus: ille tuarum,
 Omnia contuleris, pars est pulcerrima laudum.
 Te meritò ante alios magnis heroibus addit
 Flandria, quos olim auspiciis felicibus actos,
 Ardentēsq̃ animis, causāque, armisq̃ valentes
 Sidonio immisit pelago, Syriæque vocanti.
 Ipse tibi (tantū cœptis non lævus Apollo
 Grandibus adspiret) Pario de marmore signum
 Constituam, memorēsque notas sub imagine
 sculpam.

Cū domitus bello Nilus, tractūsque legetur
 Sub iuga Iordanes¹, Flandrisque assertus Orontes,
 Quæque tibi palmas & se submitit Idume,

Et

2 Quater cum copiis in Syriam profectus est Theodoricus.

Et Tyros, & Tripolis, quassatâq; Marte Damascus,
 A te gestarum series longissima rerum,
 Hoc ego tot titulis fulvo spectabile in auro
 Adjiciam : ALSATIUS SACRUM TIBI , BRUGA ,
 CRUOREM.

Et dubites, quando cælum te , Carole, quando
 Bruga vocat, frontem vittis , onerique tiaræ ,
 Atque adeò magnis animum submittere curis ?
 Nam neque quidquid opum fert India , nam ne-
 que rubri

Litoris exuvias , nec quod felicibus aurum
 Eruit è terris Perſiæ , tua cura rueri est.
 Grandius his pretiũ tibi creditur. Heu quibus illud
 Eductum venis totum divisit in orbem
 Dantis amor ! quàm multiplici de vulnere fluxit !
 Hic cruor, hic ipse est, trunco quem fudit ab alto
 Magna Dei soboles , duræ data victima morti :
 Quo scelus antiquum , ac vitæ contagia nostræ
 Abluit , & justas exstinxit Numinis iras.
 Illum adeò sancti heroës , dum flebile corpus
 Crudeli exemptum ferro , lignoque refixum
 Excipiunt flentes , & latos vulnerum hiatus,
 Et jam concretas letali frigore guttas
 Albenti abstergunt strophio , legisse feruntur ,
 Et lectum seris servasse nepotibus , olim
 Donandum templis , arisque , & tute colendum.
 Salve ingens orbis pretium , pacisque perennis
 Mortalésque Deũque inter venerabile pignus,
 Sancte cruor , quem gens odiis impulsa nefandis
 Expressit morte in mediâ. Tu corporis olim
 Sentibus & clavis laceri , sectique flagellis
 Implesti venas. Te visceribus proruptum
 Hausit amor. Tu nutribas præcordia circum
 Fervidus ipsum illum , qui te prodegit , amorem.
 Nate Deo , vindex generis fortissime nostri,
 Tene isto viles animas , patrique , suique
 Damna

Damnatas sceleris, nocti devota profundæ
 Opprobria, æternis Erebi cohibenda catenis
 Dignatum pretio! Nos? in te quidlibet ausi
 Nos tanti fuimus? non te ignorantia veri,
 Non aliquid nostri, sed vis huc egit amoris.
 Obruimur meritis. Quæ dono reddita tanto
 Gratia, qui cultus fuerit satis? Ite frequentes,
 Ite boni, date tura, Deumque agnoscite in illo.
 Sacra vocant, & festa dies, quâ Carolus aureo
 Pontificum effulgens lituo, clarusque tiarâ
 Tempora subit. Quos ille ignes, quos concipit æstus
 Pignoris aspectu tanti! Dum bellua pugnat,
 Dum turres fetas armis fert ardua dorso,
 Si tantum quos arbor habet Thisbeia succos
 Viderit, ignescunt animi, subit ira paventem
 Proculcare aciem, & totis dare funera castris.
 Quid non divini species objecta cruoris
 Efficiet? sibi constat adhuc, similisque recenti
 Est color, & longo servat se vividus ævo.
 Quin etiam visus quondam 3 posuisse rigorem,
 Et liquidus fluere, & trepidis effervere guttis,
 Qualis ubi venis primum stillantibus ibat.
 Concretum solvebat amor. Quod fecerat olim,
 Hunc iterum atq; iterum nobis dare velle putares.
 Hoc tibi dum cæli magnum & memorabile donum
 Ante oculos intèrque manus versatur, ab illo

Ingen

- 3 Admirabile illud fuit quod ab anno 1148. usque
 in annum 1309. vitro crystallino inclusus sanctus
 Cruor, totâ hebdomade quasi concretus densatiss.
 que persisteret: at qualibet hebdomatis sextâ die
 à primo diluculo in horam tertiam pomeridianam,
 quæ Christi suppliciis finem attulit, guttatim stil-
 laret, & liquidissimo fluxu ab imo ad summum
 ferveret atque ebulliret; & tum in duritiem rur-
 sum coalesceret, ac stiparetur. Ita Clemens V. in
 diplomate Pontificio.

Ingentes tibi sponde animos , certúmque tuorum,
 Carole , præsidium. Non lapsa ancilia cælo ,
 Non Vestæ focus , æternæ spes altera Romæ ,
 Imperii tam certa fuit tutela Latini.

Ipse etiam tibi de superâ Pater 4 annuit arce,
 Cui templum Bruge posuit , pignúsque verendum
 Credidit , & pariter spes fortunásque suorum.
 Illum olim frustra profugum, frustraqué latentem
 Silvarum abstraxit latebris , solióque locavit
 Græcia , Cappadocúmque sacris præfecit & aris.
 Illum fulminibus linguæ & cælestibus armis
 Terribilem sensere Erebi furialia monstra,
 Eunomiúsque , Valénsque , Arrî infelicis alumni,
 Unigenámque Deum contra nova bella moventes.
 Te quoque sic præsens stimulet Deus. Illius aris
 Depositum servas, quod te quoque servet, onúsque
 Sublevet impositum , & vires infringat Averni.

FAVE

4 S. Basilus , cui Theodoricus templum posuit , ut
 in eo sacer Cruor religiosè asservaretur.

FAVE

FAVE BRUGARUM PRÆSIDIUM,
ET, QUO NULLUM EST
COGNOMENTUM DULCIUS,
PACIS CONCILIATOR,
S. DONATIANE,
INAUGURATO ANTE ARAS TUAS
CAROLO;
PACATA PER TE SINT OMNIA.
ARDEBAT OLIM
BELLO GALLICO FLANDRIA,
INTESTINIS ODIIS BRUGA:
EXSTINXISTI FUNESTA INCENDIA,
DUM NUNC PACEM OMNES POSCUNT
REGES DIFFERUNT,
SERVET ILLE TE AUSPICE
INTER ARMA PACIS MORES,
SIC OPTIMUS VINDEX DILATÆ.

SENATUI, POPULOQUE
BRUGENSI
 SUB EPISCOPO SUO
PACEM
ET CONCORDIAM.

Non ego, dum sævus nec adhuc placabilis iras
 Mars fovet, & laceræ morrent cum civibus
 urbes,

Non ego, Bruga, tibi longi solatia belli
 Vana fero. Si pax nondum speratâque regum
 Fœdera te festam relevant, nondumque cruentum
 Hostibus extorsit ferrum Leopoldus: at ille,
 Insula cui sacris præcingit tempora vitris,
 Par aliquid, dignumque suo tibi præstat amore.
 Ille animo ingenti populum complexus & urbem,
 Arma inter (quamquam illa procùl nunc Axona
 nostris

Infessus signis, limosâque abditus ulvâ
 Visa pavet) pacis mores legesque tenebit,
 Diktæ vindex. Longè tibi squalida crinem
 Anguibus, & scissâ incedens Discordia pallâ:
 Longè Odia, & fucò hostilè Fraus oblita vultum,
 Et scelerum prima inventrix & causa Cupido.
 Dira Erebi portenta! domos, commercia, leges,
 Omnia præcipiti miscere assueta tumultu.
 Excipe quem precibus Divos lacrymîsq; rogabas,
 Excipe, Bruga, virum. Facies mitissima rerum
 Illius auspiciis veniet. Præcedet euntem,
 Qua se cumque feret, placido Concordia vultu,
 Et secura Quies, & non turbanda Voluptas.
 Inque vicem jungent dextras ignara nocendi
 Simplicitas, & cana Fides, terrisque videri

Gayiffa

Gavisa Erigone. Quin & tibi candida Nais,
 Dictæo regem puerum quæ pavit in antro,
 Pacis amans, Paci semper gratissima Nais,
 Munera, quæ pleno servat bona Copia cornu,
 Lætitiámque feret. Nondum tua gaudia, nondum
 Quæ tibi pacato venient uberrima cælo,
 Bruga capis. Viden' ut, sacras dum altaria circum
 Carolus induitur vittas, lux aurea cælo
 Emicuit? 1 Pater ecce, Pater qui præsidet ædi,
 Æternúmque suo fecit de nomine nomen,
 Ritibus aspirat primis, pacémque per aras
 Poscenti populo dulcem responderet amorem.
 Agnosco, accipióque, Pater; túque ô bona mecum
 Augurium agnosce, & læto clamore saluta.
 Non aliis tam præsentem cognoscere Divum
 Concessum terris. Illi tu maxima cura,
 Quando illi templis nusquam maioribus aræ
 Ture calent. Rhemi veteres, quos legibus olim
 Sacrorum erudiit, superásque evexit ad arces,
 Inferius te nomen habent. Híc illius ossa,
 Híc cineres: híc spirat adhuc & vivit in illis
 Non moriturus amor. Dum, quas tutabitur, aris
 Dignus honos, longâ tutam te pace fovebit,
 Præsidioque teget. Sæpè ille furentibus undis
 Surdus & scopulis subitò mitescere vulgus
 Iussit, & irarum motos subsidere fluctus.
 2 Ille etiam inter se ruptis dum legibus urbes
 Arma ferunt (testor medio flagrante tumultu
 Illius attactu cinerum sanata repentè
 Corpora) pace datâ sceleratos condidit enses.

3 Ille

1 S. Donatianus, Rhemorum Episcopus, urbis Brugensis & primarii templi Patronus.

2 Flandriâ in factiones distractâ tumultus Brugis sedatur S. Donatiani reliquiis publicè expositis, ad earúmque contactum puer claudus & paralytica mulier sanantur.

3 Ille etiam regum pugnas & bella diremit,
 Et generos soceris concordī fœdere junxit.
 Flandria, Silvani quondam Dryadūque sororum,
 Dum nemora & saltus stabant, gratissima sedes,
 Da veniam, si te veterum meminisse malorum,
 Jāmq̃ue tot obductum sæclis rescindere luctum
 Cogimus. Est quædam vulnus tractare voluptas
 Dum coit, telūque alto quod pectore sedit.
 Scis Mater, scis ipsa (exorsa hæc 4 nāmque tuorū
 Prima recognoscis decorum) quo Ferreus olim
 Te tuus implicuit bello, dum regia lævis
 Quæritur ominibus virgo, thalamoque jugatur.
 Multi illam regno è patrio totāque petebant
 Europā: nondum plenos adoleverat annos,
 Consortis crudam thalamo rex ipse Britannus
 Reginam adjungi miro properabat amore.
 Dum spes quisque suas, & quos fovet, adjuvat
 Ingenti ante alios curarum fluctuat æstu (ignes,
 Ferreus, & thalami metuens certamine vinci,
 Non regem tentat socerum, mollitque precando,
 Sed facit. Ergo animi victus, calidūque juventā,
 Omina nil placidum thalamis spondentia ridet,
 Nupturāque rogat: nec se negat ipsa roganti.
 Quid faciant? clām pacta fides & mutua jungit
 Cura duos. Dum nulla viam custodia claudit,
 Diffugiunt furtim celeres, & tuta capessunt.
 Nil facti novitas, ruiturāque fama per urbes,

Nil

3 *Baldvinus Ferreus Iuditham Caroli Calvi Gallia Regis filiam lubentem quidem volentēque, sed invito patre è Gallia domum duxerat. Id bello causam dedit.*

4 *Reconciliatus socer Baldvinum creavit primum Flandria Comitem, donavitque dotis nomine totā illā regione, quæ Scaldi, Somonā, Oceanoque clauditur. In reconciliati amoris pignus addidit reliquias S. Denatiani.*

Nil patrius terret furor, & metuenda potentum
 Quantumvis sumnota manus. Temeraria sæpè
 Res amor est, damnisque suis, quæ sentit, inhæret,
 Ignoscitque sibi. Quantis dotabere rapta
 Funeribus! qui te casus, quæ bella sequentur!
 Non Pax, non roseas præfert tibi Gratia tædas.
 Pronuba te Bellona manet: mæstoque Hyme-
 næus

Lumina dejectus vultu, quæ nuntiat, horret
 Arma; faciesque suas, dum magni incendia belli
 Præfagit metuens, à tanto vindicat igni.
 Notus amor Paridis, nota est injuria: notus
 Atridæ dolor, atque ardens face Troia jugali.
 Hei mihi quas campis acies, quos Flandria luctus
 Aspicias miseranda! quibus terroribus urbes
 Implebis patrias! Etiam tibi partus Achilles,
 Qui nuptam reperat. Furor undique, & undique
 strages, (centum.
 Armorumque horror, gemitusque in strage ja-
 Me miserum! prohibete iras, prohibete furorem
 Cælicolæ. Xanthum hîc aliû Simoëntaque cerno
 Sanguine spumantes nostro. Raptata sub undis
 Corpora tardati nequeunt evolvere fluctus.
 Bis magno quamquam socerû certamine victum
 Fregerit, armatâ referens sua nomina dextrâ
 Ferreus, atque acri sponsæ inflammatus amore.
 Iamque adeò irarum causæ, bellique furores
 Omnia miscuerant, cum tanto in turbine rerum
 Sollicitus Pater æthereâ respexit ab arce
 Collisos bello populos. Olli æthere summo
 Astabant Divæ centum, pacalibus omnes
 Velatæ ramis, omnes æterna paratæ
 Fœdera conciliare, animosque inhibere furentum.
 Quarum quæ Divum cineres veneradâque gaudet
 Pignora dignari templis, certissima tanti
 Dux operis legitur. Quâ vultu oculisque serenis
 Jam

Jam dudum aspectat Pater, ac dein talibus inquit:
 Vade age, & hæc celeres Calvo fer dicta per
 Absistat bello, néve intractabilis iræ [auras.
 5 Romano Patri, cujus se Ferreus ultro
 Credidit arbitriis supplex, parere recuset.
 Non generum regno indecoré, prolémque videbit
 Indignam thalamis. 6 Illâ de stirpe nepotes
 Illustres surgent animæ, quas Marte togâque
 Præcipuas, famâ virtus æquabit Olympo.
 Certè hinc invictos bello tabularia Divûm
 Hinc fore ductores memorât, qui Bosporon armis
 Invadant patriis, validâque Propontidos æquor
 Classe tegant. Illis sceptro soliôque potitis
 Submittent dômicos Byzantia litora fluctus.
 Illos Antiochis, illos regnata Seleucis
 Oppida, & Odrysiis Solyme resoluta catenis
 Quadrijugo invectos curru, laurôque revinctos
 Excipient. Sæpè & spoliis Orientis onustos
 Laudabit reduces, partôque assurget honori
 Gallia. 7 Nec reges pueros paritêrque potentis
 Tutelam regni tantis virtutibus olim
 Subnixam non esse volet. Quid fœdera durus
 Abnuat, & de se stirpis surgentis honores
 Felici invideat thalamo? Satis arma superque
 Præreptas tædas temeratâque jura piarunt.

Hac

5 Nicolai I. Pontificis Romani auctoritatem ad placandum secerum regem imploraturus Balduinus, Romam unâ cum uxore profectus est.

6 Celeberrimus cœniûmque nobilissimus Flandria Comitatus, è quo Comites bellis sacris clari, ad Byzantinum Imperium & Hierosolymitanum Regnum evecti.

7 Balduinus V. Flandria Comes, ex Henrici Regis Gallia testamento, Philippo I. & Hugone adhuc ætate minoribus, Regni Gallici tutelam administravit.

Hac traxisse tenus vario discrimine pœnas
 Fas fuerit, patriûmque armis expleſſe dolorem;
 Nunc placidum in Flandros animum mentêmque
 benignam

Mitior accipiat, generóque in pignus amoris
 Corporis exuvias noſtri transmittat habendas.
 At tu pignoribus noſtris pulcerrima famam
 Bruga dabis.⁸ Bonus hîc ævo veniente Philippus
 Purpureos inter proceres confidet & ipſe
 Purpureus; cinerésque meos teſtatus & aras,
 Biſtonidûm flagrans odiis concepta præbit
 Fœdera. Tum primûm lectis Heroibus oſtrum,
 Velleráque injiciet fulvo radiantia villo,
 Vellera, quæ magno accipiant pro munere reges.
 Quondam etiam hîc noſtris aſtabit ⁹ Carolus aris
 Pontificum vittâ inſignis, cuſtósque tuarum,
 Flandria, perpetuus legum. Quibus ille jacentes
 Eriget auſpiciis animos! ſolatia mœſtis
 Quanta feret! Bellû populos, lacrymabile bellum,
 Funeráque, & ſtrages, & flenda auctoribus ipſis
 Excidia involvent (ſic namque æquiſſimus ultor
 Reſcindet ſclerum peſtes Deus) ille tumultu
 Armorum in medio leges firmabit amoris,
 Mutuáque æterno conſtringens pectora nexu,
 Squalorem & mœſtæ lacrymas ſolabitur urbis.
 Carole, te poſcunt hæc tempota: te mea poſcit
 Bruga ſibi: ſua vota tuo metitur honore.
 Sis felix, & templa ſubi pede noſtra ſecundo.
 Et populi quando unanimis lenire voluntas
 Tædia, fortunásque poteſt, & crimina belli,
 Spes de te tantas paribus virtutibus exple.
 Dixerat: illa ſinus auro collecta fluentes

Pro

⁸ *Philippus Bonus Brugis primûm Equites aurei
 Velleris creavit.*

⁹ *Carolus vanden Boſch, Episcopus Brugenſis,
 idémque perpetuus Flandriæ Cancellarius.*

Protinus imperio paret. Gratatur eunti
 Astrorum chorus, & liquidâ quacûque per æthram
 Tendit iter, divinus odor latè imbuit auras.
 Et jam jussa facit. Belli rex ponit amorem :
 Irâque, quam clades, quam regni flectere luctus
 Non poterant, Divæ monitis infracta quiescit.
 His super, augustis rata jam connubia donat
 Muneribus : mittunt sacras tibi, Flandria, Rhemi
 Exuvias, pacis numquam violabile pignus,
 Depositum pretiosum, ingens. O Bruga, quis ille,
 Quis fuit ille dies, quo te tot vulnera passam
 Respexit propius Pater, indignisque tot annos
 Casibus exhaustam longâ formidine solvit !
 Quo studio effusi proceres, matrêsq;e, nurûsq;e,
 Invalidique senes ! Nullus celebratior illo.
 Visus in urbe dies. Pars spargere floribus urnam,
 Pars dare tura focis, & Divo dicere laudes
 Carminibus patriis. Tibi enim, Pater optime, de-
 Omnia, servatas urbes, natôsque, larêsque, [bent
 Sacrâque, fortunâsq;e, & latos frugibus agroſ,
 Et quoscumque vident soles fulgere serenos.
 Tu bellum & belli causas in Caspia tradis
 Æquora ferre Notis. Tu blandum pacis amorem
 Regibus inspiras, placidôsque in fœdera mittis.
 Fœdera tu, venerande, salutiferâmq;e quietem
 Concilias. Sis ô templis arîsq;e receptus
 Utiliter, populûmq;e juves tibi vota ferentem.
 Auxilio tali quid non sperare juberis,
 Carole, spes in te quando inclinata tuorum
 Nititur, & tanti moles te ponderis urget ?
 Quam tu urbis cernes faciê, quæ, munere Divûm,
 Gaudia ! quæ surget patriis concordia rebus !
 Armorum quantum terror finet, otia fessis
 Præstabis populis, & quæ Mars plurima secum
 Damna trahit, dulci miserans solabere curâ.
 Non iræ, aut odiis usquam locus : omnia pacem,

Omnia spirabunt, qui per te crescet, amorem.
 Ac veluti æternis cùm Dindyma cana pruinis,
 Dindyma, seu Rhodope, grata vice veris & Austri
 Intepuere, nives victæ liquuntur, & altis
 Præcipitant scopulis undæ: pulsata fragore
 Saxa sonant, qualis canibus succincta lupisque
 Scylla fremit, Siculo procùl exaudita Peloro.
 Tum flexus post multiplices si fortè reductum
 Nacta finis est, Boreæ atque hiemis secuta furētis
 Unda filer, sacris silvæ tranquilla sub umbris.
 Haud aliter, dum te tuta & secura parente est,
 Bruga, decus Belgi, tua, Carole, cura, quiescet.
 Heu quæ anam æternis lacerantur stragibus urbes
 Quidve odiis tantis petitur? simul omnia credas
 In terram è Stygiis monstra erupisse cavernis.
 O patria! ô longum infelix, desuetæque paci
 Flandria, Mavortis sedes! quis acerba tuorum
 Excidia æquarit lacrymis? numquàmne levare
 Cladibus, & finem dabitur sperare malorum?
 At tu, dum constans Amor & Concordia muros,
 Bruga, tuos habitat, mediis in luctibus aude
 Tollere læta caput, tristesque resolvere curas.
 Quid tantum hostiles iræ, atque immitis Enyus
 In te animi possint, si mens est omnibus una,
 Unaque vox, unus sese exhortantibus ardor.
 Tum non immanis Briareus, Titania proles,
 Centenis fidens manibus, non ipsa tenebris
 Excita Tænariis Furiarum maiexma pacem
 Rumpere, non causas valeat convellere amoris.
 Quidlibet eveniat, stantem nil proruet urbem,
 Communis quam servat amor. Tot corpora pug-
 nant,

Tot vigilant oculi, tot colla humerique ferendo
 Succedunt oneri, quot amico fœdere cives
 Inter se coeunt, studiis opibusque parati
 Consulere in medium, & trepidis occurrere rebus.

Non

Non illam ærati vectes, æternæque ferri
Robora munierint melius; non turris athena,
Fossarumque moræ, positæque in montibus arces.
Respice res Italum varias. Non Annibal urbem
Perdere, non portas valuit perrumpere Marsus;
Non Etrusca manus, non qui servilibus armis
Ausonios rapuit victo bis Consule fasces.
Respice securam nullis Lacedæmona muris.
Pectora murus erant concordia. Terror & hostis
Stantibus addebat vires, addebat amorem.
Sic ubi Strymonios sævis Aquilonibus amnes
Vinxit hiems, tepidæ fumant in fontibus undæ,
Seque antris calor abdit: hiēs facit ipsa calorem.
Sic & turritis instans è mœnibus hostis
Tectam aciem supra saxorum immania frustra
Pondera devolvit, nexamque revellere pugnat.
Densi hærent clypei clypeis, junctusque viro vir,
Atque omnes validâ subter testudine casus
Impunè excipiunt. Sic asper, & improbus irâ
Dum procûl erumpit silvis lupo, agmine facto
Sparsa boum latè campis armenta videmus
Undique confluere, atque adversis cornibus hosti
Obstare: ille pavens, quamvis rabieque fameque
Efferus, exululat, rictusque infrendet inani.
Victus abijt: tutæ repetunt sua prata juvencæ.
Tanta venit junctis vis & fiducia rebus.
Tunc adeo ô custos generis, Concordia, nostri
Huc ades, utque facis, Brugam tutare, novosque
Adde tuis animos & inexsuperabile robur.
Te sine, fœderibus ruptis, & pontus, & ær,
Terræque discordes sine lege, sine ordine pug-
nent.
Te sine nec Titan mundo, nec lumina Phœbe
Præbeat, & rerum moles confusa fatiscat.
Te, Dea, te meritâ redimitus tempora vittâ
Carolus ad sua sacra vocat: tibi lætus ad aras

Vota

48 JAC. VVALLIJ HEROIC. LIB. I.
 Vota facit plenúsque tui. Miserare precantem
 Et fractum bellis populum. Si Ferreus olim
 Auspice te ferrum posuit, pacémque redux it;
 Si consanguineis stillantia cædibus arma
 Munere sæpè tuo manibus cecidere remissis ;
 Si sacri Divûm cineres , aræque sacrorum
 Custodes cinerum, tua si tibi mœnia curæ ;
 Concordes animas , tutelæ munus opúlque,
 Diva, tuæ serva, stirpésque excide malorum.

HEROI

Et per odoratum lauri nemus, & loca plena
 Numine, per rupes, habitatæque vatibus antra,
 Per Phœbi delubra, per Aoniam Hippocrenen
 Ducite, quando ille intereâ secludere magnas
 Dignatur curas, & amica revifere Tempe.
 Pacem vultus habet: pacis certamina & artes
 Instaurans, donis cumulat. Comitantur euntem
 Innexæ manibus Charites, Pietasque, Vigorque
 Et Favor, & placido aspirans Clementia vultu.
 It dextrâ sublimis Honor, formosa Deorum
 Progenies, Decorumque pater, quem ponè sequuntur
 Fama ingens meritis, & ovantes carmine Laudes,
 Lætitiæ, Plaususque. Io date ferta Camœnæ
 Augusto capiti, quæ circum tempora serpent
 Inter victrices quas illi aut Moldava lauros
 Detulit, aut Sueco turbatus sanguine Rhenus.
 Tum, si quid Regum curas, & tristia bella
 Solari tenues possunt, aut fallere cantus,
 Tantisper vacuas belli clangoribus aures
 Carminibus mulcere. Dedit, dedit ipse canendi
 Materiem, qualem aut Troiæ populator Homero
 Aut Anchisiades pietate insignis & armis
 Andino vati: nunc Musis præmia ponit,
 Mæcenatis opus. Salve fortissima bello
 Regia progenies, & Musis nata fovendis.
 Tu medios inter lituos Heliconis amorem
 Aspiras: tu summa urges ad culmina vates,
 Virtutemque tuis crescentem laudibus ornas.
 O mihi si quondam umbroso sub Phocidos antro
 Insideat tantus vati calor, ut tua facta,
 Bellæque, fortunæque, & quos te volvere casus
 Impavidum, invictumque animo Mavortius ardet
 Impulit, æternum liceat demittere in ævum!
 Ipse ego tum nostris sublimem in montibus arcum
 Constituam, bellique notas atque arma ferentem
 Perfectum argento, & barbarico elephanto.

Non hîc te primis levia & ludicra sub annis
 Tentantem, aut fîctas urbes, simulatâque veris
 Mœnia scandentem faciam. Longo ordine sculpana
 Prima rudimenta, & Pragæ sub mœnibus altis
 Hercinii saltus Nymphas, Albîmque, Salâmque
 Ad pacem per te, libertatémque vocatos.
 Stabunt & Lothari, bellis experta juvenus,
 Auspiciis armîsque tuis, cælóque secundo [tes
 Certa Gothos, certa & Gallos locia arma moven-
 Austriadûm imperio, totóque avertere Rheno.
 His ego Norlingæ pugnas, & quid tuus illic
 Fernandos inter geminos Mars egerit, addam.
 Addam & Danubium, & ferventes milite ripas:
 Tum vim consilii celerem, bellique procellâ
 Obruta momento castra, hostilique madentem
 Sanguine Dutlingam, raptâsq; in vîncula turmas.
 Parte aliâ Dubim manicis, arctâque solutum
 Compede, securæ lambentem mœnia Dolæ
 Cernere erit, Gallûmq; tibi dare terga 1 fugacem,
 Inque auro pallere duces, & vertere signa.
 At mihi sit, quâ frons sese pulcerrima molis
 Explicat, invictum bello, Syriæque timendum
 Ponere Gotfredum, gentis decus. Illius arma,
 Illius invecas in Idumes regna phalanges,

C 2

- 1 Non ego profectò bellicosam gentem notare hoc
 verbo volui, ut quidam putavit, qui me de hoc
 amicè monuit, cùm hoc poëmation seorsum, ut
 tum res ferebat, excusum legebatur. Horatius
 equos belli & bellici tumultus assuetos, fugaces
 dixit, id est, fugientes; fundum naturâ ferti-
 lem, mendacem, cùm coloni votis fortè non re-
 spondisset: Virgilius fugacem illum, quem bel-
 latorem nominaverat. Et non erat quidem com-
 mentariolo hîc opus: at erit è juventute, cui
 hac scribimus, fortasse aliquis, qui ex nobis hoc
 primum discet.

Ereptámq; jugo Solymam, augustúmque sepulcrum,
 Limináque, & sparsum divino sanguine montem
 Ex ebore effingam: sed non & sceptrá gerentem
 Debita, non gemmis radiantem, auróque coronam.
 Heu pietas insueta! heu numquam vísa triumphí
 Præmia! ducentur víctricia tempora circum
 Implexi sentes: supplex, & squalidus ibit,
 Pérque sacras nudata feret vestigia terras.
 Tunc ego, seu signis pergas tua jungere signa
 Austriadúm, & bello pressis succurrere Belgis:
 Seu proprios certè fines, alióque gementem
 Sub Domino populum recrees, pacémque reducas:
 Tunc ego non alio exoptem te bella movere
 Auspice, non alio jubeam sperare triumphos.

ORDINIBUS FLANDRIÆ.

*Cùm Evangelicam Lucem in Emblematum
 velo translucentem illis dedicaret Henri-
 cus Engelgrave Societatis Jesu.*

EXorere, & totum radios diffunde per orbem
 Aurea lux. Non te Pyroëis, & Eous, & Æthon,
 Sidereúsque Phlegon, quamquam per inania curtus
 Phœbeos rapiant, & puris athera lustrent
 Igñibus advexere. Tuus formosior ortus.
 Tu face, tu flammis tristes melioribus umbras
 Discutis; & quantúm, cùm cornua plena refecit,
 Cynthia Luciferum, quantúm Sol igne sororem
 Nativo exsuperat, tantúm tu publica mundi
 Sidera. Temporibus certis surgúntque, cadúntque,
 Nóxque tenebrarum metuenda horrore suarum,
 Cùm latuere, redit. Non tu fugientibus horis
 Occidis, aut cæcis subducis lumina terris.
 Æternúm fulges: æterno à lumine semen
 Accipis, haud ulli patiens concedere nocti.

Olim

Olim atras inter tenebras umbrásque fuere
Prævia signa tui , quas Euphratea secundùm
Flumina Buzides vidit volitare quadrigas
Ardentùm plenas radiorum , ignisque corusci,
Totus & ipse igni , & radiis cælestibus ardens.
Axis erant flammæ , temo , mirabile , flammæ,
Flamma rotæ , radiique , & lora nitentia flammæ.
Electra aspiceres mediis illudere flammis
Aurea. Concordes ibant ad frena jugales
Fulminibus similes ardentibus. Omnibus una,
Et diversa tamen facies , & quæque figuris
Bis geminis variata. Aquilæ, fulvique leonis,
Et bovis , & veros hominis simulantia vultus
Ora ferunt omnes , habilésque volatibus alas.
Regina alituum pennis ad sidera niti
Velle viderur , & adversi patientia solis
Lumina defigit cælo , quò tendere contrà
Terreno nequeunt hebetes in corpore sensus.
Additus est olli juvenis, vocémque, colorémque,
Oraque mortali similis , sed qualis ab alto
Delapsus terras subiit Deus , unus utrúmque.
Tum leo silvarum dominus , terrórque ferarum,
Torva tuens, animisque refert fremitúq; tonantem
In silvis vatem, & pueros, matrésque, virósque
Ingenti effusos studio ad nova sacra vocantem.
Cornibus , & latâ spectandus fronte juvenis ,
Qualis opima tuis , Solyme , stetit hostia templis,
Uno eodémque coit mirando in corpore nexu.
Omnia quæ quondam Nabathæa ad flumina vates
Attonitus claris vidit rutilantia flammis ,
Confessusque Deum, nostris neque vocibus usus
Edidit : æterni servant oracula fasti.
Illa fuere tui , Lux ô pulcerrima , quæ nunc
Orbe diem toto spargis , splendoris imago.
Hæ facies , hi te currus , axésque rubentes
Ignibus , hi volucres cursus tantò antè notabant.

O cæli decus ! ó nostræ dux una salutis,
 Æternum jubar , & mundi melioris origo !
 Quis te , quis tantos oculis mortalibus ignes
 Hauriat ? infirmæ vires , aciésque retusæ
 Ferre negant. Vis tanta tuæ est & copia flammæ.
 Ut tamen optato, quâ fas est , lumine detur
 Posse frui, obtendit tenuis tibi nubis amictum
 Docta manus , pictisq; obnubit lumina velis.
 Ac velut objectâ cum Sol sub nube latentes
 Dissimulat radios , quamvis non cernitur ulli ,
 Scire tamen possis , quo cæli limite cursum
 Obductus teneat , prætentâque nubila vincat
 Sic etiam positus : totum non occulit umbra :
 Illa jubar tantum minuit , non eripit orbi.
 Haud secus, ut cerni possis, & ab æthere lumen
 Innocuum & terris melius spectabile fundas,
 Obduci nitidos pateris velamine vultus.

Vos hæc, vos propius radiis fulgentibus afflat,
 Flandrorum Proceres , oculosque invitat, & ultro
 Spectandam sese variâ sub imagine præbet.
 Huc geminas acies, huc totam advertite mentem.
 Volvimur, & cæcis spes nostras credimus undis.
 Nec tam Getulæ Syrtes , succinctâque sævis
 Scylla rapax canibus nautæ metuenda Sicano,
 Quàm mens nostra sibi. Scopulus sua cuique cu-
 pido est.

Nec tot in abruptum puppes vorat alta Charybdis,
 Infamisque sinus Maleæ , quot livor, & ira,
 Ambitióque, metusque , humani pectoris æstus,
 Exitio tristi involvunt. Heu ! litora pauci
 Tuta tenent , dum , quò præceps rapit ardor , a-
 guntur ,

Dum vada nulla cavent. Et vobis gratior ulla
 Lux cælo veniat , quàm quæ breviter inter & æstus
 Vos regat , & cursus jubeat sperare secundos ?
 O navis secunda tui , dum turbida ponto

Surgit

Surgit hyems, & nox tenebris hiemisque suisque
Incubat ! ô quid agis ? quem monstrant lumina
portum

Respice. Nónne vides, ut malus faucius Euro,
Antennæque gemant, atque imperiosius æquor
Convulsæ nequeant ultrà durare carinæ ?
At, nisi ludibrium debes miserabile ventis,
Ne placitos, qui te fallent, respexeris ignes.
Heu nihil infidæ fas quemquam credere luci !
Quos procùl Euboico de litore Nauplius ignes
Sustulit, Argolicas traxere in saxa carinas.
Te sequimur, Lux alma, viæ dux optima nostræ.
Nulla Pharos, cùm certa negant se sidera nautis,
Tutiùs errantes deducit in æquora puppes.
Te sine cæca via est : horrent obsessa tenebris
Omnia : lux si quæ rimis aliunde malignis
Proditur, in scopulos & saxa latentia ducit.
Ne mihi, ne rigidi dictent præcepta Catones,
Intonsique Numæ. Non sanguine scripta Draconis
Jura, Therapnæique morer decreta Lycurgi,
Utiliter quamvis & honestè plurima dicant,
Et peccare vetent : suus est tamen error in illis.
Sanctius his aliquid superis è sedibus orta
Lux aperit. Falli prohibet, Verùmque, Bonùmque
Detegit, & quidquid dubiis Prudentia rebus,
Temperies lætis, duris Constantia poscit.
Hæc ubi se prodit, pariter Reverentia legum,
Et Pacis nutrix Pietas, & nescia fraudis
Incorrupta Fides manifestâ in luce refulgent.
Excedunt Erebi pestes, Injuria recti
Contemptrix, ritúsque audax abolere priorum
Impietas, miserique parens Discordia Belli,
Et Mala Mens culpæ pallens horrore, suique.
Vósque adeò, quos res patriæ bellique domique
Grandibus exercent curis (sic Flandria vestris
Tuta stet auxiliis, nec tristes horreat ultrà

Armorum strepitus : sic Pax dulcissima rerum
 Pertæsos Martis populos urbésque revisat)
 Inscriptum vobis monumentum & pignus amoris
 Conveniente operi , placidóque admittite vultu,
 Quod si aliàs docti vobis placuere labores,
 Nunc certè placeat , quæ , dum gratissima mœsta
 Reddita lux patriæ est, lucé quoq; pagina præfert,
 Lucém immortalem, quæ Divûm arcana retexit,
 Et recti pravique vias , cælique vocantis :
 Quâ veniente novi venit quoque temporis ætas ,
 Et , quo nunc fruimur , sæclorum sanctior ordo,
 Si sinerent vires , aut si quid vota valerent,
 Pyramidas super , aut Rhodii simulacra Colossi
 Eductam cælo Morinorum in litore molem
 Poneret ex merito noster labor. Hic ego duris
 Neptunum exutum vinclis, portûsque reclusos ,
 Et captas cælarem urbes. Hic maxime stares
 Austriade , clypeósq; super fulgentiæque arma
 Aurens. Armatae starent circum ostia puppes.
 Classibus adversæ classes , effictæque in auro
 Æquora ferverent navalis imagine pugnae.
 Utque sui vobis debet victoria partem,
 Partem opere in tanto vestrum quoque nomen ha-
 beret.

Nunc, quoniam solis hoc possunt carmina votis,
 Sit liber hic grati , quod vobis Flandria debet,
 Obsequii vivax testis : sit temporis hujus,
 Quo vestris etiam studiis opibûsque receptæ
 Exultant urbes , monumentum in fera superstes
 Sæcula , marmoribus solidóque perennius ære.
 Si qua fides vatûm auguriis, dum magna vigeant
 Nomina, dum meritis æqui solvantur honores ,
 Dum Patriæ Patres vos dicet Flandria , viveret.

FERDINANDO PHI-
LIPPO GUILIELMO,
JOANNIS ADOLPHI
COMITIS SCHVVARTZENBERGII, &c.
AUREI VELLERIS EQUITIS
FILIO,

GENETHLIACON.

AMICE LECTOR, Non existimo grave tibi futurum, si prius te paucis mover, quàm appositam genesin inspicias, & paullò post versu descriptam legas. Mathematici, inquit Tacitus, cùm de iis loquitur, qui novos motus, & clarum Othoni annum observatione siderum affirmabant, genus hominum potentibus infidum, sperantibus fallax,

quod in civitate nostrâ & vetabitur semper, & retinebitur. Et ita quidem variis edictis & senatus consultis abire ex urbe atque Italiâ iussi sunt, interdum & Tarpeio saxo dejecti. Verum ut quisque ferè futurarum rerum auguriis capitur, & cupidine ingenii humani libentius obscura creduntur, fit, ut dâ levia hæc atq; inepta ingenia blandissimis desideratissimisque promissis siderum vires addunt, & mendaciis suis caliginem objiciunt, audiantur. Quid igitur? egone me huic negotiosissima vanitati immiscere volui, præsertim cum divinis vocibus atq; oraculis insana illa vaticinâdi libido atq; temeritas coercita sit? Minimè verò. Non ego fixas errantésve stellas consulere, non ullius vitam non casum ullum in fictis earum domiciliis legere didici. Quid? quod nec dissimulem, quàm vanus hîc vates fuerim, cum à Romanorum Rege, quem ego majestatis patriæ certissimum heredem nominavi, multa puero pollicebar, cuius nunc acerbissimam Christiano Imperio mortem benè omnes lugent. Musarum igitur est, quidquid hîc dedimus, quæ aliud nihil spectarunt, quàm quis esset nascente puero orbium celestium status, animi causâ describere, & vota sua, non à calî affectione, sed ab insigni erga illustrissimam familiam, sobolémque ex eâ propagatam studio profecta, ornatiùs explicare.

Ilustres animæ, quas cælo Martia virtus
Addidit, inq; suis gens Schvvartzenbergia ceris
Lata recognoscit, parvum spectate nepotem,
Qui primum teneris implet vagitibus auras.
Nunc vultu; belli studiis & laudibus olim
Vos referet: neque delusos spe tollet inani
Nota secuturus vestigia. Vos modò cunas
Cingite, quâ toties cinxistis tempora, lauro.
Est aliquid vestros annosa per atria vultus
Ordine spectari; finitæque bella triumphis,

Et genus, & titulos, & res, & nomina regum
 Subscribi statuis. Sed non simulacra vetustæ
 Laus sunt prima domus. Debent sculptoribus artē.
 Omnia sint similes vultus, habitūq; , vigoremq; ,
 Ardentēque oculos, nihil est in imagine vitæ.
 Hic puer, hic vestræ major virtutis imago est.
 Vivitis Heroes, series longissima, tanti
 Sanguinis auctores, & adhuc superestis in illo
 Pectore. Non toti fato cessistis & umbris.
 Sic clypeum, sic arma geret, sic agmina ducet
 Sic ruet adversas acies, stragēsque feretur
 Per medias, ut vos olim, cū Gallia sensit,
 Fortia quid possent, securaque pectora leti,
 Aut cū fulmineis fregistis Bistonas armis.
 Hæc ego non vanus, nec veri improvidus auctor
 Vaticinor. Produnt animorum semina vultus.
 En tenero quantus puero vigor! en ut ocelli
 Sideribus similes radiant! utque ora, genæque,
 Quamquam cognosci possit quoque mater in illis,
 Plus tamen & patriæ spirant virtutis, & acres
 Promittunt animos, & dignas sanguine vires?
 Qualis ubi perrupit humum, tenerūq; cacumen
 Surculus exeruit silvâ Dodonide natus,
 Si primæ vigeant frondes, si recta valensque
 Surgat, & enodi tollat se stipite virga,
 Arbor erit firmo solidissima robore, quæque
 Subjectum exsuperet frondoso vertice lucum,
 Contemtura Notos, actōsq; Aquilonibus imbrēs:
 Sic pueri æthereas primū venientis in auras
 Et color, & species, & vultus, & omnia fortem
 Quæ spondent animum, laudis sunt signa futura.
 Ipse genus, generisq; sui sentire videtur
 Auctorem. In primo tantus vigor eminet ortu.
 Ipsa etiam Natura nihil neglexit in illo,
 Sollertique manu formatos corporis artus
 Magnā animā dignum hospitium sedēq; paravit.

Est locus æterni sedes placidissima veris,
Uber aquis : spirant Zephyri , puróque recentes
Nectare perfundunt flores : cum floribus herbas,
Et gravidas fruges , & poma gravantia ramos
Semper alit , semper similis sibi parturit annus.
Naturæ domus est. Solio sedet illa virenti
Sublimis : rosei vultus , plenusque vigoris
Orè color : turgent niveo rorantia lacte
Ubera præcingunt frondes & poma capillos.
Versicolor vestis , molli quam texuit auro
Ipsa sibi , pictámque manu variavit & arte.
Materiam ars superat. Námq; illic æthera magnum
Fecit , & æthereis infixos orbibus ignes.
Addidit & pelagi tractus , fluviósque , lacúsque ,
Pascuáque , & campos , & opertos arbore montes.
Terra feras, volucres aër , genus omne natantum
Æquor habet : veros credas frondescere ramos
Arboribus , veros in aquâ colludere pisces ,
Deferri veris volucres per inania pennis.
Mille dea est sollers operum , gremióque feraci
Mille parit rerum species , dulcémque laborem
Assiduè exercet , vitásque & corpora fingit ,
Frigida permiscens calidis , humentia siccis.
Illa solo fixos frutices , stirpésque virentes
Educat , & libro truncos & cortice vestit ;
Hos foliis , alios foliis & feribus ornat.
Illi se debent volucres , pecudésque , feræque ,
Quíque aut fluminibus vivunt, aut æquore pisces.
Illa etiam nostros effingit sedula vultus,
Artificíque manu nervos componit & ossa ,
Corporeósque suis attemperat usibus artus.
Ut facies , sic ingenium non omnibus unum,
His roseo teretes distendit sanguine venas :
Terræ plus aliis , aliis plus adjicit ignis,
Plus aliis frigentis aquæ , quæ corpore toto
Diffusa surgentes hebetat sub pectore flammæ.
Præcipuè Heroum sunt illi corpora curæ ,

Quorum humeris pax, & bellum, tutelâque legum,
 Et populi, & regum, quanta est, fortuna recumbent.
 Illis vivaces circum præcordia flammæ
 Subjicit, & puri vitales ætheris auras.
 Uranie in parte est operum. Quod durus iniquis
 Saturnus radiis, quod lætis Juppiter afflat,
 Quod Sol, quod Phœbe, quod fert Cyllenius ignis,
 Artubus insinuat, teneroque in corpore miscet.
 Parve puer gaude. Tibi enim, tibi munera largâ
 Multa manu Natura dedit, similisque paternis
 In te fudit opes, & avitæ semina flammæ.
 Illa tibi succis finxit melioribus artus,
 Implevitque tuas generoso sanguine venas.
 Plebeia nihil hinc animæ, nil pectore toto
 Frigoris ignavi, vegetos quod sopiat ignes.
 Inrita vis nervis: ardor præcordia circum
 Vividus. In quantum crescunt hæc brachia robur!
 Brachia, quæ molli nunc stringit fascia nexu;
 Sublatura ensen, veniat modò fortior ætas,
 Fulmineum, ardentem, quem multâ cæde repentem
 Conversæ metuent acies, jugulisque retundent.
 Non laudum expertes curæ, non otia fracto
 Eripiunt animo vires, aut corpora solvent.
 Arma inter clypeosque, puer, reptabis, & inde
 Sæpè tibi, patriâ ludes cum parvulus aulâ,
 Majorum effigies, celebratâque nomina fastis
 Monstrabit pater, & verbis hæc dulcibus addet:
 I puer, i quò te repetentem exempla tuorum
 Dura rudimenta, & paribus quoque gloria factis
 Extendenda vocant, stimulisque potentibus urgent.
 Ille, vides? chlamyde, & pictis spectabilis armis

Additus

- 1 Pueri hujus tritarvus Erchingerus Maximilianum
 I. Archid. Austria, postea Cæsarem, in Belgium
 comitatus est, cum Mariam Burgundicam ductu-
 rus esset: ei deinde in primariis belli muneribus
 operam præstitit,

Additus Austriadæ comes est, cùm divitis olim
Imperii hæredem thalami sibi fœdere junxit,
Dotaless terras, seu quas Burgundia, seu quas
Læta parens frugum spatiosis finibus ambit
Belgica, legitimi pretium sortitus amoris.

2 Proximus ille, ingēs fama, & quæ maxima famæ
Pars fuit, Augusti laudatus Cæsaris ore,
Alsatiam, bello victor, populósque feroces
Contudit, & domino rursus parere coëgit.

Illum etiam Frisii, illum etiam videre Sicambri
Cæsareas ducentem acies: sensere superbi
Terribilem; placidum victi, pacémque precantes.

3 At cui pulcra nitet cælatâ in casside laurus,
Hic tibi degeneris, dum te quoq; bella vocabunt,
Eximet horrorem leri, leto ipse perennem
Mercatus laudem, nec famam passus inulti,
Dum pavidus captis trepidavit Somona ripis.

4 Huc faciles nunc verte oculos, hos aspice vultus
Illu-

2 *Atavus Guilielmus I sub Carolo V. Imper. rebel-
lium Alsatia, confiniúmque populorum copias
fregit, fugavitque, ac tandem in Frisîâ Cæsa-
reis armis, totiúque exercitui præfuit.*

3 *Abavus Guilielmus II. eidem Casari à Consiliis
bellicis, post multas expeditiones pro Philippo II.
susceptas, in pralio ad Fanum S. Quintini occum-
bens, arvitam fidem in Augustissimam domum le-
thali vulnere consignavit.*

4 *Proavus Adolphus, heros incomparabilis, sub Phi-
lippo II. Equitum Germanorum Chiliarcha mili-
tie tirocinium posuit: auspiciis Rudolphi II. Im-
per. equitavit primùm, deinde toti exercitui Cæ-
sareo cum imperio præfectus Turcam tunc maxi-
mè infestum non semel repulit. Vienna Austria
tandem à Casare Gubernator constitutus, Iava-
rinum, quâ veluti clavi omnia Christianorum
propugnacula pandebantur, Turcis eripuit.*

Illustris proavi. Viden', ut vigor igneus olli
 Luminâque ultorem spirant ardentia Martem?
 Hic vir, hic est, qui sæpè manu furialia Thracum
 Agmina, Bistonixque infregit cornua Lunæ,
 Per gladios, arcusque, Borysthenidûmque secures
 Ferro aditum rumpens: qualis cava dividit igni
 Nubila, & horrenti percurrit lumine nimbos
 Juppiter, aut fracto violentior obice torrens
 Obvia quæque rapit. Jacet Istri ad fluminis oram
 Urbs invicta situ, & vastâ defensa palude,
 Unde minax Rhenum latè terrebat & Albim
 Odrysus. Non hoc virtus Herois & ira
 Sustinuit. Dum cuncta silent, & opaca favet nox,
 Improvisus adest, aditûmque per invia nactus
 Stagna (fide majus) portas effringit, & urbe
 Vi potitur. Quid non interrita pectora cogit
 Laudum amor & patriæ? sternuntur barbara passim
 Corpora, pèrque vias stragis cumulantur acervi.
 It spumans cruor, & rivis defertur in Istrum.
 Non Cæsar, non Europe sua gaudia cepit.
 At nunc post lustrata tibi decora inclyta gentis,
 Ex me disce puer, quid proles grata parenti
 Debeat, & vultus mecum venerare paternos.
 Quod tibi sum, fuit ille mihi, rectôrque, patérque
 Queis ego te monitis famam sperare merendo
 Jussit, & ingentes animis assuescere curas,
 5 Illum consiliis Cæsar, subitisque probatum
 Casibus, ante alios magno dilexit amore.
 Illius & vitæ metuens, dum viscera febris
 Ureret, & tenuis medicâ spes esset in arte,

Vir

- 5 *Avus Adamus propter eximias animi dotes ad
 consilia ab Optimatibus Imperij certatim quasi
 tractus est, eoque in pretio fuit Ferdinando I I.
 Imp. ut pro recuperandâ ejus valetudine vo-
 tum B. Virgini fecerit, uti narrat Guiliel. La-
 mormanni lib. 2. de Virtutibus Ferdinandi cap. 7.*

Virginis auxilium votivo pactus honore est.
 Jamque adeò, dum se morbi vis fracta remisit,
 Damnatus voti, votum pro sospite solvit.
 O sic te Cæsar, sic te, quem nomine reddis,
 Cæsare natus ament, & si te gloria quondam
 Aut pacis studiis, aut belli casibus actum
 (Qualia multa sibi poscit molimina virtus)
 Impulerit laudem meritis & morte pacisci,
 Incolumem cupiant, nec fiat sine pondere vota!
 Quid tibi nunc referam 6 maternæ nomina gentis,
 Invictosque animos? scit Pannonis ora, scit Ister
 Virtutesque, virosque, & bella, & præmia belli.
 Et dubitas quâ te generis rapit æmula virtus
 Ire viâ, proavosque nepos æquare sequendo?
 Talibus atque aliis, parvo quæ plurima quondam
 Et pater Æneas, & avunculus Hector Iulo
 Rettulit, alta petes; proavosque imitatus & annos,
 Ætatem meritis, & quos imitabere, vinces.

Hoc erat, alme puer, quod cum te læta recenti
 Ediderat partu mater, præsaga ferebat
 Uranie, & stellis tecum surgentibus æther.
 Ipsa aderat, mundi signis, quibus ima reguntur,
 Cæruleos intexta sinus, 7 & cincta coronis
 Tempora stelliferis, queis cæli inscripserat orbes,
 Obliquos, rectos, quales sibi repperit Atlas,
 Atlas supposito qui sidera vertice fulcit,
 Inde Syracosius simili labor extudit arte.
 Astabant Horæ lateri, quæ lucis & umbræ
 Tēpora, signorumque obitus moderantur & ortus;
 Et mundi observant faciem, quâ limina vitæ

Quis-

6 Mater puero est Iustina Maria Comes de Star-
 rembergh, è cujus familiâ multi bello, multi
 primariis in Aulâ Cæsareâ muneribus clari.

7 Vrania pro coronâ spheram damus, quam Atlas
 invenisse primus dicitur, Archimedes in usu
 crebriore posuisse.

Quisque subit. Neque enim stellis, si lumine puro
Per cælum rutilant, lux & vis omnibus una est.

Hæc juvat, illa nocet, primos ut quæque sub ortus
Hanc afflat pueris, aut hanc nascentibus auram.

8 Tum cæli non una domus, non una domorum
Temperies. Quid quæque homini præstetque, ne-
getque,

Quæ det opes adimæte datas, quæ fascibus illos
Admoveat, quæ vitæ alios traducat inertis,

Scire nefas. Tantum magnis hæc cognita Divis.

Jamque adeo Uranie tantarum conscia rerum,

Et tibi ter dulcè arridens, terque oscula jungens:

Cresce puer, dixit, magnorum cura parentum,

Curæque nostra puer. Priscis annalibus illi

Eruta sæpè tibi memorabunt fata tuorum;

Nos tua, quæ, dum nunc longâ dignissime vitâ

Nasceris, haud dubio licuit prædiscere calo.

Non ego vana sequar, non quæ longævus haruspex,

Dum varium cæli morem, & natalia servat

Sidera, mentitur certis portendere signis.

Ipse animos, ipse ora mihi, vocemque resolvit,

Cui cælum, & cæli paret pulcerrimus ordo.

Ille dedit Soli radios, & cornua Lunæ,

Et quos nunc cogit, nunc Lucifer evocat ignes

Orbis affixit variis, virésque vicésque

Jussit habere suas, queis mundi temperat horas.

Illius imperio terris & frigora, & æstus

Conciliant, cursusque suos sua tempora norunt.

Illa igne occultum venis pecudumque hominumque

Infi

8 Astrologi, ut de futurâ nati pueri conditione
iudicium ferant, cælum distribuunt in partes
duodecim æquales, quas Demos vocant. Quibus
constitutis observant, qui planeta, quæ stella fixa
illustriores Domum quamque tempore nativi-
tatis occuparint, qui illorum inter se aspectus
fuerint.

Insinuant, unde & vires alimentaque laudum
 Afflati accipiunt, animasque ad fortia durant.
 Illa etiam cæcos regnis instare tumultus
 Sæpè monent, cladésque, inopinaque funera
 regum.

At tibi, care puer, primos sub luminis haustus
 Quid non felices promittunt ætheris ignes?
 Pauca tibi è multis (prohibent nam cetera Divi
 Scire hominem, farique vetant) retulisse ju-
 vabit,

Ut spes ipse tuas, quas produnt sidera, discas.
 Principiò Auroram (namque hinc præsagia vitæ
 9 Prima petam : vitæ tenor est quærendus ab
 ortu :

Hic Vitæ Domus est) aurato in vellere fulgens
 10 Excepit venientem Aries. Ille omine magno
 Te, casusque tuos, subeundaque pondera rerum
 Prosequitur, stimulatque animos. Illum aspera
 quondam

Trans freta vectantem pueros, auróque comantem
 Spectavit Nereus, cornúque & fronte minacem
 Esse suum voluit Mavors, cæloque locavit
 Ter senis varium stellis, flammisque coruscum.
 Nec quos ipsa tibi Virtus decernet honores,
 Ambiguus notat indiciis. Illa aurea cerne
 Vellera, gestamen regum, pretiúmque laborum,
 Quale vides humeris, puer, effulgere paternis.
 Proximus huic Mavors rutilus emersus ab undis,
 Sanguineúmque rubens primo surgebat Eoo,

Pugna

9 Prima, qua in Oriente collocatur, Domus Vitæ
 dicitur, sive Horoscopus.

10 Anno 1652.22. Maij, horâ 2. matutinâ, minut.
 40. qui natalis pueri fuit in ipso Horoscopo, seu
 initio Domus Vitæ existebat Aries, sidus planè
 Martiale; finem autem ferè clauderat Mars pla-
 netarum omnium bellicosissimus.

Pugnaces animos, & qualia Romulus ipse
 Marte satus, primisque patrem confessus ab annis
 Didita per venas sensit, tibi semina flammæ
 Subjiciens. Nec nil cælo notissimus ignis
 11 Tauri oculus, nec nil volucris talaria Persei
 Indulsere tibi. Roseo super omnia vultu
 12 Sol tecum exorians felicia præbuit ortus
 Signa tui: tibi magnâ animâ, laudumque capacem
 Ille dedit. Luna opposito contraria fratri
 (Plenis quippe tuum lustravit cornibus ortum)
 Invidiosa tibi, sensus animumque malignis
 Obrundit radiis: tu contrâ ardentior ire
 Ne metue, & luxum, & somnos, & desidis otî
 Indignans latebras pulcro consuesce labori.
 13 Quid? quod cû varios ineât vaga sidera cursus,
 Quæque suos, quinque erroneos vicinia junxit
 Par propè sortitos spatium: coisse putates
 Imperio Divum accitos, ut amica referrent
 Consilia, & placido afflarent tibi leniter igni.
 14 At parte ex aliâ, folio quâ fultus eburno
 Sedem fixit Honor, medij de culmine mundi

Com

- 11 Arieti in Horoscopo iungebantur Oculi Tauri,
 stella notissima, & naturâ Martialis, ac pes si-
 nister Persei.
- 12 Sol tunc quoque in eadem Domo erat paullò
 infra Horizontem, ingenique præstantiam ad-
 debat, nisi quòd Luna, quæ tunc Soli opposita
 erat ac plena, id nonnihil impedire vide-
 batur.
- 13 Quinque è septem planetis, Sol, Mars, Saturnus,
 Venus, & Mercurius eo tempore satis sibi vicini
 erant. Quod valdè notandum est, & rarò admo-
 dum contingit.
- 14 Domum Honoris in meridie positam occupabat
 Jupiter, planeta humano generi maximè benevo-
 lus, & felix.

Commoda (Fortunam Cæli dixere) benignos
 Stella tibi affudit radios, aurâmq; salubrem.
 Stella potens, stella ante alios clementior ignes,
 Digna Iove. Hæc annos, habilēq; ad prælia dextrâ,
 Et dextrâ potiore animum, regūmq; perennes
 Spondet amicitias, & quidquid præstita magnis
 Regibus obsequia, & longum comitatur amorem.
 15 Ne, puer, ô, ne te pueri Ganymedis honores,
 Quamquam illū fulvus rapuit Iovis armiger, urât.
 Te, quod & Idæus cælo monet ales ab alto,
 Austriadū tollent Aquilæ. Te Cæsar, & ille
 16 Qui Majestatis Patriæ cetrissimus heres
 Sceptra reget, te, cui prono se vertice culti
 Submittunt Montes, & Clivi & Julia parent,
 In sublime ferent. Seu vim prohibere coacti
 Bella gerent, seu jura dabunt, qui te modò nomen
 Ferre suum, curas olim quoque ferre j. bebunt.
 17 Tū Lyra, quæ quondam Manes, infernâque cātu
 Numina detinuit, medio nunc fulget Olympo,
 Vagitusque tuos mulcet, surgentibus addet
 Vatibus ingenium, qui te vulgandâque latè
 Facta canant. Certè ipsa suis nunc ignibus afflat,
 Qui tua carminibus celebrat cunabula, vatem.

Dixit,

- 15 *In ipsâ hac Domo, seu prope meridiem sita erat stella illa fixa & illustris, quæ Aquila dicitur. Quod autem Aquila, quæ in decima Domo ponitur, superet cuspidem Domus undecima (habet enim illa 26.46. hæc autem tantum 24.40.) id contingit propter notabilem Aquila ab Eclipticam distantiam. Quod dico, ne quis in hisce minùs versatus errorem putet.*
- 16 *Puero nomen in Baptismo indiderunt Ferdinandus IV. Romanorum Rex, & Philippus Guilielmus Dux Neoburgicus.*
- 17 *In Domo Honoris, in ipso ferè vertice hærebat sidus illud, quæ Lyram vocant.*

Dixit, & ambrosio puerum perfudit odore,
 Demulsitque manu, tenuésque recessit in auras:
 Et quasi fatidicos animo, quos Diva canebat,
 Haussisset monitus, ter vultu risit amico.
 Ad matrem puer, ad puerum lætissima mater.

A D

LEONARDUM LESSIUM
 E SOCIETATE JESU,
 TON MAKAPITHN.

In Opusculum ejus postumum de quinquaginta Dei nominibus.

QUò me, ingēs anima, & nostris erepta tenebris,
 Numinis & cæli plenum, & terrestriū inanem
 Abripis? En Divūm latè diducta patefcunt
 Atria: sub pedibus nubes, & fulmina, & Euri,
 Sideraque, & celeres mundi septemplex orbis.
 At suprā multo formosum lumine & auro
 Stat solium, & lōgè radios circū undique fundit.
 Hic sedet, hinc rerum causas moderatur, & orbem
 A se pendentem partitis temperat horis
 Æternus Divūm genitor. Mille agmina circū
 Aligerū, pennis vultus atque ora regentū,
 Obiervant nutus, majestatemque sedentis.
 Fortunate senex, cui (quantum accedere fas est
 Mente Deum, tardæque sinunt contagia terræ)
 Sursum animo ferri, primaque in origine veri
 Harere affixum penitus, dum vita manebat,
 Dulcis erat labor, & non intermissa voluptas.
 Fortunatus & ille, tuæ suprema senectæ
 Otia quem pascunt, & quas mors invida chartas
 Nequidquam cæcis ausa est damnare tenebris.
 Illum non Tyrij cultus, perfusaque fūco

Glo

Gloria sollicitat, non rerum splendor, & auri
Implacata fames, & semper major habenti.
Spes premit immodicas, lætus parvóque, suóque,
Siquid & illudens repetit fortuna, resignat,
Securus quid Gallum acri committat Ibero,
Quid conjuratâ prorumpens Moscus ab Arcto
Cogitet, aut validæ Tyrrhena per æquora classes,
Plus aliquid, quàm quod magnæ vidistis Athenæ,
Ille videt; plus, quàm Pharij vetus accola Nili,
Et Tyros, & Babylon, & porticus alta Cleantis:
Occasus quamquam rerum scrutatur & ortus,
Et falsas populum voces, elementâque luxus
Dedocer, & rigido suadet consuescere honesto.
Tecum, Lessiade, tua per vestigia tecum
Assurgit cælum affectans, ardétque, suúmque
Fertur in auctorem: venturâque gaudia jam tum
Præcipiens, immensum explet tranquillus amorem,
Qualis ubi obliquis fessas erroribus undas
Aut Ganges pater, aut septena per ostia Nilus
Pertulit in pelagus, jam cursum emensus in illo
Definit, & magno veniens se gurgite miscet.
Híc sese tenet unda, marique potitur aperto,
Nec brevibus spatiis, nec, ut antè, coërcita ripis.
Haud secùs angustis mens indignata teneri
Limitibus, jam se major, jam læta reperto
Numine, se penitùs penitùsque effundit, & illo
Exultans fruitur, séque expletura quiescit.
O & principium rerum, ô & terminus idem!
O pater! ô votis spes una atque ultima nostris!
Da quamquam indigno, nec quidquã tale merenti
Te lucis vitæque æternum accedere fontem.
O bone (námque tibi, quidquid mortale creamur,
Vivimus, &, flammæ in morem supera alta petentis,
Ad te, quã fas est, mediâ è caligine cuncti
Tédimus, & patriam nostrósque inquirimus ortus)
Da natam cælo mentem se tendere supra:
Da secreta tuæ penetralia visere lucis

Tristibus eductam tenebris, & inertibus umbris.
 Sæpè ego Tellurem scitari, & querere multa
 Te super. Illa nihil: tantùm cælóque, marique
 Abscissam ostentat molem, Boreã inter & Austrum
 Aère pendentem medio, pecudésque, ferásque,
 Gramináque, & silvas, fecundáque frugibus arva,
 Mille tui monumenta. Tui pulcerrima nusquam
 Se prodit species, cupidóque indulget amanti.
 Sæpè ego prospiciens magnas obeuntia tetras
 Æquora, ferventésque alternis æstibus undas,
 Et spatio, & motu ingenti stupefactus aquarum:
 Quæ manus effuso, dixi, circumdedit orbem
 Æquore; litoreámque undis objecit arenam?
 Quis tot monstrorum species, immania cete,
 Et liquido ingentes posuit sub gurgite phocas,
 Quæque agili sese tollunt super æquora saltu,
 Inque chori speciem delphinum examina ludunt?
 O opifex rerum, ô mundi vitalis origo,
 Tot maria ambitas fluctu pulsantia terras,
 Æternique amnes, & stagna immensa, lacúsque,
 Quid sunt, si fas è rebus componere nostris
 Tecum aliquid, nisi gutta levis, quæ manè recenti,
 Cum rubet, & terras veniens irrorat Eous,
 Defluit? illa udo trepidans in gramine splendet
 Par nitido argento, puræque simillima gemmæ:
 Mox Sol exoriens radiis absomit & igni
 Paullatim fugientem, aut spirans dissipat Euris.
 Vos quoque, vos, magni pars formosissima mundi,
 Alti, immensi orbés, stellis ardentibus apti,
 Quamquam indefesso labentia sæcula cursu
 Exigitis, quamquam & menses variatis & annum,
 Alternásque hiemes, gratósque reducitis æstus,
 Et vernos flores, & frugiferos autumnos:
 At non hoc estis, totâ quod mente requiro.
 Non tantùm vobis lucis, tantùmque nitoris.
 Ut lychni, nostræque faces, & fumea tædæ

Lumina sideribus cedunt, ut sidera soli:
 Sic illi, qui vos radiis vestivit & auro,
 Ceditis. E tanto scintillæ abstinitis igni.
 Talibus atque aliis magnum exercebat amorem
 Lessiades animo indulgens, quæ plurima quondam
 Victutis docuit, misitque in sæcula chartis.
 Nos procul & tantæ nondum patientia lucis
 Ora attollentes cælo, rimamque secuti
 Luminis, audemus gracili deducere versu,
 Conati tenues ingentia. Tu mihi præsens,
 Tu sublimem animû, quo terras, tæque relinquens,
 Sidereas toties sedes mortalis adibas,
 Inspira, Pater. Hæc etiam solatia nobis
 Suffice, dum patriâ procul & natalibus oris
 Hæremus, cælo extorres, miserum inter amorem
 Flebilis exilij, Divûmque vocantia regna.

PRÆTORI, CONSULI,
 SENATORIBUS
 URBIS BRUXELLENSIS,

*Annua præmia juventuti Gymnasij Societatis
 JESU Bruxella erogantibus 16. Septem-
 bris 1649.*

ANtiquas procerum ceras titulosque tuorum,
 Et positam, Bruxella, tuis in montibus aulam,
 Invictosque Duces, æquatæque nomina cælo
 Laudabunt alij. Dicent fulgentia regum
 Vellera, bellantûmque animos, positisque coronis
 Insignes Carolos, & dignos stirpe Philippos.
 Me tua me teneant Tempe, gratissima Phœbo,
 Ipsa quibus domus Albunæ, Tibûrque colono
 Argeo positum, regnatæque rura Phalanto
 Invideant. Vos hîc, Mulsæ, si Græcia versis
 Nunc luget fatis, sanctûmque Helicon subegit
 Ferrea

Ferrea barbaries, vos hîc quoque lucus, & umbræ,
 Et fontes, vivîque lacus, collésque supini
 Hospitio dulci excipiunt. Nec vos minùs illis,
 Quàm gelidis Pindi silvis, scatebrísque teneri
 Credibile est. Etenim choreis lustrastis & illos,
 Auritáque, deæ, duxistis carmine fagos.
 Felices, quibus hîc veteres imitantia sedes
 Et nemora, & fontes, & roscida fontibus antra
 Aonios saltus referunt, securáque præstant
 Oria, fortunæ solatia magna prioris!
 Felices, quas & procerum dignissimus Ordo
 Muneribus magnis decorat, studiísque secundis
 Prosequitur, dum Palladiis effusa juvenus
 Decurrit spatiiis, celebríque in pulvere sudat.
 Victrices primis lauros, ederásque virentes
 Ecce ferunt, stimulum pulcri pteitúmque laboris.
 Quæ spes arrestæ juvenum! qui spiritus illos
 Versat agens! nulli torpens ignavia vultum
 Dejicit: ignescunt animi, exultantiáque urget
 Corda vigor pulsans: jámque hi, jam protinus illi
 Antecunt: utcumque labor, cursúsque fatigant,
 Vincit amor laudum, speratáque gloria palmæ.
 Sic, pius Æneas cineri dum sacra paterno
 Funebria exsequitur, statuítque ingentia ludis
 Præmia, Trinacriâ quondam narrantur arenâ
 Troiani juvenes arsisse cupidine laudis,
 Nisus & Euryalus primi, sanguísque Diorea
 Regius, & lecti comites senioris Acestæ.
 Ardentes medio spectabant munera circo,
 Alipedem insignem phaleris, multâque pharetram
 Lucentem geminâ, galeæque insignia Graiæ.
 Signa tubæ dederant: nulla est mora: finibus omnes
 Emicuerunt: volant nimbo levibúsque sagittis
 Ociùs: adjiciunt animos clamórque, favórque
 Plaudentis cavæ: rapit impetus ipse volantes.
 Ite & vos laudi natæ, Phœbóque calentes,

Illustres animæ, dum flos viget integer ævi,
 Et melior fervet circum præcordia sanguis.
 Ite alacres, quò vincendi jam nota voluptas,
 Augustaꝝque patres urbis, sanctusque Senatus
 Sollicitant famæ captos venientis amore;
 Quò vos & dulces Musæ, & sublimia vota,
 Egregiamque operam numquam frustratus Apollo
 Voce vocant. Altâ ostentant de rape coronam:
 Tantum ne pigeat summa ad fastigia niti.
 Quidquid in abrupto posuerunt vertice Divi
 Excelsum dignumque peti, sudore parandum est.
 Quid non, maturis cum venerit usus ab annis,
 Illa rudimenta, & meritaram exordia laudum
 Poscenti spondent patriæ? Quod jura tuetur,
 Quod terras urbésque regit, quod civica bella
 Comprimit, & multâ Legatos perficit arte,
 Ingenij est felicitis opus. Meminisse potestis,
 Aonides, quid, cum magnis legionibus ardens
 Anteibat ductor, mediâ i Brimaus arenâ
 Gesserit: ut magnis veniens terroribus hostem
 Perculerit, clarus famâ & præstantibus armis:
 Ut trepidas illi supplex substraverit undas
 Jam vincli patiens, jam fracto Somona cornu.
 Nil ardens animus, spectatâque dextera bello
 Non poterat: sed enim tantæ pars maxima laudis
 Mens fuit. Hac justis moderatur legibus urbem,
 Hac regit innocuos, hac publica damna coercet.
 Quis dignè memoret, quid 2 Locquenghemia
 Par famæ titulisque suis, magnisque probata [posse]

Prim

- 1 *Carolus de Erimeu, Eques, Prætor Bruxellensis, antè legionis ductor, & Corbeia Gubernator.*
- 2 *Carolus de Locquenghien, Eques, Consul Bruxellensis, prius excubiarum Præfectus, cum Gallorum & Hollandorum duo numerosissimi exercitus in Brabantiam pariter effusi Lovanium obsederunt & vicinam Bruxellam terruerunt anno 1635.*

Principibus virtus? Non tantum mœnia, & arces,
 Claustraque, & arati vectes, vigilumque fideles
 Excubia, quantum cultæ vis ignea mentis
 Una potest. Testor portas, & conscia magnæ
 Mœnia virtutis, quæ te videre ferentem
 Urbis onus, quæ, dum Grudiis incumbit Athenis
 Tempestas armorum, & Martius undique terror
 Circumfert sese campis, te, Carole, stantem
 Hectoreis videre animis. Quid splendida belli
 Munera, quid fidei proavum cominissa tuorum
 Cæsaris arma sequar? quid, dum Farnesius altum
 Fulminat ad Scaldim, domitoque in flumine victor
 Oceanum imperio premit, infrenatque tumentem,
 Fortia facta tui memorem, famamque parentis?
 Fulmineas inter puppes, ripasque trementes
 Turbinibus flammaram, & adustas sulphure arenas
 Inviectus stetit, Ætneo imperterritus igni.
 Ipse pater Scaldis plausum dedit, armæque spectas,
 Victricisque manus, excussaque vincula ripis,
 Non minus exsiliit, quam cum 3 nova flumina
 quondam

Accepit gremio, curâ ingenioque tuorum
 Ductum opus. Ut latus, quâ terram nuper arator
 Vomere fulcarat, longas innare carinas
 Vidit! eum circum ter centum Naiades ibant,
 Omnes pictæ auro, præcinctæ pellibus omnes.
 Exultant, annemque novum mirantur, & amnis
 Auctorem longè agnoscunt, plausuque salutant.
 Quarum quæ cantu rapidos quoque docta morari
 Callirhoë fluctus, summâ sublimis ab undâ:
 Non te regum altrix, dixit, Bruxella tot inter
 Delicias nemorum, & formosi gaudia ruris,
 Quæ fudit Natura tuis uberrima campis,

D 2

3 Annem novum ab urbe Bruxellensi ad Scaldim
 usque maximo patria commodo duxit Locquen-
 ghemijs parens.

Non te pœniteat, si magni nominis amnes,
 Aut vicina tuos non pulsant æquora muros.
 Aspice diffuso spatiantem flumine Scaldim,
 Cui neque Baiani portus, Tiberinâque certent
 Ostia. Quantus aquas ferventi exercitus æstu
 In mare devolvit præceps, quantûsque receptat,
 Est tuus. Ille tibi famulanti gurgite fluctus
 Advexit æquoreos, & lintea pandere ventis,
 Et miscere dedit toto commercia mundo.
 Dixerat: & virides circum plausere sorores.
 At tibi, dux operis tanti, se publica debent
 Commoda. Te læti, dum tendent carbasa, nautæ
 Carminibus patriis referent: te fama superstes,
 Dum vehet amnis aquas, ventura in sæcula mittet.
 O qui majorum famam virtutibus æquas,
 Carole, te tanti spectat quoque gloria facti.
 Téque adeò vigiles curæ nocteisque diésque
 Intentum exercent, &, dum labor utilis urbi
 Sit tuus, in partes animum tibi dividit omnes
 Ingeniosus amor patriæ. Non ulla laborum
 Te terret facies, non cœpti tædia frangunt.
 Scilicet & patrum virtus animûsque redundant
 In genus, & fortes ducunt à fortibus ortum.
 Olim erit, ut viridi in ripâ proavisque, tibi que
 Permistæ Musis Dryades, comitésque Napææ
 Constituant densum lauro è Parnasside lucum,
 Magnorum monumentum operum. Quod si aurea
 Belgas

Intercâ Pax respiciat, ferrûmque recondat,
 Et patrio tandem MARSELARE ⁴ pulsus, adusque
 Immanes Thracum populos, aut ostia Ditis
 Exultet, ô quem tunc hilares pœana Camœnæ
 Vicinas circum silvas & flumina dicent!

Tum

⁴ Alludimus ad cognomen Frederici de Marselaer, Equitis, qui hoc anno Senator, antehac septimûm Consul Bruxellësis, Legato à se scripto clarissimus.

Tum fasces, FREDERICE, tuos, doctosque labores,
 Legatumque tuum, dignum quem scrinia Regum
 Excipiant, ipsique legant, super æthera tollent.
 Nec vos, ô Magni, Proceres, indicta filebunt
 Nomina, quos rerum eventu prudentia major
 Extulit, & magnis admovit gloria curis.
 Nunc, dum vestra canunt, & grato carmine laudant
 Munera, quæ teneros primæ dulcedine famæ
 Irritant animos, humiles ne spernite Musas.

M A R C E L L O
 COMITIS TORQUATI FILIO,

*In primâ pueritiâ Legionis mille virum pa-
 trio are conscripta Prefecto.*

N Ascimur, & pariter, quâ simus origine nati,
 Prodimus. Est in equis, quos Mars in pulvere
 verset,
 Aut Elea domum victores palma reducat,
 Multa patrum virtus. Quos tellus Gnosia mittit,
 Aut Sparte catulos, seu naribus utilis ille,
 Seu pedibus melior, morsuque ferocior alter,
 Omnia gentis habent, formâ, villôsque colorémque,
 Et vigiles flammis oculos, aurésque micantes,
 Et latera, & lumbos, atque internodia crurum.
 Nec qui danda Jovi curvis gerit unguibus ales
 Fulmina, progenerat mollem & sine felle colubam.
 Qui tibi, parve puer, vitam dedit, augeat annos;
 Tum quæ nascenti magnarum semina laudum
 Igneus indiderit vigor, & natalis origo,
 Proferet ipsa dies. Quamquâ quid vota moramur,
 Et tantum viridi laudem speramus ab ævo?
 Scilicet exspectes bellando magna referre
 Facta patrum, tibi venturis dum robur ab annis

Creverit, armorumque immania pondera lati
 Ferre queant humeri, aut hastam torquere lacerti.
 Quæritur ante diem nomen tibi, bellæque tractas
 Non puero tractanda puer. Quid Mars tuus olim
 Victor aget, votis & spe præsumere lentum est.
 Jam tua stat campis legio : jam tessera bello
 It tua. Nondum armis palmas innectere, nondum
 Instructam stare ante aciem, stragæque ciere
 Fas tibi, & æra merent juvenes tua. Signa timentur,
 Vellere quæ nondum potes, aut defigere campo.
 Parcite quos nondum numerat puer editus annos,
 Parcite natalem, primæque exordia lucis
 Quærere : nascentis virtus prævertitur annos.
 Dum tener Alcides, & jam Iove dignus haberi
 Cœperat, elisos manibus puerilibus angues,
 Siqua fides, pressit : nunc ardua mœnia & arces
 Aut bello quaterere, aut fidâ statione tueri
 Cunarum labor est, & dum Victoria Belgas
 Respicit, & cinctas pugnantibus annuit urbes,
 Illius & puerum tangit quoque gloria facti.
 Has sibi primitias legit : his ulciscitur armis
 Defectos proavum manes, quos pulcra ferentes
 Vulnere non ficto planxerunt agmina luctu :
 Hæc spolia, hæc caro cineri sollemnia mittit.

ANTONIO BIESBROECQ,

*Territorii Cortraceni summo Magistratui ab
 Aëtis, musicæ artis cultori, Sodalitij S. Cæ-
 cilie Præfecto creato.*

Cæcilides Musæ, seu vos pulcerrima rerum
 Roma tenet, seu vos Helicō, aut culmina Pindi;
 Sed puto Roma tenet : vobis namque ubera nutrix
 Prima dedit, cunisque rosas & lilia plenis
 Affudit calathis, & Tybrim carmine vestro

Arre

Arrectum perhibent Tyrrhena ad litora labi
 Mollius : huc, sacris dum lucent ignibus aræ,
 Huc precor, ô, si quid pietas antiqua, fidésque
 Belgarum meruit, placidos advertite vultus.
 En redit illa dies, meritò quæ candida semper
 Illuxit nobis, & erit quæ candida semper,
 Quâ patrias læti votivum carmen ad aras
 Cæciliæ canimus, meritósque novamus honores.
 Advocat ante alios omnem Biesbrocius artem,
 Et gratis fertur numeris, in utrumque paratus,
 Seu chordas digitis, seu vocem inflectere cantu;
 Et seu quid digitis, liquido seu moverit ore,
 Dux ubicûque chori est. Auditis? amabile quiddâ
 Percussæ resonant citharæ: fidibûsque canoris
 Concordes alij sanctum & venerabile nomen
 Virginis ingeminant. Cælo (quanquâ æmula nō est
 Aut ars, aut pietas) audent alterna canentes
 Respondere, suas & Dîs subjungere voces.
 Concelebrant Divæ titulos: ut splendida gentis
 Nomina, Gracchorum ceras, sellâsque curules
 Spreverit: ut tædis eadem licitísque hymenæis
 Corporis intacti florem castûmque cubile
 Prætulerit: puer ut cælo delapsus ab alto
 Insigni facie, atque auro fulgentibus alis
 Sollicito astiterit vindex tutôrque pudori:
 Ut sponsus (quippe ille sacro jam flumine sese
 Abluerat) pueri vultum speculatus & ora,
 Explerit mentem atque oculos: ut deinde pudicos
 Servantem thalamos, & dignos virgine mores,
 Certus amor veri, testatâque sanguine virtus
 Divorum ordinibus, mediis que immiserit astris.
 Addunt & pulcrum leri genus, & fera regum
 Imperia, & lentos thermis ardentibus ignes,
 Illæsoque artus igni, frustra que fremente
 Sæviriâ, nulli collum penetrabile ferro.
 Salve invicta fide, salve virgo addita cælo,

Cælicolas inter pulcerrima, quam Deus ipse,
 Ipse suo Superûm rector dignatur amore,
 In partémque vocat regni. Tibi nectere ferta
 Non operis nostri est: tibi purpureos hyacinthos,
 Permistásque rosas violas, insigne pudoris,
 Ecce ferunt cælo juvenes, & floribus illis,
 Quis sibi, virgineâ gaudent tibi cingere frontem.
 Adsis ô! votísque fave, quæ plurima ad aras,
 Diva, tuas facinus. Da quicquid triste timemus,
 Funeráque, & pestes, injectáque vincula Lizæ,
 1 Impositásque arces, populos urentia frena,
 Et quodcumque mali dirarum ab sede sororum
 Mars ciet, avertat nostris cervicibus æther.
 Ante alios animúmque tui, studiúmque, precésque
 Respice Biesbroci, curásque & cœpta secunda.
 Sit felix, & sæpè tuis sollemnia sacris
 Dona ferat, solitúmque habeat tibi moris honoré.
 1 *Cùm hæc scriberemus, Cortracum erat in Gallo-*
rum potestate; qui ut urbem incolumem & tutam
sibi præstarent, arcem eidem imposuerant frenum,
ut illi appellabant, Flandriæ.

JUSTO VAN^r SURCQ SOCIETATIS IESU,

*E Belgio in Paraquariam anno 1627.
 abeunti.*

PROPHEMPTICON.

ERgone litoribus certus discedere nostris
 Vela dabis? solésque alios, aliísque requires
 Suppositos stellis populos? quæque omnibus undis
 Litora nequidquam nostro Theris abscidit orbi,
 Hæc te defessum accipient? Quando hanc tibi
 mentem Non

1 *Nunc mutato cognomine Mansilla appellatur.*

Non amor exuerit patriæ, fratrumque 2 tuorum
 Circumfusa manus, non cæli hiemisque labores,
 Non mare, non scopuli, non gens scopulisque ma-
 Saxior, atque tuos epulis feralibus artus [rique
 Forsitan appositura, tuisque implenda cruoris,
 Iuste vale, vale Americis spes addita regnis
 Nunc desiderium Belgarum, & maxima gentis
 Cura tuæ. Sit fas collo pendere supremum,
 Sit fas complexu in medio miscere fluentes
 Amborum lacrymas, & amorem explere vovendo,
 Ingentesque haurire animos, qui me quoque terris
 Avellant patriis, rapiantque per omnia tecum,
 Hærentem assidue lateri, sociumque tuorum
 Præconemque operum. Siquid mea carmina possunt,
 Forsitan & pelagi fallam discrimina cantu,
 Solaborque viam, & portum sperare jubebo.
 Atque utinam & ventos, & ventis aspera sternam
 Æquora. Sic olim, rudibus cum Thessala pinus
 Prima cucurrit aquis, vatem testudine fratrum
 Threiciæ Æsonides Neptuno dicere leges
 Audiit, & cantu Zephyros accire secundos.
 Jamque iter emensus, factisque in litore voris,
 Tecum unâ in silvis, per inhospita lustra ferarum
 Palantes populos, legumque operumque solutos,
 Tristibus eliciam latebris. Densa undique cogam
 Agmina, ceu cæcis armenta errantia lustris
 In vacuos saltus, & amœnas gramine ripas
 Præ se pastor agit. Sine me tibi nulla laboris
 Pars veniet subeunda: tuum, cælestia genti
 Pandere consilia, & vitas formare docendo:
 Fas mihi sinceros animi, & parere paratos
 Excipere, & capiti sacros invergere rores.
 Inde ego (si vestris olim requievimus antris

D 5

2 Quod omnino varum, septem fratres Societati Jesu
 nomen dederunt, è quibus hic, cui carmen hoc
 scripsimus, natu erat tertius.

Aonides, castâ dignati tempora lauro)
 Indorum procûl in saltus , nullisque priorum
 Carminibus pulsos colles Parnassia primus
 Sacra feram : primus Brasilis, Chiliisque virente
 Præterdam lauros , silvisque sequentibus aures,
 Et sensus addam scopulis. Pars feta veneno
 Gramina, pars sævos arcus, telisque pharetram
 Letiferis gravidam citharæ submittere nostræ
 Sponte volet. Tum quâ ripis Argenteus amnis
 Obstrepit, & dulces invitat murmure Musas,
 Conventu in magno, quæ tu mihi plurima rerum
 Argumenta dabis, meditato dicere versu
 Instituiam. O tantum liceat mihi barbara tecum
 Regna sequi, Paranâque sitim deponere in undâ!
 Nec, si nunc Belgæ tua vela & vota morati
 Multa dolent, lacrymisque abeuntem affantur
 Parva sui capient olim solatia luctus. [obortis,
 Scilicet & nostris etiam memoranda libellis
 Facta legent : ut te populi magno ore tonantem
 Audierint arrecti : ut cæcâ in nocte jacentes
 Sideream in lucem revocaveris : ut nova rebus
 Continuò facies, quo spes te cumque tulisset,
 Venerit : ut legum rudis, & sine numine turba
 Partiri campos, tabulis incidere leges,
 Publica privatis secernere, dicere jura
 Cœperit, & laudi pretium dare. Non ego templa
 Transierim, populi donis & numine Divum
 Conspicua, exciso statues quæ denique luco.
 His super exhaustos casus, discrimina mille
 Adjiciam, dum sæpè alacer, latúsque laborum
 Irruis hæud dubiam in mortem, nil sæva moratus
 Spicula, nil totis adductos viribus arcus.
 Fixissentque utinam, tepefactaque tela cruento
 Hæssissent lateri, quando hic tibi pectoris ardor
 Unus erat, mediis ea vox audita periclis.
 Adjiciam, ut victum indignum, & semesa parætum

Corpora, natorum mensis abstraxeris, atram,
Ingluviem increpitans, & fœda cruoribus ora.
Heu qui jejunis venit furor ! æthere toto
Bacchantum auditi fremitus. Non pessima tigris
Sævior Hyrcanos saltus orbata peragrat,
Ereptosque fremit catulos. Non Martius agnam
Cum rapuit stabulo lupo, & vestigia pastor
Balatu excitus celerat, prædâque trementem
Faucibus avellit vacuis, majoribus ardet
Suffusus flammis oculos : furit improbus irâ
(Urit enim delusa fames) mœstumque per agros
Exululat : latè resonat vox horrida luco.

Talibus atque aliis dum nobis maxima crescet
Historia, & famâ attonitis celebrabere Belgis,
His ego quos valido quæsitos Marte triumphos,
Quæ spolia auratis regum pendentia rectis
Contulerim ? Minus est dominæ Capitolia Romæ
Auspiciis fundasse suis : minus arcibus illis
Terrarum posuisse caput. Quas condidit urbes,
Hic belli celebret studiis, ille artibus ornet
Palladiis, legesque viris ac jura ministret :
Tu natos silvis populos, ritumque ferarum
Indociles, & adhuc duros à semine Pyrrhæ
Instituens hortare, viamque insiste domandi.

Dum loquimur, te vela vocant, & : Poscimus, in-
Libera non ultrâ est nobis mora : cara valete [quis.
Pectora. Vos pro me Superos ambite precando,
Inque vicem culpis veniam date. Jungere dextras,
Spero equidẽ, neq; vana fides, rursus æthere in alto
Fas erit, & primâ memorare ab origine longos
Annales operum. Sic fantem, extremâque verba
Dulcibus implentem lacrymis vocat Eurus in altum.
Diripitur funis : tenduntur carbasa vento :
Provehitur : sequimur votis oculisque carinam,
Jactatâque manu, quando, unum hoc denique restat,
Edere signa juvat, donec non jam ampliùs ulla

Apparet classis, summoque exstantia malo
Caruleos inter vanescunt lintea fluctus.

At non cum puppi pariter velisque recedet
Cura tui: non & longum terræ, marisque,
Aut ævi spatium nostros abjunget amores.
Interea ipse animæ magnâ mihi parte revulsâ,
Nec facilis vates æquè, nec jam mihi præsens
Integer, aut facilem Superos exposcere cursum,
Aut narrare meos vento bacchante timores
Audiar, ad Scaldim vacuo projectus in antro.
Hic curas solabor, & hic tibi debita vota
Unanimes mecum assuescent percurrere vates.

JUSTO VAN SURCQ SOCIETATIS JESU,

E Belgio in Occidentis Indiam vela facienti.

I D Y L L I O N.

A M Y N T A S.

Solverat, & velis ibat majoribus alnus,
Atque ipsum Oceani ad finem, Solisque cadentis
Litora per longos fluctus vectabat Amyntam,
Dilectum Superis, & plenum numine Amyntam.
Cum puer infelix Lycidas abeuntia longè
Carbasa per lacrymas spectans, scopuloque residens
Litoreo, crebris implevit litora votis.
Quippe animo secum reputans, quos unda timores,
Quos habet & Boreas: quid & illa per æquoris æstus,
Infanasque hiemes veheret ratis. Heu, quibus ille
Incendit cælum precibus! quæ vota canebat
Suspendenda tholis, staret modò litore puppis
Occiduo! Quid non puppi speravit ab illâ!
Ipse ego quæ puerum audiui sub rupe canentem,
Si valeam, memorabo: & erit memorare voluptas.

Non

Non frustrâ rapidos mulcemus carmine ventos.
 Carmine ventorum cecidit fragor, & freta ventis
 Excita detumuerunt. Lyrâ vocalis Arion
 Æquora composuit, delphino auditus, & undis.

Mitiùs ô velis incumbite mitiùs Euri.
 Carminibus, fateor, non hæc fiducia nostris.
 Lesbidos hoc citharæ pretium. Sed lusimus & nos
 Olim aliquid. Certè patrius me Liza canentem
 Audiit, & musam tenuis laudavit avenæ.

Mitiùs ô velis incumbite mitiùs Euri.
 Fallor? an hanc geminus placido jubet æquore
 Pollux

Ire ratem? Puppi sedet, antennisque piorum,
 Præcipuè 1 fratrum: fratres ante omnia curæ:
 Fratribus aspirat vultu, cæloque sereno.

Mitiùs ô velis incumbite mitiùs Euri.
 En procùl à patriâ septem de fratribus unum
 Vela ferunt: mæstos orbis nunc alter & alter
 Dividit, & dulci aspectu & complexibus arcer,
 Omnes Loliolas, claris virtutibus omnes.

Mitiùs ô velis incumbite mitiùs Euri.
 Indus squaler ager, primisque in palmitibus gemmis
 Illudunt pecudes: tangat modò litus Amyntas,
 Exuerit silvestrem animum mitissima tellus,
 Et vinum positis & far libabitur aris.

Mitiùs ô velis incumbite mitiùs Euri.
 Quis terris messem invidet? quis montibus um-
 bras,

Pastorem stabulis? at si navim æquora perdunt,
 Nec terris messes venient, nec montibus umbræ,
 Et malè servatos raptor lupus ibit in agnos.

Mitiùs ô velis incumbite mitiùs Euri.
 Dulce sopor fessis, medicæ languentibus herbæ,
 Pax fractis bello populis; mihi salva carina.
 Plus aliquid medicis ad lora devehit herbis,

Plus

1 Vide superioris carminis notam 2.

Plus aliquid, quàm quod somnos, pacémque re-
ducatur.

Mitiùs ô velis incumbite mitiùs Euri.

Hei mihi ! lenta natat, quà noctes solibus æquat
Linea, stagnanti pelago ratis. Æstus euntem
Destituit : nullo tenduntur lintea vento,
Stagnâque nequidquam pulsant torpentia remi.

Fortiùs ô velis incumbite fortiùs Euri.

Sol ardet : nullæ frangunt incendia nubes,
Et tremulum geminat Solis jubar Amphitrite.
Ah, nequid caro capiti grave fidus, & ignes
Officiant ! ipsi languent Tritones in undis.

Fortiùs ô velis incumbite fortiùs Euri.

Nerine Galatea, (tibi namque omnia magnus
Posse dedit genitor) cunctantem impelle carinam.
Candida Cymothoe cum cæruleo comitatu
Huc ades, & facili pariter succede labori.

Fortiùs ô velis incumbite fortiùs Euri.

Si tibi quid nostri placeat, sunt vellera nobis
Appula, sunt & rubra corallia, pignora mater
Quæ mihi cara sui moriens dedit, hæc ego vobis :
Et leve si munus, pretium quoq; carmine crescet.

Fortiùs ô velis incumbite fortiùs Euri.

Vos quoq; formosæ prætexite puppibus umbram
Halcyones. Sævos mandat defendere soles
Cara Theris. Sic vos Nymphæ Oceanitides omnes
Semper ament, veteresque levent Ceycis amores.

Fortiùs ô velis incumbite fortiùs Euri.

Anchieta (meministis enim) cum hæc ipsa per alta
Iret, & ardenti remum lentaret in undâ,
Frigora conciliastis : & hic erit alter ab illo,
Atque iterum insignem mirabitur India vatem.

Fortiùs ô velis incumbite fortiùs Euri.

Quos nunc ille ignes nutrit sub pectore ! quantam
Romanis sobolem, quantam promittit Olympo !
Forſan & ipse suo, quæ tradet, sacra cruore

Sanciet. Hunc sperat finem pretiumque laborum.

Fortius ó velis incumbite fortius Euri.

Hactenus umbroso scopuli pendentis in antro
Cantabat Lycidas. Lycidæ cava litora, & ipse
Respondit Nereus, vectamque per æquora classem
Impulit, & pleno iussit procedere velo.

Túque adeò, seu nunc pelago decurris Amynta,
Seu te nunc aliquis fessum pelagique viæque
Portus habet, seu nunc, iterum dum litore solvis,
Mitiùs ut spirent opus est, aut fortius Euri,
I felix, i noster amor, quò te tua virtus,
Resque vocat. Quæ te tellus, quæ te æquora tandè
Accipient, quoscúmque polo conspexeris ignes,
A cælo nusquam vertes iter. Omnibus oris
Una paténsq; via est. Non hinc, non longiùs illinc
Sidera, quæ quondam dabitur contingere, distant.

BALDUINO LE COCQ, WULVERGHEMIJ, HUMBECAE, SCHILTHOVIAE TOPARCHÆ, &c.

FELICITATEM.

Cum Archiepiscopi Mechliniensis, & Collegii
Canonicorum beneficentiâ è reliquiis S. Ru-
moldi pars Humbecam transferretur
anno 1650. 24. Julii.

Non est, Vir Nobilissime, ab hac qualiscumque
pompa tua celebritate alienum, aut è longin-
quo accersitum votum hoc meum, quo te domi foris-
que beatum, fortunatumque esse cupio. Si enim
grande illud Hebrææ gentis arcanum, in quo tabu-
la divinis legibus inscripta servabantur, hoc ha-
bebat, ut quocúmque religiose inferretur, felicitatem

tem quoque bonis omnibus circumfluentem inferret, egone spes meas aut inanes, aut intempestivas esse existinem, cum te S. Rumoldi reliquias in Aedem Humbecanam religiosissimè inferentem video? Erat, fateor, erat illud monumentum, quo nullum inter Mosaica sacra exstabat augustius, sapientia oraculum, sanctitatis sedes, solium divinitatis: verum si ille, cujus hæ sunt exuvie, dum viveret, legum divinarum custos, si veritatis internuntius, si sanctimonia exemplar fuit, si ubique benevolentissima charitatis reliquit impressa vestigia; nunc è pleno beatitudinis loco, de illo defendendo ornandòque non cogitet, quem non modò sibi supplicem habet, sed etiam cinerum suorum custodem, & gloria propagatorem suæ? Neque verò huic pompa tua Sadochus suus defuit, genere, & auctoritate, & sacerdotio nobilis, quando sacra illa pignora supplicantis ritu circumtulit Ioannes VVachtendonchus, 1 vir & amplissimis, quos nunc gerit, & majoribus, quibus fungetur, honoribus longè dignissimus: quibus ego nunc, cum jam dudum virtuti tanta, prudentiaque debeantur, quasi presentibus & lator, & fruor. Illud fortassis cuipiam videatur, in quo cum Iessai Regis pompâ comparari non possit tua, quod sacrum illud Iudaica religionis & imperii pignus sub hominis unius privati custodiâ detentum, in locum multò celebriorem, Sionis arcem, ac regni sedem, apparatu sumtùque regio deferretur: hoc verò felicitatis tuæ pignus ex augustissimo templo in angustum descenderit. Verum nihil hîc ego excuso. Fuerit illa quondam Evandri pastoritii regis, ac planè

passio

1 Erat is, cum hæc à me totidem verbis primum scripta editaque sunt, Mechliniæ Ecclesiæ Metropolitanæ Præpositus, & supremæ Curie Confiliarius; nunc Episcopus Namurcensis.

paſſeris oratio , quâ Heroëm advenam humili acce-
 ptum hoſpitio ad opes contemnendas hortabatur , qua-
 rum ſcilicet in illâ exulantis Arcadis ſimplicitate
 ſplendorem nullum eſſet conſpecturus. Nobis certè
 modicus tenuiſque cultus excuſandus non eſt apud
 Calites , qui opibus pretium nullum umquam fece-
 runt. Quare hæc tam benè ominata pietatis initia
 latè tibi ac feliciter evenire iterùm iterùmque ju-
 beo. Quamquam quid ego tam anguſtis limitibus S.
 Rumoldi beneficentiam circumscribo ? Faciet , ſpero,
 Deus immortalis, ut luctuoſiſſimis hiſce temporibus,
 dum undique velut in communi incendio auxilia
 quarimus , illius patrociniū hac etiam ſacrorum
 procuratione imploratum contuliſſe aliquid grate-
 mur ad extinguenta funeſtiſſima bella , quibus Bel-
 gicam tot jam annis ardentem fruſtrà miſeramur.
 Magnum aliquid ſpe præſumere nos illud jubet, quod
 ſacrorum ejus oſſium huc tranſlatorum annum pri-
 mum ſignare jam liceat nobiliſſimis victoriis , cer-
 tiſſimiſque pacis auguriis , quæ Sereniſſimus Prin-
 ceſs Leopoldus dedit , fixis ad OEſiam Axonâque
 triumphalibus ſignis. In partem illius gloriæ S. Ru-
 moldum venire , is dubitare demum poterit , qui il-
 lum patria noſtra , cuius pater ac tutor eſt , nec
 videre vulnera , nec calamitates miſerari , nec ſup-
 plices querimonias audire , adeoque nec belli paciſ-
 que conſiliis præſidere , nec juſtiſſimæ cauſæ conſule-
 re exiſtimaverit. Quare dum mecum ipſe cogito, No-
 biliſſime Domine , quanta publici privatiſque boni
 ſpes in illo reſideat , effert ſeſe atque diffundit lati-
 tiâ animus , geſtitque jam nunc eorum omnium, qui
 illum in Æde Humbecanâ publicè privatimque ſibi
 beneficium ſentient , interpretem agere , ac ſupplica-
 tiones , gratias , tabellas , donaria celebrare memo-
 rando. Quæ verò ad cohonestanda pietatis tuæ prima
 ſollem

*sollemnia nunc Musa nostra adferunt, etsi aris dicata esse velim: tamen non abs re esse censui, eadem tibi quoque inscribere, & privatam observantia er-
ga te mea testificationem cum publicâ religione con-
iungere.*

RUMOLDUS, IDYLLION.

SI potes hæc mecum requiescere, Daphni, sub
umbrâ,

Quà tua rura i novus prælabitur amnis, & ecce
Vicino invitat succedere ripa salicto, [est,

Huc ades: &, si quid nostrum tibi dulce, piùmque

Accipe quæ cecini, dum pagum & compita circum
Sollemnis pompæ longus procederet ordo.

Ipse suos propius spectans. Rumoldus honores,

Se mihi materiam dederat, paritèrque canenti

Fecerat ingenium, lætòsque afflaverat ignes.

Illum etiam ripæ, illum etiam fontèsque, lacúsque,

Et nemora, & totis resonabat vallibus Echo.

Arduus illum etiam dignantem rure morari

Affiduis pulsus referebat cantibus æther.

Dúmque omnes hic ardor habet, sic cœpimus ipsi.

Ergò erit ut res hîc inopes, humilèsque myricas

Aspicias, Rumolde? ergò tibi sacra placebunt

Nostra, nec agrestem, Pater, aspernabere cultum!

Non, ut te digna est, nitidis hîc alta columnis

Stat moles: tantùm scabris riget aspera tophis.

Non Indum rudibus, tibi quas creximus, aris

Candet ebur: non texta nitent Babylonia muris,

Non statux, tabulæque: lapis sunt omnia nudus.

Exuviis que tuis poterunt hæc templa videri

Pulcra satis? Ne rem tenuem, ne munera sperne,

Quæ

i Humbeca ad novum amnem Bruxellensem sita.

Quæ ferimus. Sunt illa quidem, sunt rustica, nec
re

Quæ deceant. Non est adeò, sit cetera simplex,
Paupertas ignara sui. Sed si tibi laudis
Materiem fors nostra dabit, quæso, utere magni
More Dei, qui nec spicas, nec pauperis horti
Contemnit flores, nec parvi turis honorem.
Pro myrrhæ lacrymis, pro nardi mollis aristâ
Silvestrem ferimus mentham, casiamque, thy-
mumque,

Et quodcunque viret nostris redolétque myricis.
Ipse tibi nostro solvam de rure coronam,
Primitias frugum: nostris ab ovilibus agnum,
Cum fetura gregis numerum suppleverit, addam.
Proxima nos sumtu vincant opibusque profusis
Mœnia, & argento solidam, signisque rigentem
Ostentent 1 urnam, cinerum monumenta tuorum;
Non si divitiis, etiam cedemus amore.

Eheu! quid voluit, vel quo se nomine jactat
Rustica simplicitas? an parvæ culmina villæ
Turribus 2 augustis, spatium quas dislita longo
Oppida prospiciunt, an rara mapalia magnis
Urbibus, & stipulas ausit componere gemmis?
Parcite sublimes pastori, parcite turres.

Sapè ego vos, salices nobis, & pascua testes,
Admiror cælo eductas, formæque superbas.
Sapè etiam hinc oculos vicina ad mœnia vertens,
Et sacram templi molem veneratus, & ipsum
Qui dedit huic nomen: Serva, Pater Optime, dixi,
Me, patriosq; greges: &, si modò justa precamur,
Deferat aura preces ad te non invida nostras.

Sapè

1 Habet Mechliniense templum primarium S. Ru-
moldo sacrum, urnam ex argento magnæ artis ac
pretii, in quâ reliquias ejus servat;

2 Turrim itidem è secto lapide mole & structurâ spe-
ctabilem.

Sæpè etiam præfens , & ruri missus in urbem
 Suspexi augustis opulenta altaria donis ,
 Craterasque graves auro , calatâque in auro
 Divorum simulacra , cruces , & pallia , & urnas ,
 Ingens argentum , atque operum artificumque la-
 borem. (Divum,

Sed non hæc decorum summa est. Vos pignora
 Vos auro inclusi Cineres , arisque receptæ
 Exuvie famam templo datis. Has quoque si nunc
 Servamus nostris , quamvis sint rustica , templis,
 Parcite sublimes pastori , parcite tures ,
 Non si divitiis , etiam cedemus amore.

Quid tum , si sacros cineres atque ossa saligno
 Servamus loculo ? quid tum , si bractea tantum
 Obducta est tabulis ? Num prisca temporis annis ,
 Dum populus pauper , dum stabat Divus in æde
 Ligneus exigua , demtisque ex arbore rami ,
 Et quos seu Lycidas aliquis , seu Thestylis horto
 Attulerat flores , templis arisque paratus
 Non spernendus erat , num plebs minus , araque
 simplex

Cælitibus placuere ? Illi non aurea curant
 Munera , sed , qui muneribus se prodit , amorem.
 Absit amor , perfecta auro calatâque tanti
 Urna valer , quanti calathus contextus hibisco.
 Parcite sublimes pastori , parcite tures ,
 Non si divitiis , etiam cedemus amore.

Si quondam magnos , & ab extremis Nabathæis
 Excitos Reges , tuguri sub pauperis antro ,
 Divino Puero donis placuisse Sabæis

Credimus : at non & simplex quæ turba ferebat ,
 Seu sinum lactis , seu condita subere mella ,
 Aut agnam stabulis , aut raptos corte palumbos
 Despexit Puer , & Pueri dulcissima Mater.
 Sunt & opes animo : nec , si silvestria sordent
 Munera , mens etiam sordet , divisque voluntas.

Hæc

Hæc auro potior. Certè pastoribus illum
 Fortuitâ effultum stipulâ, calamôque paluari
 Fas primùm vidisse fuit. Fas & fuit illis
 Reges ante ipsos divinis figere plantis
 Oscula, speluncæque fores intendere fertis.
 Talibus exemplis quòd si, Rumolde, licebit
 Pauperibus de te quidquam sperare colonis,
 Te quoque res nostræ capient, & rustica dona,
 Et quæcùmque tuis humiles sollemnia sacris
 Pastores referemus. Amarunt rus quoque Divi.
 O Pater, ô quem te nostris modò finibus infers!
 Ecquis iò mecum, pueri, quæ munera cælo
 Plurima provenient, junctis celebrabit avenis?
 Credite: majores posthac teret area messes,
 Lanæque candidior pascentes vestiet agnos.
 Sis felix Humbeca. Tuis non tristis arator
 Infundet sulcos, aut credet semina glebis.
 Non lætæ campis segetes, solèsq; benigni,
 Non rores puri deerunt. Spem provehet anni,
 Qui cælo veniens fruges lustrabit & agros.
 Cùm sitient herbæ, cùm Sol aut Sirius illas
 Ufferit, edicet Zephyris, edicet & Austris,
 Solentur terram pluviis, & mitibus auris.
 Interdum Æoliis Austros quoq; claudet in antris,
 Et quæ nigrantes inducunt flamina nimbos.
 Tu quoque, magna Pales, mirabere sæpè juvenecas,
 Balantùmque greges, sive ad præsepia stabunt
 Iam saturi, & niveo implebunt mulctralia lacte,
 Seu virides latè saltus, atque arbuta pascunt.
 Non illos turpis scabies, non tetra venenis
 Pabula, corruptique lacus, aut frigora lædent,
 Mollibus albentes villis, habilèsq; ferendo.
 Hæc ego pro gregibus; pro frugibus illa coloni
 Poscite. Poscentes cælo miseratus ab alto
 Audiet, & nostras vultum convertet ad aras,
 Qui modò parte sui nostris est additus aris.

Forſan

94 JAC. VVALLIJ HEROIC. LIB. II.

Forſan & arma brevî (quid non ſperare jubemur?)
 Ducent ſcabra ſitum, ferrîque erit aptior uſus,
 Cùm gravibus raſtris, curvòque niteſcet aratro,
 Martiâque in duros vertentur pila ligones.
 Jam feſſis bello populis Leopoldus olivam
 Oſtentat, venturæ ardens occurrere Paci.
 Jam ceſſit nobis, ut narrant, Axona, & alter
 Proximus ille quis eſt? Gallorum in finibus amnis.
 Forſan & ipſe ſacras cui primùm ponimus aras,
 Conciliantis aget partes, paciſque favebit,
 Fortunam & lacrymas inopum ſolatus agreſtùm.
 Tunc tibi creſcet honor, tunc & te divitis agri
 Cuſtodem, Rumolde, novas de marmore factas
 Expectare velim meritis pro talibus aras.
 Nunc cinerum locus pro tempore ligneus: at
 cùm

Aurea Pax terras reſpexerit, aureus eſto.

Talia cantabam: cantanti conſcius æther
 Annuit, & cælo viſus dare ſigna ſereno.

JACOBI
WALLIJ

E SOCIETATE IESU

HEROICORUM

LIBER SINGULARIS.

PARAPHRASES
HORATIANÆ.

JACOB

W. A. L. J.

1800

NO. 10

1800

PARAPHRASES

ILLUSTRISSIMO AC REVEREN-
DISSIMO DOMINO

ANDREÆ MANGELLO;

ABBATI S. ANGELI,
S.D.N. INNOCENTII X.

DEINDE
S.D.N. ALEXANDRI VII.
APUD BELGAS
INTERNUNTIO.

Magnâ ingeniorum ubertate
& gloriâ, Illustrissime ac Re-
verendissime Domine, florue-
rit necesse est vetus Italia,
ex quo præsertim Græcorum artes ac di-
sciplinas ad se unâ cum imperio trans-
tulit. Testes sunt eruditionis reliquiæ,
quas temporum injuriis aut fortuna, aut
posterorum cura, aut potius, ut haberet
orbis quo se ad elegantiam informaret,
Numinis providentia subduxit. Quid
enim tot consequentibus sæculis tantâ
studiorum contentione perfectum &
elaboratum est, quod cum iis iudicii

moderatione , & scribendi genio exhaustari possit ? Non consenuit quidem natura , nèque ut ager assidue ferendo , sic illa quotidiano animorum cultu defessa vim vigorèmque suum exhausit : quamvis ut annus alter altero subinde fecundior provenit ; ita , dum inter se conferuntur secula , doctrinae fecunditatem quædam veluti sterilitas nonnumquam excipit. Sed hoc inertia expensum ferre quisque debet , nemo naturæ. Hæc enim vegeta semper ac vivida caelestes illos orbes , iisque affixos ignes imitatur , de quorum luce atque splendore , occultâque vi , quâ se in corpora nostra insinuant , nihil incitata æternæque conversiones , nihil temporum vicissitudines deterunt. Hoc tamen in re est , tam admirabilem esse veterum in effingendis rebus suis felicitatem , ut quidquid ab iis limatum ac perpolitum accepimus , velut à naturâ ipsâ elaboratum exemplar , aut Polycleteus Canon meritò habeatur. Ingeniosissimus quisque

que quantumvis ad similitudinem eorum propius accedere laboret, eam tamen penitus exprimere desperet. Non id, credo, si viveret, de se dici vellet Michaël Angelus, Aretinus, pictor ac statuarius ævi sui primus. Cupidinis dormientis simulacrum à se perfectum eo loco defoderat, quo eruendum sciebat: repertum cum laudari, pro antiquo haberi, novis anteponi, sibi etiam ostendi, suisque rebus potius duci videret, audivit omnia, & risit; & sibi se preferri ac simul posthaberi gavisus, nomen tandem suum signo insculptum ostendit, triumphavitque quasi iudicum suorum jam datis sententiis secundum se pronuntiatum esset de exæquata veterum arte atque famâ. Non ego is sum, qui celeberrimum artificem de aditâ hujus gloriæ possessione dejiciendum putem. Nèque, ut de re nostrâ loquar, Jacobum Sadoletum, virum poëticis aliisque sapientiæ studiis æquè ac purpurâ illustrem, de affectatâ veterum lau-

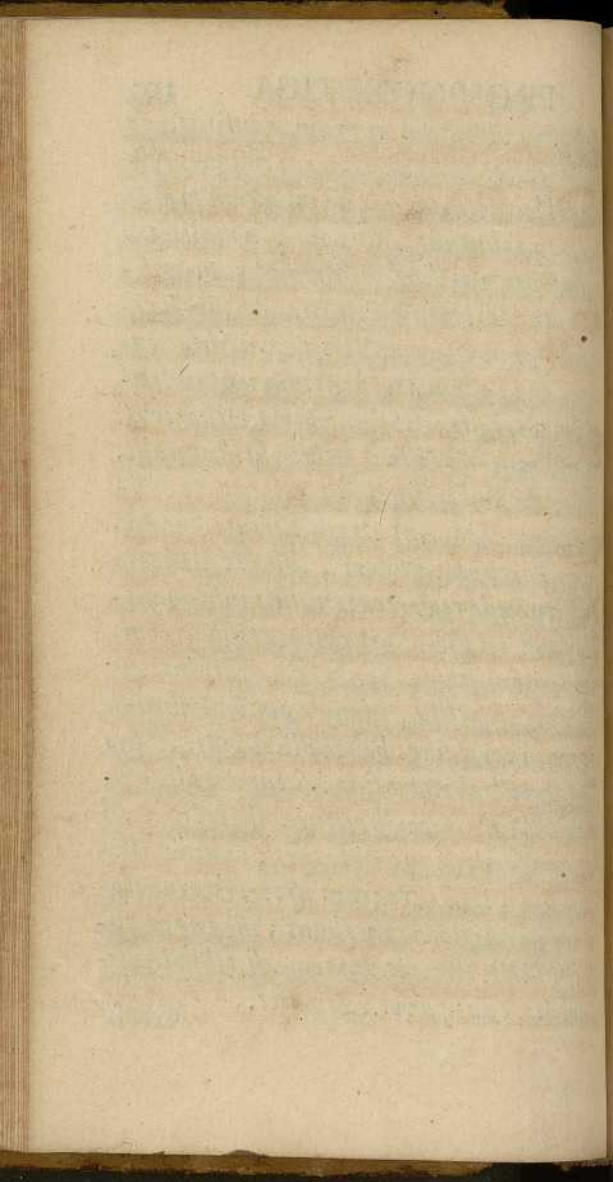
de arguerim, quem refert Lilius Gyraldus ingeniosa epigrammata scribere solitum, quæ tamquam è Romanis ruinis eruta Ferrariam ab amicis ad se mitti comminisccebatur: idque cum aliis, tum viris etiam literatissimis persuadebat. Malignitatis humanæ vitio fit, cum, ut ait Velleius, præsentia invidiâ, præterita veneratione prosequimur, & his nos instrui, illis obrui credimus. Meum hoc semper judicium fuit, favere unumquemque alieno sæculo sic oportere, ut, si causa fuerit, haud paullò jucundius effusiùsque gratulari debeat suo. Verùm cum Poësin Augusti ætate in fastigio stantem intueor, atque hîc incomparabilem & nullâ affectatione sese efferentem majestatem, illic simplicitatem cultam, facilem, suavem contemplor, cum utrobique & linguæ delicias, & sententiarum gravitatem, & decorum illud, cujus ignoratione non modò in vitâ, sed etiam in oratione peccatur, observo; judicii inopiâ fieri arbitror, cum
extra

extra angustos hujus sæculi, & nondum
 planè decursi limites (adeò difficile est
 in perfectò diu consistere) paria querun-
 tur. Injuriâ igitur pigri & servilis in-
 genii nota iis inuritur, qui ad pauco-
 rum illorum, qui tum scripserunt, vir-
 tutes se totos imitando nituntur fingere.
 Nos optimis similes natura præstare non
 potest; potest optimorum imitatio. Hac
 ego mente Horatium in manus interdum
 sumsi, & Odas præsertim illas, quæ
 quòd magnifico dicendi genere structæ
 essent, heroicis numeris aptari posse vi-
 debantur, aliter atque aliter efferre
 studui. Quamquam me cum politissimo
 poëtâ committerem: cogitabam tamen
 vinci indecorum non esse, & contende-
 re gloriosum. His exercitationibus cum
 profecisse me fatear, earum aliquas ti-
 bi, Illustrissime Domine, dicatas esse
 consulto volui. Italiam, Italiam, non,
 ut ille, imperii sedem fataliter suis
 datam, sed ut bonarum artium matrem
 ac principem, & ingeniorum altricem

*absens absentem, &, quâ solâ licet,
mente conspectam subinde veneror, ac
saluto. Ac tum mihi occurrere videntur
ingentes illæ excelsæque veterum Poë-
tarum animæ, quæ ingenio suo & im-
mortalibus monumentis Romanum no-
men altius, quàm alii Marte & manu
extulerunt. Huic sublime & magnificum,
illi tenue & volubile scribendi genus
gratulor: in alio nativum simplicem-
que admiror candorem; in altero erudi-
tionem conquistam & variam, Græco-
rum etiam pigmentis illustratam: ille
me, quòd naturæ plus indulserit, hic
quòd diligentia plus attulerit, dele-
ctat & pascit. Ab Italiâ igitur cum in
reliquum orbem profluxerit, quidquid
ornamentorû ac deliciarum habet Poë-
sis, ut hoc, quantulumcûmque est, quod
ab illâ hausi, illi acceptum retulisse vi-
dear, tibi, qui Italia tuæ decus es, in-
scribo. Accedit nominis tui fama, quæ
nuper Hispaniam, nunc Belgium erudi-
tionis, æquitatis, prudentiæ, cetera-
rum-*

*rumque virtutum tuarum admiratione
 complevit. Magna negotia magnis ad-
 jutoribus egent : eaque magnum profe-
 ctò te probarunt, cum oppressa malis ar-
 tibus veritas fuit vindicanda, Pontifi-
 ciorum edictorum stabilienda auctori-
 tas, hominum publicis privatisque ca-
 lumniis eadem arrodentium contunden-
 da protervitas. Si, ut inquit Historicus,
 quem antè laudavi, Reipubl. interest,
 quod usu necessarium, dignitate emi-
 nere, crediderim Aram Virtuti Reduci,
 non Fortune, parari, quæ te è Belgio
 aliquando revertentem suis ipsa mani-
 bus ad ea quæ sunt eminentissima com-
 muni omnium assensu & gratulatione
 deducat. Musæ verò meæ quamquam pa-
 trios intra fines benevolè excipi, pro
 magno habituræ sint : si tamen aliquã-
 do longius provehantur, si Italiam, si
 Romam denique viderint, timidè qui-
 dem in illâ terrarum arce, & erudito-
 rum comitio apparebunt ; magnam au-
 tem illis timoris partem, si tibi placue-
 rint, tuus favor exemerit.*

GRA-

GRAVISSIMORUM VIRORUM DE PARAPHRASI JUDICIA.

AD ILLUSTRÉS, NOBILES, IN-
GENUOS ADOLESCENTES

CONVICTUS SOCIETATIS JESU ANTUERPIÆ.

Quintilianus Instit. Orat. lib. 10. cap. 5.

Non ego Paraphrasin esse interpretationem tantum volo, sed circa eosdem sensus certamen atque emulationem. Ideoque ab illis dissentio, qui vertere Orationes Latinas vetant, quia optimis occupatis, quidquid aliter dixerimus, necesse sit esse deterius. Nam neque semper est desperandum, aliquid illis quæ dicta sunt, melius posse reperiri: neque adeo jejunam ac pauperem naturam eloquentiam fecit, ut una de re bene dici nisi semel non possit. Nisi forte histrionum multa circa voces easdem variare gestus potest, orandi minor vis, ut dicatur aliquid, post quod in eadem materia nihil dicendum sit. Sed esto, neque melius quod invenimus sit, neque par: est certe proximis locus. An vero ipsi non bis ac sæpius de eadem re dicimus, & quidem continuas nonnumquam sententias? Nisi forte contendere nobiscum possumus, cum aliis non

possumus. Nam si uno tantum genere bene diceretur, fas erat existimari praeclusam nobis à prioribus viam. Nunc verò innumerabiles sunt modi, plurimaeque eadem via ducunt. Sua brevitati gratia, sua copia: alia translatis virtus, alia propriis. Hoc oratio recta, illud figura declinata commendat. Ipsa denique utilissima est exercitationi difficultas. Quid, quod auctores maximi sic diligentius cognoscuntur. Non enim scripta, lectione securâ transcurrimus: sed tractamus singula, & necessario introspicimus: & quantum virtutis habeant, vel hoc ipsa cognoscimus, quod imitari non possumus.

Manutius lib. 1. epist. 4.

Cum id, quod enitet in oratione, aut in re videatur esse, aut in verbis, ego olim rem significatam simul cum verbis significantibus sumebam, eaque meīs scriptis cum inseruissem, tum optimum illud, quod quaritur imitando, planè arbitrabar me esse consecutum. Postea cœpit mihi meum consilium displicere: cogitavi, quoniam id esset memoriae magis, quàm ingenii, quod ego efficerem, præstare multos posse; quod autem multi possent, egregium non esse. Tum iniui rationem haud paullo difficiliorem, quam cum paucissimis mihi esse communem intelligebam. Exquisitas sententias de Cicerone excerptas, aut de Terentio, tacitus in animo versabam, eas ornabam verbis quàm poteram lectissimis, ut quasi vestitu orationis mutato, cum eadem essent, alia tamen viderentur. Erat non dissimilis in verborum figuris commentatio. Si quas notaveram illustriores, ad alias sententias ita traducebam, ut interdum eandem locutionem ad res propè innumerabiles accommodans, quasi ex unâ cerâ plures imagines, nec tamen ejusdem generis, effingerem. In hac exercita-

zione quantum esset, utinam aut maturè cognovissem, aut serò cognitum, avidèque arreptum vis occupationum non extorsisset! Equidem si quis me neget in scribendo quidquam esse, non pugnabo: sed si quid sum, ab hac unâ esse contendam.

HIS tam luculentis testimoniis ac praeceptis quid in rem præsentem adjungi possit, non video. Hoc tantum, Ingeniosi Adolescentes, (vos enim, quibus Poësis in amore atque deliciis est, hîc paucis alloquar) hoc tantum à vobis contendo, primum, ut quæ ex Quintiliano Manutiôque à me prolata sunt, poëticiis æquè ut oratoriis studiis convenientia, non cursum, sed cunctanter attentèque perlegatis; deinde, & id quidem multò magis, eorum fructum usu vestro comprobetis. Porro cum hoc exercitationis genus certamen atque amulationem Quintilianus vocet, penitus in animis vestris insideat necesse est, poëtis non nisi optimis, & , quod inde consequitur, paucis consuescendum esse. Neque enim infelicitè tantum, sed armis etiam imparibus congressuri estis, si ab hac aut illâ inferiorum poëtarum lectione recentes in certamen cum præstantioribus veniatis. Alexander cum à parente suo Philippo ad stadium in Olympiis decurrendum excitaretur: Facerem, inquit, si reges habiturus essem, qui mecum contenderent. Hanc altitudinem animi ad studia vestra transferre vos volo, & in hoc literario pulvere cum iis tantum decurrere, quos sæculorum omnium consensus ad literarum principatum extulit. Quod in iis elegans, moderatum, pressum verbis, rebus affluens, id ita immutandum illustrandûmque sumite, ut in pari argumento, velut in eodem curriculo, cum iis de victoriâ disceptare velle videamini. Eant, & mirentur sese, qui cum ab eximii scriptoris opere, velut à pulcerrimo corpore, trunca membra distraxerint, rebus-

rebúsque suis accommodarint, ejusdem in scribenda
 venustatem, nervos, opes, ornamenta, lumina,
 suavitates, omnia denique se affecutos putant. Vi-
 bius Rufus (rem ridiculam & jocosam!) Ciceronis
 uxorem duxerat, eámque sellam, in quâ Julius Ca-
 sar, quoties in senatum venerat, considerare solitus,
 & ad extremum interfectus fuerat, domi suæ asser-
 vabat; utrôque gloriabundus, ut inquit Dio, aut
 Orator propter conjugem, aut Caesar propter sellam
 futurus. Et ad consulatum quidem homo gloriosus
 ambitionis viâ grassatus tandem pervenit: sed fa-
 cilius illi fuit collegam habere in magistratu Casa-
 rem, quàm in eloquentiâ Ciceronem. Hanc autem
 à muliere deferri viro dotem posse si existimavit, a-
 mens fuit. A Vibio nostro insciti illi & arrogantes
 imitatores quàm propè absint, per se liquet. Nec vi-
 rile quidquam nec grande concipiunt proferuntque,
 & tamen, si ipsis de se creditur, ob nescio qua Poë-
 tarum principibus direpta fragmenta similes illis ac
 pane pares videri volunt. Fucorum est istud inge-
 nium, qui ad aliena pabula immunes sedent, eaque,
 ut sunt, constructa diripiunt. Apes in agris & sal-
 tibus rerem, & arborum lacrymas, & thyma, &
 flores nactæ, adeò copiosè studiosèque ex iis, qua in
 usus suos opportuna sunt, legunt, ut in earum Re-
 publicâ quadam sortitò portas occupent, qua ve-
 nientium onera accipiant; at quâ deinde sedulitate,
 quo artificio ceras ex illis, ex istis mella fingunt,
 thymum quidem florésque redolentia, sed transfor-
 matos? Quid aliis Virgilius debeat, nemo nescit:
 nec ipse pro modestiâ suâ tacet ac dissimulat, cum &
 Theocriti gratiâ, quem imitando exprimit, Siceli-
 das Musas & Arethusam invocat; & quod carmen
 Hesiodus Gracè, se Latine per Italia oppida canere
 profitetur. Immensam autem Iliados & Odyssea opu-
 lentiam

lentiam *Aeneis* explicat , quâ ipsa instructa ornatâ-
que incedit. Sed hoc acerrimi judicii poëta consecu-
tus fuit , ut , cùm imitatio plerûmque declinet in
peius , alii ex ipso , non ipse ex aliis , quos post se re-
liquit , similitudinem duxisse videatur. Nec Hora-
tius , ut veteres alios pratermittam , à præstantibus
è Graciâ poëtis laudem non mutuatus fuit : in quo-
rum vestigiis quàm sæpè pedem posuerit , credibile
faciunt Lyricorum tenues illa reliquia , qua adhuc
nobis è deflagrati Græcorum imperii cineribus super-
sunt. Compendiosa igitur , & trita maximis etiam
ingeniis via est , excellentium auctorum virtutes
intelligendo primùm , deinde & imitando consequi.
In hanc ego vos viam deducere hoc libello volui. Dif-
ficilem , dicetis , & molestant , quâ per aliena ve-
stigia nunc hac , nunc illâ ratione decurrendum. At
mihi credite , ut equi , dum in hippodromo exercen-
tur , primùm quidem habentis & calcaribus non sine
molestiâ subiguntur nunc cursum rectum tenere , nunc
gyro frangere ; nunc incitatiores , nunc temperatioris
gradu ferri ; interdum in summâ pernecitate subitò
resistere , interdum fossas aut repagula saltu supera-
re ; agunt deinde palastrico more (nam morem usus
facit) expeditius omnia : ita qui in hoc curriculum
se compulerint , laboriosa primùm iis est , deinde
facilis exercitatio. Laborem certè jucundum reddit
asssecuta scribendi ratio , quam verborum delectus ,
sententiarum pondus , breuitas integra , circumcisa
copia , denique in quo sunt omnia , stylus ad veterum
leges efformatus commendat.

AUGUSTI LAUDES:
REGULI CONSTANTIA,
ET AD POENOS REDITUS.

Horat. lib 3. Ode 5.

CÆlo tonantem credidimus Iovem
Regnare :

*præsens Divus habebitur
Augustus ,*

*adjectis Britannis
Imperio , gravibusque Persis.*

*Milésne Crassè , conjuge barbarâ
Turpis maritus vixit ?*

*Et hostium
(Prò curia , inversique mores !*

ANTONIO L'HERMITE,
SUPREMI CONCILII
MECHLINIENSIS
PRÆSIDI,

*In M. Attilio Regulo Consiliarii publico bono
omnia, nihil suo metientis absolutissimam
imaginem.*

CRedidimus, cælo siquando clarus ab alto
Intonuit, regnare Iovem, qui rumperet igni
Nubila, fulmineumque ageret per inania currum:
At nunc, præsentî ejus sub numine Roma est,
Augustus Cæsar positus sacrabitur aris.
Dumque illum Erigone interea, cæterisque Deorum
Indigetem accipiant, Divis adscriptus, & ipse
Exortus Divis, populique, urbisque vocari
Assuescet votis. Extremos ille Britannos
Addidit imperio sine cæde & sanguine victor.
Ille etiam nostris opibus spoliisque suberos
Contudit Arfacidas, amissaque signa recepit,
Et Crassi cladem manesque piavit inultos.
Degener, & frustra patriæ devota juvenus
Sic vitam pepigisse, hos & celebrare hymenæos
Sustinuit? tædîsque (nefas) dignata Latinis
Romanum mulier tenuit complexa maritum
Barbara? nec, soceri dextram indignatus & ora,
Abstulit thalamis gener, averfûsque refugit?
Quin etiam pictis pharetris, & acinace Medo
Accinctus molles humeros (pro sancta Quiritum
Curia

1 Non armis Britanniam Augustus, sed benevolentiam
sibi adjunxit. Viri quidam principes ejus loci, ut ait
Strabo, legationibus obsequiisq; Cæsaris Augusti ami-
citiam consecuti, & dona diis immortalibus in Capi-
tolio posuere, & universam penè insulam Romanis
conciliarunt.

Consenuit socerorum in armis
 Sub rege Medo Marsus , & Appulus,
 Anciliorum , & nominis , & toga
 Oblitus , aternaque Vesta,

Incolumi Iove , & urbe Româ

Hoc caverat mens provida Reguli ,

Dissentientis conditionibus
 Fædis , & exemplo trahenti
 Perniciem veniens in ævum,
 Si non periret immiserabilis
 Captiva pubes.

Signa ego Punicis
 Affixa delubris , & arma
 Militibus sine cade , dixit ,
 Direpta vidi.

Curia , & inverſi nullo ſub vindice mores !)
 Conſenuit , feſſoſque trahens inglorius annos
 Celavit canos galeâ , turpémque ſenectam.
 Non Marſi , genus acre virûm , non Appula pubes
 Juſſerat hoc ſperare. At Martiſ gloria noſtri,
 Purpurâque , trabeæque , & lapſa ancilia cælo ,
 Eternique ignes ſacrorum , Veſtâque mater
 Exciderant animo. Quôdque indelebile captis
 Opprobrium , dum Roma viris , magniſque vi-
 gebat

Conſiliis , dum res Italûm , prolémque , domoſque ,
 Et Capitolineſ ſervabat Juppiter arces
 Incolumis , vitam indecores pepigere precando.
 Caverat hoc durus bello , prudénſque futuri
 Regulus , ipſam animis , ipſam præſtantibus armis
 Deberi vitam reputans. Non ille Senatûm
 Multa reluctantem , & captos revocare parantem
 Audiit. Infames leges , & inertia pacta
 Reſcidit indignans : & ni captiva periret
 Infelix pubes , nulli deſſenda Quirirûm ,
 Quos , heu , quos patriæ caſus luctuſque canebat
 Fatidicus ! ſegnes olim volventibus annis
 Venturos Latio juvenes , fortiſſima fruſtrâ
 Pectora , qui pugnas inter , lituoſque , tubâſque ,
 Confuſâſque neces , pallentes morte futurâ ,
 Ultrò addant in vincla manus , nec viribus uſi
 Vitam , quâ fuerit fortuna facillima , quærant.
 Uſque adeò & ſeræ ſtirpes contagia ducunt.
 Signa ego Sidoniis , dixit , pendentia vidi
 Noſtra tholis : pendent variæ circûmque ſupràque
 Exuvix , & nullis reſperſa cruoribus arma.
 Scutâque , mucronéſque , extortâque tela , nec ulli
 Fatales haſtæ. Vidi & thoracas ahenos ,
 Nec ſquamis laceros , nec adactâ cuspide læſos ,
 Avulſos impunè humeris. Et nunc quoque Pœ-
 nus

*Vidi ego civium
Retorta tergo brachia libero,*

*Portasque non clausas, & arva
Marte coli populata nostro.*

*Auro repensus scilicet acrior
Miles redibit.*

*Flagitio additis
Damnum. Neque amissos colores
Lana refert medicata fuco :
Nec vera virtus , cum semel excidit ,
Curat reponi deterioribus.
Si pugnat extricata densis
Cervaplagis , erit ille fortis,
Qui perfidis se credidit hostibus :
Et Marte Pœnos proteret altero ,
Qui lora restrictis lacertis
Sensit iners , timuitque mortem.*

*Hic , unde vitam sumeret inscius ,
Pacem duello miscuit.*

Cingula, sicut erant, nostris fulgentia bullis,
Atque albas equitum parmas, habitusque Gabi-
nos

Servat adhuc. Vidi ipse viros inimica volentes
Iura pati, & centum nodis post terga revinctos
Ire graves. Non libertas, multusque Latinæ
Gentis honos revocare animos, nexasque catenas
Rumpere: venalis vitæ spes una recurat.

Me miserum! quid nos Libye, Tyriique coloni
Jam metuant? pandunt portas, laxantque revulsis
Claustra seris, & quæ noster sese arduus olim
Intulerat prædâ gaudens, & sanguine Mayors,
Securos illo ducunt in pulvere sulcos.

At pudor incendet vires, auróque repensus
Opprobrium ferro miles, criménque refellet
Acrior, & famæ impulsus melioris amore.

Quondam etiam ultrices iras expleffe juvabit.
Scilicet is pavidis labor est, ea gloria victos
Sollicitat. Damno infandum cumulare paratis
Flagitium. Neque lana refert medicata colores
Muricibus Tyriis positos: nec Martia virtus,
Cum semel exciderit, redit in præcordia victis.

Si densas ubi cerva plagas, ferrumque latronis
Evasis pavitans, media in venabula frendens
Iruit, & ruptâ exsultat formidine victrix,
Credite, perjuris sese qui credidit Afris,
Ibit in adversos violentior. Ibit, & armis
Jam melior, victos pugna bellóque subactos
Proteret insultans, qui strictis lora lacertis
Sensit iners, timuitque mori. Nil demere vincula
Profuerit, cui vita probro est. Malè namq; precando
Exigitur, quod Mars ferro extorquere cruento
Debuerat. Malè tum dextræ tenduntur inermes,
Cum fremitus pignantium inter, gemitusque ca-
dentium

Victorem ulcisci decuit. Quid nostra juvenus
Inter-

O pudor !
O magna Carthago probrosis
Altior Italia ruinis !

Fertur pudica conjugis osculum,
Parvosque natos , ut capitis minor ,
A se removisse , & virilem
Torvus humi posuisse vultum.

Donec labantes consilio Patres
Firmaret auctor numquam aliàs dato ,
Intérque mærentes amicos
Egregius properaret exul.

Interea ? pacem mediis immiscuit armis,
 Vecors , quæ quod nunc spiret , cladique super sit
 Ipsa suæ , lacrymis debet , turpique catenæ.
 Jamque adeò aut hosti supplex nos dextera servat,
 Aut fuga : sic pugnat , sic orbi Roma timetur.
 O pudor ! ô belli studiis magnæ æmula Romæ
 Carthago ! at non tam virtus super æthera tollit
 Te tua : probrosis crescit tibi fama ruinis
 Æneadûm : tibi nostra facit socordia nomen.
 Dixerat , & nondum verbis mentemque calorém-
 que

Explerat satis. Attoniti hæc haud mollia fatu
 Secum agitant Patres animo , longumque morati
 Ora tenent , oculosque : silent augusta Senatus
 Atria : mirantur vultus , habitumque loquentis :
 Mirantur vincis que animum , mortique paratum.
 Non mens his eadem , non idem sensus : at ille
 Ingens consilio , factis ingentior ardet
 Maturare viam , dirósque revisere Pœnos ;
 Pignoraque , & thalami sociam complexibus arcet.
 Non illam lacrymas , non illam sustinet ultra
 Perdere blanditias , & amanti dulcia quondam
 Oscula , dum liber , dum non obnoxius ulli
 Civis erat : nunc se vinctum , capitisque minorem.
 Sæpè etiam patrem parvis tenuisse lacertis
 Dicuntur pueri flentes , abitumque morantes.
 Sed parvos (quamquam nihil his violentius esset)
 Asper , & implacidus durâ cervice lacertos
 Dimovit pater , atque ora indignantia flecti
 Torvus fixit humi : nullique audita priorum
 Consilia ingressus , Patres firmare labantes
 Institit. Illum iterum ante alios mœstissima con-
 jux

Scissa comas , & quæ poterat moritura videri,
 Lamentis , gemituque , & luctifono plangore
 Prosequitur , lacrymisque inter mandata profusis
 Luget,

*Atqui sciebat qua sibi barbarus
Tortor pararet:*

*non aliter tamen
Dimovit obstantes propinquos
Et populum reditus morantem:
Quàm si clientum longa negotia
Dijudicatâ lite relinqueret,
Tendens Venafranos in agros,
Aut Lacedæmonium Tarentum.*

NEREI VATICINATIO DE RUINA TROIÆ.

Horat. lib. i. Ode 15.

P*Aster cùm traheret per freta navibus
Idæis Helenam perfidus hospitam,
Ingrato celeres cbruit otio
Ventos, ut caneret fera
Nereus fata.*

*Malâ ducis avi domum,
Quam multo repetet Gracia milite,*

Lugēt ut extinctum. Sed nullis flectitur exul
 Egregius lacrymis, properatque volentibus illuc
 Ire animis, quò pacta fides, duræque vocant res.
 Atqui non illum Libyci latuere furores.
 Phœbeos ignes, Phœbeisque ignibus orbes
 Obversos oculorum, & squalida carceris antra,
 Et vigiles noctes, & quidquid tortor ab illo
 Barbarus exegit, bello truculentior ipso,
 Haud vanus jam secum animo præceperat augur.
 Perstitit invictus tamen, & vincla omnia rupit
 Conjugiique, domusque; undamque, morasque
 frementis

Evicit populi, testisque excessit avitis
 Haud alio vultu, quam si post longa clientum
 Jurgia, fessum urbis, strepitumque excedere lætum,
 Aut nemore aut densâ platanis frondentibus umbrâ
 Sive Venafrani colles, seu molle Tarentum
 Victorem causæ acciperent, curisque levarent.

JACOBO DE CALVART,

SUPREMÆ CURIÆ MECHLINIENSIS
 CONSILIARIO.

*Bellorum everforumque; Regnorum causas Ne-
 rei quoque; iudicio in peccata conferendas.*

NAvibus Idæis profugus Lacedæmone pastor
 Pergama cum peteret, traheretque per alta
 Lacænam

Perfidus, hos illi luctus & fata canebat
 Vaticinans Nereus. Luctus & fata canentem
 (Quippe pater rapidis indixerat otia ventis)
 Audivere procū venti fluctusque silentes.

Infelix prædo! lævo tibi numine Divum
 Ducitur, armorum longo repetenda tumultu,
 Nupta domum. Jam signa dabit, jam Græcia coget
 Undique

Conjurata tuas rumpere nuptias ,

Et regnum Priami vetus.

*Eheu , quantus equis , quantus adest viris
Sudor ! quanta moves funera Dardana
Genti !*

*iam galeam Pallas , & agida,
Currúsque , & rabiem parat.*

*Nequidquam , Veneris praesidio ferox,
Pectus caesariem , gratáque feminis
Imbelli cithará carmina divides.*

Undique in arma viros. Phthiam, & Salamina
 regna,
 Dulichiúmque, Pylúmque, Agamemnoniásque
 Mycenæ,
 Myrmidonú Dolopúmque urbes, & robur Achivú,
 Etolósque Arpos campis effundet apertis,
 Attrið læso auxilium: simul æquora velis
 Tota teget. Ne fide tuis, néve Hectora belli
 Finge moram: vincent Danai, perjuráque rumpent
 Fœdera, & infames tecum fugientis amores,
 Aulide testati Superos, arásque Dianæ.
 Ipse Deos frustra patrios, Pynhúmque furentem
 Incusans Priamus patrio cadet hostia busto
 Infelix. Secum natos, spem gentis inanem,
 Astaracíque Larem, veterísque insignia regní
 Exitio involvet. Jam nunc mihi tota geri res,
 Jam conferre manum, jam curru stare videtur
 Eacides. Eheu, quantus per corpora manat
 Sudor equis, quantúsque viris! Quot adultera virgo
 Funeribus dotanda venis! Non arma virósque
 Correptos undis (Xanthum, Simoëntáque testor)
 In mare sanguineis evolvunt fluctibus amnes.
 Fallor? an & subeunt animis cælestibus iræ,
 Ultorésque Deos in Dardana suscitât arma
 Perfidia, extinctúsque pudor? Jam torva comantem
 Induitur galeam, jam concutit ægida Pallas,
 Et currus parat, & rabiem, justúmque furorem.
 Nequidquam, arbitrii pretio Venerísque superbus
 Præsidio, niveâ pectus cervice fluentem
 Cæsariem, & molli formam proficere cultu;
 Dardaniásque nurus inter tibi Lydia posces
 Barbita, cuique suam dicturus carmine laudem.
 Scilicet & flavi crines, & eburnea cervix
 Semiviri Phrygis, & choreis & amoribus apti
 Imbellis citharæ cantus terrore Pelasgos
 Implebunt animos, classíque opibúsque timentes.

*Nequidquam thalamo graves
Hastas, & calami spicula Gnosii
Vitabis, strepitumque, & celerem sequi
Aiacem, tamen, heu, serus adulteros
Crines pulvere collines*

*Non Laërtiaden, exitium tua
Gentis, non Pylum Nestora respicis?
Vrgent impavidi te Salaminii*

*Teucer, te Sthenelus sciens
Pugna, siue opus est imperitare equis,
Non auriga piger Merionen quoque
Nosces. Ecce furit te reperire atrox
Tydides melior patre.*

*Quem tu, cervus uti vallis in alterâ
Visum parte lupum graminis immemor,
Sublimi fugies mollis anhelitu,*

Nequidquam, thalami spondâ compostus eburnâ,
 Bellantum strepitus, & Gnosa spicula, & hastas,
 Et Telamoniaden cursu ferroque sequentem
 Fatifero, belli rudis & sine pectore miles
 Effugies. Ut te primis fortuna periclis
 Eripiat; tamen, heu, nitidas Syrioque madentes
 Rore comas, multo commixtus sanguine pulvis
 Collinet, & lætos oris confundet honores.
 Non Laertiaden Phrygiis suprema ferentem
 Excidia, & signum averſæ fatale Minervæ
 Effractis rapientem adytis, non Nestora demens
 Respicias? infesto sequitur te vulnere Teucer
 Impavidus: jam jamque latus premit, & ferit
 hastâ

Expertus pugnae Sthenelus, dum cominus æquo
 Congreditur pede, seu currus in pulvere versat,
 Non auriga piger. Nosces, quid dextera possit
 Merionis. Viden' ut furiis metuendus & armis
 Tydides te te mediâ vestigat arenâ?
 Uni odiis, uni telis ardentibus instat.
 Hic vir, hic est, sibi quem famâ & felicibus
 ausis

Præferri gaudet genitor, cum Rhesus, & Hector,
 Et Venus, & Mavors, & Pallas, & omnia nati
 Occurrunt animo non invidiosa paterno.
 Quid tibi, cum sævis in te ruet obviis armis,
 Mentis erit! Solo instantis terrebere vultu.
 Qualis in adversis nemorosæ vallibus Idæ
 Cerva lupum vacuas arentem sanguine fauces
 Cum videt accelerare, fugit: non læta morantur
 Gramina, non gelidi fontes, umbrosaque tempe.
 Illa volat, crebroque pavens quatit ilia pulsu.
 Sic quoque Tydidæ visu tremefactus, & amens
 Terga dabis: pulsans quatiet præcordia terror,
 Præcludetque vias animæ, cursusque labore
 Destituet fessos sublimis anhelitus artus.

Non hoc pollicitus tua.

*Iracunda diem proferet Ilio,
Matronisque Phrygum classis Achillei.*

*Post certas hiemes uret Achaicus
Ignis Iliacas domos.*

IN BELLUM CIVILE
GESTUM HINC BRUTO ET CASSIO;
ILLINC AUGUSTO ANTONIO,
ET LEPIDO DUCIBUS.
Horat. Epod. Ode 7.

QUò, quò scelesti ruitis? aut cur dexteris
Aptantur enses conditi?

*Parùmne campis atque Neptuno super
Fusum est Latini sanguinis?
Non ut superbas invida Carthaginis
Romanus arcès ureret:*

*Intactus aut Britannus ut descenderet
Sacra catenatus vltà:*

At non illa tuæ quondam promissa dedisti,
 Cum molli fatus gremio præclara juventæ
 Facta tuæ, certos arcus, & spicula jussu
 Fixa loco, medióque greges ex hoste receptos
 Narrabas fidens animi, & securus amorum.
 I nunc, & Troiæ vires, cessurâque jacta
 Dorica castra tuis. Classis tardantis Achillei
 Iracunda diem vertendæ proferet urbi,
 Matronisque Phrygum: sed non & Troica semper
 Duci bella sinet, juratâque fallet inultus
 Numina. Post certas hiemes confidet in ignes
 Ilion Argolicos, victórque à culmine versæ
 Insistet Troiæ cineres, Asiæque sepulcrum.

FERDINANDO DEL PLANO SOCIETATIS JESU

RECTORI BRUXELLENSI

*Horatianam hanc inscribebat querimoniam,
 à temporibus nostris non alienam, quibus
 Europa arma in ipsius exitium versa.*

QUò vos, quò belli rabies, furiaque, scelesti,
 Præcipitant? aut cur iterùm, quos Roma ne-
 fandis

Jam saturata odiis, pugnâsque exosa suorum
 Condidit, aptantur dextris horrentibus enses?
 Neptunúsne parùm, campique hausere Latini
 Sanguinis? At non ut Tyrios, atque invida nostris
 Litora litoribus victor ditione teneret
 Aufonius: non ut magnæ Carthaginis arces
 Ureret, & cinerem presso insectatus aratro,
 Invisum genus & ferro deleret & igni.
 Prò pudor! intactam cur non his fregimus armis
 Albionem, & Tusco Tamesim subjecimus amni?
 Cur non hunc nostris vinctum post terga catenis,

*Sed ut secundum vota Parthorum suâ
Vrbs hac periret dexterâ.*

*Neque hic lupis mos, nec fuit leonibus
Vnquam, nisi in dispar feris.*

*Furorne cæcus, an rapit vis acrior,
An culpa? responsum date.*

*Tacent, & ora pallor albus inficit,
Mentèsque perculsa stupent.*

*Sic est: acerba fata Romanos agunt,
Stellæque fraterna necis:
Vt immerentis fluxit in terram Remi
Sacer nepotibus cruor.*

A D S O D A L E S.

Actiacam Augusti victoriam celebrat.

Horat. lib. 1. Ode 27.

N*unc est bibendum:*

nunc pede libero

Pulsanda tellus:

Cur non & puppes, & rostra Britannica sacrâ
 Vidimus ire viâ? Quo nil funestius ipsi
 Arfacidæ Latio voveant, tibi movimus arma
 Roma parens: & quam dederas lucisque suique
 Contemtricem animam miles projecit, ut ipsa
 Viribus usa tuis, atque hosti flenda perires.
 At non ille lupis, non ille leonibus umquam
 Mos fuit. In dispar, aliâque à stirpe profectum
 Infilium genus: hîc rabiem, dentésque fatigant,
 Vosne igitur cæcus furor, an vis acrior urget,
 Romulidæ? an scelera, & scelerum stimulantque
 trahuntque

Ultrices Diræ, tædisque ardentibus instant?
 Dicite. Quæ tandem vobis responsa dabuntur
 Æqua satis? mussant taciti, pallorque feroces
 Infecit vultus, & diri conscia Martis
 Mens stupet attonitis, nec causas invenit armis.
 Sic est: præcipites impellunt fata Quirites,
 Fraternæque necis facinus, cùm perdere nostræ
 Sustinuere manus, quem nec lupa feta, nec annis
 Perdiderat, servans puerum nil tale merentem.
 Hic cruor, hæc seros exercet culpa nepotes.

CASPERIO GEVARTIO, CONSILIARIO

ET HISTORIOGRAPHO CÆSAREO,
 A C R E G I O,

Cæsarei Imperij primùm stabiliti victoriam.

Nunc madeât Baccho calices, fertisq; revincti
 Tempora Lenæum Marti libemus honorem.
 Armorum cessere metus, & libera nostris
 Otia sunt choreis: nunc nunc pulsanda soluto
 Terra pede est, plausumque procùl, vocésque ca-
 nentùm

nunc Saliaribus

Ornare pulvinar Deorum

Tempus erat dapibus, Sodales.

Antebac nefas depromere Cacubum

Cellis aruitis, dum Capitolio

Regina dementes ruinas,

Funus & imperio parabat,

Contaminato cum grege turpium

Morbo virorum, quidlibet impotens

Sperare, fortunâque dulci

Ebria.

sed minuit furorem

Vix una sospes navis ab ignibus.

Mentemque lymphatam Mareoticæ

Redegit in veros timores

Cæsar, ab Italiâ volantem

Remis adurgens: accipiter velut

Molles columbas,

Romani montes, exesâque montibus antra
Ingeminent. Quid adhuc animis inclusa, So-
dales,

Gaudia dissimulamus? amat victoria pompas,
Et Dis sollemnes epulas: & jam dare templis
Munera, jamque aras, ac pulvinaria Divûm
Tempus erat dapibus, Salióque ornare paratu.
Antè nefas fuerit cellis depromere avitis
Cæcuba, dum Memphis patrio Capitolia sistro
Terruit, & cladem imperio funúsque paravit.
Hos mulier demens animos, missique Canopo
Semiviri attulerant, vino myrrhâque madentes,
Marcidâque obsceno depasti corpora morbo.
Quid non illa sibi Phariis promisit ab armis?
Quid non & primos inter speravit amores,
Romanique ducis thalamos? Videt ultima secum
Bactra vehi, secum Eois tumefacta triumphis
Agmina, secum Arabas, raptósque in bella Sabæos.
Æstuat impatiens animi, ceu Baccha liquenti
Victa Deo, mediis ferox in millibus ardet.
Heu quò fortunæ dulcis furor ebria raptat
Pectora! Leucate sed enim, commissâque velis,
Cæsar, vota tuis, & Phœbi numina fastus
Niliacos fregere. Nihil fulgentia rostra,
Nil ebur, aut pietas juvit tutela carinas.
Isidâque, & fulvis præfixum puppibus Apin,
Omni genósque Deos, quibus unda pepercerat,
ignis

Abstulit. Hæfere affixi, telluris amore,
Semiuistis nautæ tabulis: servata triumpho
Vix raris una fuit. Frustrâ Mareotica vina
Lymphatæ addiderant animos. Videre volantem,
Et Nilo pariter, libertatîque timentem
Æquora: vinclorem celeres timor addidit alas.
Ac veluti multo accipiter per nubila gyro
Indulgens, imbellem oculis si fortè columbam

aut leporem citus
Venator in campis nivalis
Æmonia : daret ut catenis
Fatale monstrum.

Qua generosius
Perire quarens , nec muliebriter
Expavit ensem , nec latentes
Classe citâ reparavit oras.

Ausa & jacentem visere regiam
Vultu sereno fortis , & asperas
Tractare serpentes , ut atrum
Corpore combiberet venenum ,
Deliberata morte ferocior :

Savis Liburnis scilicet invidens
Privata deduci superbo
Non humilis mulier triumpho.

Sortitur, mora nulla, volat, jam jamque tenenti
 Assimilis, rostróque minax atque unguibus instat:
 Aut qualis citus Æmonio venator in arvo
 Depreſsum inſequitur leporem, celeríque canum vi
 Urget agens pavitantem, & curſu extrema mo-
 ventem :

Haud aliter Latio profugam terrétque, premítque
 Ionio inſectus Cæſar. Jam vincla fugaci
 Certa parat : jam ſacro ardet deducere clivo
 Fatalem Italiæ, & Nili trepidantis Erinnyn.
 At non illa pavens, miſeríſque exercita rebus,
 Fortunam increpitat: ſequitur, quocúmque volentem
 Lex adverſa vocat fatorum, & Juppiter hoſtis.
 Unum amens agitat generoſo occurrere leto.
 Uſque ad eò extremo fortunæ in limite cedunt
 Fæminei (quid enim metuat moritura?) timores.
 Non illam, quamquam Nilus pater oſtia ſeptem,
 Cæruleóſque ſinus, latebroſáque flumina victæ
 Panderet, obſcurâ ſe condere vidit in ulvâ.
 Non terrere novis inſtantem claſſibus hoſtem
 Cura fuit. Veteres arces, & mœnia Lagi
 Quadrijuſo invehitur curru, ſimulátq; triumphos,
 Non ignara metus vultu celare ſereno.
 Quin etiam jam certa mori, atque immanibus auſis
 Eſſera, pectoribus liventes admover hydros.
 Ipſa volubilibus candentia brachia ſpiris
 Implicat : ipſa ultrò ſquamis horrentia terga
 Sanguineáſque jubas, maculoſáque colla venenis
 Arrigit : & quantò linguis animáque nocenti
 Acrius inſurgunt, tantum ipſa ferocia creſcit,
 Et leti furialis amor. Tyrrhena per alta
 Privatam adverti Latio, funeſtius ipſâ
 Morte malum eſt. Tibi, Roma parens, ſæviſque
 Liburnis

Invidet hunc de ſe titulum. Capitolia, Cæſar,
 Victores curruſ, plauſus, fremitúſque Quiritum,

AD GROSPHUM.

*Tranquillitatem animi optari ab omnibus,
eâmq; coërcendis cupiditatibus
comparari.*

Horat. lib. 2. Ode 16.

O *Tium Divos rogat in patenti
Prensus Ægeo, simul atra nubes
Condedit Lunam, neque certa fulgent
Sidera nautis.*

*Otium bello furiosa Thrace ,
Otium Medi pharetrâ decori ,
Grosphæ, non gemmis, neque purpurâ ve-
nale, nec auro.*

*Non enim gaza, neque consularis
Submovet lictor miseros tumultus
Mentis, & curas laqueata circum
Teſta volantes.*

*Vivitur parvo benè, cui paternum
Splendet in mensâ tenui salinum,
Nec leves somnos timor, aut cupido
Sordidus aufert.*

Regiâque indignis cervix oneranda catenis,
 Et seu quid victus, seu victor cogitat, ægrum
 Incendunt animum. Quæ non opprobria ducat
 His mulier leviora, orbis, si fata tulissent,
 Dotanda imperio, nec adhuc oblita quid esset,
 Nec dominum dignata? Juvat, quando arma fu-
 renti

Sors inimica negat, juvat exturbare venenis
 Infelicem animam, & sese subducere pompæ
 Romulidum: secum hæc aufert solatia mortis.

FREDERICO DE MARSELAER,

EQUITI,

TOPARCHÆ DE PARCK, &c.

O Tia Carpathio deprensus navita ponto
 Exposcit Superos, cum Lunam turbida con-
 dunt

Nubila, nec laceris prælucent sidera velis.

Otia Thrax, durum Martis genus, otia Medus
 Insignis pharetrâ, non gemmis, Grosphæ, nec
 auri

Pondere, nec Tyrio regum venalia cultu.
 Nam neque Parthorum gazæ, neque divitis Indi
 Munera componunt animum rationis egentem,
 Discordemque sibi. Si vulgi ignobilis undam,
 At non & miseros lictorum virga tumultus
 Pectoris, & curas circum laqueata volantes
 Limina submoveat. Parvo benè vivitur illi,
 Cui patrium in mensâ tenui splendere salinum
 Contigit, & lenes somnos neque sordidus auri

Rum.

Quid brevi fortes jaculamur ævo
 Multa ? quid terras alio calentes
 Sole mutamus ? patria quis exul

Se quoque fugit ?

Scandit aratas vitiosa naues
 Cura : nec turmas equitum relinquit
 Ocior cervis , & agente nimbos
 Ocior Euro.

Letus in præsens animus , quod ultrà est ,
 Oderit curare , & amara lato
 Temperet risu. Nihil est ab omni

Parte beatum.

Abstulit clarum cita mors Achillem :
 Longa Tithonum minuit senectus.
 Et mihi forsan , tibi quod negarit ,

Porriget hora.

Te greges centum , Siculaque circum
 Mugiant vacca : tibi tollit hinnitum
 Aptæ quadrigis equa : te bis Afro

Murice tincta

Vestiunt lana : mihi parva rura , &
 Spiritum Graia tenuem Camæna
 Parca non mendax dedit , & malignum
 Spernere vulgus.

Rumpit amor, gelidusve pavor. Quò vota præ-
césque

Mittimus, & fortes angusto poscimus ævo
Plurima? quid terras alio sub sole jacentes
Quærimus incerti rerum? quis se quoque fugit
Extorris patriâ? scandit vitiosa fugaces
Cura rates, tergôque equitis fugientis inhæret,
Ocior & cervis, & aquosis ocior Euris.
Vividus in præsens animus curare, quod ultrà est,
Oderit, & læto moderetur tristia risu
Vitæ fata suæ. Nihil omni parte beatum est.

Abstulit Æaciden clarum fulgentibus armis
Mors cita: Tithonum minuit longæva senectus.
Et forsan, quodcûmque tibi ventura negarit,
Porriget hora mihi non invidiosa roganti.
Mille tibi vacuis pascunt in saltibus agnæ:
Te circum Siculas audis mugire juvencas,
Quadrupedésque tibi campos hinnitibus implent
Eleis digni spatiis: te vellera Pœno
Murice tincta tegunt: agro mihi Parca Sabino
Rus dedit, & Graiis primùm modulata Camœnis
Romanis aptare modis, vulgusque malignum
Spernere, fatorum vates non vana meorum.

PETRO

RUSTICÆ VITÆ
LAUDES.

Horat. Epod. Ode 2.

Beat^{us} ille, qui procul negotiis
(Ut prisca gens mortalium)

Paterna rura bobus exercet suis,

Solutus omni fenore.

Nec excitatur classico miles truci,

Nec horret iratum mare:

PETRO VANDE VVALLE,
 PARENTI SUO,
 TENEDIJ DOMINO,

*Procul ab ambitu & curis in Molebecano
 suo sibi & secum viventi.*

Felix sorte suâ , quem non ignava sequentem
 Oria rus patrium dulci complectitur umbrâ.
 Longæ illi Curæ insomnes , comitûmq; Laborum
 Invilæ facies , quæ multa & magna moventem
 Huc celerem atque illuc raptant , pèrque ardua
 versent,

Ipse sibi semper vacat,aggrediturque quod instat:
 Arvâq; , quæ quondam proavi non magna tenebât,
 Exercet patiens operum ; armentóque quotannis
 Sortitus sobolem , fortissima corpora tauros
 Inde legit, quos dehinc domitos assuescere cogat
 Servitio , & terram impresso proscindere aratro.
 Non pretio nummos redimit , pretiôve redemptos
 Occupat , & fenus tabulis subducit avaris.
 Fenus amat , quod sponte suâ justissima tellus,
 Et gravidæ pecudes , & messis reddit , & arbor.
 Sic olim,ut perhibêt, cùm fraudum ignara vigeret
 Simplicitas , neque factus adhuc , aurique cupido
 Improba criminibus nomen posuisset honestum,
 Innocuæ vixere animæ , parvóque beatæ.
 Quid refert , alius thalamo sublimis eburno,
 Ille toro , cui sponda salix , aut fissile robur,
 Componat caput ? Hîc mulcet,reficitq; jacentem
 Alta quies , lecto non abrumpenda saligno.
 Quippe ubi nec primæ, nec seræ tempora noctis
 Distinguunt litui , rumpuntque silentia cantu.
 Non , si discordes miscent fræta fervida venti ,

Æquo-

Forúmque vitat,

*Et superba civium
Potentiorum limina.*

*Ergò aut adultâ vitium propagine
Altas maritat populos :*

*Aut in reductâ valle mugientium
Prospèctat errantes greges :*

*Inutilésque falce ramos amputans
Feliciores inserit :*

Æquoreos horret fremitus , humilisque pavens-
que

Numina conclamat , ne quid nimbosus Orion ,
Ne quid atrox peccet Boreas , laceræque carinæ
Addat opes pelago. Vitat fora , vitat & æstus
Undantis populi : nec quid tabularia , nec quid
jura ferant , meminit. Non illum aurora moran-
tem ,

Quæ se non alibi primùmque ostendit Eoum
Pulcror , ad lites clamosæque jurgia cogit.
Nec jam defessus longas evolvere causas ,
Orando ingratos queritur se condere soles.
Sollicitent votis alii invidiosa potentum
Arbitria : obsideant aditus , atque alta superbis
Atria porticibus , certatimque oscula pugnent
Præripere , & primas dominis jam mane recenti
Dicere blanditias. Hæc ille Capharea saxa ,
Has prudens metuit Symplegadas , & sibi fasces
Ac trabeas sinit emeritum exorare clientem ,
Semotus longè populo , & civilibus undis.
Ergò illum aprici colles , campique feraces
Curarum expertem accipiunt. Hic imperat arvis
Ipse suis , terrasque docet parere volentes ,
Nec regum , sua regna videns , suspirat honores.
Nunc vites serit , & , verni cum palmitis ætas
Prima viret , tenerum virgis furcæque bicorni
Tollit humo : de n & validi propagine fetus
Populeas latè stirpes ulmósque maritat.
Nunc illum procùl umbrosâ sub fronde morantur
Secessus pulcri nemorum , vallésque reductæ ,
Faunorum domus. Hic pingues errare juvenças
Prospectat : longè resonant mugitibus agri ,
Pascuæque , & noti gregibus sitientibus amnes.
Venerit insitio ; juvat hunc , juvat arboris illum
Felicis fruticem peregrino includere ligno.
Finduntur nodi : refecantur , inutile pondus ,
Silve-

*Aut pressa puris mella condit amphoris,
Aut tondet infirmas oves.*

*Vel cùm decorum mitibus pomis caput
Autumnus arvis extulit,
Ut gaudet insitiva decerpens pyra,
Certantem & uvam purpura,*

*Quâ muneretur te, Priape, & te pater
Silvane tutor finium!*

*Libet jacere modò sub antiquâ ilice;
Modò in tenaci gramine.*

Silvestres rami : ramus felicior alter
 Inferitur : surgunt udo nova germina libro.
 Mirantur platani malos , mirantur & ulmi
 Ignotas glandes : & non gentilibus ornus
 Stat curvata pyris , nec sese agnoscit in illis.
 Nunc apibus fetis cellas distentâque melle
 Horrea rimatus popular , purisque recondit
 Aurea dona cadis : nunc mollis vellera lanæ
 Infirmo pecori frondente sub ilice tondet.
 Inde ubi formosum pomis & mitibus uvis
 Frugifer autumnus flavis caput extulit arvis,
 Quàm juvat hîc atque hîc , ut se malûsve , pyrûsve
 Obtulit , & pomis oculos dextrâmque legentis
 Prima vocat , fetu gravidos adducere ramos !
 Felices ramos , quos ipse inolescere nuper ,
 Et genus invitis docuit committere truncis.
 Quàm juvat & plenis pendentem vitibus uvam
 Carpere , certantem Tyrios anteire rubores !
 Tum tibi , quòd fruges , & munera divitis horti
 Servaris , furum custos aviûmque , Priape,
 Primitias fert in calathis , falcique salignæ
 Pampineam circum intexit , sua vota , coronam ,
 Téque vocat Silvane pater : tibi pingua culta
 Tuta refert ; tibi depulsos à messibus apros,
 Et morsus pecorum , aversûmque à palmite ca-
 prum.

Fortè aliquis soles , dum nulla hîc porticus Arcton
 Excipit & Borean , sub iniqui sidere Cancri
 Ardentes metuat. Sed enim , nisi nuda per agros
 Corpora messorum sudore fluentia cernas,
 Ignores propè , quid rapidi vis ignea Phœbi ,
 Quid Leo , quid Cepheus , sitiensque Canicula
 possit.

Nunc juvat ignavos æstus vitare sub altâ
 Illice ; nunc viridi submittere corpus in herbâ ,
 Quâ ripæ , & ripis natæ frondentibus umbræ

Æstibus

*Labuntur altis interim ripis aqua :
Queruntur in silvis aves ,
Fontesque lymphis obstrepunt manantibus,
Somnos quod invitet leves.*

*At cum tonantis annus hibernus Iovis
Imbres nivésque comparat ;
Aut trudit acres hinc & hinc multâ cane
Apros in obstantes plagas :*

*Aut amite levi rara tendit retia,
Turdibus edacibus dolos :*

*Pavidumque leporem, & advenam laqueo gruem
Iucunda captat premia.
Quis non malarum , quas amor curas habet,
Hac inter obliviscitur ?*

Æstibus & medio suadent decedere soli.
 Interea gelidi fugiunt per gramina rivi,
 Arboribusq; vagantur aves : nemus omne querelis
 Personat : irriguo quæ fons argenteus agro
 Labitur , attritos inter levis unda lapillos
 Obstrepit , & dulces invitat murmure somnos.
 At cum jam pluviâ , & nivibus, canâque pruinâ
 Frigidus hibernum contristat Jupp ter annum ,
 Quæ non aucupiis , quæ non venatibus illic
 Gaudia proveniunt : altis de montibus actus
 Fertur aper : frustra ille animos , setasq; comantes
 Arrigit , & spumis albet ferventibus ora ,
 Fulmineumq; acuit nodosa ad robora dentem.
 Audaces instant Umbri, fortesque Molossi,
 Albanumq; genus , non certi cedere , quamquam
 Nunc hos obliquo , nunc illos dissipat ictu.
 Tantus amor prædæ est , & sævi gloria morsus.
 Nec minus & cursu juvenes jaculisque fatigant
 Serigerum : hortantur sese , & latrantibus addunt
 Cum clamore animos , dum tandem in retia tru-
 dant

Freudentem , & teretes nodos differre parantem.
 Accurrit victor , splendentique ilia ferro
 Transadigit : lato sequitur de vulnere sanguis ,
 Procumbitq; ferox, & adhuc in morte minax sus.
 Forsitan & tutas placeat levioribus ire
 In prædas studiis. Venit hinc quoq; grata voluptas
 Ex facili capienda. Plagas & retia levi
 Distendit furcâ , turdósque invitat edaces
 Callidus , & sparsis incautos fallit olivis.
 Aut pavidum sequitur leporem , laqueóq; tenaci
 Strymoniam captat volucrem , jucunda laboris
 Præmia. Quis non hæc inter , quodcúmque ma-
 lorum

[que,
 Secum amor infelix trahit , invidiamque, metum-
 Et spes ambiguas , & quas pudor ipse repulsæ

Inge

*Quòd si pudica mulier in partem juvet
Domum , atque dulces liberos,*

*Sabina qualis, aut perusta solibus
Pernicis uxor Appuli ,
Sacrum vetustis exstruat lignis focum
Lassi sub adventum viri ,
Claudensque textis cratibus latum pecus
Distenta siccet ubera ,
Et horna dulci vina promens dolio,
Dapes inemptas apparet :*

*Non me Lucrina juverint conchylia ,
Magisque rhombus , aut scari,
Si quos Eois intonata fluctibus
Hyems ad hoc vertat mare.*

*Non Afra avis descendat in ventrem meum :
Non attagen Ionicus
Iucundior , quàm lecta de pinguiissimis
Oliva ramis arborum ;
Aut herba lapathi prata amantis , & gravi
Malvæ salubres corpori ;
Vel agna festis casa Terminalibus ;
Vel hædus ereptus lupo.*

*Has inter epulas ut juvat pastas oves
Videre proferantes domum !*

Ingeminat curas , & numquam longa fruendi
Gaudia nubiferis tradit diffundere ventis ?
Quid si contigerit priscis quoque moribus uxor ,
Quæ castum seruet thalamum , quæ remque do-
mumque

In partem iuvat , & dulces educere natos ?
Qualis erat Tatio quondam regnante Sabina
Duratas callosa manus , aut Appula mater
Sole rubens. Quid si , posito cum fessus aratro
Vir redit , illa focum lignis & cortice sicco
Exstruat , ac lento textis de vimine septris
Includat lætum pecus , & turgentia siccet
Ubera ? si , quamquam calices & pocula ponat
Fagina , vina ferat , quæ dulci condita lenit
Ipsa cado , mensisque dapes apponat inemptas ,
Delicias faciles ? non me tum regia , non me
Regum epulæ teneant. Per me conchyliis testis
Tuta suis , saxo maneant affixa Lucrino.

Per me securus Calabro natet æquore rhombus ,
Et sine fraude scarus depastas ruminet herbas ,
Si quem fortè procùl fluctu tumefactus Eoo
Adria iactatum nostris acceperit undis ,
Aut Tyrrhena fremens ad litora verterit Eurus.
Non mihi tum Libye , non mollis Ionia pictas
Mittat aves : tantum glauco mihi Palladis arbor
Canescat fetu , pinguisque ministret olivas.
Obvia me lapathi prato gaudentis aperto
Herba iuvat , malvæque leves , gravibusque sa-
lubres

Corporibus ; vel quæ lactens cadit hostia festo
Termine sancte tuo , cum te vicinia supplex
Defixum colit , & ferto frondente coronat :
Aut mea , quod satis est , hilaret convivia cano
Præda excussa lupo villis stillantibus hœdus.
Ut iuvat has epulas inter spectare bidentes ,
Cum sese è pastu referunt ! ut cruribus ægrè

*Videre fessos vomerem inversum boves
Collo trahentes languido,*

*Positæque vernas, ditis examen domus,
Circum renidentes Lares!*

*Hæc ubi locutus fenerator Alphius,
Iam iam futurus rusticus,*

*Omnem relegit Idibus pecuniam;
Quarit Kalendis ponere.*

AD POSTUMUM.

Mortem vitari non posse.

Horat. lib. 1. Ode 14.

Eheu fugaces, Postume, Postume,
Labuntur anni: nec pietas moram
Rugis, & instanti senectæ
Afferet, indomitaque morti.

Ubera circumeunt ! ut multo lacte gravatæ
 Ad mulctram injussæ veniunt, gaudētque levari !
 Ut juvat ex agro reduces spectare juvencos
 Longorum fessos operum , & grave robur aratri
 Vomere suspenso attritâ cervice trahentes !
 Ut juvat & vernas , numerosæ examina villæ ,
 Lucentes ignes circum lætōsque Penates ,
 Aspicere , agresti curantes corpora mensâ !
 Dixerat hæc dives positis in fenore nummis
 Alphius ; atque aliud meditans , & totus in illo ,
 Damnabat tabulas , loculos damnabat & aurum.
 Innocui ruris serò intellecta voluptas
 Una est ante oculos , unâ suspirat in illâ.
 Nunc placet arborum cultus, nunc cultus habendo
 Impensus pecori : subeunt modò fervida pleno
 Musta lacu , modò qui pomis exuberat annus :
 Et modò delectant saltus venatibus apti.
 Omnia persuadent curas mutare priores.
 Jamque emurus agros exacta relegerat æra
 Idibus : at (victrix adeò natura recurrit)
 Hæc eadem lucro servat , ponitque Kalendis,
 Protinus agrorum oblitus , vitæque beatæ.

ILLUSTRIBUS , NOBILIBUS ,
 INGENUIS ADOLESCENTIBUS
 CONVICTUS
 ANTUERPIENSIS

SOCIETATIS IESU,

Ultima necessitatis utilem memoriam.

EHeu , præcipiti labuntur , Postume , cursu,
 Postume, non umquam redituræ tempora vitæ.
 Nec pietas ullam rugis , tristisque senectæ
 Allatura moram est : tacitè properantibus annis

Non si tricenis, quotquot eunt dies,
 Amice, places illacrymabilem
 Plutona tauris: qui ter amplum
 Geryonen, Tityónque tristi
 Compe scit undâ, scilicet omnibus,
 Quicumque terra munere vescimur,
 Enavigandâ, sive reges,
 Sive inopes erimus coloni.
 Frustrâ cruento Marte carebimus,
 Fractisque rauci fluctibus Adria:

Frustrâ per autumnos nocentem
 Corporibus metuemus Austrum.

Visendus ater flumine languido
 Cocytus errans, & Danaï genus
 Infame, damnatúsque longi
 Sisyphus Æolides laboris.
 Linquenda tellus, & domus, & placens
 Uxor: néque harum, quas colis, arborum
 Te, præter invisas cupressos,
 Vlla brevem dominum sequetur.

Absumet heres Cæcuba dignior
 Servata centum clavibus, & mero
 Tinget pavimentum superbum
 Pontificum potiore cœnis.

Illa venit , mutâtque comas , animique vigorem ;
 Et tandem indomitæ , quamvis fortissima , morti
 Corpora se debent. Nulla est fuga : lux semel
 omnes

Summa manet. Non , si regem pallentis Averni,
 Quotquot eunt soles , tauris placare tricenis
 Institeris , votis fuerit locus. Ille ter amplum
 Geryonen , Tityónque atro Phlegetonte coërcet
 Ferreus , & nullâ Superûm exorabilis arte.
 Omnibus huc iter est , qui terræ munere & aurâ
 Vescimur : hoc omnes advertet portitor olim
 Litore , siue erimus reges , inopésve coloni.
 Falcibus & rastris , ne quem Mars perdat acerbo
 Funere , depositos frustra mutabimus enses ;
 Néve sit exitio nautis , classésque virósque
 Obruat , insanos raucus premet Adria fluctus :
 Et modò dum nimio per inæquales autumnos
 Frigore corripimur , nimio modò solvimur æstu,
 Aëra non certum frustra metuemus , & Austros
 Imbris , & nebulis , tepidóq; vapore nocentes.
 Cocyti vada lenta , putri torpentia cœno ,
 Nulli non adeunda. Manent nos Belides illic,
 Probrosûm Danaï genus , æternóque labore
 Sisyphus Æolides alto ruitura volutans
 Saxa jugo. Linquendus ager , dulcésque penates ,
 Et thalamus , formâque placens & moribus uxor.
 Déque tot arboribus , quas ordine ponere longo
 Cura fuit , non ulla teget , dominúmque sequetur
 Ulla brevem , nisi fortè rogo statuenda cupressus,
 Et viduâ figenda domo. Tum Cæcuba centum
 Obfignata seris absumer dignior heres ,
 Magnarum non parcus opum : potiorâque magnis
 Pontificum cœnis , ac multo undantia luxu
 Vina solum Pario constratum marmore tingent.

DE PARAPHRASI JUDICIA.

ET hæc quidem, Lectissimi Adolescentes, ad utilissima hujus exercitationis specimen aliquod sint satis. Neque enim, si disciplinarum omnium initia ad exemplum propositum conformanda sunt, eidem perpetuò insistendum. Pictores, dum in artis suæ vestibulo adhuc hærent, insignes aliorum tabulas mensuris ac lineis describunt & exprimunt; illud egredi, ingenio suo & inventioni obsequuntur. Inglorium est semper alienum laborem sequi. Volo igitur vos inventionibus & novis, & liberis, & amœnis, & variis, & qua cujusque ingenio consentiant, indulgere: at hoc numquam excidat, animum semper non nisi optimorum, quos Augustei ævi felicitas tulit poetarum lectione & alendum, & excitandum esse. Cur amplam illam & copiosam hereditatem, quam culta vobis legavit antiquitas, non adeundam putetis? Vestrum est quidquid in heroicis grave, in elegis tenerum, in idylliis simplex, suave in lyricis: omnium instituti heredes estis, dummodo utendi artem teneatis. Ars autem hæc in eo sua est, ut cum iis, quod antè ex Quintiliano monui, in eadem exprimenda sententia de victoria in certamen venire velle videamini; interdum etiam tanta imitationis dissimulatione, ut peritus etiam lector nesciat, quò quis alluserit, quòve aspirarit. Sinere quosdam de ingenio suo, ut Ægyptum de Nilo, gloriari, quæ propter illum nihil calo, nihil imbribus debeat: vos, quid optimis auctoribus debeatis, agnosce, & ex hoc ætatis & ingenii assurgentis flore uberem nobis eruditionis messem polliceri pergite, quam non modò Belgium, sed Hispania, Italia, Gallia, Germania, Britannia, ipsa etiam Græcia, unde huc confluxistis, expectat.

ELEGIARUM
LIBER PRIMUS

ELEGIA I.

AD

ALEXANDRUM VII.
PONTIFICEM MAXIMUM.

*Ejus auspiciis se nunc hos libellos in lucem
dare, Pontificatum ejus aliàs à rebus maxi-
mis, & præcipuè à conciliatâ Orbis Chri-
stiani pace celebraturum.*

Ota valent : neque vana canunt præ-
sagia vates :

Orbis Alexandrum, quem sibi vo-
vit, habet.

Musâq; successu tanti lætissima voti
Gestit, & augurio pænè superba suo est.
Nec modò vulgari metuit : vulgata legetur
Illo, quo Numen credimus ore loqui.
Sive ea, dum culti timuit fastidia sæcli,
Erubuit doctas antè subire manus :
Sive metus, causâsque sibi mens finxit inanes,
Et potiùs velis defuit aura meis :
Tempus ad hoc mecum latuit, portùque resedit,
Nec fuit audaces impetus ire vias.
Nunc animi venere : juvat nunc denique funem
Solvere : solventem Roma timere vetat.

Ancora sublata est : terræ , portusque valete :
Imus : habet ventos nostra carina suos.
Afflat , Alexander , per te mihi leniter aura,
Que celeret cursus , & mea vela juver.
Tu navem,quam Roma tibi,quam credidit æther,
Et spem terrarum quæ vehit una , regis.
Et facies non una maris , non una faventis
Sideris arbitrio statque caditque tuo.
Iamque adeò , dum non timidè navalibus exit,
Da , precor , ô puppi dextera signa mea.
Non tamen ut pelago tecum decurrat aperto :
Grandibus hæc velis ingredienda via est.
Quid possint venti , nequid temerarius ausit,
Parte aliquâ veli navita sæpè notat.
Me quoque non magnis juvat explorare libellis,
Qui favor , aut Musas provehet aura meas.
Sat mihi sit facili carmen deducere venâ,
Quod leviter , vacuo cùm licet esse , legas.
Quale solet , dum res aliquid, tempusque, locusque
Exigit , ad numeros sponte venire suos.
Sat mihi sit caros , & nostris artibus æquos
Carminibus vates inseruisse meis ;
Aut populo mitem pacis prætere ramum,
Dumque aliquid , lusus quidlibet esse meos.
His animum mihi Musa levat, patriæque, meisque,
Quâ licet , intentum non finit esse malis.
Sic aliquis , dum fortè vacat , dum civica cessant
Munera , dum prætor , dum tria verba silent,
Si dedit aura viam , tuti legit æquoris oram,
Non ausus medio credere vela mari.
Hoc tantum spectat, gemitus, questusque reorum,
Tædiæque , & curas in mare ferre suas.
Olim forsân erit , si non mihi lævus Apollo,
Altiùs ut liceat grandibus ire modis.
Tunc ego, cùm meritis impleveris omnia, partem
De multis unam , quo decet , ore canam.

Atque

Atque utinam, Divi, sit fas mihi munere vestro

Scribere, quod mediâ pace legatur opus!

Scilicet & Pacis mores, & munera dicam:

Ille mei titulus carminis unus erit.

Ne perdant populos, ne perdant otia reges,

Quæ populis, quæ sint regibus apta canam.

His ego, queis pulcras referant sine sanguine palmas,

Regnâque protendant latiùs, arma dabo.

Nec minùs edicam populis, quid fœdera firmet,

Longâque securæ gaudia pacis alat.

O Pater, ô felix sæcli melioris origo,

O spes, ô nostri, quem regis, orbis amor,

Tu me tam vastum scribendi mitte per æquor,

Et per quas facies da, precor, ire vias.

Non mea Tyndaridas cæcâ sub nocte requirent

Vela: reget cursus Chisîa stella meos.

Stella novum cælo sidus noménque datura,

Stella salutare inter habenda faces.

Quæ super impositos dum lustrat lumine montes,

Monstrabit vigili, quam sequar, igne Pharon.

At, quæ picta meis exstabit puppibus, orbis

Per te servati tessera quercus erit.

Tu tantùm Pax alma redi, securâque latis

Otia carminibus convenienter eant.

Forſitan hæc aliquis Romana per oppida vates

Materiæ saltem captus amore leget.

Forſitan & pulcer Ligeris, magnûsque Garumna

Imponet Musæ Delia secta meæ.

Quo se cûmque sinu, provectâque litore conder,

Non ingrata novi litoris hospes erit.

Tu mihi, Magne Pater, quoniam te vela dabuntur

Auspice, fortunæ causa ferere meæ.

ELEGIA II.

A D

PHILOMATHUM.

Literatum ejus otium celebrat.

HOc magnis commune viris : pro tempore gaudent

Ludere : sed lusus , quo celebrentur , habent.
Aut condunt aliquid , seros quod vivat in annos ,
Et repetunt , olim quas coluere , Deas.

Aut decus , & pretium veri scrutantur , & æqui :
Aut ventura dies quid feret , antè notant.

Hi , dum bella gerunt , silvas indagine cingunt :
Mens tamen ad pugnas , ductaque valla redit.

Buxo alii fingunt acies , imitamina belli ,
Et recolunt , quo sint castra tuenda modo.

Denique quidquid agunt , non perdunt tempora :
secum

Plurima quæ peragant , quæq; loquantur , habent.
Scilicet intendunt animum , pariterque remittunt ,

Et geminâ curas utilitate levant.
Quid tibi , cùm populum fugeres , scenamque , for-

rumque ,
Quid tibi , Scipiade , tum quoque , mentis erat ?

Solus eras , solis captans in montibus umbras ,
Nil minùs in solis creditus esse locis.

Mens tibi , dum tacitè se percunctatur , & audit ,
Quid pax , quid poscant arma , senatus erat.

Sic dum te conchas vidit Cajeta legentem ,
Currebat vacuus , non sine laude , dies.

Lælius hîc aderat : nec tum sapientia Læli
Destituit patriæ rêmq; decusque suæ ,

Otia fecerunt , ut , quæ subiere , subirent
Mollius , in curas sufficerentque novas.

Otia fecerunt, ut res bellique, togæque,
 Tot veteris possent temporis acta legi.
 Cæsaris annales (nihil est exactius illis)
 Inspice: quæ gessit bella, legenda dedit.
 Tam cultâ scripsit, scribendi commoda nactus
 Tempora, quàm forti gesserat arma manu,
 Cùm benè consuluit Romanæ Tullius urbi,
 Romano dignum Consule scripsit opus.
 Sæpè sub umbroso meditantem multa recessu
 Mirata est dominum Tuscula villa suum.
 Quid me, quid prohibes hæc inter nomina nomen,
 O amor, ô Romæ cura, referre tuum?
 Parce, precor, falso: vix me tua jussa coërcent:
 Vix patitur sese Musa retenta regi.
 Sic, ubi visa fera est, domino se vividus Umber
 Eripit, atque odio lora morantis habet.
 Sic fremit acer equus, pedibusque repagula pulsar,
 Carceribus nondum cùm patuere fores.
 At non irrumpam, quâ non licet ire: nec ultra,
 Quàm per te fas est, officiosus ero.
 Utque jubes, fileo: res non operosa silere est:
 Et, scio, parendo gratia major erit.
 Nota sequar, quæ sol vidit, fastique loquuntur,
 Totâque virtutis conscia regna tuæ.
 Roma mihi testis, quæ, quem circumspicit, orbem
 Dum regit, auxilio sæpius usa tuo est.
 Hæc tibi i Martis opus, commissâque credidit
 arma:
 Et per te dederunt legibus arma locum.
 Hæc tabulis signanda suis 2. te ritè referre
 Jussit, & arbitrii rebus adesse sui.
 In te præsentem vidit 3 Ferraria Romam,
 Et qui Romulidas, imperiûmque regit.

Sortita

- 1 Philomathes Pontificii exercitus Commissarius.
- 2 Vtriusque Pontificis Signatura Referendarius.
- 3 Ferraria Prolegatus Pontificius.

Sortita est 4 Melite, cui se bellique dicaret
Munera, mota tuâ sed fuit urna manu.

Quid referam, quæ nunc 5 Amasis, quæ Rhe-
nus, & Albis

Pacta vident serò fœdera, pacta tamen?
Sæpè Deum supplex, ut tandem regna coirent,
Sperasti lacrymis flectere posse tuis.

Sæpè vocata tuis Pax & Themis aurea votis
Adfuit, & visa est signa secunda dare;

Inter & amplexus, & dulcibus addita verbis
Oscula concordēs jungere velle manus.

At tibi Relligio, tot avitis sedibus exul,
Iustior ante alias causa doloris erat.

Urebant animum tristes sine cultibus aræ,
Templaque sacrilegâ diripienda manu.

Pejus erat bello tot iniqui præmia belli
Cedere, Romanis exitiosa sacris.

Et nisi quæ nostris Mavors extorserat aris
Redderet, oblata tu mora pacis eras.

Nec tibi testanti Superos, & iusta querenti
Divitis eloquii non dedit arma dolor. [fat]

Dum mens hæc agitat, dum nil non provida ver-
Dum bona persequitur, dum nocitura cævet,

Et meditata diu rursus rursûmque refingit,
Nec tot regnorum ferre gravatur onus;

Debuit hæc inter (quis enim neget otia fessis?)
Interdum curis esse soluta suis.

Corpora debilitant; animus quoq; frangitur illis:
Utrâque secessu, quo releventur, egent.

Deficiet macie nullo non consitus anno;
Da requiem, melius credita reddet ager.

Acrior

4 Melita Inquisitor & Delegatus Apostolicus Co-
mitiis pro n. vo Ordinis Magistro ad normam Vr-
baniana Bulla creando præfuit.

5 Nuntius Pontificius Coloniam, & inde Monaste-
rium pacis concilianda causâ missus.

Acrior ut redeat, colles saltúsque Faliscos
 Pascitur è circi pulvere missus equus.
 Nec semper celeres decurrunt æquora nautæ :
 Interdum fessos ancora iacta tenet.
 Exiit & miles galeam, clypeúmque reponit,
 Signaque collecto robore vulsa movet.
 Sic igitur post tot gravium molimina rerum
 Ingenio fuerant otia danda tuo.
 Et data sunt; sed quæ poterant labor esse videri :
 Seria sic latis mista fuere jocis.
 Scribere, ne tempus vacuo, res cara, periret,
 Quod te, quod curas fallere posset, erat.
 Cùm coleres Vatis, coleres quoq; Principis artes,
 Materiam numquam non habuere manus.
 Seu foret exacto tecum Ferraria lustro
 Felix; felici plura vovebat amor :
 Seu funesta lues Italas vitiaverat auras;
 Venit ab admonitu purior aura tuo.
 Lascariden Melite titulis & honoribus auxit;
 Lascaridæ dignus carmine crevit honor.
 Sæpè Amasis, Rhenúsque pater, quodcúmque canebas,
 A te suspensis mollior ivit aquis. [que
 Quod si iter ingresso & placuit cursúmque modúm-
 Scribere; sic Flaccus scripsit & ipse suum.
 Sic labor ipse viæ terrâ pelagóque levandus,
 Sic tibi tu furtim decipiendus eras.
 Mira loquor. dum rector equos clamoribus urget,
 Totâque pulvereo turbine cæca via est,
 Dum ventis, dum nauta facit convitia remis,
 Dum strident funes, dum furit æstus aquis,
 Sumta tabella manu est, & qui tibi carminis, idem
 Exitus est longæ merâque facta viæ.
 Non tibi Romanis, carmen provenit in hortis,
 Nec tenuit Musas Chisia villa tuas.

Mare

6 Multa & longinqua sua itinera descripsit inter
 proficiscendum.

Materiam dedit illa suo, non otia Vari,
 Non inter libros, Pieridásque locum.
 Pieridum formosa domus, domus hospita regum,
 Digna tui domini carmine, digna meo:
 Quis fuit ille dies, quo cælo nullus ab alto
 Gratiór illuxit, candidiórque tibi?
 Quis fuit ille dies, quem ne gravis obruat ætas,
 Aeternis referent marmora cæsa notis;
 Quo tibi majestas sese Romana 7 videndam
 Obtulit, & limen contigit ipsa tuum? [lo,
 Híc fuit: híc magnus sedit Pater: hæc humus il-
 Cui figunt reges oscula, pressa pede est.
 Hoc nemus, hunc collem subiit: hic frigus, &
 umbram

Fons dedit: hæc forsan præbuit herba torum.
 Forsitan híc faciles dedit advenientibus aures,
 Addidit & facili munera multa manu.
 Forsitan híc illi Tyrio conspectus in ostro
 Prælegit regum scripta precésque 8 Nepos.
 At tu non uno celebrata es carmine, villa:
 Nec quæ lux celebrem redderet, una fuit.
 Etrusci fecere Duces 9 tibi nomen, & ortæ
 Lotharidûm matres, Austriadûmque domo:
 Roboreûmq; genus, 10 tum spes patriæq; patrique
 Unica; mox, cheu! justus utriusque dolor.
 Per juga, per saltus cervos aprósque secuti,
 Dein hilares mensis accubuerunt tuis.

Vos

7 In villâ Chisâ tertio à Senensi urbe lapide exceptus hospitio Paulus III. Pont. Max. anno 1541.

8 Alexander Farnesius Cardinalis, Pauli III. Nepos.

9 Anno 1622. Magnus Etruria Dux, Frater, Patruus, Mater Austriaca, Avia Lotharinga, & Urbinas Princeps eò diverterunt animi causâ.

10 Vbaldus Roboreus postremus Urbini Dux: quo extincto Ducatus, utpote beneficiarius, ad Pontificem Romanum rediit.

Vos juga, vos saltus, regum memoranda voluptas,

Vos dulces latebræ, tritæque saxa feris,

Vos virides salvete aditus: salvete penates,

Et domus hospitio nobilitata tuo.

Fortunata domus, quæ, dum Farnesia vivent

Nomina, dum Tuscas fama loquatur opes,

Urbiniûmque sibi raptum lugebit Ubaldum,

Ingenio Vatis clara ferere tui.

Tu Luculleas supra memorabere villas,

Quæque Academeo nomine nomen habent.

Porticibus quicumque tuis successerit hospes,

Cur sis, quod canimus, nomen adepta, leget.

Marmora sunt illic decorum referentia causas,

Pulcra; sed in famam non satis ampla tuam.

De te nunc primus, de te nunc audiet orbis

Ultimus, & Vatis fama, futura tua est.

Excipe Vatis opus, victuros, Roma, libellos

Excipe: sint illo, quem meruere, loco.

Ipsæque quæ servant Urbani serinia Musas,

Has etiam servant: has locus ille decet.

Si fuit ingeniis olim concordia junctis,

Si fuit ejusdem cultor uterque sacri:

Nunc quoque conjungi par est, discrimine tantum

Dissimiles uno, cetera laude pares.

Quis scit, an adjicient triplicem quoque fata tiam,
ram,

Romulidisque Pium Sena datura novum est?

Non aliena cano. Quædam præfagia in Quercus,

Et vigil incumbens Montibus ignis habent.

Cetera Divorum tabulis incisa leguntur:

Felix, qui terris proferet illa, dies!

¶ Philomatis insignia sunt Quercus, & montes
super quos eminet stella. Malachias in Prognosti-
cis Pontificum; Custos Montium.

ELEGIA III.

AD

FRANCISCUM JOAN-
NEM DE ROBLES,

E COMITIBUS D'ANNAPES,

IPRENSIUM EPISCOPUM.

*Cum post amplissimos honores in Ecclesiâ, Re-
publicâ, Aulâ, Academiâ integerrimè pru-
dentissimeq; gestos, Bruxellis in Sacello Au-
le, cujus supremam præfecturam gesserat, co-
ram Serenissimo Principe Leopoldo Guiliel-
mo Austriaco, v. Idus Octobris, Anno
M. DC. LIX. inauguraretur.*

*Ad gentilitiam ejus tesseram Quercum &
Leonem alludens, Iprensibus gra-
tulabatur.*

Dum bona verba novi titulus sibi poscit ho-
noris,

Nec patitur Musas læta filere dies,
Non longinqua sequar. Votis, & plausibus aptum
Carmen erit clypeo tessera sculpta tuo.
Quod plausus, quod vota mihi, quod verba mi-
nistret,

Quercus, & erecti forma Leonis habet.
Sunt animi, sunt hæc rerum simulacra tuarum,
Quæ capiti vittas imposuere tuo.
Erige, dum veteres pellit nova causa dolores,
Erige deterisis fletibus, Ipra caput.

Orba

Orba diu Patrem, qualem tua vota ferebant,
 Excipe: jam veniet, jam tibi tutor erit.
 Quæ præfert clypeum, veterum gestamen avorum,
 Aspice: præsidii pignus & omen habes.
 Atque adeò jam nunc quernâ de fronde corona
 Sublimes templi pendeat ante fores.
 Augurium felix! foribus prætexta corona
 Servatos cives arguet hujus ope.
 Ne tibi, ne Graiùm subeant oracula quercus:
 Certius hic aliquid, quòdque sequare, dabit.
 Utque subinde sacrâ resonant examina quercu,
 Corticibusque fluunt aurea mella cavis:
 Sic, quod amara dies, aut noctis amarior hora
 Advehet, alloquio leniet ille suo.
 Mellea vox illi est: animus quoque. Dulcius illis
 Attica nil querno cortice condit apis.
 Quercum alius spoliis victor fulgentibus ornet,
 Et titulo truncum signet & arma suo:
 Hic Erebi franget vires, & claustra revellet,
 Et statuet magno digna tropæa Deo.
 Non frustrâ Libyci clypeo gerit ora leonis:
 Non frustrâ magnos laudibus æquat avos.
 Nec breve, nec nostrum est, quid gens Roblesia
 gessit,
 Dicere. Mæonii pectoris ille labor.
 Conantem me frangat onus. Scit 1 Sicelis ora.
 Scit Melite Scythicâ pænè subacta manu.
 Illius experta est animos Tyros 2 altera, quæque
 Tum sibi visa fuit Belgica tora capi.
 Hei mihi, qualis erat, quem, dum Farnesius annem
 Insidet, in mediis abstulit ignis aquis!

Adna-

1 De his qua hic tanguntur, vide Allocutionem
 Prosphoneticam Lib. 2. Heroicorum.

2 Antuerpia: cujus obsidionem sub principe Par-
 mensi comparat Strada noster cum illâ, quâ Ty-
 ron Alexander Magnus cinxit.

Adnabat prono fatalis machina cursu,
 Cum subito flammæ, crebræque saxa vomit.
 Fit fragor: immugit cælum: furit ignibus unda:
 Vix indignantes sustinet agger aquas.
 Et simul Heroem plus quàm Vulcania pestis
 Corripit, exitiis involuitque suis.
 Ad proavum laudes hæc per vestigia tendit,
 Cui modò dant nomen fortia facta, 3 nepos.
 Artesiam nuper (belli fortuna tulisset)
 Pars debellantum nunc quoque magna foret.
 Laudarunt animos hostes quoque quina ferentis
 Vulnèra, quæque ipso pulcra fuere loco.
 Hæc alii: nos sacra vocant certamina. Non est
 Hæc lævior pugnâ dimicuisse labor.
 Acrius hic hostes instant: majora petuntur
 Præmia: flebilior, si qua ruina venit.
 Ah quoties aliquis nec vim malè cautus apertam,
 Nec satis insidias armæque tecta cavet!
 Ah quoties aliquis, dum spes jam certa triumphi,
 Forsitan & curæ est pompa paranda, perit!
 At tu quid mediâ, dum te Leo ducit, arenâ
 Victorem dubites, Ipra, referre pedem?
 Ipsa etiam timidos sequitur Victoria cervos,
 Fortior exemplo dum præit arma leo.
 Ille suos factis melius, quàm vocibus urget,
 Nec cogit fortes esse, sed esse facit.
 Pone metum: casus cum dux tuus ibit in omnes
 Prævius, ut te sis fortior ipsa, dabit.
 Illius æternis floreant limina sertis:
 Et lauro semper proxima quercus erit.
 Altera devicti, quo non est sævior, hostis,
 Altera servati tessera civis erit.

3 *Michaël de Robles, Comes d'Annapes, cujus virtutem bellicam breviter attigimus loco in precedenti pagina annotato.*

ELEGIA IV.

AD ILLUSTRISSIMUM ET RE-
VERENDISSIMUM

FERDINANDUM
A FURSTENBERG,

S. D. N. ALEXANDRI VII.
CUBICULARIUM INTIMUM,

CANONICUM PADERBORNENSEM, ET
HILDESIENSEM,

*In illud Ciceronis, quo poëtas omnes ait inter
se dissimiles esse, sed ita tamen, ut nemi-
nem sui velis esse dissimilem; adeoque pa-
rem panè laudem in dissimili scribendi ge-
nere iis tribuendam esse. Lib. 3. de Orat.*

Sic tua Romano celebretur Musa theatro,
Nec minus Arctoo nomen ab orbe ferat :
Ut bi magnorum laudantur carmina vatum,
Quos vetus, & veteri Roma secunda tulit.
Non res, non numeri, non impetus omnibus
idem :

Omnibus ex merito laus tamen æqua suo est.
Pascere ingeniiis, & te non unâ moratur
Gratia : quisque suâ, quâ valet, arte placet.
Nos quoque, nos tecum non causâ tangimur unâ,
Cur aliquod dignum laude putemus opus.
Inter tot species quid non Natura decoris,
Cum variis terram floribus ornat, habet ?
Hic est auroræ, puri color aeris illic :
Hic pallet : nitet hic : hic rubet : ille viret.

Diffi-

Diffimiles quamvis , nec sit decor omnibus unus ;
At rapit hic oculos , & rapit ille meos.
Lilia me capiunt albo , vaccinia nigro :
Quo flos me capiat discolor alter habet.
Frondebis arrectis placet hic , placet ille repandis ;
Et forma , in dubio est , hæc sit , an illa prior.
Hic quia suavè rubet , gratúmque expirat odorem,
Fragrantem digitis subsecuisse velim.
Quis violas gratâ pictas ferrugine damnet ,
Gratior albentis sicubi forma rosæ est ?
At minor hortorum est , quàm Pindi gloria nostri.
Hic viget ingenio quisque poëta suo.
Ille leves elegos , levibus solatia curis ;
Fortia Mæoniis hic canit arma modis.
Musa dedit laudes aliis pugilúmque , Deúmque ,
Liberâque impulsâ vina referre lyrâ.
Scenam alii socco subeunt , altóve cothurno :
Et plausu resonant quæque theatra suo.
Nunc Troas , Thebæque placent , & barbara pellex ;
Nunc fallax servus , difficilisque pater.
Sunt quos blanditiæ , sunt quos irata Lycambæ ,
Tinctâque mordaci carmina felle juvant.
Nil non dissimile est : res est liberrima carmen.
Non aliter Musæ scribere quemque velint.
Quid prius est illo ? quid & hoc , quid cultius isto ?
Confer : erit longæ res dirimenda moræ.
Non , si Pelides æternum nomen Homero ,
Simichidæ nullum Daphnis habere dedit.
Sedibus exactos cantu celebrare tyrannos
Non erat ingenii , Lesbi puella , tui.
Quid tamen Alcæo vates celeberrima debet ?
Num minus ardoris , num minus artis habet ?
Si fuit Achilochos pugnax & liber iambus ,
Quid mirum ? justus ceperat arma dolor.
Dum celer in pugnas fertur , dum cornua sumit ,
Deliciis potuit scilicet esse locus.

Deliciis locus aptus erat, cùm Cypris Adonin
Flevit, & in questus ingeniosa fuit :
Aut inter calices citharam cum carmine movit
Vincta celebratis Teïa Musa rosis.
Aptabat nervos, ut res & nomina regum
Diceret : at nervos attenuabat Amor.
Materies placuit fidibus levioribus apta,
Cùmque suo Bacchus munere carmen erat.
Et modò parvus Amor, matri sua vulnera monstrás,
Saucius illacrymat, séque perisse putat.
Et modò dicit apes parvæ genus esse lacertæ,
Quæ circum flores, & thyma summa volet,
Quæ perat incautos, quæ venis fixa relinquat
Spicula, quæ morfu virus habente necet.
Et modò materno monitu non mitius uri
Credit, quos arcu læserit ipse suo.
Quis tenuous lusus, & læti pectoris ignes
Improbet ? à nobis sit procùl iste furor.
Sculpserit Alciden alius, Lapithásque bimembres,
Aut, in Titanas cùm mover arma, Jovem.
His magnos membrorum artus, his ossa, torósque,
His dederit sævis lumina torva minis ;
Huic etiam fulmen, semiuistáq; fulmine monstra,
Impetere aggestis montibus ausa Deos.
Tu meliùs pueri molles, Polyclete, capillos,
Impubésque genas fingere doctus eras.
Ducebas meliùs teneros de marmore vultus,
Ascanii quales, aut Ganymedis erant.
Si quis, ut in vulgò, rudis & sine pectore iudex,
Si quis, qui de te plura requirat, erit,
Desipit, & nescit, victori debita quæ sint
Præmia, dum primas qualibet arte ferat. [lem,
Quis Zeuxin, nisi mentis inops, dum laudat Apel-
Arguat, & similem non velit esse sui ?
Pinxerat, & pictis veras simulaverat uvas,
Uvâque deceptas picta trahebat aves.

Naturæ simularat opus. Quid defuit arti?

Quis gradus ulterior, quem sequeretur, erat?
Ille ego sim, cujus frondes laudentur & umbræ,

In tenui quamvis hæreat ille labor.

Ille ego sim, cujus vano quæ picta rubescit

Uva mero, captas fallere possit aves. [nos,

Certè ego nil magnum cecini: non Musa cothur-

Non ausa est gravibus tangere bella modis;

Non mores, Natura, tuos, & semina rerum.

Angusta est nostris area trita rotis.

Et tamen in seros hæc Fürstenbergius annos,

Quæ modò cùmque damus, vivere posse putat.

Si plus, quàm par est, tribuit mihi, viderit ipse:

Judicii culpam diluat ipse sui.

ELEGIA V.

CAROLO PHILIPPO

DE RUBEMPRE,

COMITI DE VERTAIN, &c.

SUPREMO BRABANTIÆ VENATORI.

ET

MARIÆ D'AVERHOULT,

DOMINÆ DE HELFAULT, &c.

EPITHALAMIUM.

Dicta dies fulsit: veniunt ad fœdus amantes:
Iuratham thalami dântq; perûntq; fidem.

Ite Dionæi, genialia numina, fratres,

Sertâque formosis myrtea ferte comis.

Ite: sonent arcus, delectâque tela pharetris

Spargite: sollemnes ventilet aura faces.

Et choreis locus est. Rubro paret area prato.

Ite licet : pulso ter sonet icta pede.

Vos illuc festivus Hymen , vos pronuba Juno

Evocat , & testes fœderis esse jubet.

Hic laudet thalamos : titulos hic laudet avitos ;

Pars celebret votis , auspiciisque diem.

Hos juvet accensis nuptam deducere tædis ,

Quò formosa novo jam parat ire viro ,

Audior : en dicto citiùs Cythereia Juventus

Cum face , cum jaculis , cum fidibusque venit.

Nulla mora est , præeunt : sequitur pulcherrima Divos

Quaque venit , læto germine vernat humus.

Hic niveos , croceos alibi sine semine flores

Parturit : hic casia , multaque nata rosa est.

Hæret amans , positoque genu fert oscula terræ ,

Qualia te matri , Brute , tulisse ferunt.

Et simul : O tellus , inquit , gratissima salve.

Tu mihi , tu biferis anteferenda jugis.

Aligeri terram pariter , floresque salutant.

Atque aliquis , votum dum fovet ipse suum :

Gaude , ait , & quid humus , quid prati gleba rubetis ,

Lætaque portendant germina , nupta vide.

Omina sunt aliquid : venturi præscia sæpè

Omina terra dedit : credita terra Dea est.

Formosæ sobolis , venturorumque nepotum

Spem tibi non dubiis præbuit illa notis.

Desierat : pharetramque puer concussit & arcum ,

Excussitque leves terque quaterque faces.

Veraque præmonuit : sed nec mihi vana monenti

Certior ex alto causa petenda venit.

Nec mihi Saturni veteris memorabitur ætas ,

Cum thalami nondum , tædæque nota forent.

Siqua fides , puerum quercus laurique ferebant ,

Et vivo gravidus pondere truncus erat.

Stabat & ad truncum mitis Lucina dolentem ,

Exceptumque sinu dulce fovebat onus.

Arca-

Arcades hæc memorent silvis & quercubus orti :

Serviet augurio fabula nulla meo.

Post Chaos, ut primum volucres agitabilis aër

Ceperat, & pisces æquora, terra feras,

Natus homo est : & , si generis primordia nostri

Quærimus, è rubrâ semina duxit humo.

Campus erat : campo, quot habet, Natura colores

Sparserat : ipsa sibi ver faciebat humus.

Fons sacer in medio : fonti manantia longè

Flumina, bis geminis flumina scissa viis.

Ripa viret musco : campus viret : herbidus omni

Parte color, si non ipsa ruberet humus.

Creditur hîc concors unâ jacuisse sub umbrâ

(Hæc pax illius temporis) agna lupo.

Creditur hîc serpens, & nondum letifer hydrus

Nexibus aut morfu nil petuisse suo.

Non hîc herba nocens, non radix ulla legenti

Obfuit : ignotum toxica nomen erant.

Hoc, Adame, tibi datus est natalis in agro :

Inde (quis hoc nescit?) postera turba sumus.

Credite posteritas, rubræ mortalia glebæ

Corpora se debent : ducimus inde genus.

Hoc caput, hæc cervix hæc vincta tot artubus ossa

Hi nervi, glebæ massa rubentis erant.

Ille cruor, rubris humor permistus arenis

Olim erat : in venis nunc rubet ille suis.

Inde Rubempreus (quamquam felicibus armis

Extulit antiquam Martia fama domum,

Et proavis nomen, quod & hic virtutibus auget,

Decolor hostili sanguine terra dedit)

Inde Rubempreus, terræ natalis & ortus

Consciis, à rubrâ nomina servat humo.

En age, curre citis (quid vota moraris amantùm?)

En age, curre citis, candida Luna, rotis.

Cum plenum novies repararis cornibus orbem,

Quæ canimus, rursus sunt habitura fidem.

Tunc

Tunc quoque de rubro prato se parvulus heres
 Efferet : hæc prati florida messis erit.
 Et tamquam norit, florem cui debeat ævi,
 Ad patrem, & geminos brachia tendet avos.
 Tendet, & obliquis matrem spectabit ocellis,
 Invadētque genas, suaviolūmque dabit.
 Crescat, io crescat rubri seges aurea prati,
 Et domus in titulos surgat avita suos.
 Ridet Amor : sternutat Hymen : Cythereia mater
 Augurium niveas edere jussit aves.
 Nec gemmæ tantū pro pignore dantur amoris:
 Aurea conjugio vellera spondet Amor.
 Quæ pendent i patriis, veniat modò serior ætas,
 Pendebunt humeris vellera, Sponse, tuis.
 Felices animæ, queis tantis Numina firmant
 Ominibus pactam pignoribûsque fidem!
 Vivite concordēs, & quæ modò vota canendo
 Dicimus, in myrti cortice scribat Amor.
 Vivite : quôtque dabunt hæc olim fœdera natos,
 In spem perpetuæ posteritatis eant.

1 Philippus de Rubempré, sponsi parens, à Philippo IV. Rege Catholico donatus aureo Vellere ; uti & anno 1473. à Carolo Audace, Duce Burgundia, Ioannes de Rubempré.

ELEGIA VI.

A D

LUDOVICUM DE ROMER,
 ANTUERPIÆ APUD FACONTINAS
 SACELLUM S. JOSEPHO ERIGENTEM,
 ET IN EO SEPULCRUM DEFUNCTÆ CONIUGI
 SIBIQUE COMMUNE.

M Ale profectò, Vir Nobilissime, de animorum
 immortalitate senserunt, qui sepulcri iacturam

H

facile passi sunt, & cum Theodoro Philosopho nihil interesse putaverunt, humine, an sublimè corpora nostra putrescerent. Cùm enim in confessum veniat mortem non interitum esse omnia tollentem atque delentem, sed quandam quasi migrationem commutationemque vitæ; par est, ut, cùm alteram hominis partem ab ejus excessu alibi vivere; alteram, quæ in terris superest, denuò victuram credamus, hanc intereà, dum illucescat ille dies, supremis honoribus terra mandatam ab injuriis vindicemus. Quam pietatem non modò consensus omnium gentium probat, sed Natura etiam docet, quæ & sepulcrorum religionem omnibus indidit, & sæpenumerò pœnas ab eorumdem violatoribus judicio nunc occulto nunc manifesto persequitur.

Crede mihi, vires aliquas Natura sepulcris

Attribuit: tumulos vindicat Umbra suos.

Ita quidem Seneca: sed cùm idem ipse nulli reliquias suas commendaret, & quemadmodum ex barbâ capillos detonsos negligimus, ita corpus ex sua Porticus disciplinâ negligendum esse censeret, vanissima sua opinioni Naturam repugnare hoc versu professus fuit. Tu verò non Naturam tantùm, sed Virtutem consulisti, cùm sepulcrum, quem corporis portum Ennius apud Ciceronem appellat, carissime coniugi tibi que erexisti, ubi placidissimâ velut in statione corpora vestra quiescerent, non ut quassata navæ, quæ ut semel cariam traxerunt, sitûque exesa sunt, redintegrari non possunt, sed quæ instauranda, & in tranquilliorẽ invehenda sunt portum coronata. Sic opes effundere, non est in titulum sepulchri laborare, sed conceptam de immortali beatâque vitâ spem publicè prodere. Corpus cremari suum primus voluit L. Sylla, veritus ut iaceret à morte integer, qui non modò non integrè vixerat, sed omnium ma-

ritus odium praesagiebat expromendam in se Maria-
narum partium crudelitatem, quam ipse exprom-
isset in Mariam. Quod quamquam exemplum apud
eos postea valuit, quibus, cur id sequerentur, cau-
sa nihil erat: tamen eorum hoc fuit, qui extremum
illum rogum confectorem consumptoremque omnium esse
credebant. Tu melius, qui tuum suavissimaque conju-
gis corpus lapide sepulchrali & illo quidem splendido
atque magnifico tegi vis: quippe qui non ignores
illum non ossa tantum, sed integra aeternumque vi-
ctura corpora redditurum. Hac tu te spe sustentas
ac reficis, & Deo, qui, quam tibi dederat, cum visum
fuit, ad meliora pramisit, te permittis. Quemadmo-
dum ad epulum si vocatus sis, è ferculorum varie-
tate & argentea suppellectile mensis illata delecta-
tionem capias, neque convivatorem arguas, si illa
tempore suo tolli jubeat: ita cum tibi, quod carissi-
mum fuit, sublatum vides, illi, cujus imperio id
factum fuit, acquiescis. Est interim orbitatis tuae
non leve solatium pietas illa, quā quidquid adhuc
illius in terris reliquum est, honestissimo modestissi-
moque monumento compositum, ac S. Iosepho in tute-
lam traditum servas. Conjunctus est cum hac tuā
in defunctam pietate religiosissimus in sepulchri tui
tutorem animus, quem inter cineres etiam tuos su-
perstitem semper intuebitur ac laudabit Antuerpia.
Adeoque increbrescet illa per te huic urbi laus,
quae Athenis olim tributa fuisse legitur. Quarum
etsi tantus fuerit splendor ac decor, ut de earum
possessione, propter pulcritudinem, etiam inter Deos
certamen fuisse proditum sit à Tullio: tamen T. Pom-
ponium Atticum, ut idem narrat, non tam opera ma-
gnifica delectabant, quā recordatio summorum vi-
rorum, quorum illic sepulchra studiosè contemplaba-
tur. De Antuerpiā non potest ulla inter Calites esse

contentio, qui primas in hac elegantissimâ urbe partes Regina sua lubentes volentesque concedunt: tamen id affirmare meritò posse videor, hanc nunc Virgini multò esse quàm antea gratiorem, quòd sponso quoque suo adem hîc à te magnificam apud Faen-
tinas Virgines à fundamentis excitatam videat, è quâ ille eâdem quâ sponsam olim suam tutatus fuit curâ, nunc templum urbis primarium ejusdem nomini ac cultui dedicatum tuatur. An verò ullus esse potest dubitationi locus, quin sua etiam tumulo vestro dignitas incolumis permanens sit? Quod si, ut aiebat idem Tullius, sepulcra fiunt sanctiora vetustate, quis dubitet, quin allatura sit dies sanctitatem tuo? Dum enim Virgini in hac urbe sibi dedicatâ suus erit honor, dum pro splendidissimo illius templo S. Iosephus stabit, stabit quoque pro monumento vestro, atque illud æquè, ut aras suas à te possas tuebitur ac vindicabit. Quem animi tui sensus cum exploratum haberem, ego illum hisce versiculis explicandum sumsi, ac te loquentem induxi. Tu te audi.

BENE SIT MANIBUS TUIS
 CONJUX CARISSIMA
 CATHARINA HAECX,
 QUOS UT FIDÆ TUTELÆ COMMITTAM,
 H A N C

S. J O S E P H O

ÆDEM ARAMQUE MARMOREAM PONO:
 MEOSQUE SIMILITER MANES,
 CUM TE ORDINE,
 QUO NATURA JUSSERIT, SEQUAR,
 EIDEM RELIGIOSE COMMENDATOS VOLO
 LUDOVICUS DE ROMER.

Dilecti Manes, & adhuc pars altera nostri,
 Occurrens animo nocte diēque meo:
 Si me, dum poteras aliquid mor bunda tenere,
 Gaudebas gelidâ posse tenere manu:
 Si tibi, cū venæ fugerent, frigusque subiret,
 Ultima producta est me revocante dies:
 Si legi fugientem animam, si lumina pressi,
 Pompæque non tacito funere ducta tibi est:
 Si merui: procūl Elysio lucisque beatīs
 Huc ades, & cineres læta revise tuos.
 Non ego te, mea lux, miseris urgere querelis,
 Nec tua, quod nolis, plangere fata velim.
 Nec, quæ deposui, rursū lugubria sumam,
 Nec viduæ referam commoda rapta domus.
 Luximus: effusis & cū ferretur habenis,
 Sæpè tibi dolor est, sæpè probatus amor.

Nunc, quamquam lacrymas nondum consumsumus
omnes,

Legitimo expleta est nostra querela die.

Aspice me dices : Non sunt hæc ora dolentis.

Lætitiæ vultus signa recentis habet.

Aspice, lætitiæ causam, quam ponimus aram :

En nitet, & fato discolor illa tuo est.

Este procul vittæ tristes, atræque eupressi :

Funestas ornent tristia signa domos.

Hic mihi verbenas, pueri, cassâmque, crocûmque,

Hic mihi de teneris mollia ferta rosas.

Læta dies venit : Iosephi tangimus aras :

Omnia festivis sint operata sacris.

Tura focis, date tura boni, linguisque favete,

Et pariter votis addite vota meis.

Et : Benè Iosepho, benè per quem ponitur ara,

Dicite, jactatis ad bona verba rosas.

Tûque adeò, sacri quæ pars es proxima nostri,

Annue, per si quid dulce piûmque meum est.

Se tibi festa dies, tibi se sacra annua debent,

Aræque, & artificii marmora sculpta manu.

Hic tua condidimus, Divisque sacravimus ossa :

Hic primùm lacrymas illa bibère meas.

Ille cinis tuus est, qui, si quis sensus in illo,

Iosephi recubat molliùs ante pedes.

Hæc æterna tuo maneat tutela sepulcro :

Credita non ulli certiùs esse potes.

Virginis & Pueri, queis nil augustius orbis,

Ipsæque viderunt fidera, tutor erat.

Nec minùs hic pro te stabit : dum proteget
aras,

Altera de tumulo cura futura tuo est.

Non finet ut vacuâ cineres spargantur arenâ,

Ossæque in incertum casus & Auster agant.

Tristia longè aberunt serpentûm sibila, longè

Ultrices Furia, tergeminiûsque canis.

Et

Et bene provisum est, illo mea vota probante,
Ut sit honoratus, qui tegit ossa, lapis.
Fortunata, tui quæ tam secura sepulcri es!
Præsidio est Umbrae Numen & ara tuæ.
Nec tibi maluerim, quos olim Caria sumtus,
Aut quos Assyrius duxit ad astra labor.
Nec tibi, quos centum celebravit Græcia ludos,
Aut in Romanâ nomen habere viâ.
Longa dies illis furtim subduxit honores:
Longa dies illas solvit, & ussit opes.
At non venturis & nos rericebimur annis,
Qui cineres tanti duximus esse tuos.
Annua donec erunt Iosephi sacra, sub illâ
Compositos condet mole decenter humus.
Cumque suis stabunt monumenta perennia Divis:
Annos relligio dum feret, illa ferent.
Hos Pater inspirat sensus, his pectora complet,
Et non à Musis spiritus ille venit.
Fallor? an ipse suas cælo descendit ad aras,
Signaque præsentis numinis ipse dedit?
Ter cælum, ter visa sacri discedere tecti
Culmina: ter rutilo luxit ab igne locus.
Terque repercussâ radiarunt marmora flammâ,
Flammæque ter sacros lambere visa focos.
Salve magne Pater, cujus servata labore est
Virgo digna viro, major utroque Puer.
Sancte velis (nam te cælo dare jura, loquuntur)
Hunc caris lætum manibus esse diem.
Ut tegerentur humo (tua nam custodia tanti est)
Hæc tibi perspectus templa dicavit amor.
Pro quibus officiis, si non ingrata, paciscor,
Conjugis ut custos, sic meus esse velis.
Hæc mihi primus amor: quæ pressi lumina testor:
Hæc mihi, sint testes ossa, supremus erit.
Sic olim tumulo cineres miscebimus uno,
Junctæque semper erunt illius ossa meis.

Atque (ita sim felix !) hæc ara tuebitur ambos,
 Unâque conjugibus fata duobus erunt.
 Quid referam meritis ? minus est quodcumque re-
 pendam.

Sit mihi, Dive, tuo fas in amore mori.
 Eveniat (neque me quisquam revocare labore)
 Eveniat nostris manibus illa dies.
 Non cinis exstinguet nostros jam frigidus ignes :
 Ossibus ille tui vivet inustus amor.
 Pars ego nunc rerum, fateor, sum parva tuarum,
 Atque ita, dum vivis annumerabor, ero.
 At neque mors faciet, ne non, cùm venerit illa,
 Me pia posteritas nesciat esse tuum.
 In lapide hoc tuus esse legar, tumulique feretur
 Gloria tutelæ munus opusque tuæ.
 Atque aliquis, dum fortè tuas prostratus ad aras
 Perleget inscriptas, quas habet ille, notas :
 Tam benè qui de te, dicet, voluere mereri,
 Feceruntque suâ te pietate suum,
 Valle Facontinâ tumulus quos junxit amantes,
 Vallibus Elysiis hos quoque jungat amor.

ELEGIA VII.

A D

SIDRONIUM HOSSCHIIUM
 E SOCIETATE JESU.

*Cum alter alterius recognoscendis versibus
 mutuam navaret operam amicissimâ
 libertate.*

NE vivam, neque vita meos quæcûque libellos
 Excipiat, superet tempora parva meæ,
 Te mihi, Sidroni, vivit si carier alter,
 Parsque sodalitij dulcior ulla mei est.

Tu

Tu mihi primus amor : te iudice glori-
or uno
Non aliquem vates inter habere locum.
Tu mea cum legeres, quod non sperare jubebas?
Judicio crevit spesque animusque tuo.
Nec tamen interea, ne non me cultior irem,
Admonitu non est facta litura tuo.
Non tibi libertas deerat : mutanda notabas.
Sæpe mihi facilis, sæpe severus eras.
Sæpe suo invitam refecabas corpore partem.
Libertas Musis profuit illa meis.
Incisis melius veniat in vitibus uvæ,
Incisis formam sepibus hortus habet.
Nec, nisi cum loliis steriles vellantur avenæ,
Sperato messem fenore reddit ager.
Nec, nisi silvestres rami cædantur & umbræ,
Insita mutatae mala tulere pyri.
Non mihi scribendi veniat tam dira libido,
Ut mea contempto iudice solus amem.
Sic se litorea cum vidit solus in undâ,
Thersites facie credidit esse bonâ.
Sic quem Nerine tantum Galatea videndo
Horruit, est formæ captus amore suæ.
Credidit & lumen, mediâ quod fronte gerebat,
Credidit hirsutas & placuisse comas.
Non hæc antiquos tenuit fiducia vates.
Ingenio timuit credere quisque suo.
Cynthia laudata est : sed laudatissima quamvis
Cynthia, iudicio subdita, Naso, tuo est.
Nec puduit Flaccum, jussos licet icta referret
Chorda sonos, aures consuluisse tuas.
Sæpe suas etiam volucres tibi legit, & herbas,
Quæque Mycenæis induit arma Macer.
Sæpe, Perilla, tuum limâ mordaciter idem
Rasit, & incudi reddere jussit opus.
Non, ubi cessaras, quamvis cessasse puderet,
Delictum Musa est inficiata suum.

Cedere malebas, quàm non admissa fateri,
 Nec tibi non laudi cognitus error erat.
 Ah valeat, sibi qui parcit, seque & sua solus
 Æstimat, atque odio verba monentis habet.
 Ipse sibi plausum geminet, nectâtque coronam,
 Et medio Pindi det sibi monte locum.
 Invidiâque vocet, quam non nisi summa meren-
 tur,
 Incultum si quis damnat, & odit opus.
 Sæpè suis illum videas superesse libellis,
 Sæpè etiam famæ funera flere suæ.
 Quippe rudes fetus primo moriuntur in ortu,
 Primâque lux illis sæpè suprema fuit.
 Tu famam vitâque jubes sperare libellos,
 Iudicio pretium qui meruere tuo.

ELEGIA VIII.

JACOBO COBERGHER
 E REGIS CATHOLICI MILITIA,
 IN QUA COHORTEM DUXERAT,
Ad Carthusianum Ordinem nuper transgres-
so, nunc etiam triumphalem hostiam Deum
Deo ad aras primum offerenti.

Vatores bello reduces Capitolia quondam
 Roma coronatis scandere vidit equis.
 Scilicet, ut victor gratus cælestibus esset,
 Victima danda Jovi, dandâque laurus erat.
 Hinc debellato peperit sibi nomen ab hoste,
 Quæ tinxit tepidos hostia sacra focos.
 Hinc undis, Clitumne, greges, & maxima taurus
 Victima perfusi sæpè fuere tuis.

Vicisti melius : melior, Jacobe, triumphis,
Quamvis non steterit sanguine, causa tui est,
Non tibi se victor spoliis insignis opimis
Conferat : alterius victor hic, ipse tui es.
Hic breve nescio quid victæ telluris habere
Militiæ pretium credidit esse suæ.
Tu patrios, ut ne patriæ non utilis esses,
Admisso undantes æquore ⁊ perdis agros.
Ingentes vallos, objecta repagula ponto,
Disjecisse tuâ diceris ipse manu.
Diceris, obsessos muros & litora circum,
Sæpius hostiles sustinuisse minas.
Sunt quoque, sunt fidei testes tibi prodiga vitæ
Pectora, sunt ipso vulnera pulchra loco.
Viderat hos animos, & plus speravit ab illis,
Si nova tentarent prælia, Divus Amor.
Et pariter certâ designans cuspide vulnus :
Militiâ, dixit, se probet ille meâ.
Ex illo quas te pugnâs, quæ bella cientem
Vidimus ! ô causâ bella probanda suâ !
Illustres supra titulos, & præmia regum,
Altiùs & terris Mars tuus egit iter.
Quæ nunc majestas, quæ nunc tibi pōpa triumphis,
Si sua nunc virtus præmia poscat, erit ?
Non humeris Tyrium fulget victoribus ostrum :
Attenuant artus aspera texta tuos.
Et tibi non tauros fluvio Clitumnus amœno,
Non aluit niveos herba Falisca greges.
Ipsa triumphalis summo tibi victima calo
Labitur, æterno dignâque pârque Deo,
Ipsa Deus, quantus Superis qualisque videtur,
Quantus & æthereâ fulmen ab arce jacet ;
Quantus & astriferos orbes, terrâsque, fretumque,
Omniâque imperio vertit, agitque suo.

H 6

1 Aggeres ipse ad Dunkercam perfodit, quibus ad-
missus Oceanus in paternas possessiones.

Victrices subit illa manus, gaudetque teneri,
 Quódque feras, gratum se sibi munus habet.
 Fortunate tui victor, quando ille triumphi,
 Per quem vicisti, victima facta tui est!

ELEGIA IX.

A D

H E N R I C U M
N E S S E L R O D I U M

E SOCIETATE IESU.

*Cum Elegiam ab eo Româ accepisset, quâ ho-
 rum libellorum editionem urgebat.*

Tene ego de nostris credam sentire libellis,
 Quæ, Nesselrodi, scribere jussit amor?
 Da veniam: plus,quàm possum,tibi posse videmur,
 Æquora de parvo flumine magna facis.
 Sed nihil infirmo: fateor quoq; , carmen,& artem,
 Quæ mihi jamdudum non malè cessit, amo.
 Interdum numeris placuit gravioribus ire;
 Interdum teneris apta referre modis.
 Sumsimus & citharam: citharæ concordia Phœbus
 Carmina, carminibus materiæque dabat.
 Et siquis quærat, cur hæc proferre moremur,
 Tuta juvant: nulli delituisse nocet.
 Non duros ungues, morsusque verentur iniquos,
 Sub lare privato quæ sibi quisque canit.
 Hic mihi sum judex, hic sum mihi lector, & unus
 Omnia: nec plausu, siqua merentur, egent.
 Hic mea me positis dum pascunt oria curis,
 Quid possit voto plenius esse meo?
 At, puto, tantum aliis, quantum tibi, nostra place-
 bunt,
 Musæque præsidio non caritura suo est.

Judicio peccat , qui dum non displicet uni,
Securum famæ se putat esse suæ.
Plurima dissimulat , caroque indulget amico,
Et veris aliquid laudibus addit amor.
Utque sit & cedro dignum , nec credere sese
Lectori metuat , pars quota laudat opus ?
Ut vultus species , sic mens non omnibus una est :
Et causam , quâ se quisque tuetur , habet.
Hunc vis , & gravitas , quæsitique arte colores ;
Simplicitas illum nudaque forma capit.
Hi prodesse volunt ; hi delectare poetam ;
Utile qui dulci misceat , alter amat.
Quid facias ? voces etiam placuere Sabinæ,
Et vix intonso cognita verba Numæ.
Sic aliquem putri sordens arugine signum,
Et , prisci dum sit funeris , urna juvat ;
Aut veteris Curii non invidiosa supellex,
Parvæque Carmentis trita patella manu.
Forsitan & Samiæ laus est pretiûmque patellæ ,
Quantum Mentoreæ non tulit artis ebur.
Quid referam , magnos ut inertia carpere vates
Ausit , & immunes non sinat esse notâ ?
I nunc , & quamvis à te componimur illis,
Quæ nos detrectent ora , timere veta.
Dicitur (ah quantum Latio distamus ab illo ,
Cui simplex candor summa decoris erat !)
Dicitur extremum Naso detrusus ad Istrum
Scribere fortunâ non meliora suâ.
Musaque tam felix , & non imitabilis ulli,
Orba suo cultu est , nec propè digna legi.
Scilicet Euxini læsa est quoque frigore Ponti,
Traxit ab hirsutis nec nihil illa Getis.
Scilicet & vires domini minuyente senectâ
Ingenii pariter deficientis erat.
Hei mihi,quàm nihil est,cui non recordia laudem
Detrahat , audaces injiciâtque manus !

Téne facer vates, quem Mincî ad flumina natum
 Excepit gremio Calliopeia suo,
 Cui lauri sparfit foliis & baccare cunas,
 Blandâque Cecropiis imbuît ora favis,
 Cui Pan, cui Sículus submitit pastor avenam,
 Cui victas Colophon & dedit Afcra manns,
 Quem domus Æneadûm coluit, quem Roma ca-
 nentem

Mirata est patriis arma virûmque modis,
 Téne etiam infanus, qui carpit cetera, livor
 Deterit? heu famæ turba maligna tuæ!
 Nec duro caruit Flaccus quoque iudice, quamvis
 Romani fidicen deliciæque chori.
 Quid? quod sæpè suo visa est Polyhymnia vati
 Tradere formosâ barbira tenfa manu.
 Quid? quod olorinis evasit ad æthera pennis,
 Quò neque Dircaus repperit ales iter.
 Quid? quod & illius post tot jam 1 sæcula cenfor
 Posthabuit cultæ regia scepra lyræ.
 Quid tamen hoc prodest? num te minis, optime
 vatum,

Arguit, & duros increpat usque modos?
 Num minis atra tuis illevit signa libellis,
 Substituîtque suis asperiora locis?
 Quis tibi, magnorum cenfor liberrime vatum,
 In Musas tantum juris habere dedit?
 Quis ferat alterius cælo studioque refingi
 Praxitelis Floram, Phidiacûmve Jovem?
 Quæ Veneris tabulam, quamvis labor ultimus illi
 Defuit artifices perpoliere manus?
 Parcite victuros, malesani, parcite vates
 Lædere: divina semina mentis habent.
 Nil agitant mortale: Deus, Deus ipse canentûm
 Aspirat cceptis: illius igne calent.
 Illius urgentur stimulis, totóque premente
 Numine non hominem, non sua verba sonant.

Jussa

Iussa canunt : pater ipse modos & verba ministrat,
Et præsens animos , ingeniûmque facit.
Non vigor hic , non hæc cæli commercia nobis :
Altior ingenio spiritus ille meo est.
Nec timide nostros ausim vulgare libellos,
Dum , Nesselrodi , me tuus urget amor ?
Dî faciant , ne mox pœnas cogamur uterque
Solvere , tu laudis , credulitatis ego.
Quidquid erit , nostro quicûmq; tenebitur olim
Carmine , juncta leget nomina nostra tuis.

I Julius Scaliger eo loco, quo Horatianas Odas mi-
rifice laudat , Inter ceteras, inquit , duas animad-
verti , quibus ne ambrosiam quidem , aut nectar
dulciora putem : quarum similes malim compo-
fuisse , quàm esse totius Tarraconensis rex. *At*
quibus deinde judiciis ac censuris illa summi Poëta
attonsa est ab eo laus ? Sanè duriusculus est in pri-
mâ. Neque placet illud. Malim etiam. Haud satis
intelligo. Neque cohæret tota ea pars parti , cui
subest. Oportet commento quopiam subvenire, ac
referre gratiam magnis viris. Verbum languidiu-
sculum. Non sanè convenit. Minus satisfacit. Un-
decima si à nostri temporis poetâ quopiam scripta
esset , nequaquam inter probas admitteretur. Nec
cum ipso dixerim. Neque rectè dicas. Duodevices-
sima tota insuavis , coactis que numeris quæsitâ
potiùs , quàm oblata. Neque satis mollis illa lo-
cutio. Satis durè. Servit metro sustinendo. Sin-
gultim membra interrupta sunt. Numeri quoque
ipsi adhærescunt. Laboravit enim hac infelicitate
in senariis dactylicis Horatius. Quid , quod sibi
contradicit ? Non placent illa. Neque servant te-
norem propositæ sententiæ verba illa. Abscedit à
rei naturâ. Durissimum , inquam , verbum. Ver-
bum languidius est , quàm rei atrocitas exigit.
Finis

Finis admodum languidus. Videntur hæc inopis poëtæ, non divini, qualis ipse est. Illa non conveniunt loco. Epodi versus Iambici à nobis non semel duri, dissipatîque animadversî sunt. Sic possumus mederi huic nævo. Huic vitio non rarò est obnoxius. Non est illud supino aut oscitanti iudicio admittendum. In quintâ sunt aliquot loca minus ingenua : anxia dico, neque libero spiritu edita. Est sonus insuavis. Et ille versus obscuræ dignitatis. Neque structura placet : & hæc hiant : & omnino illa sunt durissima. Numquam sic loquor. Nec capio illum loquendi modum. Illa verò ferre nequeo. Sed & illi duo versus odiosi. Undecima aspera est, & insuavis, neque digna legi. Sextadecima durissima sanè multis in locis, & quasi invitas quasdam partes habens : tota igitur inepta est. Qui sequitur versus, profectò à me non intelligitur. Vides verò quantam duritiem : & quæ sequuntur etiam asperiora. Mancus sanè sapè est Horatius ad hunc modum, & illa plebeia. & appositio illa languida, ac pedi potius quàm sententiæ serviens. Quid tum postea ? sequitur, quod non consequitur. Nec conveniunt comparationes. Versus dissitus à proximo, & inconcinnus. Sed sit satis. ne omnia excutiam, quorum sanè tædet. *Hæc & his plura Scaliger. At tu, Lector, quid censes ? non tu tibi subijcis novum Herculem in Augiæ regis stabulo repurgando laborantem ? Non diffitemur cum Quintiliano, in magnis quoque auctoribus incidere aliqua vitiosa, & à doctis inter ipsos etiam mutuo reprehensa : sed est quidam in arguendo & castigando modus. Præsertim cum illi discutiuntur, quos non modò antiquitas venerandos facit, sed ipsa quoque scripta sic commendant, ut si quis iudicium, quod ad ea expolienda contulerunt, ingenio concedere existimet, is mihi Musas colere pinguior, &*

precipuarum virtutum, qua in divinis illorum monumentis elucent, inſcitiâ laborare videatur. Non igitur ex inani atque officioſâ aſſimulata modestia formulâ, ſed planè ex animi mei ſenſu concepta eſt à me præcedens Elegia; quippe qui non ignorarem fore, ut, ſi in publico apparerem, numquam evaderem, ne quid in me quidam deſiderarent. Sed hoc nos ſolatur atque erigit, quòd exactæ mentes, quarum iudicia apud nos ſolùm valent, quamquam ne illis quidem, quorum ſcribendi morem æmulamur, omnia condonant; intelligant tamen ſcribendi laudem penes illos tantùm eſſe, nec eum rejiciant, qui, cùm illorum artem, & arti addita ultima expolitionis lineamenta penitus introſpexerit, ex illis ſimilitudinem ducat.

ELEGIA X.

AD

ARNOLDUM

VANDE VVALLE,

ARNOLDI FRATRIS SUI FILIOLUM,

ADHUC IN CUNIS VAGIENTEM.

*Cùm ei Olivam Pacis in ſpem colenda olim
Poëſeos mitteret.*

Quid ſies, parve puer? dormi, dulciſſime, dormi
Pax venit en cunas ducere juſſa tuas.
Ipsaque Calliope, nutrix velut altera, carmen,
Quod ſomnos poſſit conciliare, canit.
Utque tibi virides ſint oblectamina frondes,
Te petit, & cunas cingit Oliva tuas.
Mitte, puer, crota'um: ramum quate: gratus & illis
Eſt ſtrepitus foliis, & color ipſe placet.

Qui

Qui te Palladium cernet prætere ramum,
Ille tibi felix protinus augur erit.
Pacificus, dicet, vivat puer: ille tumultus
Oderit, & rixas, & grave Martis opus,
Et quidquid miseri toties flere coloni,
Et pavidæ toties extimere nurus.
Ingenio quæret, non cæde & sanguine nomen:
Pro galeâ circum tempora laurus erit.
Et modò civiles poscent sua tempora curæ,
Et modò Pierides, altera cura, Deæ.
Otia laudabit, gladiosque in sarcula versos,
Et quidquid secum Pax opulenta vehit.
O ita cresce puer, neque Pax te fera moretur,
Ingenio causas mille datura tuo.
Interea, siquid puero tibi fortè dolebit,
Perfer: habent anni commoda magna tui.
Non res te patriæ, non tangunt damna tuorum,
Nec tibi, cur speres, cur timeasve, subit.
Ignorat, puppi somnum qui ducit in imâ,
Quid mare, quid venti, quid fera peccet hyems.
Forfitan abruptus violento turbine malus
Dissilit, & regimen ventus & unda rapit.
Forfitan & rector, dum nil nisi vota supersunt,
Ingemit, & duplices tendit ad astra manus.
Aut credit laceris navem compagibus ire:
Aut oneris metuens in mare jactat opes.
Hi trepidant: tabulas illi, funesque requirunt:
Flent alii: pallet quisque, Deumque vocat.
Ille nihil: somnòque jacet, curâque solutus,
Seu stupor hoc animi, seu gravis aura facit.
Hic status, hæc rerum, puer, est fortuna tuarum.
Te mala in hoc belli turbine nostra latent.
Non tibi, quæ nostros, abrumpunt classica somnos,
Nec sensum, quem nos, temporis hujus habes.
Hoc sentis tantum, si tardior ubera nutrix
Porrigit, aut noctis pars vigilanda venit,

Aut leve nescio quid teneros si sauciat artus.

Hei mihi summa tui sit, puer, ista mali!

Nec Vis & Rabies, cum te firmaverit ætas,

Ante oculos erret sanguinolenta tuos.

Pax potius, quæ nos nimium nimiumq; moratur,

Otia det Musis, materiæque tuis.

Atros, quos lati capunt præfagia voti,

Et pueri facies, ingenuusque decor,

Illius o mecum, quæso, cognoscite mores:

Hi quoque blanditias, quodque loquantur, habent.

Quam nondum verbis, pacem vagitibus orat:

Pacem inter lacrymas pænè vocare putes.

Nec propè non credi possit communia vota,

Quà licet, iudiciis velle juvare suis.

Non nihil huc anni (quid non conceditur illis?)

Non nihil huc candor, simplicitasque facit.

Fœdera si poscas didicit protendere dextram:

Hoc fidei pignus, tu modò posce, dabit.

Fallere non novit. Quid enim simulaverit infans?

Fronte, oculis, vultu se tibi prodit amor.

Castra quid, & quæ sint, nescit: tamen inscius horret,

Horret & auditas corde micante tubas.

Tum si fortè oculos lacrymis perfuderit horror,

Turbatos oculos, dissimilesque sui,

Lac dare nil opus est: pacem dulcissima pacem

Ingeminet genitrix, ille serenus erit.

Fortunate puer, cui tam felicia pacis

Omina fatales præcinuere Deæ!

Vive, tuoque meas risu cognoscere Musas

Incipe. Sic illæ te quoque semper ament.

Sic tibi sit vultus, sit crinis Apolline dignus,

Pòst etiam pulcro carmina digna Deo.

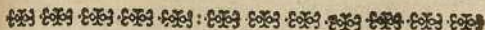
Quæ mihi magna feni tum sit laudare voluptas,

Et non lassandâ volvere sæpè manu,

Atque

Atque ebore, & gemmis, & cedro dicere digna,
 Et quodcúmque liber mutice cultus habet.
 Sic quæ te gremio nascentem Musa recepit,
 Admoveat labris ubera plena tuis :
 Ubra nunc ; olim fontes Aganippidos undæ,
 Aonius cùm te lucus & umbra teget.
 Sic tibi blanditiis, sic carmine mulceat aures,
 Et linguam cantu fingat & ora suo.
 Sic tua te quondam secernat laurea vulgo,
 Atque aliquid nostro grandius ore canas.

ELEGIARUM

LIBER SECUNDUS.

ELEGIA I.

AD

MATREM MISERICORDIÆ,
 QUÆ IN TEMPLO SOCIETATIS IE-
 SU CONTRACI COLITUR.

*Cum Sidronius Hosschius ejusdem Societatis
 in gravi periculosoque morbo Carmen illi vo-
 visset, si convalesceret, anno 1646. quo
 urbs in Gallorum erat potestate.*

O Quæ virgineo cùm sis lætissima partu,
 Imperium nati par propè, Mater, habes :
 Cujus in arbitrio est properantia fata morari,
 Corporaque è tumulis viva ciere suis :
 Quæque pios vates, & de te digna locutos
 Crederis auxilio sæpè levare tuo :
 Huc mites, huc flecte oculos. Tuus ille Poëta
 Deficit, & pallens, & sine voce jacet.
 Deficit, heu frustrà pactus sibi carmine vitam,
 Quo te crediderat munere posse capi.
 Nil artes, herbæque juvant : tua dextera, Mater,
 Poscitur : hæc vanæ suppleat artis opem.
 Ne sine, quod prono pepigit tibi pectore votum,
 Ne sine, quam de te spem foveat, aura ferat.

Non

Non illum vitæ (quid enim, quod ametur, in illâ est?)

Tangit amor, quamvis hic quoque tangit amor.
 Omnia luctus habet: facies miserabilis urbi est:
 Nec dominum mœrens fert benè Liza novum.
 Crudescunt morbi: procumbunt tabida passim
 Corpora: funeribus non caret ulla domus.
 Victoris nunc ira subit; nunc rapta gementi
 Libertas populo, virginibusque pudor.
 Nec ruri, ut quondam, suus est honor: orba colonis
 Cessat, & infirmi squalida terra situ est.
 Hoc unum superest, lacrymis miscere querelas:
 Hoc unum miseri, flere, levamen habent.
 Quem tibi, Sidroni, sensum, tam densa malorum
 Se tibi dum series objicit, esse putem?
 Te quoque plus ipso tangunt mala publica morbo:
 Prosequeris lacrymis forsitan & illa tuis.
 Nunc lacrymis; tunc, cum poteras, & voce levabas,

Et, quacumque locus resque sinebat, ope.
 Hei mihi! dum sævus miscet sic omnia Mavors,
 Mitior est tantis mors properata malis.
 Tu, Virgo, tu sola facis, cur optet amori,
 Et pariter vitæ tempora longa suæ.
 Ah quoties cælum spectat, mortique paratus
 Ardet in amplexus ille venire tuos!
 Ah quoties votis iterum revocatur, & optat
 Respectu tantum vivere posse tui!
 Vivat, & exteros virtutibus impleat annos:
 Vivat, & hoc munus prædicet esse tuum.
 Te meminisse decet, quæ de te plurima scripsit,
 Digna tuæ sobolis nomine, digna tuo.
 Donec erat sospes, quis de tot vatibus illo
 Dicitur in titulos cultior isse tuos?
 Facundum faciebat amor: plenusque vigoris,
 Inque suâ semper Matre disertus erat.

Dic, bona, dic, valeat. Memorem si fortè tabellam,
 Aut votiva petis munera, carmen habet.
 Illi sola places, illi laudabere sola,
 Sola pio vati grande volumen eris.
 Tunc iterùm blandâ matrem te voce vocabit,
 Auxilio lætus se superesse tuo.
 Natalémque novum tibi se debere quotannis
 Dicet, & antiquâ religione colet.
 Pactâque vota feret, feret & sollemnia tura:
 Munera cum tenero carmine laurus erunt.
 Tanger & Happardum 2 (quid non pia tangit a-
 mantum
 Pectora?) pars meriti non abolenda tui.
 Te spectans animo, vatémque amplexus amicum,
 Hæc de te, dicet, gaudia, Diva, fero.
 Tum quoque servati testantia vatis amorem
 Ante tuos ponet carmina vota pedes.
 Addet & ipse sui mansurum pignus amoris,
 Aut ebenum, aut Indi nobile dentis ebur.
 Hoc cultu, variâque super testudine fulgens
 Pendebit templo pulchra tabella tuo.

Acce-

- 1 Peregrinum aliquid & ingratum obolare cuipiam
 vox hæc visa est; sed nescienti sic Ovidium lo-
 cutum sapius. Sub flebilem suum ex urbe discessum
 ait uxorem suam mori voluisse; respectu tamen
 sui prohibitam, ne quid scilicet acerbitatis ad
 suum dolorem mors hæc adferret. Tomita Ovidium
 malebant è Ponto discedere, quia videbant illum
 id vehementer velle; respectu tamen sui virum
 multis de causis sibi carum retinere cupiebant. At
 id, inquires, annotasse quò pertinet? Non amo cum
 Scipione nimium diligentes. At ego mihi diligen-
 tiam malo, quàm culpam condonari.
- 2 Remigius Happart, Soc. Jesu Cortraci Rector, voti-
 vum Sidronii carmen, & hoc nostrum in magnifi-
 cā ex ebeno tabellā ad aram Virginis figi curavit.

Accedent alii, concordia pectora, vates,
 Gens pia, gens laudes docta referre tuas.
 Ante alios, supplex veniet Becanus ad aras,
 Nec veniet vacuâ, gratus & ipse, manu.
 Blanditias, el gôsque suos, sua munera solvet.
 Materies eritis túque, puérque tuus.
 Omnibus unus amor grates tibi dicere, sospes
 Dummodò sit, pro quo vota, precésque ferunt.
 Carminis ut causas, & aperti signa favoris,
 Sic numeros illis, ingeniúmque dabis.
 Ipse etiam voti veniam ieus, & mea sacris
 Carmina suspendam qualiacúmque tholis.
 Inscribam: QUÆ, DIVA, Tuo MODO VITA POETÆ
 REDDITA, PARTE ALIQUA REDDITA VITA
 MIHI EST.

ELEGIA II.

FRANCISCO
 GANDAVILLANO,
 BARONI DE RASSENTHIEM,
 TORNACENSIVM EPISCOPO LXXXVI.

*Cortracum, Diœceseos sue Oppidum Regi Ca-
 tholico restitutum primùm ingredienti.*

Emblema: Scutum ejus gentilitium, cujus area
 imâ parte nigra; summâ, argentea,

Inscriptio: VICTIS LUX ALTIOR UMBRIS.

E quo post gravem sub externo imperio luctum
 perpetuam Cortracensibus lætitiâ augurabatur.

ERgò ades, & solem nobis, lucémque reducis?
 Magnâque pars curæ cœpimus esse tuæ?

Et

Et, quoniam tenebras licuit, noctemque profundam

Vincere, lux nobis illa perennis erit?

Liza pater gaude: scuti non fallit imago,

Tessera Villanæ præsidiumque domus.

O quantum, & quoties illo recreabere viso,

Et, Color hic, dices, sortis imago meæ est!

Sæpè tibi referent umbræ, quæ plurima Mavors

Mœrentem captis ferre coëgit aquis.

Sæpè tibi referet victis lux altior umbris

Gaudia, quæ demto sunt tibi parta iugo:

Mœniæque, & vallos, & tanti nominis arcem,

Captæque victrici Gallica signa manu.

Quas dabis historiæ causas, cum nostra loquetur

Tempora, resque tuas pars quoque victa leget?

Et leget, & pulsam sese indignabitur arce,

Quam nullâ vinci posse putabat ope.

Mars erat in cursu: nec non, si fata tulissent,

Sub juga vicinus Scaldis iturus erat.

Sed nihil infestis potuit pervincere signis:

Signa parùm i fausto fixa fuere solo.

Cum dirum Groninga foret, velut Allia, nomen,

Non erat arx illo constituenda loco.

Hic decus, hic equitum florem cecidisse suorum,

Hic fractas olim Gallia flevit opes.

E templi suspensa tholo calcaria testes,

Hei mihi! vindicibus non repetenda rogis.

Quid nisi nunc iterum, patriæ quæ gaudia victor

Attulit, ex ipsis sunt geminata malis?

I

1 Arcem novam Cortraci erexere Galli ad portam Groninganam, anno 1647. extra quam anno 1311. memorabilem cladem acceperant, quam post annos octoginta incensâ urbe vindicarunt, conspecto ejusdem cladis monumento, inauratorum calcarium paribus amplius quingentis in templo appensis.

Post tristes Hyadas , pluviae post sidera Caprae

Gratius est puro quod nitet orbe jubar.

Latior imponit votivam nauta coronam

Convulsæ Boreâ , turbinibusque rati.

Sic tibi , quâ possis vultum diffundere , causa ,

Discussio belli turbine , major adest.

Libertas rediit : rediit , qui dulcibus urbem

Erigat alloquiis , consiliisque juvet.

Hujus ut affulsit populo per compita vultus ,

Visa fuit populo gratior ire dies.

Felix forte tuâ es. Nitidos occumbere soles

Cernimus , & nigrâ sidera nube regi :

At tibi , sic spondet scuti felicis imago ,

Ibit inocciduâ luce serena dies.

ELEGIA III.

AD

FRANCISCUM JOANNEM

DE ROBLES ,

E COMITIBUS D'ANNAPES ,

EPISCOPUM IPRENSEM.

Cum adhuc esset Lovanii in S. Petri Præpositus , & Academiae Cancellarius varios variarum scientiarum titulis insigniret.

In illud Thomæ à Kempis : Melior est humilis rusticus , qui Deo servit , quam superbus Philosophus , qui se neglecto cursu cæli considerat. Lib. 1. de Imit. Christi cap. 2.

Quam juvat arcanas rerum cognoscere causas,
 Altâque, nec vulgo cognita, mente sequi !
 Hoc

Hoc amat, hoc laudat, curis suspirat in illis,

Quem suus, ut ne quid nesciat, ardor agit.

Omnia discendi vincit, Franciscæ, cupido:

Impetus hic causas mille vigoris habet.

Ingenium res ipsa facit, facit æmula virtus,

Et quæ quemque trahunt præmia, calcar habent.

Scire lubet, quodcúmque latet: quâ lege recurrant

Sidera: quæ mundi temperet hora vices:

Cur stellæ niteant: cur sol, cur luna laboret:

Unde nivas: Boreæ cur tonet alta domus:

Quis tremor impellat terram, quis spiritus auras:

Quid numquam stabiles per mare volvar aquas.

Deficit ingenio spatium: rapitúrque, ruitque,

Aræque admissos nulla coërcet equos.

Hinc Tyros, & Babylon, & gens antiqua Canopi,

Et non casurum Græcia nomen habet.

Hinc sua constat adhuc everso fama Lycæo,

Et sua laus hortis, porticibúsque sua est.

Fertur Aristonides, dum talia ludit in umbrâ,

Ilisum mediis detinuisse vadis.

Talibus & i Siculo fertur rapuisse tyrannos,

Hospita cum niveis regna subiret equis.

Vecordes animæ, quibus hæc cognoscere tantum,

Inque suas laudes vivere cura fuit.

Naturæ norant cursum, causásque, modósque:

At non naturæ cognitus auctor erat.

Et cuiquam tanti, quæcúmque est, ista videtur

Gloria? nec votis altiùs ire lubet?

En age, seu tellus, seu te jam distinet æquor,

Seu venit in superas impetus ire domos:

Et seu nunc obitus, seu nunc descripseris ortus,

Et quascúmque tenent lucida signa vias:

I 2

Platonem, Aristonis filium, Dionysius tyrannus
in Siciliam invitavit, atque albis in litere qua-
drigis excepit, quas idem ipse regere se non indi-
gnum putavit.

En age, quid pretii, cum, quæ tibi feceris, idem
Qui cineres, tumulus nomina condet, erit ?
Hei mihi ! cur toties, studio fallente laborem,
Impensa est operi noxque diésque tuo ?
Cur cæsi plutei ? cur morfi dentibus ungues,
Oraque sunt chartis pallidiora tuis ?
Grande supercilium verbis dum grandibus addis,
Quâ cælo poteras dote placere, cares.
Scilicet ut placeas, illâ malè quaritur arte :
Moribus & vitâ conciliandus amor.
Tityre tu felix, dum quæ tibi cura recurSAT,
Prima Deum, placidas altera spectat oves.
Non spem, non animum ; calamos inflare voluptas
Est tua : sic brevis est, decipiturque dies.
Ut fueris simplex, ut nil nisi pascua noris,
Carminaque errantem docta tenere gregem :
At non sola tuis respondet silva querelis,
Rustica nec solas fistula mulcet oves.
Ducitur his studiis cælum quoque : sæpè beatos
Carmina credibile est illa tenere choros.
Quid, quasi nostra tuum læsisset Musa pudorem,
Avertis vultus, & notat ora rubor ?
An, nisi dixissem, Cælo tua, Tityre, cælo
Fistula, sit quamvis rustica, grata tamen,
Quæ tibi, nescires, vivant sub pectore flammæ ?
Quæ tibi, nescires, carmina dicter amor ?
Forſitan & reputas, cum sis vix nomine notus,
Quàm mea iudicio laus sit inepta tuo. [quis,
Et modò, dum cannam spectas & stramen : An, in-
Credibile est Superis has placuisse casas ?
Et modò te, dum, quis fueris, qualisque, retractas,
Credis iners, & quo terra gravetur onus.
Nec dignum, cui sol radios, cui sidera rorem,
Cui facilem victum iusta ministret humus.
Nec, cui virales aër spirabilis auras,
Nec, cui libandas præbeat amnis aquas.

Non solæ turres , sed & hæc agrestia , clamas ,
Culmina sunt justo fulmine digna peti.
Parcite Cælestes : aut si punire nocentem
Ira parat , vires temperet illa suas.
Pœnitet admissi : nec qui mihi cûmque doloris ,
Non erit & vitæ terminus ille meæ.
Nec tam supplicii , quàm turpis imagine noxæ
Torqueor : hæc gravior , primâq; pœna mea est.
Talia dum memoras , centum tibi , Tityre , causæ ,
Cur semper lateas , displiceâsque tibi.
Cetera si rudis es , tamen hac es parte disertus :
Materia est , quæ te non finit esse rudem.
At tu pone metum : nec te mens anxia fallat.
Iudicio melior mens bona sæpè suo est.
Quid tibi simplicitas , obscurâque vita pudori est ?
Simplicitas magnum detinet ista Deum.
Nec tibi , quod metuis , grex & pastoria pellis ,
Nec sunt opprobrio sordida recta casæ.
Sordida sint sanè , dum non obnoxia culpæ ,
Dûmque pudicitia sit sine labe domus.
Curta sit & tenuis , dum non malè parata supellex :
Sint inopes , sancti dum numerentur avi.
Non tibi verba damus . Nam quæ sit gratia facti ,
Dum tua tam parvo cœna parata foco est ?
Quæ teneant reges , fingat quem regia tangit :
Non subeunt humiles nomina ficta casæ.
Eia leves calamos , tua si bona noveris , infla
Tityre : jam calami , quod modulentur , habent.
Gratior es Superis , Superos dixisse putato ,
Quàm quos suspexit Græcia prisca viros.
Plus tuus hic cespes , quàm porticus alta Lycæi ,
Plus tu , porticibus quàm vaga turba , places.
Illa quidem numerum stellarum & nomina novit ,
Et novit , quod sol currat , & annus iter.
Iamq; aliquis , dum nox cælum consperserit astris ,
Describet radio , quæ videt , astra suo.

Hic rutilat Mavors : hic est Cythereus ignis :

Quæ niter hic , felix , dignaque stella Iove est.
Arctophylax illic , illic sunt Arcades Ursæ :

Hæc regit Argolicas , Sidonis illa rates.

Hic Ariadneæ fulgent monumenta coronæ :

Hæc Bereniceo vertice tonsa coma est.

Aspice signiferum , quo cælum cingitur , orbem :

Principium signis aurea fulget ovis.

Hinc sol quadrijugos , bijugos hinc Cynthia currus

Incitat : hæc tenebris linea damnat equos.

Aspice & albatem mecum mirabere tractum :

Longa via est : ex re lactea nomen habet.

Hic tangit Geminos ; illic tua sidera Chiron :

Inde subit flammæ Cassiopeia tuas.

Omnia cum dixit (tanta est insania fastus)

Panè supercilio , quæ notat , astra ferit.

Ite (nec invideo) sine me percurrite cælum

Gens tantum in laudes ingeniosa tuas.

Nil mihi vobiscum est : votis ut cetera desint ,

Hoc satis est , quod sim cognitus ipse mihi.

Non ego laudari cupio : mihi numen & æther

Dum faveant , quæso , tardus inersque vocer.

Cum cæli tractus varios & sidera noscam ,

Dicite , quâ cæli parte locandus ero ?

Hei mihi ! dum clarâ iudex in nube sedebit ,

Captandusne reo iudicis inde favor ?

Non hic ingenio , non hic acquiritur arte :

Colligit hunc meritis Tityrus ipse suis.

Tityrus immanes cæli quoque suspicit orbes :

Nec nihil hinc , quo se vota que pascat , habet.

O quoties illum serâ sub nocte morantur

Hesperus , & pulero qui coit igne chorus !

O quoties oculis spectans humentibus astra ,

Liquitur , & totus , sicut ab igne , calet !

Spectat , & intentus dum flammis hæret in illis ,

Deficit , ac flammæ concipit inde novas.

Spectat

Spectat, & : O quantò qui sidera condidit, inquit,
 Majestate operis pulchrior ipse sui est !
 Tale nihil priscum docuit , Franciscæ , Lycæum ,
 Tale nihil Babylon , ingeniûmque Tyri.
 O mihi sit , visis didicit quæ Tityrus astris,
 Discere ! sic sapiens , & benè doctus ero.

ELEGIA IV.

AD

IGNATIUM GOYVAERTS

E SOCIETATE IESU ,

PRIMUM SACRIS OPERANTEM.

Humanum animum solo Deo expleri.

CUr aliquis Marfos propter convivia saltus
 Cingit , & excitos per juga sternit apros ?
 Aut quæri tepidis jussit conchyliâ Baiis,
 Aut quæri Scythicas Phaside jussit aves ?
 Nequidquam silvis , nequidquam tendimus undis
 Retia : nil , quo nos expleat , orbis habet.
 Quod mare , quod fluvii , quod terra , quod edu-
 cat aër ,

Non exstinguendi sunt alimenta mali ,
 Bacche pater , tu pampineo perfusus odore
 Tempora , lætitiæ diceris esse dator.
 Te rosa , te calices , & amictæ frondibus uvæ ,
 Te chorus , & cantus , æràque pulsa juvant.
 Et tibi Thebanæ peragunt sollemnia matres,
 Et tibi de Chio palmite dona ferunt :
 Et tibi nocturnus resonat clamore Cithæron,
 Tympanaque , & plausus ad tua vina calent.
 Certatur cyathis : abeunt curæque , metûsque :
 Et pudor est festo non maduisse tuo.

Quid tamen ista juvant ? & pulsa & victa recurrit,
Visceribúsque hæret non abitura sitis.
Neu cedat victus (quæ non certamina luxus
Invenit ?) immensas perdere gaudet opes.
Nec tantùm , quæ sint mensis accepta , petuntur ;
Dummodò stent magno pocula sumta , sat est.
Hauritur regni pretium : Româque laceffens,
Hæc , ait , hæc genio vina litanda tuo ;
Et pariter gemmam pellex Ægyptia collo
Diripit. Heu quanti vincere posse fuit !
Quod pendit Babylon , paterâ miscetur in unâ :
Tantâque res fallit , nec levat hausta sitim.
Ergône , dum semper cupidi , dum semper hiantes,
Delicias terrâ , persequimúrque mari,
Dum nihil hîc satis est , expleri nescius ardor
Pectora nescio quò , votâque nostra feret ?
Tantale , quid toties pleno circumfluis amne
Diceris , & liquidæ semper egenus aquæ ?
Quid toties fallax pomis fugientibus arbor
Dicitur insanam destituisse famem ?
Ah nimis ex vero (nec mendax omnia finxit
Græcia) de nobis fabula nomen habet !
Tot bona fert tellus , tot fert Neptunia Tethys ;
Cúmque oculos explent plurima , nulla famem.
Hei mihi , quod nostros fugiant cælestia sensus !
Cælum epulas , cælum , quo satiemur , habet.
Illa Voluptatis domus est , semperque recentis
Latitiæ causas , nec fugientis habet.
Nos hîc interea torquent fastidia : nobis,
Quod petimus , damno est , copiâque ipsa nocet.
Crescite , dicebas Genitor pulcerrime rerum ,
Cùm rudis , & nondum fertilis esset humus ;
Crescite felices , & spargite semina silvæ :
Arboribus redeant annua poma suis.
Terra ferat fruges , alimentâque mitia fundat :
Turgida palmitibus pendeat uva suis.

Lustra feras capiant : errent armenta per herbas :
Findat avis pennis aëra , piscis aquas.
Pace tuâ , quamvis tellus , & pontus , & aër ,
Quæ bene iussisti munera ferre , ferant :
Non his est animus , non his expleta cupido :
Crescit , ut affusâ Pallade flamma solet.
Nota loquor. Populo victum , quem terra negabat ,
Cælesti nubes munere feta dedit.
Ambrosiâ cælum rorat. Mirabile dictu ,
Quidquid in ambrosiâ mens sibi fingit , habet.
Fit fera , fit piscis , fit quod sua cuique cupido
Suggerit , & gustu prodigiosa suo est.
Omnia præstiterit : populo tamen omnia desunt ,
Ægraque sollicitat pectora , quidquid abest.
Quàm miser est , qui , quo fruitur , torquetur eodem
Pascitur , & votis carpitur ipse suis.
Infelix alit ipse suos , quibus uritur , ignes ,
Et sua quæ sentit vulnera latus , amat.
Sic pariter causas , pariter solatia morbo
Adjicit , & gelidis imminet æger aquis.
Magne opifex rerum , spes ô , & meta tuorum
Ultima , fons omnis principiumque boni ,
Quem tua felicem facient , quem dona beatum ,
Si , postquam dederis omnia , solus abes ?
Te peto : tu satis es : tu solus es omnia. Quod nos
Expleat , ut desint cetera , solus habes.
Felix Ignati ! tibi jam venit illa voluptas ,
Quæ cupidis possit mentibus esse satis.
Sisteris ante aras , loquerisque potentia verba.
Nec mora : præsentem sustinet ara Deum.
Hic manibus tractas , hinc imo pectore condis ,
Quo nil Calituum regia majus habet.
Felices aræ ! vestris ego debita solvam
Tura focis , vestris munera digna facris.
Vos ego votivis incingam ritè coronis :
Vos Superum dicam sedibus esse pares.

ELEGIA V.

AUSTREBERTÆ
VANDE VVALLE,
ARNOLDI FRATRIS SUI FILIÆ,
*Brugis in Cœnobio S. Godelevæ, Ordinis S.
Benedicti, Christo desponsæ,*

EPITHALAMIUM.

Quid non speret amans? capitur quoque Numen amore.

Junguntur stabili Virgo Deusque fide.

Ulla quidem, fateor, thalamis caelestibus impar:

Sed tamen in thalamos non sine dote venit.

Dos est virginitas: dos acceptissima caelo.

Illam siqua dedit, munera magna dedit.

Sponsa veni: studiūque tibi luctūque tuorum

Excidat, & patriæ nomen amorque domus.

Ille tuos habeat, qui te sibi poscit, amores:

Materies curæ prima sit ille tuæ.

Non opus, ut placeas, gemmis aurōque decorem

Quærere, non census corpore ferre tuos.

Non hîc forma valet, non hîc candorque, ruborque,

Et melior vero factus ab arte color.

Majorem terris animum cum paupere cultu

Indue: paupertas causa decoris erit.

Indue virginēum quæ velent flammea vultum:

Spectari facies castâque forma negat.

Gratior est casto veniens in corpore virtus:

Non eget hæc cultu, non eget artis ope.

Ipsa sibi decori est: nec, quod sit pulchrior astris,

Ei Divos rapiat, lux aliena facit.

Non

Non aliunde suos sol accipit aureus ignes :
 Formosus radiis est satis ipse suis.
 Non rosa fucatos sibi poscit ab arte colores :
 Nulla quod ars illi conferat , ipsa sibi est.
 Posceris : en qui te , Virgo , comitentur euntem ,
 Exspectant superi , turba beata , chori.
 Nil opus est tedis : pro tedis sidera lucent ,
 Qua tibi mox Sponsus tradet habenda tuus.
 Pars tibi caelesti texit de flore coronam :
 Hic Sponsi capitur laudibus , ille tuis.
 Pars plaudit choreas : pars lilia postibus addit :
 Pars citharâ carmen connubiale canit.
 Cælituum Regina , tui pulcerrima Sponsi
 Mater adest , thalamo pronuba facta tuo.
 Illa tibi natum junget , propriumque dicabit.
 I , fruire æternis , & quibus ille , bonis.
 O nimium felix ! quantis dotabere regnis !
 Terra nihil dignum , quo tenearis , habet.
 Regia , quam stellis æther ardentibus ambit ,
 Majestâque implet Numinis , illa tua est.
 Quid non speret amans ? capitur quoque Numen
 amore.
 Junguntur stabili Virgo Deusque fide.

ELEGIA VI.

AD

ALOYSIUM LAVENBACH

E SOCIETATE IESU ,

*Cum Lovanii Theologia daret operam , eo-
 demque tempore in Sodalitate Deipara La-
 tinè diceret ; jamque sanguinem vomeret.*

MOesta tuos venit solatum Musa dolores.
 Hei mihi ! conspectu pallet ab ipsa tuo.
 Nec

Nec subeunt numeri , nec sunt in carmina vires,
Et mihi pars soliti magna vigoris abest.
Flere lubet : flendi causas mihi vena ministrat
Sanguinis atque animæ prodiga facta tuæ.
Nos igitur fluimus lacrymis, tu sanguine : sed non
Hujus , & illius vulneris una via est.
Tuta, patensq; via est, oculis quâ liquitur humor ;
Quâ cruor , hac tritum mors sibi fecit iter.
Utque fluant oculi , facilis medicina dolori est :
Egeritur fletu lapsus ad ossa dolor.
Non sic est sacris languor medicabilis herbis :
Non sic ad sanum vena cruenta coit.
Ah ! tua cur umquam Latiam facundia vocem
Extulit ? Hoc vulnus vox tibi culta dedit.
Scimus, & ad nostras rumor quoq; pertulit aures ,
Quanta sit eloquii visque , nitô que tui.
Debueras siluisse tamen. Tractare libellos,
Hoc satis , ut vires perdere posset , erat.
Acer , & Eleâ palmam meriturus arenâ
Deficit in cursu , quem nimis urget , equus.
Mergit onus puppes : tauros enervat aratrum :
Sapè suâ vastum mole laborat opus.
Quod tibi fingebas robur ? tibi debile pectus ,
Et tennes vires , invalidumque latus.
Ausus es ire tamen , geminôque instare labori ,
Sit quamvis validis durus uterque labor.
Ausus es, ô Gandæ, veterumque oblite malorum,
Quàm ferrent , humeris plura subire tuis.
Hinc quantum ingenio , tantum fervire dolori
Cogeris , & studio pœna reperta tuo est.
Sed quid ego hæc tecum ? certè me decipit error,
Et te nil meritum nostra querela gravat.
Causa fuit Virgo : tantos hæc ferre labores
Impulit : hæc , si fas dicere , causa mali est.
O quoties precibusque tuis votisque vocata
Præbuit eloquio vela secunda tuo !

O quo-

O quoties vocem (vocem quoq; vultus habebat)
 Urfit, &, Hic valido fulmine, dixit, opus!
 Seu laudanda forent, quibus est laudabilis ipsa,
 Addidit ardentes ad tua dicta faces.
 Sive redargueres crimen, quod & oderat illa,
 Crimen ut argueres, fortia verba dabat.
 Deniq; quidquid erat censurâ vindice dignum,
 Vox argumento par erat ipsa suo.
 Sæpè tibi vultus media inter talia, sæpè
 Incaluit sanguis, venâque tensa fuit.
 Nec timor, aut veteris tetigit te cura pericli.
 Res est intrepidi plena caloris amor.
 Quando ille imparibus sese non credidit armis.
 Esse parem? quando substitit ille metu?
 Ille vel adversas acies invadere solus
 Ausit, & in medias cominus ire neces.
 Solus & iratas excire cubilibus urfas,
 Solus & Armeniis bella movere feris.
 Præmia dant animos, & causa pericula vincit,
 Et minor est ipso semper amore labor.
 Nec dubitat laceras, & ruptas impete venas
 Virtutis pretium grande vocare suæ.
 Nec, quamvis cedat, vigor & fiducia cedit.
 Mens manet, & vires colligit ipsa suas.
 Sic & causa tibi pro Virgine fortiter acta est,
 Et vires idem qui dedit, hausit amor.
 Nec modò tam palles, quòd sint sine sanguine
 venæ, [ames.
 Quàm quòd, ut est proprius pallor amantis,
 At tibi, ne dubita, Virgo succurret amanti,
 Invidiamque tuo detrahbet ipsa malo.
 Diva parens potuit, quod non potuere medentes:
 Nec poterit votis esse aliena tuis.
 Audiit orantem, dum vox virêsq; sinebant;
 Dum prohibent, gemitus audiet illa tuos.

ELEGIA VII.

A D S E I P S U M.

*Cum Sidronius Hosschius, è Societate Jesu,
amicorum & poëtarum optimus maximus,
vitâ excessisset.*

ERgò, ubi summa dies nostros expleverit annos,
Quod sumus, injectus pulvis & urna teget?
Nec mihi profuerit, quòd vates numen habere
Credimur, & Divùm proxima cura sumus?
Nec mihi, quod chartas, & chartis digna notari
Nomina post cineres Musa perire vetet?
Si quid id est, cari venient ad funera vates,
Et tumulo titulum, mœstaque sarta dabunt.
Olsaque præteriens (si quis tamen illa viator
Noverit, & Musæ fama sit ulla meæ)
Forſitan insperget violis, ederâque virente,
Et leviter: Vates hic quoque, dicet, erat,
Ulterius nihil est, quò se spes ardua vatum
Porrigat: hoc pretio gens operosa sumus.
Et mihi jam tanti est, aliquis si dicar in illis,
Et populi veniat parvus in ora liber?
Ah furor est, sacras aliquod captare per artes
Nomen, & in famam vivere velle suam.
Fama perit, pereunt artes, rapit omnia secum
Et roguſ infelix, & niger ille dies.
Parnassi colles, & collibus addita Famæ
Limina, laurigeris undique septa viis, [lo
Parcite, non ego vos, quamquam mihi carus Apol-
Annuat, inque suum me sinat ire nemus;
Non ego vos ederas, si quas meruisse putamur,
Non capiti posco laurea sarta meo.
Nec servant edera, nec servat laurea vatem,
Et cineres frustra sarta corona regit.

ELEGIA VIII.

AD

GEORGIUM UVVENS

EQUITEM,

ET IN SUPREMA BRABANTIAE CURIA

CONSILIARIUM,

MAGNUM ANTIQUITATUM CULTOREM.

Quo sint apud te loco, Vir Amplissime, Antiquitatis monumenta ignorare non potest, qui bibliothecam tuam perlustraverit, librorum quidem bonâ instructam copiâ, sed veterum nummis, aliisque vetustati detractis manubiis ornatiorem. Neque verò illarum rerum amor aliunde arcessendus tibi fuit, ad quem te cum Parentis tui, Geldria quondam Cancellarii, tum Majorum tuorum, qui antiquitatum scientiâ floruerunt, institutio & exemplum, adeoque natura ipsa duxit. Cui propensioni atque indolici cum Magnus ille Lipsius, quem in Academia Lovaniensi olim audivisti, flammis subiecisset, tum verò non solum MORIBUS ANTIQUIS vivere, sed etiam quidquid antiqui moris ac temporis est, ita studiosè conquirere, & luculenter cognoscere, & ex merito aestimare visus fuisti, ut inter Antonios Augustinos, Occones, Fulvios censeris laudarique posses. Alium ne attingeret quidem, te verò pupugit veteris Urna Funebri ad te missa & in viâ fracta jactura; exigua, fateor, nisi qui modus est in ejusmodi rebus erudita curiositatis, is esset existimationis. Adfui, cum dispersa disiectaq; fragmenta colligeres, & partes partibus coagmentares: mox ad me conversus, Quid ni tu nobis, VValli, de hujus Urna fortunâ flebile nec injucundum elegidion con-

condas ? In tenui quidem & obscuro labor ; sed tenuibus magnitudinem , obscuris lucem dare , poëtarum est. Ergo laboris ac studii aliquid hortatu tuo in hanc rem contuli ; neque , meo quidem animo , non lepidè illa mihi prosperèque successit : eoque nunc confidentiùs te rogo , ut in Musæo tuo pro Urnæ fragmentis hosce versiculos exstare patiaris , mutua inter nos amicitia perpetuum monumentum. Nec illud non opportunè accidit , ut cum exeunte anno calamitatem hanc (sic enim tecum loqui lubet) acceperis , ego proximè ineunte levationis aliquid dolori tuo carminibus meis adferrem ; eadèmq; operâ Kalendas auspices reliquarum tibi faustas & fortunatas precarer. At hîc mihi aurem vellet aliquis , & : Melioris , inquiet , ominis argumentum delegisses , quod his Kalendis offerres , quibus pro longâ jucundâque vitâ suscipiuntur inter amicos vota , non mortis , non funestarum rerum infertur memoria. In mentem tibi venisset illud Ciceronis , qui Consules ait in habendo delectu , Censores in lustro condendo fausti ominis gratiâ à bono nomine solitos auspicari : sic & tu bono die bonis verbis usus ex latiore materiâ strenam apparasses. Audio : sed nihilominus hoc quod tibi , Nobilissime atque Amplissime Domine , concinnavi munusculum , gratum fore confido , proptereâ quod meorum magnitudo votorum , quibus ipsam etiam immortalitatem tibi precor , tantò obijcietur animo tuo clariùs , quantò propinquiùs fuerit posita contrariarum atque mortalium rerum incerta conditio. Accipe igitur hoc amoris in te mei pignus aeternum , & me vicissim , ut facis , ama. Bruxellis , Kal. Jan. Anno 1641.

QUERELA URNÆ FRACTÆ,

Quæ ad Treviros cum cineribus & ossibus eruta , veterum Romanorum esse credebatur , & ad Amplissimum

*sumum Virum Georgium Uvvens, Equitem, & in
suprema Brabantia Curia Consiliarium missa, in
itinere Trevirensi misero periit casu.*

ELEGIA

HUIUS ARGUMENTI I.

Antiquitatem suam commendat.

QUæ quondam gemitus, & verba novissima
flentium

Audieram, mæsti pars miseranda rogi:
Cui lacrymas pia turba dedit, tepidasque favillas
Intulit, inscriptas apposuitque notas:

Quam tenuit, fovitque sinu, non oscula testæ
Figere, non manes lassæ vocare meos:

Nunc iterum trahor in luctus, & funere tristis
Alterius, cogor tristior esse meo.

Sæcula si memorem, quot adhuc sperare jubebar,
Expleri luctu convenit illa meo.

Te quoque, Posteritas, hæc infortunia tangent,
Credetis & nostris indolitura malis.

Scilicet ad Treviros dum Caesar fulminat armis,
Condiderat gremio militis ossa meo.

Inde tot exactos credor durasse Decembres,
Et cineris custos fida fuisse mei.

Nec mihi plebeji commissæ est funeris umbra,
Parvæque plorato subdita flamma rogo.

Arsit, & Assyrios spiravit lectus odores,
Et bibit annosum nostra favilla merum.

Armæque, & exuvias, maculosæque tergora, vestes
Munus in exequias Martia turma dedit.

Ter quoque funereos lustravit cursibus ignes,
Ter querulæ mæstum concinuere tubæ.

Nec, licet injectæ cumulo tegeremur arenæ,
Horrebant noctes & sine luce dies.

Vincebat noctem, tenebras vincebat & umbras
Parva, sed æterno viva lucerna foco.

Roma vetus , quamvis Pario de marmore busta

Feceris , & fulvis texeris ossa cadis :

Ossaque signaris titulo , famamque sepultis

Appiades dederint Flaminiaeque viae :

Tot licet extinctis mœstas sacraveris aras ,

Et , quos dessesti , feceris ipsa Deos :

Pace tuâ , merui , (siqua est ea gloria testæ)

Præferri tumulis nominibusque tuis. [aræ,

Quippe ubi nunc veterum cineres ? ubi funeris

Quasque potens hausit luxus , & ignis opes ?

Ardebant silvæ : deerant in cinnama flammæ :

Quid super è tantis nunc habet urna rogis ?

Ignorant Manes , ignorat & Æacus ipse ,

Quo jaceant urnæ fragmina sparsa loco.

At neque longa dies , nec versæ sedibus urbes ,

Nec Boreæ nocuit , nec Jovis ira mihi.

Immortalis ego , cariturâque sine videbar ,

Famâque erat cineri magna futura meo.

Certè ego jam meritò , siquid conceditur annis ,

Socraticâ fueram constituenda domo.

Forſan Appelleo starem vicina labori ,

Pasceret & manes visa tabella meos.

Forſan & archetypos inter servanda Cleanthas

Cenſerer plutei gloria prima mei.

Nec tam Lyſippi , quamvis animosa , placerent

Signa , nec Architæ , Phidiacûsque lapis ;

Nec quæ Praxiteles , nec quæ finxere Myrones ,

Nec quæ Mentoreâ sculpta fuere manu :

Quàm quod ficta luto , nec tot violata per annos

Acciperem lapides inter , & æra locum.

Saxa ferunt annos : nec , si cadit ærea moles ,

Sic cadit , ut tactâ comminuatur humo.

At mihi materies fragilis : tamen omnia vici ,

Et texi cineres inviolata meos.

Hinc pieras famam , pretium mihi fecerat ætas ,

Jamque auri præ me lamina vilis erat.

Uvveno ante alios poteram pretiosa videri,
 Qui res antiqui moris, & artis amat.
 Ille meos culto celebraret carmine Manes,
 Sertâque de Cilicum germine multa daret.
 Ille mero cinerem, quæ tot jacet arida sæclis,
 Spargeret: in molli poneret ossa rosâ:
 Adderet &: TREVIRUM PRISCIS EREPTA RUI-
 NIS, [ES.
 NUNC, QUO DEBUERAS, URNA RECEPTA LOCO
 Quod fractæ satis est, lacrymas in fragmina fudit,
 Et Treviris illi missa fuisse legar.

ELEGIA IX.

SUPERIORIS ARGUMENTI II.

Diræ in bajulum, cujus incuriâ periit.

ERgò erat in fatis, ut post tot sæcula quis-
 quam
 Verteret impuras in mea damna manus?
 Grande nefas! &, si judex statuenda vetustas,
 Quo non supplicio noxa pianda foret?
 Credibile est illum furiis immanibus actum
 Effigies veterum comminuisse Deum:
 Templâque, queis ætas, avidûsq; pepercerat ignis,
 Frangere sacrilegâ non timuisse manu.
 Credibile est cineres illum temerasse parentum,
 Credibile est sanctos diripuisse rogos.
 At tibi non lacrymæ veniant, gemitûsq; tuorum,
 Improbe, cum canibus rixa cadaver eris.
 Mille locis sparsus jaceas: trahat ilia vultur:
 Diripiant corvi lumina, membra lupi.
 Et siquid superest, sanie, taboque nocenti
 Diffuat, & fugiens urere flamma neget.
 Non cineres tegat urna tuos: non indicet usquam
 Ossa lapis, densis semisepulta rubis.

Umbra

Umbra siti pereat, solésque experta diurnos
Horreat obscenas nocte silente canes.
Nec tibi præteriens dicat bona verba viator,
Nec tibi sit tellus quantulacúmque levis.
Cur aliquis cineres potuit tibi, perditæ, nostros
Credere? nil fidei, nil tibi mentis erat.
Non te depositi tetigit reverentia: non tu
His pretium sacris ponere doctus eras.
Nescisti demens, quod nec gens barbara nescit,
Quanto plus illâ tu feritatis habes!
Illa sacros sedet ad tumulos, evictâque luctu
Solatur querulis tristia fata modis.
Bustâque conspergit violis, datque oscula saxo,
Et cineres sparso lacte, meroque colit.
Illic vel leviter, scelus est, turbare sepultos:
Illic, quantumvis parva sit, urna sacra est.
Hæc è barbariâ poteras præcepta referre:
Hæc, quàm me caperes, antè monendus eras.
Sic fueram cupidis à te stringenda lacertis,
Sedisemque humeris non onerosa tuis.
Ipsa ego te pariter cinerique mihi que timentem
Rexissem trepidi per loca plena metus.
Sit quoque, dixissem, ne te labor ipse gravaret,
Quàm mihi terra fuit, tam tibi testa levis.
Quis scit, an, ut verita est Æneam lædere flamma,
Cum ferret profugos, Dardana sacra, Deos:
Sic tibi, per medios ignes mea sacra ferenti,
Non etiam tutum flamma dedisset iter?
Certè aliquod mecum nomen, famamque tulisses:
Hæc curæ poteras præmia ferre tuæ.
Nominis & famæ jacturam fecimus ambo;
Sed non ambobus par venit inde dolor.
Non tu venturum, si te benè novimus, avum
Prospicis: ignavæ semina mentis habes.
At mihi, si nescis, fama est ante omnia curæ.
Barbarus est, quem non illius urit amor.

Hæc

Hæc facit , ut meriti tumulo reddantur honores,
 Nec cinis ex toto nomina magna tegat.
 Hæc facit , ut memori signetur carmine bustum,
 Quod velit à populo prætereunte legi ;
 Utque dies , qui corpus humo lacrymabile textit,
 Semper honoratus , semper acerbus eat.
 Heu ! tua barbaries , tua me socordia læsit ,
 Et mihi spes tantas abstulit una dies.
 Mortis honor periit : requies abrupta sepulto.
 Eheu ! nullus erit , qui mihi dicat : HAVE.

ELEGIA X.

EJUSDEM ARGUMENTI III.

Effossam se fuisse conqueritur.

Q Uid mihi , si cinerum fuerant hæc fata meo-
 rum,
 Posteritas lucem fera videre dedit ?
 Cum latui , secura fui , placidique sedebant
 Ad tumulum Manes : & sat honoris erat.
 Iamque per Elysium de me præconia rumor
 Fecerat , atque umbræ laus erat ampla meæ.
 Sæpe pii vates illic per gramina fusi
 Multa super tumulo concinuere meo.
 Sæpè meis illic assurrexere silentes
 Laudibus , & festos instituere choros.
 Pars celebrat Manes : pars Urnæ longa recenset
 Sæcula : pars optat sic quoque posse regi.
 Dant alii flores : hi fundunt cymbia lactis,
 Et , Cineri , dicunt , fundimus illa tuo.
 Nil mihi posteritas potuit concedere majus :
 Hoc decus , hæc Umbræ gloria summa meæ.
 Est aliquid , fateor , superos , lucemque videre ,
 Et cultas post tot sæcla subire manus.
 Est aliquid pretiosa inter monumenta reponi ,
 Et cinerem vernas inter habere rosas ,

Sed

Sed mecum , quæ testa sapit , metuitque perire,
Devoveat lucem , devoveâtque manus.
Felix , secreto quæcumque recondideris agro ,
Et tacitè cineres condidis operta tuos !
Felices , quæ te glebæ texere jacentem !
Felices , quæ te composuere manus !
Si tua jam seris ignota nepotibus Umbra est,
Nec cineri veniunt annua dona tuo :
At tibi constat honos , & adhuc secura pericli,
Contegis intacto , quo priùs , ossa solo.
Hei mihi ! cur illum nostris invidit honorem
Manibus egestâ fossor avarus humo ?
Cur aliquis veteres sub terrâ quærere gazas
Institit , & Stygias pænè rexit aquas ?
Cur ferri venas , cur venas eruit auri ,
Æterni causas , materiæque mali ?
Damnavit , quæcúmque nocent , Natura tenebris :
Sic melius positas esse putavit opes.
Siqua juvant , campis assurgere jussit apertis,
Et nulli plenâ non dedit illa manu.
En ut læta suas extrudunt Gargara menses,
Et gravido Chius palmite ridet ager.
Per se Taygetus , per se viret Ida cupressis,
Ætæque piniferum tollit in astra caput.
Herbæque , quod proffit , nusquam latet obruta sulcis ;
Sponte suâ faciles invenit ipsa vias.
At propè Tenariis aurum , ferrumque cavernis
Abdidit , & toto pondere pressit humus.
Hæc furor , hæc terris ardor sceleratus habendi
Eruit : hic idem nos quoque læsit amor.
Non ego debueram refodi : latuisse juvabat :
Fortunæ fuit hæc prima ruina meæ.
Me miseram ! duro quòd sim deprensa colono ,
Nescio quid toto dum sibi quærit agro.
Et rursus miseram ! quòd non priùs ima dehiscens
Terra mihi Stygios pandit aperta lacus.

Forsitan hæc , nostros olim quæ rexerat artus ,
 Obvia se mediis Umbra tulisset aquis.
 Qui tum complexus ! gelidis quos ossibus ignes ,
 Quas cineri flammæ implicuisset amor !
 Non me , siqua fides , carâ divelleret Umbrâ
 Ardentem quatiens Tisiphonea facem.
 Non Minos, Thetidisque socer , non janitor Orci,
 Quidquid & infernas excubat ante fores.
 Penderem collo , dum nobis una sororum
 Inciperet vitæ ducere fila novæ.
 Quid tamen in nostris potuit placuisse favillis ?
 Cur aliqua est testæ gloria visa meæ ?
 Quid si aurum , fulvôque aliquid pretiosius auro ,
 Aut alias tegerem , quas humus abdit , opes ?
 Quid si Mentoreis circumdaret aspera signis,
 Materiisque mihi myrræus esset onyx ?
 Sed modò paupertas cinerum tutela meorum est ,
 Nec mihi materiâ , nec venit arte decor.
 An gelidi cineres , perfusâque fletibus ossa ,
 Rustice , dignum aliquid , quo capereris , erant ?
 Debueras , per siqua meæ tibi cura favillæ ,
 Per siqua est requies , paxque futura tuæ :
 Debueras (erat illa mei pars optima voti)
 A me fatales abstinuisse manus.
 Inclamasse satis fuerat : Requiescite Manes,
 Obviâque è prato serra dedisse , satis.
 Quanto ego tunc essem per te defuncta periclo !
 Quot bona , quot cineri commoda parta meo !
 Nunc illum Boreas , nunc illum diripit Auster,
 Putriâque assiduis imbribus ossa madent.
 Quàm vereor , ne , dum solitâ caret Umbra quiete,
 Erret , & in solis multa queratur agris.
 At nos , ut par est , ne sit miser ille , precamur ,
 Condita qui gremio credidit ossa meo.

✠✠✠ ✠✠✠ ✠✠✠ ✠✠✠ ✠✠✠ ✠✠✠ ✠✠✠ ✠✠✠ ✠✠✠ ✠✠✠ ✠✠✠ ✠✠✠

ELEGIARUM

LIBER TERTIUS.

OLIVA PACIS, ORBI CHRISTIANO

IN ACERBO DIUTURNOQUE BEL-
LO AD SPEM PUBLICÆ TRAN-
QUILLITATIS PRÆTENTA.

ELEGIA I.

*Primus ad Reges aditus, ac legationis pro
pace obeunda postulatio.*

T vos qui miserum, Reges, convelli-
tis orbem,
Quos pacem supplex hostis utrū-
que rogat?

Cernite, nil oculi, nil frons hostile minantur,
Et fidei testes tendit utrūque manus.

Signaque submittit, juratāque fœdera poscens
Emeritum clypeo nudat, & ense latus.

Ipse suis mavult precibus, quàm viribus uti:

Sit precibus per vos fœderibūque locus.

Ipse sui luget causas, & crimina belli;

Forſitan & lacrymis, quæ tulit, arma rigat.

Ingratum certè quoties dat buccina ſignum,

Cogitur invitâ vellere ſigna manu:

Cogi.

Cogitur esse ferox, vultumque aptare furori,

Et quotcumque jacit tela, coacta jacit.

Et dolet, adverso quoties hæc pectore condit,

Et dolet, hæc quoties sanguine sparsa videt.

Palma caret plausu: quâ victor perculit hostem,

Hæc ferit illacrymans pectora nuda manu.

Me miserum! nondum jussos cecinere recessus

Cornua? nec prædas, nec piger arma sequi?

Nec centum æratis Bellona coercita vinclis

Quo pridem decuit carcere clausa jacet?

Claudite nunc Janum, fratres: sat regna biberunt

Sanguinis: optatæ tempora pacis cant.

Pax fecundat agros, pax messibus horrea rumpit.

Excipit & pleno dulcia musta lacu.

Pace tubæ, lituique silent, & rustica pubes

Diffingit patriis arma recocta focis.

Omnia pace vigent: coeant in fœdera reges,

Terrarum vultus protinus alter erit.

Illa, precor, vestros commendent tempora fa-
stos:

Illa, precor, per vos otia mundus agat.

Auguror, eveniet: ter ramo mitis olivæ,

Ter niveis pennis candida plaussit avis.

Ipsaque Pax risit: vultu quoque risit ab illo

Lætus ager: nec enim blandior ulla Dea est.

Cum petitur, lituos inhibet, ferrumque recon-
dit,

Et placidis semper regibus æqua venit.

Mittite me, Reges: frangam victoribus iras:

Mittite me: partes conciliantis agam.

Nec tamen accedam monitis instructus, & arte,

Mistaque mandatis regia dona feram.

Nec mihi dicturo veniat precor aurea fandi

Copia: sic peragi jam mea causa negat.

Tuque adeo, quem jam cælo Caducifer altè

Extulit, & notum regibus aula colit,

Da veniam, 1 Frederice : tuus licet arma retundat

Qui Legatorum venit in ora Liber :
 Et licet invictus media inter bella Philippus
 Te legat, & Cyneam te vocet ille suum :
 Non ego, quas tractas, ineundi fœderis artes,
 Non ego Legati jura docendus ero.
 Regibus occurram lacrymans, abruptâque fletu
 Verba meo, melior pars mihi vocis erunt.
 Res facunda, dolor : lacrymis gemitûq; perorat,
 Magnâque pro verbis pondera plangor habet.
 Ut nihil ipse loquar, poterunt tot diruta pro me
 Tempia, tot in cineres oppida versa loqui.
 Pro me tot cædes, pro me tot busta loquentur,
 Et peraget partes muta favilla meas.
 Aut hoc, aut nihil est, iras quod flectere regum
 Possit, & æternâ claudere bella serâ.

ELEGIA II.

Christianum sanguinem tot jam per annos effusum pacem exorare.

QUò raperis stragésque super, disjectâque,
 victor,
 Mœnia? nec, quanto stet tibi palma, subit.
 Te propter coïere acies, cæcôque furore
 Alter in alterius sanguine plangit humum.
 Quæque erat in mortem simplex, te propter eundem
 Ignibus, & ferro multiplicata via est.
 Et nostris toties surgunt ex ossibus herbæ,
 Et nostrâ toties flumina cæde tepent.

Jam

1 V. N. Fredericus de Marselaer, Eques, septimum
 Consul Bruxellensis, Legatum scripsit, dicavit-
 que Regi Catholico.

Jam poterant mellis, jam currere flumina lactis,
Quà nunc sanguineis ripa redundat aquis.
Et poterant justis componi legibus urbes,
Plus ubi nunc justis legibus arma valent.
Mitte triumphalem capiti deposcere laurum:
Inficiet nitidas illa cruore comas.
Hac potes ornatus victorem impellere currum?
Postibus illa tuis addere festa potes?
Et potes hoc cultu miseri simulacra triumph
Cernere? jam nuper plena cruoris erant.
Hæc domus, hæc turres, hæc arx, simulatq; veris
Oppida sanguineâ procubere manu.
Hic lacus, hic amnis tardos per corpora fluctus
Impulit: hæc illis ulva cruenta fuit.
Non populi plausus, non te tua gaudia fallant:
Aspice, pars melior signa dolentis habet.
Aspice, confuso facies non una dolori est:
Pars fœdat lacrymis, pars secatur ungue genas.
Altera communi, proprio dolet altera damno:
Hæc queritur: gemit hæc: hæc pavet: illa riget.
Illâ tibi fratres, sublatos illa parentes,
Hæc sobolem, viduos imputat illa toros.
Nec te tot gemitus, nec te tot funera tangunt?
Heu! animi pietas commiserantis ubi est?
Excute, quid capiti laurus sedet? excute laurum,
Cùmque tuis habitum temporis ipse refer.
Mœsta cinis capiti, capiti funesta cupressus
Aptior: hæc luctus sint monumenta tui.
Sic cadet ira ducum, sopitâque bella quiescent:
Causa patrocinii non melioris eget.
Muta cinis satis est; cineris quoque bella dedere
Plus satis: hæc bellis est positura modum.
Sapè triumphorum puduit, bellôque superbos
Vidimus elato funere flere duces.
Sapè super strages, victor quas fecerat ensis,
Vidimus impositos diriguisse pedes.

Sæpè quod Orator nequit, potuere favillæ.

Hæ quoque, quod Martis fulmina frangat, habent.

Utque reor, frangent, & Pax nos alma reviset,
Et miseris finem cladibus ipsa dabit.

Vidi ego qui mores apibus, quæ prælia regum,
Cum campis acies explicuere suas.

Fit strepitus: dant signa tubæ: concurritur: arma
Pulsa sonant: cæcus gliscit utrimque furor.

Vix & semineces (adeò est victoria curæ)
Destituunt regem, destituuntque suos.

Nec pugnae, stragique modus: ceduntque, caduntque,

Quàm densâ Boreas grandine pulsat agros.
Vidi ego sed tantos subito miscere motus:

Vidi: nec magnæ res ea molis erat.
Pulveris exiguum jacitur: sic ira residit,
Et premitur raucas vox imitata tubas.

Sic pax alma redit, castrisque emissâ Juventus
Ad flores r' meat, mellâque, pacis opus.

Et tumuli pulvis poterit pacare furentes:
Hic fatis, ut factum frangat & arma, valet.

ELEGIA III.

Cladium vicissitudines pacem extorquere victori.

HOc quodcûmque vides, quâ se latissima tellus
Explicat, & vastas porrigit æquor aquas,
Bellonæ domus est. Pendent in limine primo
Loricæ, & centum pervia scuta locis,
Hastæque, & galeæ, lacerique aplustria mali,
Et fracti remi, rostræque trunca ratis.
Obsedere fores Diræ, Letumque, Pavorque,
Et quidquid secum Visque, Furorque trahunt.

Hic

Hic & Fors habitat, Spe semper cincta, Metúque,
 Et campí dominam credula turba vocat.
 Militibus nusquam fida est comes: errat, ut ipsi:
 Cúmque putes illam signa præire, fugit.
 Ah malè 1 FORTUNÆ devota est ara MANENTI:
 Fallit, & hæc nullas accipit ara preces.
 Quo nuper victos victor dare terga coëgit,
 Illo terga dedit turpius ipse loco.
 Sic quoque (vix credas, sed sunt tua litora testes)
 Sæpè ratis periit, quâ modò lusit aquâ.
 Nil cuiquam proprium est: momento perditur
 horæ,
 Iliacus fuerat quod superasse labor.
 sic pueros, si bella licet componere ludo,
 Aspicias mediâ ludere sæpè viâ.
 Nunc tumulum superant, nunc deturbantur eo-
 dem,
 Inque vicem summo stântque, cadúntq; gradu.
 Nulli certa quies: urgent, pellúntque, ruúntque,
 Emicat & subitò, qui modò pulsus erat.
 Hæc etiam, miles, fors est tua: vincis, & idem
 Vinceris: hæc celeri vertitur orbe rota.
 Sic, ubi pugnatum est, steriles sunt præmia lauri:
 Hei mihi! non tanti plausas, & aura fuit.
 Non negat hoc Sisoris; nuper peregrina ferebat
 Vincula: nunc demto gaudet Iberda iugo.
 Non negat hoc Rhénus, non sanguine decolor
 Ister,
 Dum potitur captis alter, & alter aquis.
 O quoties aliquis galeis victricibus Albim
 Haufit, & heu, servas nunc bibit exul aquas!
 Omnia permutant dominos, & in altera jura,
 Dum ferus incautos excipit hostis, cunt.

K 3

1 Extant nummi veteres Hadriani Caesaris cum in-
 scriptione, FORTUNÆ MANENTI.

Omnia verruntur : mutat Victoria sedes ,
 Inque alia ex aliis hæc Dea castra migrat.
 Et tabulâ nuper veteres ediscere clades
 Mens fuit : in tabulâ maximus orbis erat.
 Spectabam terras , quas sol , quas frigus adurit :
 Spectabam portus , velivolûmque mare.
 Mille animo luctus , mille occurrere ruinæ :
 Et quæ non regio conscia cladis erat ?
 Hîc pelagus populos , hîc versa palatia reges ,
 Illic templa suos involvere Deos.
 Crederis & Medos sonitu turbasse ruinæ,
 Cùm rueres præceps culmine , Roma , tuo.
 Creditur & fumum Troiæ spectasse Menalcas
 Evandri saturas pervigil inter oves.
 Sed mihi quò tabulæ ? me convenientiùs illis
 Effossus regum pulvis , & urna docet.
 Hoc ego terrarum tractus in pulvere pingam ,
 Pingimus ut modico regia castra mero.
 Quis scit , an è priscis aliquid vetus urna ruinis
 Continet ? huc cineres fors levis aura tulit.
 Hîc steterat Babylon ; hîc , ardua culmina , turres :
 Illa Semiramîâ mœnia structa manu.
 Hîc hortos vacuo suspendit in aëre fornix :
 Hîc Beli moles , hîc obeliscus erat.
 Hæc iit Euphrates , quâ Cyrus victor in urbem
 Irruit : hoc fixit Persica signa loco.
 Illic Rex miseram falsa inter gaudia noctem
 Finiit , & fuso sanguine sparsit humum.
 Exitus hic tuus est , Babylon. Quis fidere regnis
 Audeat ? hæc alius speret , & arma prober.
 Vidimus hinc Persas opibus ferroque potentes :
 Nec minùs has ferro Græciâ fregit opes.
 Susa , 2 caput regni : dederant his Lilia nomen :
 Stabat & hîc superas arx imitata domos.

Fulge

2 Susa Græcè , Latine Lilia dicuntur.

Fulgebat thalamus, qualem Jovis esse deceret,
Stellâque chrysolithus, stella pyropus erat.
Sed thalamum Sufis, & avitam Græcia sedem
Sustulit, & floris forma caduca fuit.
Tum Macedum crevere animi, crevere triumpho,
Sensit & Emathias ultima terra manus.
Magne, quid extremos bellum moliris ad Indos,
Inque parente tibi fingis utroque Deos?
Quantus eris, fuerisque, brevi metire favillâ:
Si nescis, patrium prodet & illa genus,
Ut, quoties ridens transibit busta viator,
Dicat: Et extinctos hæc habet urna Deos.
Jusserat everfis salvam tibi, Pindare, Thebis
Stare domum: Musis hoc dedit ille tuis.
Sed Musis ubi nunc, & sedes clara tropæis?
Et Thebæ steterunt, & tua Musa fuit.
Huc modò Tænariis veniat Darius ab umbris,
Huc modò trans fati litora, Pore, veni.
Nil veteris regni cernes, & multa querenti
Non audituro pulvere verba cadent.
Invidiæ fuerant, nunc sunt sine nomine regna,
Et cinis everfos occulit alta focos.
Tantâque Pellæi quondam monumenta laboris
A tenui solùm pulvere nota jacent.
Hæc fati pars, Roma, tui est, licet æmula Divis,
Et nova Dardanio Troia renata rogo.
Naumachiæ, circi, thermæ, amphitheatra, colossi
Nomina sunt ipso pænè superba sono,
Nec tamen illa suis non incubuere ruinis,
Româque nunc Romæ tota sepulta jacet.
Parva loquor. Vatem mater turrita Deorum
Audiat: afflatu nos quoque numen agit:
Quas modò cumque suis invecta leonibus urbes
Ingreditur, cinerum grandis acervus erunt.
Regia pauperibus procumbet mista tabernis,
Terrâque quas moles vix tulit, aura feret.

I nunc , tolle animos , & avitis extera regnis
 Adjice , dum durus te manet ille dies.
 O quanto meliùs , si sic Mars omnia versat ,
 Quisque suo poterat consenuisse lare !

E L E G I A IV.

*Bellica gloria vanitatem , in Pompeio & Ca-
 sare expressam , animos ad pacem & tran-
 quillitatem impellere.*

NE tibi sit tanti , studiis clarescere belli,
 Nomen & invictos inter habere duces.
 Una dies veniat , quam summis dixit & imis
 Æacus , ex illâ vix quoque rumor eris.
 Illa dies veniat , victis misceberis umbris ,
 Nec minor has , nec te grandior urna teget.
 Urna teget cineres , cujus modò terra triumphis
 Deerat , & Europe parva Seriphos erat.
 Ah cineres ! & adhuc Martem spiramus , & arma ?
 Turbâque mortales ambitiosa sumus ?
 Ah cineres ! & adhuc volitant in pulvere currus ,
 Quò vocat effusas meta superba rotas ?
 Heu ! male dant signum litui : malè plausibus
 ather
 Consonat , & rapidis area fervet equis.
 Siste triumphales , Pompei , siste quadrigas,
 Dúmque licet , voti contrahe fræna tui.
 Parva mora est : mors te mediâ deprendet arenâ ,
 Eque datis spatiis in nigra busta trahet.
 Et modò dum Libyæ nectis , Solymæque catenas,
 Et Latio Armenias Mars tuus addit opes ,
 Et nullum tibi Roma parem patiturque , timétq;
 Diffunduntque animos nomina magna tuos :
 Quid nisi probrosi petitur tibi fama sepulcri
 Clarior ? I , famæ consule , Magne , tuæ :
 Solve

Solve rates : angusta tuis est terra triumphis :

Mars favet : expectant carbasæ : solve rates.

Scilicet ut Tanaim supra , Scythiæque paludes

Naufragium spargat ventus , & unda tuum.

At, puto , navifragæ tabulas atque arma carinæ

Excipiet portu Memphis amica suo.

Vaticinor , moneóque : Pharon fuge : litora fal-
lent ;

Illa Caphareas exposuere faces.

Cur placet hæc tellus ? nondum tellure receptus

Cervices puero , semiviróque dabis.

Quid mare tunc , terrásque metu compleссе ju-
vabit ,

Si trepidam tellus claudat , & unda fugam ?

Quid Libycos ad templa Deum duxisse triumphos

Si Lybico vix te litore terra regat ?

Felix ! si neque tunc cineres spargantur iniquo

Turbine , nec jactent fluctibus ossa Noti.

Non gelidi lecto manes nitentur eburno :

Non , non illa tuæ gloria mortis erit.

Qui lacrymas , qui dona tuo ferat ultima busto ,

Qui tumulum statuatur litore , nullus erit.

Sola dabit gemitum fugiens Cornelia : solus ,

Et satis in pompam sordidus ustor erit.

Hic funus faciet miserans , flammæque rogali

Injiciet laceræ naufraga membra ratis.

Forſan & optabit (quid enim tibi grandius optet ?)

Armatâ ſoceri te cecidiſſe manu.

Oſſáque componens : Heu ! fletu dicet oborto ,

Hic Mars , & Martis fulmina fracta jacent.

Nec tibi , qui victor genero pereunte triumphas ,

Fors aliud , quamvis ſit modò blanda , dabit.

Quid tibi vis ? ut te videant Capitolia regem ?

Ut timeat faſces Roma ſubacta tuos ?

Dii melius ! medióque precor diſtriſta Senatu

Excidat attonitâ perfida ſica manu.

Nec Capitolinis servatos arcibus ignes
 Exstingui videat sanguine Vesta tuo.
 Ipsa Venus toto jacet suspiria cælo,
 Nec poterit generis fata movere sui.
 Mille locis frustra rorabunt sanguine nimbi,
 Mille locis frustra collacrymabit ebur.
 Terrebit vates, uxor terrebit euntem:
 Nec sistet cœptas ille, vel illa vias.
 Ibis: & ô cui te servavit Roma furori!
 Hei mihi! Mars Idus horruit ipse suas.
 Ter quoque Pompeii gemitum simulacra dedere,
 Hostia cùm tetigit sanguinolenta pedes.
 Hæc vitæ pars summa tuæ: sic bella piaſtis
 Egrediè fortes tûque, genêrque tuus.
 Dixerat Anchises, cùm vos in valle videret
 Elysiâ studiis ire animisq̃ue pares:
 Ne pueri, ne tanta animis assuescite bella:
 Quæ petitis bello præmia, crimen habent.
 Tûque prior, tu parce, genus qui ducis Olympo,
 Stellarum aucturus post tua fata choros.
 Projice tela manu, sanguis meus: illa feroces
 Illa petant Parthos: inde triumphus eat.
 I licet, aversis sævaingere spicula tergis:
 I licet, umbra tuas poscit inulta manus.
 Ah! nihil Anchises potuit, serôsque nepotes
 Intra fortunam non finit ire furor.
 Ferre parem pudor est: pudor est spectare priorem:
 Nec pudor est patriæ vertere jura suæ.
 Roma ruit: Parthi votis, miserisq̃ue fruuntur
 Excidiis: aliquas signifer hostis habet.
 Qui bellum reparet, qui Martia signa reposcat,
 Qui Crassi manes vindicet, ultor abest.
 O Superi! liceat curas odisse potentum,
 Nec veniat famæ tam mihi dira sitis.
 Sit me fas Ulubris, sit fas celare Bovillis,
 Et procul à strepitu vivere, Roma, tuo.

Hic ebur, & fasces, & quæ bona plurima falso
Vulgus amat, nobis unius assis erunt.

Hic ego sim, facilisque mihi dent otia Musæ,
Quæque canam, Musis ipse mihi que canam.
Nec mihi sit, vulgi mirari more curules.

O quantum curis vita soluta juvat!

Hic tibi, Simplicitas, ædem ponemus, & aram,
Materiesque operis prompta futura mei est;
Seu densi frutices, seu vulsi ex ilice rami,
Seu de vicino canna petita lacu.

Hic veniente die faciam, faciámque cadente,
Et bona mens quavis hostia major erit.

Nec vatum lauros, nec spernes pauperis horti
Munera: res sacris convenit illa tuis.

Sic lateam, sic mecum habitem: neque scire la-
borem,

Cui faveat Mavors, cui nova regna parer.

Ipse ego rex, dominusque mei, felicia semper
(Invideant reges) otia lætus agam.

Simplicitas, & cana Fides, Verúmque, Pudórque
Securum regni me volet esse mei.

Hi vigiles, hæc me tutum custodia reddet,
Dum veniat mortis non inhonora dies.

Tum te cara sequar, quo me, Natura, vocabis
Ordine, compositus, non timidusque mori.

ELEGIA V.

*Cæsarum manes aut pacem, aut pœnas
exigere.*

Pacem iterùm, Reges, pacem veniámque ro-
gamus.

Hei mihi, quòd parvo est nostra Thalia sono!
Mars fremuit: rapit arma furor: non audior ulli,
Et litui numeris obstrepuere meis.

Frater

Fraternæque acies, & regna minantia regnis.

In miseras ardent cominus ire neces.

Ergò erit, ut strictis satient mucronibus iras?

Nec, qui, Mucroni parcite, dicat, erit?

Nec patriæ luctus, nec vox suprema cadentùm,

Nec meus excutiat regibus arma dolor?

Ite, ciete acies: &, si victoria tanti est,

Multa cadant terrâ corpora, multa mari.

At quotcùmque cadent, victis, precor, ira re-
surgat

Manibus, atque in vos justiùs arma gerant.

Infideant mœsti folio: sanieque cruentam

Per thalamos stillent vulnera, pèrque toros.

Sapè minas, & mista minis convitia jactent,

Sapè ferant trepido somnia plena metu.

Et modò dicantur pœnas sumfisse merentùm,

Dicantur cineres exfatiasse suos.

Non levis ambitio, per turâque gloria tanti,

Hostibus ut mediis objicerentur, erat.

Tunc, ita sim vates, infecta cruoribus arma,

Ipsâque pallori præmia Martis erunt.

Tunc cædes animis, tunc leti occurret imago

Plurima, nec ficcis vos finet ire genis.

Nec finet æterno signari carmine mortes,

Nec titulum spoliis, exuviisque dari.

Vera equidem moneo: jam nunc mihi vera mo-
nenti

Fortia præ nimio verba dolore cadunt.

Ipsa Pales mecum deformes ossibus agros

Deserit, & lacrymas posse tenere negat.

Naiades mistos horrent cum sanguine fontes:

Sunt quoque, quæ fontes deseruere suos.

Et fractis Satyri calamis, Faunique bicornes

Ingeminant elegis flebiliora meis.

ELEGIA VI.

*Pacis augurium à columbâ , cujus in ore Oli-
va ramus , S. D. N. Innocentii X. Ponti-
ficis Maximi gentilitiâ tesserâ.*

Non ego bella canam, nec, si me Musa Poëtis
Inserat, hinc famam carminis ire velim.
Quarite, victores, alium, qui talia canet :
Non facit ad Musas pugna, cruôrque meas.
Et mihi nectendis nusquam placet herba coronis :
Præfert nescio quas decolor herba notas.
Cæde madet, quôsque illa bibit conspersa liquores
De propè currenti flumine, sanguis erant.
Nec mihi jam quernæ possint succurrere frondes,
Et quæ servato cive corona datur.
Ah ! nihil est, quernam capiti meruisse coronam,
Sanguine dum tanto laurus emenda venit.
Sola placet, quam Pax orbi prætendit, Oliva,
Lamechidæque tulit blanda columba seni.
I bona, quò sancti rursus senis ire juberis
Auspiciis : signum pacis, ut antè, refer.
Sic tibi Tarpeïæ secura cubilia turres,
Et pelluentes det Tiberinus aquas.
Sic rutillet cervix, & mille coloribus Irin
Vincat, & Eoo munera lecta mari.
Sic populus neq; trux animis, neq; turbidus armis
Exemplo pacem discat amare tuo.
Sic tibi se Reges, quod majestate mereris,
Et pedibus subdant Martia signa tuis.
Pròq; Semiramidos, quibus hæc nutrita, columbis
Te Syrus haud vanâ relligione colat.
Sic tibi sit, faustum semper, quod & approbet
æther,
Regibus auspicium, Cæsaribúsque dare.

Inque

Inque illo , qui nunc Romano præsidet orbi,
 Pacificum nobis proſit habere patrem. [rha,
 Hei mihi ! plus aliquid Mavors,quàm ſæcula Pyr-
 Plus quàm navifragas ille minatur aquas.
 En tibi ſub pedibus ⁊ ruber eſt à ſanguine campus,
 Nec tuus in campo pes ubi ſiſtat , haber.
 En ſilvas , urbèſque tenent delphines , & altis
 Incurſant oleis , decutiuntque comas.
 Hic ſegetes , illic vires ſternuntur , & ulmi :
 Hic pecus , hinc ſtirpes , hinc rapit unda domos.
 At ſperare licet : non fruſtrà diceris ales
 Auspicii , quoties mitteris , eſſe boni.
 Auspice te quondam cecidit maris ira , cadétque
 Quæ nunc Mavortis ſævior ira mari eſt.
 Forſitan & jam nunc videas emergere colles,
 Altâque , quam carpas , eminet arbor aquis.
 I , ramos , i , quære novos , pacémque reporta :
 Iam ſibi , jam per te redditus orbis erit.

⁊ *Rubra eſt ſcuti Pontificii area,*

APPENDIX
A D
ELEGIAS
JACOBI
WALLIJ

A D
R. P. JOANNEM CAROLUM
GILLEBERTUM,
PRIMUM SACRIS OPERANTEM.

ELEGIA.
EPULUM AMORIS.

Argumentum.

1. *Ab amore primum instituta esse convivia , ab eoque hoc carmen.*
2. *Ea quidem initio fuisse frugalia , sed quantumvis profusa deinde fuerint , amantes nihil sui his inferre potuisse.*
3. *Christum se edendum bibendumque apposuisse.*
4. *Ex ejus instituto divinum hoc epulum instaurari.*
5. *Novo sacerdoti gratulatio , quod secundum ipsas sacrorum primitias de Sacramentis publicè & cum laude disputaverit , brevi universa Theologia placita defensusurus.*

1. **P**rimus amor mensas genialiter hospes amati Creditur , & pictos instituisse toros.

Primus

Primus quid calices, quid possent fercula, vidit,
 Quæque inter calices verba salésque jacet.
 Sic dulces coiere animæ, sic oscula dextris,
 Et dextræ, fidei pignus, utrîque datæ:
 Cúmque aditum dederat facilem domus hospita
 mensis,

Post etiam facilem tessera sacra dedit.
 Queis idem victus, cum mens foret una duobus,
 Pænè fuisse putes his quoque corpus idem.
 Si non corporibus, certè nos mentibus unos,
 Nomine non uno, Carole, junxit amor.
 Nos quoque, quid dulcis valeat convictus aman-
 tùm

Novimus: inde tui pars ego, túque mei.
 Pieridum sacros duce me tibi tangere lucos,
 Et juga summa manu prendere cura fuit.
 Fontibus hîc pariter, pariter consuevimus umbris,
 Et brevis est lecto carmine visa dies.
 Quin etiam nobis præiit Polyhimnia cantu
 Sæpè Pelasga suo, sæpè Latina suo.
 O utinam Musis, nec sit mihi dicere tantùm,
 Anteferat nostris postera fama tuas:
 O Ego, venturo dum tu celebraberis ævo,
 Pars dicar famæ parva gradúsque tuæ.
 Hactenùs hæc: dum nunc epulum cælestis amoris
 Instruis, hoc à me carmen amantis habe.
 Carmina quis nescit mensis audita secundis,
 Dum rosa, dum circa tempora nardus erat.
 Vina Phryges, longum Phœnissa bibebat amorem,
 Cum faceret pulchros pulcher Iopa modos.
 Et tuus hospes erat cum Cæsar Achorea cantu
 Audivit fontes, Nile, referre tuos.
 Et mihi jam faciles aspirant, Carole, Musæ,
 Et mihi materiem lux tibi sacra dedit.
 Non rerum causas, non sidera Carmen Iopæ,
 Aut Nili Mauro persequar orbe caput.

2. Carmen erunt epulæ : sed nil hîc marcida luxu
Corpora , nil sumptus deliciâsque moror.
Delicias inopes , vinique & frugis inanes
Arcani magni conscia Musa dabit.
Nec verò quondam stabant convivium magno ;
Tam victus simplex , quam rude vulgus erat.
Plurima si deerant , supplebant plurima vultus,
Et cœnæ pretium conciliabat amor.
Sat fuerant vulsæ teneris à stirpibus herbæ ,
Et tempestivæ , quas dabat hortus , opes :
Aut lapathum, malvæque leves, aut roscida mella,
Purâque fictilibus condita mella cadis.
Imbellem leporem, raptumque ab ovilibus agnum
Qui poterat mensis addere , dives erat.
Legerat ipse suis natas in collibus uvas ,
Rorabant harno pocula parva mero.
Si qua levi fuerant , ut erant , instructa paratu ,
Ornabat verbis qualiacumque suis.
Sensim aliquis multò duxit convivium luxu,
Sylvâque delicias Oceanusque dedit.
Spumarunt pateris longinquo vina petita
Litore , quæ Lesbos , quæ Mareotis habet.
Cum sitis in geminâ , cum sese expleisset in auro ,
Explerunt aurum gemmâque pota sitim.
Prodiga res amor est : uni patrimonium mensæ
Intulit , & regum fregit & hausit opes.
Omnia cum dederat terrâ quæsitâ marique,
Pars tamen hæc inter non erat ulla sui.
Sæpè queri solitus , nec deerant verba querenti ,
Quod dapibus licuit , non licuisse sibi :
Non licuisse sinus animæ , non ima subire
Pectora : se præter quod daret , esse leve.
Audierat regina tuos lugentis amores ,
Cum fieres raptum sola relicta virum.
Inferias tumuli celebres , vittâsque comâsque ,
Aureâque accensis addita dona rogis.

Audie-

Audierat castos cineres in viscera mersos :
 Unum , quâ potuit , sic duo corpus erant.
 Inferias , fidôsque magis laudavit amores :
 Sed laus hæc viduæ , dixit , amantis erat.
 Exangues tantùm , quos ignis adusserat , artus
 Intritos lacrymis combibit illa suis.
 Non potuit tumulo manes excire sepultos :
 Quin potius tumulus Manibus ipsa fuit.
 Fama rogi superest : dives fortuna sepulchri
 Materies vatum est : cætera tempus habet.
 Hæc memorans videt ipse suo quid desit amori ,
 Quamque sit officii gratia curta sui.
 Est aliquid præter mensas , quod pascit amantes ,
 Est aliquid præter vina , quod ora levat.
 Fortè aliquem ceræ ceram miscere liquentem
 Viderat : O voti res , ait , illa mei est.
 Cur non sic animis , cur non sic liquimur igni ,
 Vitæque commissos nos habet una duos ?
 Quid faceret ? vultu collôque pependit amantis :
 Hoc saltem , quo se fallere posset , erat.
 Nunquam igitur vivos animis , & pectore toto ,
 Et toto penitus corpore jungat amor ?
 3. Nate Deo, tuus hoc (nec enim contendere votis
 Huc licuit nostris) hoc tuus egit amor.
 Jam nostri generis , nostri jam sanguinis unus
 Hostia pro nobis sacra futurus eras.
 Ultima lux aderat : lucis pars ultima cænæ
 Cessit : honor cænæ lacteus agnus erat.
 Agnus erat , quem tu factis animôque referres ,
 Vinculus ad indignam cum raperere necem.
 At prius in socios tu te partiris amantes :
 Ipse dator donum te facis esse tuum.
 Attollis cælo vultus , gratêsque parenti ,
 Ut locus & pietas , résque ferebat , agis.
 Tum ritu lustrata novo Cerealìa sanctâ
 Dona manu , non hoc deinde futura , capis.
 Imple-

Impletámque capis pateram , libásque cruorem
Inde tuum : verbi vis fuit illa tui.
Quid non hoc potuit ? nondum quid jusserat esse :
Esse fretum , terras , sidera jussit , erant.
Magne opifex rerum , te nobis corpus edendum
Sic potuisse tuum , sic voluisse dare ?
Vitam summa dies , at non finivit amorem :
Supplicio vires cepit ab ipse tuo.
Hunc quoque jussisti ritum servare minores,
Ne qua foret meriti non memor hora tui.
I bone , flaventes i , decute messor aristas :
Vinitor i , prælis exprime musta tuis.
Hæc sacra , triticeas donec teret area messes,
Donec florebit vinea , semper erunt.
4. Dum loquor, atque ipsi mihi mens salit excita
verbis ,
Quo rapior ? tua me , Carole , sacra vocant.
Te video subeuntem aras , epulásque parantem.
Hoc age : quisquis adest, linguâ animísque fa-
vet.
Et res in promptu est : quid panis paratius ? æquè
Pauperibus cibus est divitibúsq; datus.
Nil opus undanti spument Carchesia Baccho,
Ut toto madeant sanguine , gutta sat est.
Nec levius quidquam verbis : age , concipe ritè
Paucula , & in manibus corpus amantis erit.
Certa fides verbis : ne gustum consule ; faller.
Quod gustus , quod res visa refutet , ede.
Quod fuit, esse nega : sese hac sub imagine celant.
Majestas & amor : quod fuit , esse nega.
Sic aliquis cœnavit aves , conchylia , pisces :
Nec gustus pisces , nec referebat aves.
Ipsa quæ celabant notos conchylia succos,
Delicis tantum fercula nota suis.
O mensæ novitas ! cibus est , totóque receptus
Pectore te reficit , te sibi miscet amans.

Cœna-

Cœnarum quota pars avido contingitur ore,
 Cum totam explicuit mensa superba penum ?
 Exiguum est, quod & hîc gustu libatur & illic,
 Pascendis oculis cætera pompa datur.
 At tuus est, totûsque tuo se pectore condit,
 Qui, quam misisti, voce vocatus adest.
 Audiat hoc æther, & si quis livor in illo est,
 Invideat : manso pascere ipse Deo.
 At non vitali consumitur ille calore :
 Quâ tegitur species interit, ipse manet.
 Ipse manet, plenumque sui te pascit, & in se
 Vertit, & in mores te facit ire suos.
 Vidi ego sic truncos alieno sapè feraces
 Germine naturam dedidicisse suam.
 Fagus castaneis, ilignis glandibus ulmus
 Obsita, cana pyri floribus ornus erat.
 Quæ dederat sterilem platanus potantibus umbrâ,
 Stipite nata suo non sua poma dabat.
 Felix, qui mensis infers alimenta loquendo,
 Quæ faciant homines, quâ licet, esse Deos !
 5. Atque iterum felix, den'am qui sapè coronam
 Diceris eloquio sustinuisse tuo !
 Nunc, dum sacra facis, curæ fuit illa rueri :
 Et benè tutelæ credita sacra tuæ.
 Ut responsa dares, tibi mens, tibi lingua, vigôrq;
 Qui poruit dictis maximus esse, fuit.
 Si liceat conferre tuos bellique labores,
 Hæc arcis facies, quam quatit hostis, erat.
 Non te missa super telorum turba valentem
 Terruit : audenti est illa repulsa manu
 Dum miles validus, dum pars adversa sub ictu est,
 Sæva quidem patitur, non timet arma locus.
 Inde tuo major signata est area Marti,
 Et mihi tum plausus causa futura novi.
 At nunc cælestes epulas, libatâque dicam
 Munera, quæq; hominem signa Deûmq; tegunt.
 Quos

Quos tibi tum credam libanti talia motus
Gliscere ? quos ignes pectoris esse tui ?
Ureris , ut rutilæ tua circum altaria tædæ ,
Ut sacris à te thura cremata focis.
Et nihil est , quod non plenus jam numine possis,
Et nihil est , quod non victus amore velis.
Nec satis est tibi re , sacris jam ritè litatis,
Cælestes inter sacra parasse dapes.
Convivas adhibes plusquam regaliter aris ,
Millia quot nunquam Persica mensa tulit.
Nulli non molles aditus ; sua sit modò cuique
Tessera, non facit hîc ulla repulsa metum.
Non terret magni præsentia numinis , & qui
Fulgor ab ardenti plurimus ore venit.
Qui solis retegat radiis , quem condidit , orbem,
Exiguo farris sustinet orbe regi ;
Sustinet & latebras animæ pectusque subire,
Angustosque vocat maxima regna sinus.
Usque adeò, ut faciles hominum se fingat in usus,
Invento pietas ingeniosa suo est.
Nil amor hoc melius, nil ipsa potentia majus,
Quod det , habet : positus limes utrique suus.

JACOBI
WALLIJ

E SOCIETATE IESU
LYRICORUM
LIBER PRIMUS.

JACOBI
WALLI

IN SOCIETATE
PUBLICA
LIBER PRIMUM

ILLUSTRISSIMO AC REVEREN-
DISSIMO DOMINO

FERDINANDO

A FURSTENBERG,

S.D.N. ALEXANDRI VII.
CUBICULARIO INTIMO,

CANONICO HILDESIENSI ET PADERBORNENSI.

ID insitum est, Illustrissime ac
Reverendissime Domine, re-
bus omnibus à naturâ, ut qui-
bus principiis ortum, iisdem
& incrementum debeant. Quem ani-
mantes à corde sanguinem, & spiri-
tum, & calorem semel acceperunt, eo-
dem deinde vegetantur, & crescunt.
Novellas arbores, priusquam è semina-
rio transferantur, rubricâ notari jubet
Columella, ut, cùm alio in solo defigen-
tur, easdem celi partes aspiciant, quas
antè conspexerant. Nec alia est in scien-
tiis ratio. Quid vite sanctimonia?
Divinis præidiis & exercitationibus
virtutum in dies provehitur, à quibus
initium fecerat. De amicitia nostrâ

*philosophari similiter mihi tecum lubet; cujus ut fundamenta sunt posita, ita sequi velim cetera. Quantâ cum voluptate existimas illius temporis à me usurpari memoriam, quo primùm illa coa-
luit, neque literis tantùm, sed versibus etiam ultrò citròque missis adolevit, & floruit? Est enim hoc Musis cum virtute commune, ut eos etiam quos nunquam vidimus, ob illarum cultum singulariter diligamus. Plotinus, Philosophorum è Platonis familiâ suo tempore princeps habitus, animas quasdam esse dixit, quas non alieno vocabulo sulphuratas nominari posse existimabat, quòd ob egregiam indolis morùmque consensionem statim primo congressu altera alterius amore inardescat. At profectò in nullos aptius hæc appellatio conveniat, quàm in poëtas, qui præter naturalem ingeniorum cognationem, quâ inter se arctissimè continentur, studium præterea in eas artes intendunt, quæ propter summam suavitatem blandissimè se in ani-*

mos insinuant, & amorem inflammant.
 Quid hîc ego amicorum paria comme-
 morem, quando, ut produnt fabula, va-
 gam multitudinem iisdem mœnibus, di-
 sciplinis, legibus, judiciis, sacrorum ri-
 tibus prima devinxit Poëtica? Ample-
 ctor igitur, amplector illam humanæ
 societatis conciliatricem dulcissimam,
 eique gratiam habeo, non modò quòd
 me tibi adjunxerit, verùm etiam quòd
 nunc mihi suppeditaverit aliquid, quo
 videbor amicitiam nostram & publicè
 colere, & constanter tueri voluisse. Ve-
 rùm si de officiis agitur, fateor quod res
 est, tuis vincor: idque non in tuâ so-
 lùm laude pono, sed etiam, quod mire-
 ris, meâ. Quid enim? egone ignorare
 possim, quantum ad laudem meam in-
 ter sit aditum Musis meis ad Alexan-
 drum VII. Pontificem Optimum Maxi-
 mum, te agente, patefactum esse? sile-
 re possim incredibilem in illâ altitudine
 comitatem, quâ libellos nostros, te por-
 rigente, sumet in manus? silere bene-

ficia, te interprete, ab eodem mihi impetrata? Sacra quidem antiquitati fuere fontium capita, creditaque iis inesse vis major Numinis, quod perenni suo cursu referre propius videantur bonitatem illius inexhaustam & profusam sui: sed tamen quid debeat aqueductibus Roma, testis es ipse, qui urbem vides variorum Pontificum magnificentiam dulcibus ac salutaribus aquis è longinquo perductis irrigari. Adeoque cum & ego Pontificie beneficentiae fontem, cujus venas uberrimas supremum illud ac divino suppar imperium aperit, quam possim observantiam & veneratione prosequar: est tamen quod in his ipsis beneficiis & amicitia tua, & in urgenda occasione vigilantiae acceptum merito referam. Sed hæ amoris causæ, quæ mihi tecum sunt, habent quidem, quia privata, suavitatis multum; aliæ tamen, quia publicæ, plus splendoris ac dignitatis. Societatem quippe nostram impensè à te amari tua laus etiam est,
cujus

cujus te heredem fecit Illustrissimus Patruus tuus Theodorus Furstenbergius; Episcopus Paderbornensis, vir famâ, & quæ illam peperit, virtute immortalis, rei ad Paderæ fontes perditæ restitutor, Catholica libertatis vindex, Collegii nostri Fundator, Imperii Princeps, Patriæ Pater. Infinita sunt merita, quæ ab illo in varium hominum genus sunt profecta. Quid, quæ in urbem Paderbornam, quam perduellium furori & armis eripuit? in Pontificatus sui Sedem, quam Romanæ restituit? in religionem, quam collapsam erexit? in populum fidei suæ creditum, quem servavit? in urbem iterum suam, quam ornavit & communivit? Cui cum præsidium aliquod adferri posse existimaret à Societate nostrâ, Collegium nostrum velut alteram religionis tuendæ arcem ibidem constituit, è quâ militares educerentur copiae, quæ, quocumque ille velut imperator evocaret, irent in solem ac pulverem: utque paratiores

animis atque corporibus aut rem agerent, aut in procinctu starent, suis illas stipendiis liberalibus atque perpetuis ali voluit. Quæ immortalia Patruī tui beneficia uti in oculis gerimus, & quasi comprehensa manibus tenemus, ita recordatione tanta virtutis, quam heres adiisti, illum adhuc in te superstitem ac vivum intueri nos credimus. Ego igitur publico privatoque nomine hac qualicumque inscriptione, quam & alibi & post me legendam auguror, testari cupio magno quidem nos debito appellari, sed tamen, si interdum alii debitores non respondeant semper ad tempus, nos saltem primam, quæ à beneficiis præstitis exigitur, pensionem nullo non tempore solvere voluisse agnoscendo.

O D E I.
 S. IGNATIUS LOIOLA
 SUB JESU SIGNIS
 NOVI ORDINIS DUCTOR:
 S. FRANCISCUS XAVERIUS
 IN INDIAM MILITIÆ SUÆ SIGNA INVEHENS.

Cum bellicosus Cantaber è tholo
 Suspendit ensem : Non ego lugubri
 Defuncta bello, dixit, arma
 Degener, aut timidus perire
 Miles resigno. Me nova buccina,
 Me non profanus militiæ labor
 Deposcit : & magnos secutus
 Auspicio meliore Divos,
 Non indecorus transfuga, Cæsarum
 Signis relictis, nil cupientium
 Accedo castris, iam futurus
 Splendidior sine clade victor.
 Quàm si propinquis Gadibus ultimos
 Jungam Gelonos, aut Ligeri Tagus
 Graves triumphato catenas
 Injiciat, Rhodanóque Bætis.
 Hæc elocutus Virgineis caput
 Devovit aris, nec violabile
 Dixit sacramentum : ter aræ,
 Ter subitæ tremuere flammæ.
 Exinde quò te non rapuit tuus,
 Loiola, Mavors ? Exiguus fuit
 Europa limes : navigarunt
 Ad Brasilos, Japonásque bella.
 Beata classis ! non tibi nauticum

Cupido funem sordidus abscidit :

Non arma bellatrix , & Indis

Signa vehis metuenda regnis.

I , rumpe fluctus , labere naufragi

Secura ponti. Xaverium vehis ,

Regum Navarrorum beatam

Progeniem , generi daturam

Nomen, quod olim primus & ultimus

Miretur orbis , nec minuatur dies.

Illum inter undosos tumultus

Hippotades, Helicéque, & omnis

Observat aether. Ille, ubi turbido

Malus fatiscet faucibus Africo ,

Intérque clamores paventùm

Deficiet tumidos carina

Durare fluctus, jura dabit mari,]

Ventis & undis imperiosior:

Nautæque si defint ratésque ,

Ipsæ sibi ratis, ipse nauta.

Ille & recepto vaticinans Deo

Spe stabit absens æquore fervido

Depræliantes, & crematæ

Relliquiis opibúsque classis

Armis timendas & numero virum

Frangi triremes. Illius ad precem

Succumbet indignans, suisque

Funera Mors rediviva cernet

Exire bustis. Sæpè & inanium

Aras Deorum proruet, & Deo

Æterna victori tropæa

In mediis statuet ruinis.

Quin & favillas, saxaque montibus ,

Cælóque flammaram eliciet globos ,

Stantésque nutu vertet arces.

Perfidia manifestus ultor.

Heu quantus illi sub Jove torrido

Sudor ! quot illum, dum metuit nihil,

Pericla circumstant ! minatur

Multa viro mare, multa tellus.

Quoscumque adibit, conscia sentiet

Crux sacra casus, sub patrio lare

Sudans, & absentis labores

Sanguineis miserata guttis ;

Seu Maurus illi pocula luridis

Tinger venenis ; seu tabulâ super

Innabit alto ; seu jacebit

Litoreâ moribundus algâ.

Orbem minorem dimidio sui

Vicina Calpes ad juga quid tuis

Metatus, Alcide, columnis

Diceris, emeritque signum

Fixisse cursus ? Quid spatii super,

Metire, quâ se porrigit Africa,

Indûsque, Gangésque, & jacentes

Axe sub opposito Molucæ.

Huc, huc columnas, quos posuit tuo

Virtus labori Famâque terminos,

Huc transfer. Inscribam : NEC ILLÆ

XAVERIO POSUERE METAM.

Sic vidit Eos, vidit & Hesperus,

Quid lecta posset Loiolidæ manus,

Sortita quas sol cumque anhelis

Afflat equis retegîtque terras.

Celóque signum credidimus datum.

Quod Roma ut altis extulit arcibus,

Quas undique excitas coëgit

Illa acies ! quibus arsit armis !

Non ipse, quamquam per freta Thessalæ

Florem juventæ traxit, & igneos

Sopire juratus dracones

Æolio grave vellus auro

Ferox Iason Amonîâ procul

Avexit Argo; non Mareoticæ
Gemmis renidentes & ostro;
Non Agamemnoniæ phalanges
Tot clara bello nomina, tot patrum
Censere possint ora perennibus
Expressa ceris, quas sequaces
Circum oleæ, fluitantque lauri.
Et ista Martis præmia pars quota
Dicenda laudum est? Nam neque cædibus,
O sanguis Heroum, nec iras
Vindicibus satiasse dextris
Hæc summa virtus. Quod proprium est decus,
Vos palma nulli flebilis hostium,
Et cædis expertes & iræ,
Regna super populósque vexit.
Utrumque sancti deficiunt genus
Illustre mores, credite Principes,
Parum eminere est. Vos premendo
Nobilitas, grave pondus, urget.
Non si Calænas vincula subligent
Aurata vites, nobilioribus
Livet per autumnos racemis
Cultus ager: nec equus superbo
Instratus ostro certiùs aureis
Metam quadrigis vitat Olympicam
Victor: nec impexum feroces
Destituunt animi leonem.
Magnum eminere est, cùm domus, & genus,
Et quæ nec ipsi fecimus, arduis
Æquantur ausis. Una virtus
Supra apices, titulósque regum est.

ODE II.

B. FRANCISCUS BORGIA,

*Rerum humanarum despicientiâ humano
fastigio altior.*

A Ut nos volentes fallimur: aut sibi
 Habere Divos sidera iussimus,
 Nostro beati. Nam quid umbris
 Auferimur, tenuésque voti
 Altis superbas porticibus domos,
 Et secta tanti marmora ducimus,
 Cultúsque, fortunásque regum
 Attonito memoramus ore?
 Ad vestra, Divi, tollimur atria,
 Formosa stellis atria, Numinis
 Regnantis arces: huc solutam,
 Huc celerem levat aura mentem.
Hinc illa magnum sub pedibus videns
 Titana verti, splendida divitum
 Ridet pavimenta, & potentum
 Quidquid opum sibi finxit usus.
Hinc illa, mundi pars quota sit, videt,
 Subjectus orbis, terrigenum vicem,
 Crebrósque in angusto recursus,
 Et steriles miserata curas.
Hac arte nixum Gloria Borgiam
 Supra i Quiritum culmen, & asperos

Gem-

- 1 *Callistus III. & Alexander VI. Romani Pontifices
 è gente Borgia. Iulius III. Romanus Pontifex
 primum per se, dein Carolo V. Casare Augusto,
 postea etiam Philippo Hispaniarum Principe ad-
 nitente, denique Pii duo Pontifices IV. & V. Fran-
 ciscum Borgiam Cardinalium Collegio adscribere
 voluerunt.*

Gemmis Alexandri tiaras,
 Et Carolos, Aquilâsque vexit.
 Non ille aviris Aragonum ² genus
 Proferre fastis. Ipse sibi genus,
 Noménque, dignatus beatis
 Ordinibus, patrióque cælo.
 Hinc Gotthalanum, quod tenuit suo
 Pro rege regnum, rectâque Gandiæ,
 Et cuncta terrarum, pusillo
 Vix apici simulanda, cernens:
 O, inquit, ô quàm ridiculos sibi,
 Arctóque clausos limite terminos
 Immensa regnantûm cupido
 Montibus aut pelago diremit!
 Hic Taurus Indos, hic medius liquor
 Secernat Afros: Arfacidis modum
 Imponat Euphrates: Canopo
 Æthiopas dirimant arenæ.
 Et illa quondam maxima gentium
 Regina primûm regnet ad Albulam,
 Cui deinde porrectas utrimque
 Ponat Atlas Tanaisque metas.
 Mundûmque seris altera sæculis
 Exploret Argo, & grande aliquid putet
 Trans æquor ignotósque fluctus
 Orbe alio religasse funem.
 Heu vana rerum! Quid nisi strenuâ
 Exile punctum dividitur manu,
 Parésque formicis laborem
 Quisque sibi rapiunt inanem?
 Hic circus, hæc est area gloriæ?
 Hic bella fervent: hic dolor, hic metus,
 Hic ira tot gentes avaris

Implicitas

² Natus est Franciscus matre Ioannâ Aragoniâ,
 Alphonsi filiâ, ejus qui Ferdinandi Regis Catho-
 lici filius fuit.

Implicitas studiis fatigant?
 Curisque tantis est pretium lapis
 Aut stipes uno cespite longius
 Defixus agris, aut supellex
 Mundior, aut titulus sepulcri?
 O qui potentem circumagis manum
 Quacumque cursum sol peragit suum,
 Tuoque subjungis, Philippe,
 Oceanum 3 Cybelénque curru:

3 *Cybelen à veteribus eandem cum Terrâ censerî, notum est; non itidem hoc erit, deberi à me hujus locutionis elegantiam Erinna pœtria, quam, sive una, sive plures hujus nominis fuerint, in Herôicis cum Homero, cum Sappho in Lyricis antiquitas contulit: quamquam Propertiana Cynthia illi se non veretur antepone, Carminâque Erinnæ non putat aqua suis. Prop. lib. 2. elegiâ tertiâ, aut, ut Pœtam hunc luxavit miserêque distraxit Scaliger, secundâ. qui & hunc locum dum emendare voluit, corripit. Sed ad Erinnam: illa in Odâ suâ, quod ejus ingenii inter ceteras Lyricorum Pœtarum reliquias exstat monumentum, sic Romam alloquitur.*

Σὺ δ' ἴσα ζεύγλα κρατερῶν λεπιδίων
 Στίγνα γαίης καὶ ποδῖάς θαλάσσης
 Σφίγγεται.

Quorum vim & proprietatem non expressit satis Henricus Stephanus hâc sua interpretatione:

Vinculis ponti sinuosa terga
 Atque telluris validis coërces.

Nos hoc modo reddidimus!

Quos agis currus subeunt valente
 Ad jugum loro religata Tellus,
 Canâque Tethys.

Sed Erinna Odam integram, & selecta quedam Græcorum Pœtarum à nobis versa, si Deus dederit, daturi aliàs sumus libello singulari.

Paullum severas divitis imperi
 Omitte curas, & liquidum æthera
 Prævectus, immetata regna,
 Regna tuis potiora, toto
 Diffusa cælo suspice : finium
 Tum te pigebit, quos tibi litora
 Terræque describunt ; & orbe,
 Quem regis, imperiôque major,
 Mortalitatem transilies tuam,
 Cælique plenus, non aliter diem,
 Utcumque venturus, supremum
 Excipies, soliôque cædes :
 Quàm si, bilustris quem procùl à domo
 Carisque natis detinuit labor,
 Dulces revisurus penates
 Deserat hospitium viator.
 Huc vota tendant. Intereà tibi
 Terras regendas, qui dedit Arbiter,
 Legesque sacrorum, meique
 Corporis & exuviis dicatas
 Commendat aras. Atque adeò tuas
 Convertè curas, & studia, & manus,
 Fatale quò terris regendis
 Nomen, & Austriadum triumpho,
 Et pacis artes, & gemini vocat
 Tutela mundi. Se tibi debeat,
 Quam nulla te non poscit ora,
 Tuta mari via, tuta terris.
 Sin bella poscunt, regnâque vindicem
 Tuenda dextram, non revocabili
 Astræa victorem Gradivum
 Antecat, Pietasque gressu.

Hoc

& Sacrum B. Francisci Borgia corgia corpus, Ducis
 de Lerme consanguinei ipsius postulatu, Româ Ma-
 dridium translatus est.

Hoc expendum regibus : hoc habent
 Commune Divis. Prima potentia,
 Prodesse, laus est. Illa numquam
 Conspicitur meliore causa.

O D E III.

D. ALOYSIUS GONZAGA,

*Post arduum cum parente certamen Societa-
 tem J E S U ingressus.*

EXcessit, & se major, & omnium
 Gonzaga victor. Quâ genitus domo !
 Quot illa Torquatos, quot armis
 Scipiadas, patriæque natos
 Dedit Camillos, Castilioni
 Stantes columnas ! Barbaricas opes,
 Curvâsque i Tunetum secures,
 Et trabeas, Ducibusque signa
 Detracta testor : testor ad arduos
 Affixa vinctes rostra triremibus
 Erepta, captivosque currus,
 Et galeas, clypeosque centum
 Perfossa telis. Sæpe dolens pater,
 Duramque mentem flectere pertinax,
 Tot sculpta majorum tropæa,
 Marmaricæ monumenta pugnae,
 Tot magna priscae nomina Mantuæ,
 Fastosque, vultusque, & seriem Ducum
 Narratur ostentasse nato.

Sæpe

i *Ferdinandus Gonzaga Aloisi parens tria peditum
 Italarum millia sub signis ad Tunetanam expedi-
 tionem duxit.*

Sæpè preces, gemitúsque miscens :
Per ista, dixit, per generis decus,
Et spem tuorum, per lacrymas meas,
Matrisque, per siquid paternum
Grande tibi est, miserere gentis,
Istámque, quæ te degenerem arguat,
Depone mentem. Non aliter tamen
Gonzaga se sensit paternis
Imperiis, precibusque flecti,
Quàm si protervis obvia fluctibus
Immotæ starent Acroceraunia.
Ursit per obstantes propinquos
Pulcrum abitu generosus heres,
Lætóque vultu limina flentibus
Obsessa liquit, sic etiam pius,
Mitísque. Nec segnis tenaces
Rumpere servitii catenas,
Gemmas, & aurum, splendida vincula
Exutus ibat, quæ Pietas comes,
Rectúmque, cognatúsque cæli
Traxit Amor, meliórque flamma.
Qualis juventâ fervidus igneâ
Pompeius armis prima crepundia
Mutavit, & pulcro subegit
Pænè puer Numidas triumpho :
Deliberatâ non aliter fugâ
Domesticarum fertur imaginum
Pertæsus, intentúsque cælo
Diripuisse humeris amictus
Auro rigentes, paupere lætior
Tegi lacernâ. Vade potens tui
Victor, triumphalique lauro
Adjice, quod Latium, quod orbis,
Quod laudet æther. Tu genus evehes
In majus : aras Romulidæ tibi
Ac templa ponent : te vocabit

Carolus 2 indigerem, tuoque
Signabit aurum nomine, se tibi
Suosque credens. Tu nova Mantuæ
Tutela damnabis vocatus
Sæpè Ducem populumque votis.

2 *Carolus I. Dux Mantua pecuniam Aloysii signavit imagine, hac epigraphæ : B. ALOYSIUS GONZAGA PROTECTOR MANTUAE, ejusque urbis patrocinium illi publicâ auctoritate detulit.*

O D E IV.

B. STANISLAUS KOSTKA
AMORE DIVINO ÆSTUANS.

Ridente vultu te quoque regiis
Cessisse dicunt, Kostka, penatibus,
Fascisque, & Arctoi perosum
Divitias, strepitumque regni.
Dilecte terris & Superis puer,
Quæ flamma venis hausta, quis ossibus
Infedit ardor, cum sonantem
In te Amor expedit pharetram,
Hæsitque multo vulnere sauciis
Victor medullis ! Pectus amoribus,
Tegique dedignante flammâ
Virginiei caluere vultus.
Urebat alti te domus ætheris,
Purisque cæli purior ignibus
Regina, te præsens amico
Numine, fidereoque prolis
Dignata vultu. Qui nitor aureo
Infantis ori, qui decor est genis !
Ut pectus, & cervix eburnis
Artificum potiora signis !
Ut ille stringi se cupit ! ut tua

Se pronus ultrò curvat ad oscula,
 Parvisque complexum lacertis
 Te tener, & placidos amanti
 Inspirat ignes! Non color est tibi,
 Non vultus unus. Deficis, & pio
 Erepta tormento repentè
 Vita fugit, fugiuntque venæ.
 Percussa vernis sic rosa solibus
 Hæsterna languet: sic radiis gravem
 Narcissus expertus Leonem
 Floriferis jacet ustus hortis.
 At sævienti cur puer innocens
 Tabescat igni? ferte citi, precor,
 Lenimen ardori, sodales,
 Et gelidi date fontis undas.

O D E V.

CAROLO VANDEN BOSCH,

EPISCOPO BRUGENSI,

ET

ANDREÆ CRUESEN,

EPISCOPO RURÆMUNDENSI.

*Cum Brugis anno M. DC. LI. 10. Kal. Augusti festo
 die S. Apollinaris Episcopi & Martyris, sub cu-
 jus patrocinio Roma olim in Collegio Germanico
 unà per quinquennium vixerant, ambo conse-
 crarentur.*

HUc hospitales, huc adeste Gratia,
 Violis decenter, & rosis,
 Nodóque flavas aureo vinctæ comas,
 Et mutuas nexæ manus;

Nihilque

Nihilque vestro dissidentes nomini,
 Nil dissidentes tempori
 Afferte vultus. Ille cui tenerum, Deæ,
 Finxistis os, & nectaris
 Puro imbuistis rore, quo nil gratius,
 Humaniusque nil tulit
 Amœna Bruga, vester ille Carolus
 Ad sacra vos vocat sua.
 Quem gestientis inter urbis gaudia
 Deducit in templa hospitem!
 Vultuque quo reducit, & mensâ, & lare,
 Animoque lætus excipit!
 Equalis hospes hospiti incedit suo:
 Uterque sacrorum arbitri,
 Uterque sacris infulis cincti caput,
 Sacroque donati pedo
 Stetere ad aras. Quis tibi fulsit dies
 Præsentē, Bruga, lætior?
 Non ille, quamquam ferverent ludis fora,
 Fluèrentque vino compita,
 Et hic & illic tollerent cælo arduum
 Arcus triumphales caput,
 Gemmisque, & auro, sumtibusque regiis
 Fulgeret interior domus,
 Non ille, quo sollemnis Hymenæus, tuis
 Spectatus olim civibus,
 Pactâ Britannam i Carolō junxit fide,
 Totisque præluces viis
 Festâ jugalem dispulit noctem face.
 Plus nominis lux hæc tibi,
 Famæque plus hæc attulit. Pulcrum diem,
 Crescensque signandum notâ
 Inscribe fastis Bruga, qui vidit duos
 Sacrisque & aris præfici,

Duos

i Carolus Burgundio Margaritâ Eboracensem Bru-
 gis duxit ingenti nuptiarum apparatu, an. 1468.

Duos honore, & munere, & meritis pares
Paribus coronari infulis.

Inscribe fastis, quidquid ipsa Comitas,

Et Amoris ingenium suo

Dives paratu potuit, hoc visum tibi.

Hoc in suæ spem ⁊ patriæ,

Quæ prima dulci fovit exceptum sinu,

Magnûmque claris extulit

Belgis alumnum, Carolus sese suo

Debere credit hospiti,

Qui destitutæ, post tot annorum moras,

Et orbitatis tædia,

Mœstas verendâ lacrymas tergit manu,

Et dulce solamen venit.

Crusene salve, Rura quo felix patre,

Quo Bruga felix hospite.

Ut te libens volensque consortem suû

Gaudet videre muneris,

Domoque sociat, dexteramque Carolus

Tibi hospitalem porrigit !

Non hæc amoris signa sunt novi : verus

Utrique contubernium :

Utrique longi temporis tenax stetit

Causis valentibus fides.

Æterna Roma testis, & Tybris pater,

Qui vos perenni vinculo

Fratrumque junctos more conspexit suas

Errare per ripas simul,

Simul erudito im pulvere ad famam evchi,

Atque adyta naturæ super

Invadere altâ mente semotum æthera.

Quinquennis hîc Olympias

Vos acta vidit infulis proludere,

Et apta culti pectoris

Arma

Arma expolire, quæ nigras Erebi domos,
Totamque terrerent Styga.
Quæ te voluptas tenuit, ô cæli decus,
Pubisque Germanæ pater,
Apollinaris, tanta cum juvenum indoles,
Nutrita sub penetralibus
Tuo dicatis nomini, specimen sui
Laudisque venturæ daret!
Jam tum fovebas illa, quæ Brugam efferunt,
Præcepta mente gaudia.
Jam tum futuri conscio ante oculos erat
Sacer tiaras, vertici
Utriusque dandus, & tuo dandus die,
Tuis triumphis nobili.
Sic antè junctos, urbe nunc rursus, & domo,
Et ritibus jungis sacris,
Populis regendis, arduoque culmini,
Onerique, quod subeunt, pares.
O grande par Antistitum, ô lux Belgii,
Quos Cælitum pronus favor,
Sumtæque pariter insulæ, & locus, & dies,
Et ipsa conjungunt sacra,
Floretè longum pariter, & vota omnium
Et spes merendo vincite.
Si spreta Virtus vindicem poscit manum,
Si sede pellendus suâ est
Vesanus Error, Noctis infaustum genus,
Nostrique raptor arbitri,
Instare: vobis ore fatidico loqui
Apollinarem credite:
Instare: nil non vester efficiet labor
Illo laboris auspice.

O D E VI.

CLAUDIO AQUAVIVÆ,
 SOCIETATIS IESU
 PRÆPOSITO GENERALI:
 E T
 RUDOLPHO AQUAVIVÆ,
 EIUSDEM SOCIETATIS,
 IN SALSETIDE PRO FIDE INTEREMPTO.

O Magna frugum, magna virûm parens,
 Romana tellus, cui neque media
 Silvis odoratisque dives
 Arboribus, neque pulcer Indus,
 Nec Bactra certent: consiliis potens,
 Armisque felix, sive aquilas procul
 Inferre victrices laboras,
 Seu populos regis æqua victos.
 Non Hippocrene, non Helicon tibi
 Umbræque defunt, seu juga Tusculi,
 Seu Tibur, umbratique lauro
 Albunæ placuere fontes.
 Ut hîc perennes, dum canimus, juvat
 Libare rivos! Ut liquido pede
 Decurrit, humectâtque latè
 Romuleos Aqua Viva campos!
 Ut illa vitro i purior, algidis
 Manat scatebris! ut fluit utilis
 Ægris, inexpletam tenacis
 Sævitiem medicata morbi!

Certum

i Notatur Claudii candor, & in curandis animi
 morbis prudentia.

Certum salubres numen habent aquæ,
 Mellisq; 2 vincunt flumina, Thyadum
 Educta thyrso, quæque pingues,
 Ut perhibent, secuere campos,
 Cum pulsa nondum cesserat impiis
 Astræa terris, & faceret sibi
 Ver ipsa tellus, & beatas
 Rura darent inarata messes,
 Simplèxque passim turba feracibus
 Spectaret agris nectaris uberes
 Errare rivos, atque truncis
 Lapsa cavis trepidare mella.
 O fons beatus! seu rapidus salit,
 Feritque venis 3 sidera, seu fluit
 Per plana terrarum quietus,
 Et placido rigat arva cursu.
 Non sævus 4 Auster, non pecus insolens,
 Non ramus altâ lapsus ab arbore
 Turbare pelluentem ad imum
 Usque solum potuere lympham.
 Siticulosos hinc quoque Maurica
 Rigavit agros: has sterilis bibit
 Salsætas undas, heu! Rudolphi
 Innocuo tepidas cruore.
 Rudolphe, fratrem 5 murice; te tuo
 Rubere dicam sanguine pulcrius.
 Non ille fraternum nigrantes
 Detulit ad tumulum cupressos.

Palmais

2 *Morum suavitatis:*

3 *Familiaritas cum Deo in maximis negotiis:*

4 *Imperturbatus animus.*

5 *Rudolphus duorum Cardinalium Iulii & Octavii
 frater germanus: quorum hic intellecta Rudol-
 phi pro Fide interempti morte, aula sua parietes
 non atro, sed purpureo peristromate ornari iussit.*

Palmis & ostro, quâ patuit, domum
 Ridere iussit. Quando erit, ut sacro
 Te ture dignentur Quirites,
 Et positris venerentur aris?

O D E VII.
 GONZALO SYLVERIÆ
 E SOCIETATE IESU,

In Æthiopiâ pro Fide interfecto.

Videre Cafres litora i legibus
 Subjecta nostris, signâque Tartaro
 Direpta: quis victrice palmâ
 Nectere Silveriæ coronas,
 Curâtve lauro? Magnum Erebo intulit,
 Magnum frementi barbariæ metum
 Heroa virtus: vidit illam,
 Et pariter trepidavit omni
 Cocytus undâ. Non Agamemnona
 Tardo Scamander flumine palluit;
 Non Indus æquæ, dum minores
 Voluit aquas, Macetæque Regis
 Tulit catenas. Ille Phrygum timor,
 Et iste Pori: livida Tanari
 Palus, & importuna Ditis
 Silveriam timuere monstra.
 Heu ægra lætis perfidia! heu nefas
 Immane gentis! præcipiti omnia
 Traxit ruinâ, cûmque versis
 Spes reliquas abolevit aris.

Sic

i Cafres sine legibus vivunt: & si vocem Cafres
 interpreteris, ipsorum linguâ Exleges significat.
 Hos Christianis legibus subiecit Silveria.

Sic messem in herbâ perdit, & arbutis

Vitâque gemmas decutit Africus :

Sic sævit, infestûsque velis

Invidet Hipпотades secundis.

Vitæ parentem gens fera barbaro

Absumfit auso : Tisiphone ad scelus

Præluxit armatâ : jacentis

Guttura corripuit probroso

Elisa nodo. Nec furor hîc stetit :

Ripas & amnem crimine polluit :

Fluctûsque raptarunt cruenti

Exanimum sine honore corpus,

At subter imo gurgite pectora

Planxere palmis Naiadum chori,

Fletûque sparsit non coacto

Sanguineas crocodilus undas.

sic ille membris visus inanibus

Referre honorem, sævitix immemor,

Nec ausus adnantes iniquo

Exuvias violare morsu.

Narratur illo non timidè, ut priùs,

Expleſſe rivo sicca canis sitim :

Narratur & tutus 2 viator

Innocuâ jacuisse ripâ.

M

- 2 Ex quo Gonzali Silveria corpus in hunc amnem projectum est, crocodili, qui antea soliti erant homines incautè ad ripam accedentes devorare, nemini postea nocuere, cum id facere non difficile possent. Godignus in ejus Vita lib. 2. c. 12. Quem Auctorem propterea hic proferre visum fuit, ut hujus miraculi fides non penes poetam esset, sed historicum.

O D E VIII.

A D

FLORENTIUM
DE MONTMORENCY,
SOCIETATIS JESU
PER FLANDRO-BELGICAM
PRÆPOSITUM PROVINCIALEM.

Cùm in navi , quâ Trajecto Ruramundam vehebatur , à Batavis Mosa insidentibus captus , sua Provincia redderetur.

O Navis , altum cui Mosa turbidus
Internit æquor , depositum tibi
Quàm grande committunt secuti
Sollicitis tua vela votis
Jesu Sodales ! se tibi Pelias
Non æquet arbor , semideos licet
Mirante Neptune per undas
Vexerit , Argolicósque reges.
Heroa prono devchis alveo ,
Cui quidquid auri Thessaliæ rates
Tulere , sordet , præque gazis
Nuda placet sine dote virtus.
Cursu peracto tu fueras novis
Addenda stellis. hoc pretium viæ.
At ô quid ad ripam dolosis
Viminibus , calamísque septam

Incauta

Incauta ferris, nec Batavum times

Secura fraudes! Eripe te fugâ:

Converte remos: flecte vela:

Arma latent: habet hostis amnem.

Eheu! per auras intonuit fragor:

Pronus magister volvitur in caput,

Clavôque dejectum cruentus

Amne vorat miserante vortex.

Hoc, dum rudentes aggere solveres,

Lupæ cadaver fluctibus innatans,

Lævumque cornicis ferebat

Ad salices recinentis omen?

Tu tauriformi debueras, Mosa,

Timende vultu, cornibus impiam

Terrere prædonum catervam,

Et tumidâ exspatiatus undâ,

Ripam hospitalem, marginis immemor,

Latè evagari, non sine fluctuum

Fragore, figendo tropæo,

Scuta virum, galeasque volvens.

At vos puellæ dicite Naiades,

Qui saltus, aut quod vos habuit nemus,

Quæ stagna, muscosique fontes,

Dum trepido ratis hæsit amne?

Quid horruistis, cum Mosa bellico

Arsit tumultu, cæruleis caput

Efferre regnis, & carinam

Dum licuit, prohibere ripâ?

Sic illa velis acta fugacibus

Sibi imminentes effugeret manus,

Puppique, & antennis virentem

Adderet incolumis coronam.

Quò casta tendunt vota, procacibus

Iactata ventis? Fluctuat heu vaga,

Suoque (prò tristem rapinam!)

Deposito natat orba navis.

O navis , atro concita turbine ,
Formidoloso ludibrium Africo
Non sola debes ! fluctuabit ,
Nec leviùs ferietur undis
Rectoris exfors altera , aplustribus
Signata Jesu nomine , terminos
E mensa terrarum , nec antè
Christiadùm freta versa tonfis.
Nunc orba casum luget , & horrido
Suspensa fluctu , frigida remigum
Tot corda percellit pavore
Digna ratis meliore cursu.
Dilecta cælo pectora , remiges ,
Quorum obsequentes antevolant manus
Vocem magistri , sic procella
Excutiat decumana clavum ?
Macti, sodales. Est Deus, & fides
Huic nostra cordi. Tristitiam, & metus
In æquor Arctoum protervis,
Fronte hilares, date ferre ventis.
En, nube pulsâ, vicinus horridum
Injuriosi turbinis impetum.
Amica Libertatis ara
Flore nitens adolescat igni.
Clavo magister providus assidet :
Florente clavum cingite laureâ
Subducta prædonum furori
Rursus avi volitat secundâ
Navis per undas : rursus amabili
Directa dextrâ , tendere carbasâ
Novit secundis , novit atris
Hæc eadem remove ventis.
Cursum natantis , seu modò palmulis
Opus feratur , seu modò linteis,
Rectore tanto non præbit
Velivolo ratis ulla campo.

At nunc recentis conscia gaudii
Sonent canoris litora plausibus,
Et saxa responsent Camœnis
Pulsa meis, iteréntque carmen.
Si puppe fractâ consecrat ad tholos
Pictam tabellam navita, liberas
Nos puppe servatâ catenas
Ad memorem statuemus aram.

O D E IX.

JOANNIS MASCAREGNÆ;

LUSITANI,

ARCIS DIENSIS PRÆFECTI,

BELLICA FORTITUDO.

O Rbem irrepertum, & remige non priùs
Pulsata nostro cœrula visere,
Longéque porrectis ad ortum
Figere litoribus tropæa
Hoc Lusitanum est. Hîc stetit, hîc manu
Gens illa parvâ viribus & fide
Majora gessit : vicit armis
Causa prior, numeróque virtus.
Quæ Mascaregnis par fuerit chelys ?
Heu clara belli fulmina ! quos metus
Fecere Gangi ! quâ superbas
Cambaïæ Mogorisque vires
Fregere dextrâ ! Quis mihi barbito
Majore dicat bella Diensibus
Pugnata sub muris, & unâ
Fractam Asiam domitâque in arce ?
Quis inde Eoi litora Nerei
Complevit horror ? Terret adhuc Scythas

Fatale nomen : terret ipsos

Mamudii i Sofarísque manes.

- 1 *Arcem Diensem obsedit Mamudius Cambaia Rex Mahometanus , Sofare consiliorum suorum armorúmque moderatore ; obsidionem à 14. Kal. Maii ad 3. Idus Novembris parvâ manu sustinuit Ioannes Mascaregna , & auxiliaribus adjutus copiis solvit.*

ODE X.

A D

SIDRONIUM HOSSCHIUM, E SOCIETATE JESU.

Cùm ab eo cultissimam accepisset Elegiam.

O Gratos mihi, gratiisque plenos,
O cultos elegos, & expolitos,
Quos ad Pegaseæ caput scatebræ
Dictarunt faciles tibi Camœnæ !
Nusquam simplicitas, decensque cultus,
Et nusquam nitor, eruditioque
Et nusquam veneres, salésque desunt.
O cultos elegos, & expolitos,
O gratos mihi, gratiisque plenos !
An spectem numeros ? tenentur aures.
An cultum ? capior. modóne ? ducor.
Sensus ? robur habent. tuámne limam ?
Nil exactius est, politiúsque.
Artem ? summa latet. meásne laudes ?
Hoc tantùm (sed amoris ista culpa est,
Et grata venia est parata culpa)
Peccarunt elegi, tuæque Musæ.

ODE

O D E XI.

A D L Y R A M
MATHIÆ CASIMIRI
S A R B I E V I I ,
E S O C I E T A T E J E S U ,
E U R O P Æ O S P R I N C I P E S
A D S A C R U M B E L L U M E X C I T A N T E M .

QUæ Martiales barbitos incitat
In arma turmas ? quos strepitus canit,
Bellique causas ? quas coire
Principum amicitias, & enses
Pingues amico sanguine barbara
In terga verti justius imperat ?
An rursus Alcæi minaces
Classica personuere Musæ ?
Altérque rursus sævit, & impotens
Lesbon tyrannus servitio premit ?
Sævumque detrectat superbi
Ferre jugum Mitylena regni ?
Lesbous olim fregerit illius
Vates furorem : nunc Tanaim lyra,
Latéque regnatum tyranno
Bosporon, Ioniúmque terret.
Fallórne ? tristi Luna Othomanidúm
Pallefcit umbrâ : cornua contrahit :
Plenúmque desperavit orbem
Sarmatico tremefacta cantu.
Sic noctilucis pallida cornibus

Phœbe laborat, ter magico sacra
Lustrante ritu, ter Cyraum
Canidiâ præeunte carmen.
Natis in usum lætitiæ modis
Has esse quisquam crediderit minas!
Iam sceptrâ, jam Thracum caducæ
Verticibus trepidant coronæ.
Ite, ite, Reges, quò citharæ potens
Alter Latinæ vos fidicen vocat:
Musam antecedentem secuti
Threiciis volitate campis.
Non molle quiddam, non quod Ionicis
Aptum choreis leniter accinit:
Urget per obstantes Gelonos
Ferre pedem benè temperatum.
Ordo, Gradivi robur, aheneas
Firmat catervas. Ite canentibus
Plectitis, Quirites: ordinatas
Musa reget numerosa turmas.
Lycurgus olim sic Lacedæmone
Pugnæ imminentis signa dedit lyrâ:
Sic ibat observans modorum,
Ante aciem moritura primam
Spartana pubes, nescia cedere,
Virisque centum degenerem fugam,
Aut segnis averfura pugnæ
Crimen, & opprobrium catenæ.
Sic ite: belli pulvere sordidis
Mavors coronas destinat aureas.
Nilisque, Jordanesque pridem
Palmiferis viruere ripis;
Vestrosque tandem cædua vertices
Palmeta poscunt. Nec fera prælia,
Bellique, quos suasit labores
Musa premet. Canet illa torvo
Decussa per vos cornua Bosporo,

Gravémque nexis Strymona vinculis :
Canet, quod Auroræ, quod Austri
Regna legant, roseusque Vesper.
Accendit omnes Martia buccina
Cantu : sed, cheu ! non nisi funera,
Vocésque supremas cadentùm
Docta sono tenuare rauco.
At illa quæ vos increpuit lyra
Pugnas cruentas dicet, & obvium
Pectus sarissis, & decorè
Vulnus hians, obitâsque mortes.
Quæ quisque gessit, posteritas sciet :
Quis signa Budæ fixerit arcibus
Primus : quis Eurotam natatu ;
Quis pedibus superarit Hæmum.
Diræa quamquam Musa Deos canit,
Regésque, per quos impia brachiis
Fidens juvenus, & tremendæ
Ignea vis cecidit Chimeræ,
Seséque terris altior arduum
Plaudente pennâ tollit in æthera :
Thracas triumphatos Latinis
Materiem invideat Camœnis.
O magne Vates, ô Aganippidum
Mythes sororum, quem Deus incolæ
Musæque, securum pericli,
Pindaricos docuere nifus :
Quem nunc repressis Vistula fluctibus,
Olim & canentem corniger audiet
Sperchius, arrectusque captâ
Thermodoon, Hypanisque ripâ,
Intende chordas : Martem Heliconio
Accende cantu. Quis cuneos furor
Committet armatos ! quis ardor
Crescet equis, equitùmque signis !
Quot inde raso pilea vertici,

274 JACOBI VVALLII LYRIC. LIB. I.

Cultusque nostris restitues sacris :

Quot victor innectes Latinas

Argolico populo catenas !

Io, ter io ! Siquid Apollinis

Divina laurus fatidicum canit,

Verosque præsagit triumphos

Vaticinis lyra tacta Musis,

Dicentur olim Sarmaticæ fides

Vicisse mistas cum lituis tubas :

Dicetur excantata Thracum

Luna tuo trepidasse plectro.

LYRICO

LYRICORUM

LIBER SECUNDUS.

O D E I.

A D

HERMANNUM SPRUYT,
SOCIETATIS JESU,
RECTOREM BRUGENSEM.

Poëtas etiam vitæ magistros esse.

QUòd me Camœnas inter, & vatum choros,
Laurique odoratum nemus,
Et Thespiorum lene murmur fontium
Amica pascant otia,
Mihine quisquam desides vitæ dies,
Hermanne, labi dixerit?
Hoc si quis ausit, nosque non sanos putet
Curas inutiles sequi,
Illi nec Helicon, nec sacri pateant specus,
Nec unda Permessi fluat;
Quam ni bibisset, ipsa famæ ac nominis
Jaceret expers Græcia:
Nec sciret ætas fera, quæ vatum pater,
Quæ cecinit Ascræus senex
Documenta cedro digna, quæ primum auribus,
Animoque dein blandè incidunt.
Tu magna nutrix artium, tuo volens
Me, Bruga, secessu excipe.
In hoc laboro, mèque tin hæc sacra abdidi,
Plus uni ut ævo consulam,
Nondumque natis audiar nepotibus,

Brugæ

Fructūque non vano legar.
Mihi ipse medeor : ipse Apollineis lego
Succos & herbas collibus ;
Quodque usus ipse docuit ægroto mihi
Prodesse , vates eloquor.
Audete , moneo , quæ dat & casus rapit,
Audete , quæ celant dolum ,
Dissentientes vulgi opinionibus ,
Cæloque nati spernere :
Bonique specie siquid oblatâ allicit ,
Inhibere pavitantes manum.
Quæ vos putatis dona , fraudes Colchicas,
Artesque Circæas tegunt.
Sic esca volucres fallit , & laqueo impedit :
Sic invenit mortem fera ,
Calamūmqæ piscis sequitur, atque hamum vorat,
Avidisque credulitas nocet.
Quicumque fraudum vivere immunis volet,
Dolosa fortunæ bona
Prudens futuri caveat. Heu ! frustra miser
Habere sese aliquid putat :
Habetur ipse , retibusque clauditur ,
Aut pendet hamo credulus.
Quid multa sequimur ? Corpori exiguum sat est,
Animo imperanti ut pareat.
Famem cibus depellat , & potus sitim,
Frigusque non sordens toga.
Quid interest , an Appulo sit vellere ,
Tyriumque ahenum senserit ?
Quid interest , ut frigus , & sparsas nives ,
Solemque , & imbres arceas ,
Domūne cespes fortuitus exstruat ,
An gentis alienæ lapis ?
Non culmus aliter arcet hibernum Jovem,
Aliter lacunar aureum.
Nec , si diurnis fessa curis corpora

Nocturna jam vocet quies,
 Aliter saligno lectus impositus pedi,
 Aut mollis herbarum torus,
 Aliter jacentem sponda mulcet aurea,
 Et tincta cocco stragula.
 Nec structa fago mensa, cui simplex anus
 Testâ imparem fulcit pedem,
 Olûsque cœnæ pauperis, curas minùs
 Frontemque sollicitam explicant,
 Quàm citrius orbis dente fultus Indico,
 Et lance cælatâ gravis.
 Sed multa luxus, multa ridendus labor
 Stultos in usus congerit.
 Ad ista vulgus interim arrectum stupet,
 Creditque per fas, & nefas,
 Per & venena, perque fratrum funera,
 Quæri atque servari benè.
 Et illa rerum scena Fabricios propè,
 Curiosque transversos agit.
 Nil præter animum grande: nil mirabile,
 Quàm quidquid hunc cælo invehit.
 Cui magnus ille est, purpuram atque aurum In-
 dicum
 Tractabit, ut cassas nuces.
 Quod si ista mecum, cumque posteris loquor,
 Musâque convicti meâ
 Parvo suoque se beatos autumant,
 Ridentque quidquid ambitus
 Aut incitatus sperat, aut præceps timet,
 Aut anxîâ tenet manu,
 Mihinc quisquam desides vitæ dies,
 Hermanne, labi dixerit?

ANTONIUS CORDUBA

REPUDIATO CARDINALATU

SOCIETATEM IESU SIBI DELIGIT.

Ad S. Ignatium deliberabundus ita scripsit : *In eorum numero, Pater, quos Caesar à Pontifice impetravit, ut faceret Cardinales, me quoque retulit : proximisque Pentecostes sollemnibus, quantum certis comperitur nuntiis, creatio fiet. Ego cum ad certamen id sustinendum omni caream propugnaculo, Societatem IESU (turris enim fortissima nomen Domini) mihi delegi.* Orland. Hist. Societ. Jesu lib. 12.

Non semper anceps alea militi
 Tentanda : pugnae se quoque subtrahit
 Experta virtus. Sæpè & hostem
 Fallere pars aliqua est triumphi.
 Latere certus Corduba, nec fugam
 Parans inertem, se popularibus
 Subduxit auris, & verendum
 Purpurei timidus subire
 Culmen senatus : Quæ latebræ meos,
 Dixit, timores munierint satis ?
 O, si quid indulges precanti,
 Abde tuis, profugumque serva,
 Loiola, castris. Assyriis tibi
 Fundata turris tutior arcibus,
 Quam non Typhæus, non tremendo
 Subruat Enceladus tumultu.
 Invieta turris ! nubibus arduis
 Propinqua moles, centum adamantinis
 Obstructa claustris, cui trecentæ

Postibus

Postibus advigilant phalanges.
 Mille hinc & illinc te clypei tegunt,
 Mille & secures, telaque fortium
 Pondus lacertorum : minaces
 Mille vomunt procul ara flammæ.
 Invieta turris ! quod mare, quæ mari
 Abscissa tellus non videt agminum
 Pugnas tuorum ? quæ tropæis,
 Quæve tuis vacat ora signis ?
 Inscripta signis tessera dissipat
 Quidquid timetur : tu quoque, tu meo
 Murum timori, tu receptum
 Militiæ dabis una nostræ.

O D E III.

INIGUS GUEVARA,
 DUX BOVINI.

*Societatem JESU ingressurus, insigni pompâ rebus
 humanis nuntium remittit.*

Q Uis ille nostras alipedum sonus
 Complevit aures ? quis rutilantium
 Festo quadrigarum tumultu
 Attonitam stupefecit urbem ?
 Spectatis ? an Mars Threïcios agit
 Victor jugales ? an patrium genus
 Alter probaturus feroces
 Iunxit equos, rutilisque Solem
 Refert quadrigis ? Aureus undique
 Collucet axis : flectitur aureo
 Temone currus : fulva pictis
 Signa rotis radiisque fulgent.
 Quacumque velox fertur equus, solo
 Insultat auro, paret & aureis
 Spumans lupatis, & rubentes

Fulcat

Fuscat anhelitibus pyropos.
 Scena hæc, Quirites, ultima fabulæ est:
 Vos ritè plausum, si placuit, date.

Sic lussit, illustrique luxum,
 Roma, tuæ strepitumque pompæ
 Guevara, rerum fessus inanum
 Servire scenæ: nunc alias ager

Cum laude partes. O Bovini

Magna domus, memoranda fastis,
 Fastis Jesu, sed neque barbitō
 Silenda nostro! Tecum ebur, atque opes,

Plaususque, regalésque ridet
 Musa rotas, populumque falsa
 Jactare rerum nomina dedocet,
 Unique currus destinat aureos,

Æterna quem virtus inerti

Tollit humo, superisque miscet.

O D E IV.

A D

ANTONIUM A BURGUNDIA, E COMITIBUS DE VVACKEN,

PRIMARIÆ ECCLESIAE BRVGENSIS DECANVM.

*Cum Emblemata de Linguâ in lucem daret, velut
 publico epulo totidem è linguis fercula lectori
 suo appositurus.*

CONVIVATORI EUCHARISTICON.

DUm rectas in Apollinis diatrâ
 Cœnas instituis, datisque linguis
 Luculli quoque vincis apparatus,
 Quas vates tibi, quas amicus hospes
 Sat dignas poterit referre grates?
 Tales nec Phrygius suo coëmit
 Æsopus domino, nec aut Tarentum,

Aut mollis Sybaris, nec ipsa vidit
 Persis delicias. Poëta linguas
 Hic centum sibi poscat, ora centum,
 Ut tot fercula, tamque delicata
 Extollat totidem canâtque linguis.
 Sed quidni liceat Peruviano
 Perjuri licet oris, atque obesæ
 Naris mancipio, malo, & voraci
 Jam nunc credere, & autumare chartis
 Linguas esse suas? Ita est: loquuntur.
 Est chartis sua literisque lingua;
 Et multum ingenii, bonæque mentis,
 Nec nil vocis habent. Ita est: loquuntur,
 Et peccare vetant, reosque damnant,
 Virtutemque docent. Licet, lubetque
 Indo credere, perfidoque Davo.
 Vidit scilicet ille gurgēs, illa
 Famossissima ficuum vorago,
 Vidit, quod populus, quod omnis ætas
 His mirabitur evenire chartis,
 Doctis, Phœbe! loquentibusque chartis.
 Nec linguâ tibi blandiente verba,
 Aut fumos damus. Odimus dolosas
 Linguæ blanditias: & ipsa nobis
 Dictat simplicitas, amorque veri,
 Quod de te loquimur, tuas secuti,
 Quæis linguam regis, instruisque, leges.
 Quin cum lubrica, cum soluta lingua
 Per te docta loqui, tacere docta,
 Leges ipsa sibi, modumque ponet:
 Cum tu materies eris loquendi,
 Legem nulla sibi, modumque ponet.
 Sed, dum spiritus incitare linguas,
 Dum vocem poterunt referre linguæ,
 Te, quanto decet ore, prædicabit
 Omnis lingua tuas locuta linguas.

O D E V.

A D

MAXIMILIANUM
VVARTENBERGICUM,
E SOCIETATE JESU.

Favete Boii. Non mihi perfidis
Extorta dextris sceptrā, nec imperi
Defensa majestas ad Albim
Carmen erit, domitúsque justo
Mœnus triumpho. Nam quid inertibus
Conflata cervis agmina 1 Boicos
Contra Leones, Austriásque
Contra Aquilas poterant colombar?
Me, Boia proles, me rapis, & sacro
Te dicar olim carmine ad Isaram
Stellis, & aeterno merentem
Concilio inferuisse Divum.
Exempla vitæ non tibi dissitis
Petenda regnis. Tu Superum 2 trahis
De stirpe mores: tu beatos
Indigetum cineres avorum,
Et ossa tractas. Quaque oculos jaci,
Boiæ recurrunt munera dexteræ,
Et ista 3 Guillelmus nepoti
Tecta suo posuisse gaudet.

1 Habet Bavaria in insignibus Leones.

2 Sanctos Bavariæ Duces multos vide apud Raderum in Bavariâ sanctâ.

3 Serenissimus Dux Guillelmus Collegii Monachiensis fundator.

ODE VI.

A D

JOANNEM BAPTISTAM
U V V E N U M,
E S O C I E T A T E J E S U.*Cum suos in Iouam Commentarios edere differret.*

Q Uid clausum pluteo premis, novóque
Rursum carcere detines Iônâ?
An pœnam semel, exigente cælo,
Persoluisse, parum est? parúmne, culpam
Conjurantibus expiasse nautis,
Cum præceps datus, obrutúsque ponto
Tres soles olidâ sepultus alvo
Pistricis jacuit? Quid, ô, quid ultrâ
Inclusum pluteo premis, novóque
Rursum carcere detines Ionam?

Quas tum naufragus edidit querelas,
Et supra tumidos iere fluctus,
Et supra volucres iere nubes,
Et flexere Deum: Niníque fatum
Quæ vexit pelago vagata pistris,
Magno protinus obsecuta vati,
Legit litora, reddiditque terris
Ingens depositum. Suâque nondum
Te flectit prece, publicâque lucem
Exorare tuus potest Ionas?

Dum cæcâ jacuit miser cavernâ,
Ipsæ, siqua meis fides Camœnis,
Desertæ halcyones, vagique mergi
Plangorem trepidis dedere pennis,
Et quid nescio præter aut amores,

Aut

Aut luctus veteres & hîc , & illic
Auditi querulo referre cantu ,
Quo Ceyx velit , Æsacusque fieri.
Neptunus pater , ut liquente regno
Erexit caput , hospitêmque vidit ,
Captivo gemitum dedit , suóque
Fluctus imperio premiens & Euros ,
Ad monstri latus abditíque vatis
Fractas molliùs ire jussit undas.
At ne belua ludibunda cæco
Hareret scopulo , sonante conchâ
Triton anteit , brevésque primus
Prætentavit aquas , iterque rexit.
Ut demum superos diemque vidit ,
Formosa Ægiale repentè vatem
Excepit gremio. Adfuere Nymphæ ,
Crenéque , atque Hyale , putrémque limum
Deterfere manu , capútque , & omne
Tabescens sale perluere corpus.
Ah ! ne te volucres , suóque Triton ,
Neptunúsque pater , marisque Nymphæ
Vincant obsequio. Quid , ô , quid ultrà
Inclusum pluteo premis , novóque
Rursum carcere detines Ionam ?

Ohe , jam satis est , ohe , morarum.
Jam vates iterùm sibi superstes ,
Et stridentibus erutus procellis ,
Et nigrantibus erutus latebris
Per te prodeat , hauriátque lucem.
Non rursum Cilicas propinqua Tauro
Invadet freta , deviúsque Tarson
Injussam repetet. Fugæ prioris
Vatem pœnitet. Ardet , ardet ire ,
Ut quæ fulmina , flebilésque casus
Rursum prospicit imminere terris ,
Rursum nuntiet , arceátque terris.

Nec

Nec jam una est Ninive nocens, nec uni
Incumbunt populo Tonantis iræ.

Qua sol cumque aperit, diémque condit,
Regnant crimina, criminúmque pœnas
Ruptis nubibus, igneisque nimbis
Deposcunt Superi. Quid, ó, quid ultrà
Invitum premis? Ardet, ardet ire,
Ut quæ fulmina, flebilésque casus
Rursum prospicit imminere terris,
Rursum nuntiet, arceátque terris.

Eheu! quis gemitus, quis ille flentis
Confusus populi sonus repente
Arrectas mihi verberavit aures?
Nil fletur solitis modis. Nec ora
Questu sufficiunt, manúsque planctu.
Heu! heu! quò gemitus, dolorque vergit?
Postratum gelido pavore regem
Hirsuto video rigere texto.

Non aurata premit corona frontem:
Squalet cæsaries, capútque sparsi
Deturpant cineres, & ora fletus.
Non auro bibitur: Falerna nemo,
Nemo tempora floribus coronat.
Pallent ora fame: sitis perustis
Ardet visceribus: nec ullus usquam
Fit tectis strepitus, nisi ejulantis
Quem suspiria reddidere turbæ.

Heu! heu! quò gemitus, dolorque vergit?
Nec Regem modo, supplicémque luctus
Exercet populum. Greges & ipsi
In partem veniunt: nec ulla gramen
Attingit quadrupes, nec ulla fontem.
Impastæ stabulis gemunt capellæ:
Impastæ stabulis gemunt & agnæ.
Arent ubera; nec suas, ut antè,
Ad mulctram Pholoë vocat juvenecas.

Muta

Muta est fistula, nec suos, ut antè,
Aut Daphnis canit, aut Alexis ignes.
Heu! heu! quò gemitus, dolorque vergit?
An reges iterùm, simul severis
Aures impulerit minis Ionas,
Descendent solio? hispidisque cingent
Setis corpora? lividumque pectus
Et palmis ferient, & astra votis?
An mœrens populus, cibique, & undæ
Expers, flebiliter Deum per aras
Exposcet veniam, precesque nostras
Et nostros aliquid valere fletus
Placari facilis probabit æther?
Quid, cum pœnituit, piæ reorum
Non possunt lacrymæ? Rubentis æthræ
Sistunt fulmina. Sæpè destinato
Urbes perdere jam parabat ictu,
Cum luctus subito pavôrque flentem
Incessit populum, simulque noxæ
Terras pœnituit, Deumque pœnæ.
Hoc si salva Ninos, tuusque vates
Nos sperare jubent, per hunc, & omnes
Te testor Superos, per astra justis
Pridem feta minis, metusque nostros,
Per suspiria, flebilisque planctus,
Quos antiqua Ninos dedit, dabitque
Jam nunc altera, ne morare vatem,
Utquæ fulmina flebilisque casus
Rursum prospicit imminere terris,
Rursum nuntiet arceatque terris.

ODE VII.

AD PARENTES.

*Vita exempla ad rectam educationem momentum
adferre maximum.*

FRustrâ juventam fingimus ; & bonas
Laudamus artes , si neque debitis
Præimus exemplis sequacem ,
Nec dociles reveremur annos.

Damnosa patrem si juvat alea ,
Sperare de se nil melius juber
Futurus heres , ad fritillum
Nunc loculis , positâque tandem

Iturus arcâ. Nec patrimonia
Matura virgo non etiam geret
Dimissa collo , nec fluentem

Non & Achæmeniâ perunget
Nardo capillum , si genitrix pares
Induta census ambulet , & comas
Gemmâque nodatas & auro
Vibret acu , balanóque tingat.

Sic est : paternis cerea moribus
Assuescit ætas : hac sequitur viâ ,
Sive antecedentes Cethegos ,
Seu Curios videt , aut Carones.

Obscena vultur diripit ilia ,
Dispersa campis : at neque mitiùs
Exercet ungues in cadaver

Æmula progenies parenti.
Prolésque Nisi non aliam rapit
Adulta prædam , quam rapuit pater :
Ignésque Phœbeos in ipso
Ferre aquilæ didicere nido.

O D E V I I I.

A D

ALOYSIUM LAVENBACH,
E SOCIETATE JESU.

*Cum à gravi morbo nondum confirmatus ad se
litteras dedisset.*

A Gnovi calami notas labantis,
Agnovi veteris notas amoris,
Quæ post longa tui pericla morbi
Salvum te referunt, mihiq̃ue mittunt,
Quâ, qui mittit, adhuc eger, salutem.
Ut vidi, exsili, premensq̃ue blando
Chartam suaviolo : Meusne, dixi,
Lavenbachius, ille nuper, ille
Conclamatus, anhelitusq̃ue crebro
Singultantem animam trahens, ab ipso
Leti vestibulo pedem reduxit?
Atque illas potuit tremente dextrâ,
Quas læti legimus, notare chartas?
Atque illis benè me valere jussit,
Qui nondum benè se valere sensit?
O dulces calami notas labantis?
O dulces veteris notas amoris!
At tu (namque sedens in ore pallor,
Et vultus macies adhuc timoris.
Non una est mihi causa) dic, amabo,
Dic, pars magna mei, satisne certò
Evâsti incolumis? novisq̃ue Parcæ
Ducent stamina restituta fufis?
Ite hinc solliciti procul timores :
Ite, & Carpathias Atlanticasve
Vos ater rapiat Notus per undas.

Dica

Dicamus bona verba, digna læto
 Natalique die. Jubente Divâ
 Rursus nasceris, aspiciſque lucem.
 Hoc Sidronius, hoc tuus Becanus,
 Supplex, Virgineas jacens ad aras
 Votis crediderim suis, suisque
 Evicere elegis. Fuit Fremauti
 Prima hæc cura tui, tuique Frisi.
 Illi Virgineum movere pectus,
 Illi præcipites tenere fusos,
 Illi ferrea mitigare jura,
 Et fatalia prorogare pensa,
 Et plenas iterum valent precando
 Instaurare colos. Quid ô moramur.
 Dum nil supplicibus negavit æther,
 Centum millia gratulationum
 Læto protinus expedire versu?
 Dicamus bona verba: quid silemus?
 Qui te namque dies valere vidit,
 Natalis tuus est, tuosque nobis
 Hinc subducere jam licebit annos.
 Dúmque illum colimus, tuus fac adsit
 Visurus Genius suos honores;
 Formosus Genius, tuâque dignus
 Ornari citharâ, tuâque lauro.
 Illi cæsaries, & ora nardo
 Distillent Syrio, rosâque vernali.
 Illi cymbia lactis, atque mellis,
 Et natalitium dicare libum,
 Et natalitium dicare carmen,
 Et natalitios decet trientes,
 Et natalitias decet coronas.
 Qui te namque dies valere vidit,
 Natalis tuus est, tuosque nobis
 Hinc subducere jam licebit annos.
 Sic penso tibi longiore ductos,

Sic & stamine firmiore textos
 Virgo carminibus vocata nostris
 (Nostris dicere si tamen Camœnis
 Fas sit Numina posse magna flecti)
 Addat, quos reliquos vovemus, annos.

O D E I X.

A D

C A R O L U M
 A L O T H A R I N G I A,
 E P I S C O P U M V I R D U N E N S E M,

*Cùm depositis insulis Societatem Jesu ingre-
 deretur.*

Q Uis ille, Divi! quis Viroduniis
 Avulsus aris grandem animum novis
 Accingit ausis? quo citatus
 Numine, quo rapitur calore?
 Jamque & sacrati verticis insulas
 Remittit ultrò: non lituo manus
 Gemmâque fulget: jam repositi
 Carbâsei, Tyriique cultus.
 Prò quantus ori depositâ quoque
 Decor tiarâ! quantum animos rapit
 Privata jam virtus! ut intus
 Ipse sibi sine teste plaudit,
 Quis regna & urbes misceat, unicè
 Securus! O lux, ô Lotharingicæ
 Sidus coronæ, Godefridi
 Progenies generosa salve.
 Ne limen, hospes, despice, quod tibi
 Loiola pandit. Scilicet illius
 Sinu reclinatus beatos

E pateris Superiorum & auro
 Libabis haustus. Inde ubi Mutii,
 Dulcique Romæ principis urbium
 Divulsus amplexu, Padumque,
 Et gelidas superaris Alpes,
 Regnata Magno Gallia Carolo
 Tibi, relictis excita sedibus,
 Occurret: occurrent & amnes
 Indigenæ, viridèsque Nymphæ.
 Tibi hospitales obvius offeret
 Garumna i ripas: quas ubi presseris,
 Securus innitetur urnæ,
 Et placido fluet unda lapsu.
 At te nec Afros vellera murices
 Incocta prodent: nec volitantium
 Inter quadrigarum tumultus
 Per medias rapiæris urbes.
 Arrecta stabit Gallia, pauperem
 Mirata cultum, & conscia sanguinis,
 Nil ipsa te magnis minorem
 Ducet avis, minimamque laudum
 Partem tuarum credet ab ultimis
 Traxisse avitum Cæsaribus genus.
 Non sceptræ, regalèsque cultus,
 Non domitis data jura terris
 Heroas æquè regibus inserunt,
 Vt clara virtus. Hæc satis est sibi:
 Nec facta, nec quidquid suorum est,
 Laude suâ meritisque miscet.

i Burdigala Domui Professæ præfuit.

O D E X.

A D

BELGAS SODALES,
GENERE CLAROS.

*Frustrâ illos velle pro suâ modestiâ tacitos
pratermitti.*

Æ Terna, Belgæ, nomina patriis
 Laudata fastis, cur subiit genas
 Pudor, verecundique nostram
 Barbiton erubuere vultus?
 An & severâ surripitis manu
 Plectrum canenti? Mittite, mittite
 Musæ laborantis, Sodales,
 (Quamquam humiles terit illa nervos)
 Tardare cantum. Scilicet ardua
 Quæ vos Olympo gloria sustulit,
 Vulgata non est, & canentis
 Poscit opem citharâque vatis.
 Si nocte purâ Lucifer aureos
 Occultat ignes, se tacitis quoque
 Celabit umbris, quæ, videri
 Dum metuit, meliore prodit
 Se luce virtus. Scimus, ut inclytas
 Ceras, & ingens à proavis genus
 Divinus & sæcli labantis
 Moribus ac viriis iniquus
 Despexit ardor. Splendida vidimus
 Anciliorum, & cassidum, & ensium
 Cælamina: auratas avorum
 Effigies, titulósque circum,
 Circum coronas, & lituos Ducum
 Fulgere longo vidimus ordine.
 Elucet, & virtus in ipsis

Spirat adhuc animosa signis.
 At non aviti gloria sanguinis
 Claræque splendor vos tenuit domus
 Fulgore perstrictos inani.
 Plus species habet ipsa vero.
 Sic clara fulvo picta sinus croco
 Illudit Iris, dum pluvîâ gravis
 Phœbo sub adverso colores
 Mille trahit, radiisque fulget.
 Hæc illa magnis cognita vatibus,
 Regûmque castris : nunc residem mover
 In arma Turnum : nunc remissum
 Suscitât Æacidæ furorem.
 At illa nusquam est : scilicet aureus
 Incauta fallit lumina Cynthius,
 Lucis repercussæ nitorem
 Imbriferâ variante nube.

O D E XI.

A D

BELGAS SODALES
 POETAS.

Belgium etiam Musarum sedem esse.

Q Uis fata versæ tristia Græciæ,
 Pullasque Musas, templaque Phocidos
 Disjecta, & infandum, Sodales,
 Excidium memorare dignis
 Speret querelis ? O Heliconidum
 Antiqua sedes, ô nemora, ô sacra
 Laurus, Medusæique fontes,
 Ingeniis celebrata Tempe,
 Fortuna quæ vos illacrymabili
 Mersit ruinâ ! Quid nisi nomina
 Nunc nuda, desertæque cautes

Pieriis catulos ferarum
 Celatis antris? Heu miseras vices,
 Casûsque flendos! Omnia Thracius
 Haber tyrannus, nec fugatis
 Barbarus hospitium Camœnis
 Ullum reliquit. Tantùm Aquilonibus,
 Sævisque rauci turbinibus Noti
 Parnassus impulsus remugit,
 Et madidis quatit Auster alis
 Impunè lucos, quos Aganippides,
 Et ipse quondam verticis arbiter
 Nunc voce mulcebant acutâ,
 Nunc fidibus, citharæque cantu.
 At non Dearum Mars quoque barbarus
 Subvertit artes. Qualibet exules
 In parte terrarum residant,
 Inveniunt Heliconâ Divæ.
 Sunt, Atticarum quos amor artium,
 Dulcēsque cantus, & citharæ juvant,
 Quos docta secernit profano
 Frons ederis redimita vulgo.
 Et Liza Musas, & pater amnium
 Scaldis virenti margine devias
 Excepit, & festas dicavit
 Carminibus, choreis̃que ripas.
 Florete ripæ, Pieridum domus,
 Sacræque colles, antræque Cynthio
 Dilecta, quantùm non Cithæron,
 Non viridi nemorosa lauro
 Secreta Pindi. Vos mihi Thespio
 Ripas sonantes carmine, vos specus,
 Umbræque Cirrhæ, vos amœnos
 Castaliæ simulatis amnes.
 Hîc Tollenarĩ Musa potens lyræ,
 Rerûmque prudens, sese homines supra
 Curasque mortales inertî

JOANNES
 TOLLE-
 MARIUS

Tollit humo, populúmque vanis
 Regésque falli nominibus veta t.
 Conſulta magnæ quid ſapientiæ
 Moramur evicti? quid umbras
 Perſequimur, tenuésque tantúm
 Captamus auras, ut canis irritos
 Spartana morſus in vacuo aëre
 Exercet, elapſámque prædam
 Non tenet aſſimilis tenenti?
 Híc te magiſtro ſparſit Amor ſuas, HERMAN-
 Hermanne, tædas: hic gemitus dedit, NUS HUGO.
 Cælóque tranſmiſit querelas,
 Quas Libanus, Solymæque valles,
 Et parva Bethle rettulit aureo
 Percuſſa plectro, ſeu quibus exulem
 Solata quondam Muſa regem
 Hermonias pepulit cupreſſos.
 Non ſola nuper Muſa tuis, Heſi, GUILIELMUS
 Vocata votis; ipſa eiam Fides HESIUS.
 Immota veri, dum canebas,
 Adfuit, ingenióque latos
 Afflavit ignes. Hæc fidibus dedit
 Aptare noſtris, quæ Superúm Pater
 Celavit æternis minores
 Conſiliis, voluitque credi.
 Te vate non me caſſa fugacibus
 Spes fallat umbris. Tu vacuum jubes,
 Rerúmque contemptu beatum,
 Aſtra ſuper rapidósque mundi
 Fulgentis orbes, primâ in origine
 Harere pulcri. Tum nebulis procúl
 Et luce digreſſum malignâ,
 Principium juvat uſque & uſque
 Finémque rerum, quantum acies finit,
 Spectare tecum. Non mihi tunc nitor
 Illudat auri, non voluptas

Attalico speciosa cultu.

Non, non amoris tunc ego sim potens

Evolvère æstus. Ah! penitus mihi

Puris inardescunt medullæ

Ignibus, absiliuntque flammæ.

Nec pulsa non est ardua vatibus

JACOBUS

Orchestra nostris. Tu quoque grandium LIBENUS

Fies tragædorum, Libene:

Tu nova Cecropio theatra

Tundis cothurno. Non tibi flebilis

Orbúsque Theseus reliquias legit

Et ossa nati: non feroces

Œdipodionio furore

Ad arma fratres, & solium vocas,

Thebásque terres. Vidi ego fabulis

Majora fictis, cùm parentri

Creditus ingluviem ferarum

Expleſſe natus pulpita miscuit

Turbata luctu. Scena stetit nefas

Mirata, fraternæque tantum

Invidiæ licuisse flevit.

Non hujus est vis dicere pectoris;

Tui, Libene, est, quid patrius dolor,

Amórque, mentitæque mortis

Indicium potuere vestes.

Tui, Libene, est dicere pectoris,

Quo clausa motu fabula: quo minas

Vultu remisit, quæ rependit

Oscula, quos odiis amores

Ille, ille quondam venditus, & suis

Togâ invidendus, Niliaco puer

Regi secundus, cui salutem

Debuit & Cererem Canopus;

Cui Luna, cui Sol præsciis imperi

Augur futuri subdiderant jubar,

Visæque per noctem serenas

Pleiâdes,

Pleïades, Hyadésque flammæ.

At vos meorum prima sodalium

Pars, flôsque vatûm, cum quibus Aonæ

Errare per lucos, diémque

Sæpè mihi licuit morantem

Explere cantu, dicite, quo pede

Collem subistis: dicite, quâ sitim

Levastis undâ, quo scatebræ

Lene caput reperistis antro.

Vos verba puris æmula fontibus,

Cultûsque simplex munditiis, capite

Qualésve Apelleis decebant

In tabulis venerem colores.

Assurgit omnis Sidronio chorus,

Volentique laurû fertaque porrigit

Seu plectra sumsit, sive totum

Ipse aliis Heliconâ pandit.

Et te per illos hoc duce vidimus

Colles vagantem, qui modò cælites

Inter Poëtas, Aloyfi,

Elysiâ spatiaris umbrâ.

Becane, dulces te gremio Dææ

Fovere vatem: te puerum sacrâ

Texere lauro, mox daturæ

Promeritam capiti coronam.

Tibi ora Pitho finxit, & aurea

Liquente succo nectaris imbuir.

Narratur & cunis in ipsis

Te Pietas præiisse cantu.

Rerûmque inanes Simplicitas tibi

Odisse fucos & strepitus dedit,

Illimis, & nusquam fragosus

Vt Superûm caneres amores.

Errantem & illo vertice Cleinium

Per omne duxit Calliope nemus:

Totâque Goivardi receptus

SIDRONIUS

HOSSCHIIUS.

ALOYSIUS

LAVENBA-

CHIIUS.

GUILLIELMUS

BECANUS.

FRANCISCUS

CLEINIUS.

IGNATIUS

Mente Deus rapuit calentem GOIVARDUS.
 In antra vatem, Loiolidas ubi,
 Et arma gentis, factaque fortia,
 Ævóque venturo legendos
 Fatidicus cecinit triumphos.
 Et te, Caloni, sæpè agitat Deus, JACOBUS
 Divisque miscet. Nec Frisius sonat CALONIUS.
 Mortale quidquam, dum faventem JUSTUS
 Sollicitat, patiturque Phæbum. FRISIUS.
 His, ô Camœnæ, vatibus, & mihi
 Virente lauro, si mereor, caput
 Velate. Sic vobis ademtum
 Restituant Heliconæ Belgæ.

O D E XII.

A D

PETRUM CLASENIUM
 IN ACADEMIA LOVANIENSI
 JURIS UTRIVSQUE DOCTOREM.

Cùm ad L. Vinum, &c. de rebus creditis, lucubratiunculam suam evulgaret.

EX vetere fori consuetudine Oratores causas
 acturi assignatum sibi tempus aquâ metiebantur
 ad clepsydram. Spectavit huc Ciceronis iocus
 in dicaces nescio quos & voluptarios ganeones, cùm
 & ipse ad aquam pro M. Calio peroraret. In lustris
 quippe & conviviis, facundos inter immanesque
 calices, cùm garrere semper, numquam tacere
 consuessent, atque è popinis postea in lucem forensem
 extracti causarum magnitudini imparem eloquentiam
 adferrent, eos festivè dixit ad vinum
 disertos.

disertos. Nimirum ut ipse loquitur, alia fori vis est, alia triclinii: alia subscelliorum ratio, alia lectorum: non idem iudicum, comessatorumque conspectus: lux denique longè alia est solis, & lychnorum. Atque adeò fit plerumque, ut ad vinum diserti, ad aquam infantes frigentésque titubent, ac sinistris auspiciis causas suas clientésque destituant. Sed mittamus Romani Oratoris iocum.

Claseni, Themidos togate Mystra,
 Næ tu, dum faciles paras libellos,
 Qui lites dirimunt, superque vino
 Partes conciliant, superque vino
 Legum discutiunt, secantque nodos,
 Ad vinum meritò disertus audis.
 Attentas alius fatiget aures,
 Et causas ubi fessus ad statutam
 Exsudavit aquam, tulitque palmam,
 Monstretur digito, audiâtque passim,
 Hic est, quem colit, ille, quem clientum
 Stripat turba frequens; hic acer ille,
 Et subtilis, & ad brevem disertus
 Declamator aquam, forique princeps:
 Hæc laudum quota pars erit tuarum,
 Claseni, Themidos togate Mystra?
 Patroni tibi namque, quotquot isdem
 Hærent in tabulis, superque vino
 Partes conciliant, superque vino
 Legum discutiunt, secantque nodos,
 Tantum cedere se fatentur omnes,
 Quantum frigida cedit ipsa vino.
 At non te faciunt in his disertum
 Facundi calices. Olet lucernas
 Hoc quodcumque tui ferunt libelli,
 Præclari, faciles, boni libelli,

Qui pro pignore creditisque rebus
Vocem sollicito locat clienti,
Quandocumque tuos leget libellos,
Præclaros, faciles, bonos libellos
Dicet lampada, non olere vinum.
At, si laus tamen est locúsque vero,
Ad vinum meritò disertus audis,
Claseni, Themidos togare Myſta.

LYRICORUM

LIBER TERTIUS.

O D E I.

A D

BEATAM VIRGINEM,

Quæ non procùl à 'Bruxellâ colitur in celeberrimo monte, qui ab absinthio nomen ducit, Belgis Alsemergh dictus.

Cùm Leopoldus Guilielmus, Archidux Austria, Belgii Gubernator, templum illius subiisset.

S T R O P H E

CONTRA ABSINTHIUM.

E colle dulcissima Virgini dicato absinthium extirpandum esse.

Q Uæ te beato colle consevit manus,
Saporis austeri frutex?

Te flore pallidâque liventem comâ,

Et tristibus succis gravem

Horrent propinquis excitæ silvis feræ,

Horrent capellæ tangere.

Non terra, non hoc convenit cælum tibi.

Te Pontus Arctoâ rigens

Alat pruinâ : te Tomitanus Geta,

Te Tauricus messor legat,

Immitis, asper, stirpis ingenio tuæ,

Suôque

Suóque non dispar solo.
Híc Diva sedem fixit, híc implet suo
Benigna collem numine.
Híc mella fundit, ipsa melle dulcior.
Nullíque non mitis favet.
Tu me colonum, Diva, tu me frondibus
Vestire te dignis sine
Tibi dicatum verticem. Mitis tibi
Nostrísque lenimen malis
Assurget olea, balsamúmque cortice
Sudans odorato fluet.
Nihil híc Idumæ palma decedet, nihil
Híc uva decedet Cypro.
Sionis alto pulcra cyparissus jugo
Libanóque certabit cedrus.
Non híc Sabæa virga, non Arabum crocus
Eoa tantúm sidera
Primóque tactos sole montes expeter,
Quantúm illa quæ colis juga,
Illúmque solem, luce qui tepens tuâ
Clementiùs terram fovet.
Quodcumque demum noster híc feret labor,
Tibi crescet, atque aliquid tui
Stirps quæque referet: nulla non dulcem exprimet
Promtámque misereri indolem.
Fons purus, intactúsque, nec frustra advenis
Habere numen creditus
Opima leni culta percurreret pede,
Seriemque dispositam arborum
Humore dulci nutriet. Quin & cavâ
Subinde libatus manu
Maculosa morbis corpora & pestem eluet,
Salubrium undarum pater,
Híc, sive magnæ Virginis gremio tuas,
Leopolde, lauros inferes,
Sive in propinquo nemore frendentes apros

Cervósque lassus figere
 Captabis umbras, collis intonsi jugum
 Te Martis & rerum procúl
 Strepitu remotum, téque redditum tibi
 Umbrâ hospitali proteget.
 Nunc alta cedrus, nunc triumphalis tibi
 Placebit arbor, seu magis
 Amica pacis olea. Te capiet, scio,
 Augusta majestas loci,
 Locíque præses Diva, Diva balsamo,
 Et flore pubentis croci,
 Palmæque baccis, & Sabæis frugibus,
 Dulcíque olivâ dulcior.

A N T I S T R O P H E P R O A B S I N T H I O.

*Absinthium, malorum hic depulsum indicium,
 retinendum esse.*

A Mara messis, non ego, quamquam tibi
 Flos livet, & pallet coma,
 Graviterque spirat, non ego, non te velim
 Cui nomen imponis jugo
 Ferro recisam eruere. Quo crescis solo
 Secura perge crescere.
 Sacrumque latè verticem & collem tene,
 Futura tot discriminum,
 Totiesque pulsæ testis ægrimoniæ
 Quoties laborantùm annuit
 Votis clientum Diva, nutu pellere
 Amara morborum efficax.
 Non occupabis, perge, perge crescere,
 Inutilis solùm frutex.
 Benè ominatum stabis hoc signum jugo,

Quos

Quos Diva, quôrtquet juverit.
Sic & lænæ pellis, aut acris lupi,
Aut dentibus minax caput
Quondam coloni vota, & infirmum pecus,
Et obvium incurſu nemus
Sternentis apri, ſplendidis potentium
Affixa pendent poſtibus,
Revocântque cauſas gaudii ſpectantibus
Monumenta ſublatis mali.
O blanda Mater, Attico nomen favo
Uvâque Cypri dulcius,
Quis has ad aras tura, quis preces tulit,
Triftiſque, nec voti potens
Abſceſſit aris? Tu jubes molleſcere
Soluta ferri vincula:
Tu carcerum refringis æratas fores:
Tu ſæpè deſteris diem
Vocata reddis. Sæpè & informis lues,
Et lenta morborum cohors,
Comesque lentis additus morbis dolor,
Macieſque vix ægrum trahens
Deſecta greſſum, nomen ad tuum fugit.
Te dirus umbrarum arbiter
Impunè regna ſæpè populantem ſua
Horreſcit, atque imis pavens
Se condit antris. Auguror, veniet dies,
Brevique veniet, quâ tuo
Leopoldus arma victor affigens tholo
Extrema belli deleat.
At tu beato qui facis nomen jugo,
Saporis austeri frutex,
Stabis reductâ pace felix triftium
Index malorum, quæ trahit
Bellona ſecum, quæque Leopoldi prece
Eviſta Mater Thracios
Ad uſque fines egerit. Non hoſtibus

Erepta signa , non locis
 Perfossa centum scuta , & exuviae ducum,
 Nec æde pendentes sacrâ
 Solùm tabellæ , donaque aris addita
 Opem loquentur Virginis.
 Docebis & tu , liber armorum metu
 Quid Belga Divæ debeat.
 Non occupabis , perge, perge crescere,
 Inutilis solum frutex.

O D E II.

A D

FREDERICUM
 DE MARSELAER,
 E Q U I T E M,
 TOPARCHAM DE PARCK, &c.

LEGATO A SE SCRIPTO CLARUM.

*Ignatium Mendozam, Marchionis Mondexar Ducis
 Infantado fratrem, Philippi II. & III. Hispania
 Regum ad Venetos Legatum celebrat, qui peractâ
 legatione hoc à Rege pro munere petiit, ut bonâ
 ejus veniâ sibi liceret Societatem Iesu ingredi.*

NUllusne tandem , quem sibi tristibus
 Everfa bellis sæcula postulant ,
 Qualémve describunt , tuæque
 Instituunt , Frederice, curæ,
 Nullusne tandem consilio & prece
 Irata Regum pectora molliat
 Legatus , & lætum celebret

Paci

Pacifico reditum triumpho?
An, quod fateri sit pudor, æmula,
Semperque, dum se latius efferat,
Infesta bellantùm cupido,
Quæ rapuit, vetat arma condi?
O si inquietis consilium modò
Mendoza regnis & daret, & dato
Pareret orbis! jam coirent
Fœdera, jam litui silerent.
Dum certa nuper mens geminis fuit
Et vox Philippis, ac medio Patrum
Sedit Senatu, nil Atridæ,
Nil Itacho, Cyneæque cessit.
Sive arma paci, seu magis otia
Præferret armis, audiit Adria
Excitus orantem, & sonoras
Mulsit aquas, celerésque ventos.
Sed re peractâ maluit abditus
Latere castâ Loiolidùm domo,
Egenus, ignotus, reique
Splendidior dominus relictæ.
Atqui sciebat, quid sibi regius
Favor pararet: quidquid erat tamen,
Quiete, nec quidquam petenti
Pauperie minus esse duxit.
Quis sit tot inter, quorum humeris salus
Innixa Regum est, certior arbiter
Rerum gerendarum? Patrono
Sæpè malo bona causa nutat.
Hic consulendus Regibus: hic docet,
Quæ prima belli semina, quæ viæ,
Quæ pacis artes, ipse pacis,
Ipse sui sibi causa regni.
Audite Reges: ipse sibi dedit
Mendoza regnum, dum nihil aut timet,
Aut sperat, & rerum quod usquam

Cernitur, attonitosque fallit
 Prævectus, infra se videt omnia,
 Uno beatus, quo fruitur, bono.
 Audite Legati : quod unum
 Tot studiis opibusque regna
 Utrunque poscunt, quod nimium diu
 Pacis ministri gentibus invident,
 Tantisque nequidquam Gradivus
 Niritur excidiis pacisci,
 Mendoza secum sancit, & sibi
 Ianum ipse clausit, ferrea sæcula,
 Bellique dementes ruinas,
 Et viduas miseratus urbes.
 Ah ! finiendis luctibus utiles
 Nescitis artes. Magna tenentibus
 Maiora desunt, & quid absit
 Respicitur, petiturque ferro.
 Quò bella, quò vos deferet impotens
 Tandem cupido ? Sistite barbaras
 Cædes, fatigatumque Martem
 Immodicis prohibere votis.
 Quæcumque diri meta cupidinis,
 Hæc ipsa belli est. Ille odiis faces
 Ministrat : ille iras & enses
 Exacuit : scelus omne in illo est.

O D E III.

GARCIAE PIMENTELLI
LAUDATA MORS

A D

FRANCISCUM ET PETRUM
PIMENTEL,E SOCIETATE JESU,
EJUSDEM GARCIAE FRATRES.

In Belgio militans occubuit Vir Illustrissimus aspero accinctus cilicio, cum in obsidione Bergarum ad Zomam, dissiliente hostili cuniculo, castrensi crate in eum impactâ oppressus esset.

Non bellicam solum Fortitudinem, sed etiam Christianam Pœnitentiam, qua pugnanti ferebat audaciam, ad ejus tumulum sedere.

QUæ Musa, Patres, quem modò plangimus,
Heroa dignè scribat, & illius
Æternæ extētas in ævum

Carminibus citharâque laudes?

Dum bella nuper Belgica fortibus

Urgebat armis, & Pavor, & Fuga,

Pallorque, qua se cumque campo

Arduus intulerat, præibant:

Nunc terra cæsum dum gremio tegit,

Non sola vultum pulvere Martio

Conspersa Virtus, & leonum

Exuvias,

Exuvias, variasque lyncum
 Incincta pelles ad tumulum sedet,
 Manesque servat. Servat & hispidis
 Velata fetis, sparsa crines,
 Uda oculos Metanœa manes;
 Testata, cujus militiæ insuper
 Ferret laborem: quos premeret iugo
 Victor: quod ambiret ferendo
 Imperium: quibus & triumphos
 Deberet armis. Acrior, acrior,
 Quàm qui videtur, remque gerit manu,
 Nos poscit hostis: nec pericla
 Non etiam graviora terrent.
 Inclusa pestis visceribus later?
 Et magna virtus sæpè suis perit
 Confecta telis: corpus ipsum
 Nequitia sua præbet arma.
 Nunc felle pectus, nunc Paphio jecur
 Torretur igni: lingua nocens suo
 Dentèsque livescunt veneno:
 Sunt oculis sua tela flammæ.
 Et sæpè discors in varias abit
 Mens scissa partes: utque parùm potens
 Auriga per præceps equorum
 Arbitrio rapitur suorum;
 Sic, quâ refringat lege cupidines,
 Nescit; nec illis, si sciat, imperet.
 Has inter ipsas fervet anceps
 Consiliis odiisque pugna.
 Non sic coorto plebs sibi dissidet
 Amens tumultu, cùm medias ruit
 Pugnax per urbes, & cruenta
 Cuique suum dedit ira telum.
 Ut illa victor bella retunderet,
 Thoraca Diri non penetrabilem
 Indutus ibat, quo subactos

Supplicio tenuaret artus.
Quem tutus illo pectora tegmine
Paveret hostem? Iusta moventibus
Dat causa vires, & quod obstat
Dedidicit bona mens timere.
At quos libido per vetitum rapit,
Ad signa pallent, & genibus tremunt,
Ceduntque, ut imbelles ferocem
Dum fugiunt capreae leonem.
Nec causa, cum res & litui vocant,
Palloris una est: congeminat metum,
Quod quisque fecit: quemque fraudis
Umbra suae manifesta terret.
Sic antè manes mens patitur suos
Impura manes: impatiens sui
Sibi est Erinny: quae recurſat,
Pro facibus colubrisque noxa est.
Non ille castos exanimat pavor.
Primi laceſſunt praelia, provocant
Pericla primi, seque vitâ,
Quam clypeo melius tuentur,
Sit ille triplex, sit Chalybum manu
Incoctus igni. Ferrea mugiat
Procella telorum, & cadentium
Hæreat ante oculos imago,
Dum stare fas sit, stant, ope Numinis
Causaque nixi. Talis erat manu,
Quem nostra nunc mœstis adentum
Prosequitur lacrymis Thalia.
Milesne credet? Pectora vidimus
Devota morti, vidimus aspero
Horrere texto, cum Gradivus
Sulphureum jaculatus imâ
Tellure fulmen, ruperat horrido
Vallum tumultu, qua patuit via,
Cælumque fumantesque nubes

Increpitans. Dedit ille castris
Muróque labem, Zomáque turbidas
Concussit undas, & simul igneo
Stantem Pimentellum fragosa
Turbine corripuit procella.
At non eodem, qui miserabiles
Afflixit artus, concidit impetu
Sublata virtus: ipsa cælo
Extulit impavidam ruina.

ODE IV.

IN FUNERE
MAXIMILIANI
GANDAVILLANI

TORNACENSII EPISCOPI LXXXV.

*Ex personâ Petri le Loup Pratoris Iségemiensis,
qui ejusdem decimas exigebat.*

EXstinctum misero dolore Thyrsin
Deflebat Lycus, aviúsque filvis,
Solaménque suo negans amori,
Solaménque suo negans dolori,
Fata, heu! ferrea, nesciamque flecti
Testatus Lachésin, diu vocatum
Poscebat prece, lacrymísque Thyrsin.
sed nec ferrea reddidere fata,
Nec Thyrsin Lachesis: Lycúmque frustra
Vidit Lucifer, Hesperúsque flentem.
Vos ô Helcinii referte colles,
Vos ô Helcinix referte valles,
Quæ suspiria ruperint querelas.
Námque è collibus illa, vallibúsque

Mæsto

Mæsto cum gemitu remisit Echo.
Et Scaldis pater audiit querentem,
Et flevit pariter, suisque ab antris
Excitæ gemitum dedere Nymphæ.
His Nymphas præiit Lycus querelis,
Dum per devia, per fragosa solæ,
Herbarum immemores, vagantur agnæ.

Hos, ô, qui gemitus tuas ad aures
Ventus, Thyrsi, ferat ! Lyci dolorem
Absens nosce tui, beare Thyrsi.
Nec te non memorem mei recepit
Felix Elysium, nec illa sic te
Delectant loca, quin subinde colles
Respectes patrios, Meosque, dicas,
Hi servant cineres, Lycumque servant.
Hos, ô qui gemitus tuas ad aures
Ventus, Thyrsi, ferat ! Lyci dolorem
Absens nosce tui, beate Thyrsi.

Thyrsin delicias meas, meosque,
Postquam funere raptus est, dolores
Et mecum Dryades amare discent,
Et mecum Dryades dolere discent;
Et quodcumque canam, canent & illæ,
Et quodcumque gemam, gement & illæ;
Conjüngentque suos meis amores,
Conjüngentque suos meis dolores.
Si desit Dryadum chorus querenti,
Dicam collibus, aviisque dicam
Questus arboribus, priusque cedent
Pisces fluminibus, feræque silvis,
Quàm nostris amor, & dolor medullis.
Hos, ô qui gemitus tuas ad aures
Ventus, Thyrsi, ferat ! Lyci dolorem
Absens nosce tui, beate Thyrsi.

Hæc nuper volucres tegebat umbra,
Argutas volucres : & illa nostra,

Dum

Dum Thyrsin canit, Æpolúmque vicin
Cantando, meruit cicuta caprum.

At nunc omnis ager silet, siléntque

Argutæ volucres, & illa nostra,

Quæ nuper meruit cicuta caprum,

Pendens funereâ silet cupresso:

Et, si quid mediter levare luctum,

Nil præter miseras strepit querelas.

Tecum scilicet, ô beate Thyrsi,

Agris gratia cessit, & voluptas.

Dum præsens aderas, agros benigni

Mulcebant Zephyri: nemúsque frondes,

Et campi frutices, & astra rorem,

Et rores apibus dedere mella.

Nunc dum raptus abes, simul benigni

Cesserunt Zephyri, comæque silvis,

Et campis frutices: nec astra rorem,

Nec rores apibus dedere mella.

Tecum scilicet, ô beate Thyrsi,

Agris gratia cessit, & voluptas.

Dum præsens aderas, tibi coloni

Sudabat labor, & Ceres virente

Turgebat stipulâ: tibi quotannis

Non ingratus ager dabat maniplos,

Nostrâ sepositos manu maniplos,

Plenos frugibus optimis maniplos,

Quales nec Libye metit, nec udum

Centeno domitum ligone Tibur.

At nunc cui gravidus ego maniplos

Secernam domino? Probare nostrum

Non ultrâ potero tibi laborem,

Laudatâque fidem. Tamen supremum

Dixisti moriens: Probabis illi

Qui post me veniet, pedúmque sumet.

Non illud queat impedire livor,

Non mens improba, jurgiúmque Codri.

Hæc tu deficiens, levique flexu
 Fractos in me oculos, & ora vertens,
 Dicebas, nemini; meamque flentis
 Sensi panè animam migrasse tecum.
 At nunc, dum mihi, Thyrsi, te carendum est,
 Dum te, Thyrsi, lapis regit, nec usquam
 Terrarum mihi Thyrsis est, & umbra
 Frustratur miseros amata somnos,
 Nec possunt sine te placere colles,
 Nec possunt sine te placere valles.
 Tecum scilicet, ô beate Thyrsi,
 Agris gratia cessit, & voluptas.

Vos ô Helcinni valete colles,
 Vos ô Helcinia valete valles,
 Arx antiqua vale, simulque, Thyrsi,
 Extremum vale. Ipse te quotannis
 Largis fletibus, humidisque sertis,
 Quando nunc aliud nihil relictum est,
 Mœrens prosequar, annuumque carmen,
 Si vox, & gemitus sinant, rependam.

Hæc, & talia dum calente luctu
 Cantabat Lycus, Hesperus gementem
 Deprendit miserans: suumque Thyrsin,
 Thyrsin per juga, per vireta Thyrsin
 Ne quidquam ingeminans, reduxit agnas.

O D E V.

NICOLAUS ALMAZAN
DE LA CERDA,

SOCIETATIS IESU ASSISTENS,

*Lectō plerumque non usus, & cilicio semper
indutus.*

C Erdam quis hostis falleret? impiger,
Rerūque prudens excubitor stetit,
Durā fatigatum reclinans
Corpus humo. Vigil ille Martem,
Martem silenti nocte sub igneis
Spirabat astris. Nexa trilicibus
Lorica nodis, non sagittis,
Non Scythico violanda ferro,
Armabat ingens pectus, & hostium
Frangebat iras. Salve Erebi potens
Tuīque victor. Non ahenum
Æolio tibi cudit antro
Thoraca Lemnos: non Telamonius
Te texit umbo. Jam senio gravis
Seras, & hirsutos amictus
Indueris, Cilicūque texta.
Ævo trementes lugubre si sagum
Attrivit artus: at Stygii nihil
In te furores, nil acerbis
Actæ odiis potuere pestes.
At jam refinxit Gloria lividos
Victoris artus: at laterum exuit
Tormentum, & injecit merentis
Purpureos humeris amictus.

O D E VI.

A D

LUDOVICUM DE VELASCO,
E SOCIETATE JESU.*Illum sui victoriâ bellicas suorum laudes excedere.*

IBera proles , non ego barbaro
Injecta per vos vincula Nereo ,
Non Marte debellata dicam
Americæ Asiæque regna.
Sunt hæc avorum , sunt, fateor , tuæ
Tropæa gentis. Vos ego regios
Mirabor (hic vestri triumphus
Martis erat) posuisse cultus.
Tuæ, Velasco , quis titulos domus
Fastosque nescit , sive equitum ciet
In arma turmas , sive claro
Æthiopas subigit triumpho:
Sive & Philippo præsidium & suos
Præbente Divos sceptrâ tenet manu ,
Nostrumque trans orbem repostos
Imperio moderatur Indos.
Vos sæpè Mauro sanguine decolor
Mirata Calpe est : vos Nasamonii
Sensere reges : vos subactæ
Marmaridûm tremuere terræ.
Quid arma tantum , regnâque persequor
Collisa bello? Quid nisi mœnia,
Turrésque , præruptasque moles,
Imperii ruitura claustra,
Et nata leto corpora Martiæ
Stravere vires? Huc ades , ô novâ

Donan

Donande Ludovice lauro ,
 Bella novis meditatus armis.
 Non , more patrum , fulmineo quatis
 Hastam lacerto : non aciem regis :
 Non Terror & Cædes euntem
 Antevolant , lituísque circùm
 Horrescit æther. Nil tuus alteri
 Mars debet : unus castra tibi facis.
 Tu ductor , & miles moveri
 Signa jubes , sequerisque , téque
 Lacesis idem , nil animo sinens
 Licere casto. Tristitiam , & Metus,
 Et Spes , & impermissa mentis
 Gaudia , corporeásque Pestes
 Vincis premendo. Sic tibi Pax venit,
 Sertóque velat Palladio caput ,
 Afflâtque somnos , quos nec arma,
 Nec litui , strepitúsque rumpant.
 Bellator , io ! quis patrios tuis
 Æquet triumphis ? Non tibi sanguine
 Mercede pacto , sed labore
 Palma tuo meritísque constat.

O D E VII.

A D

CAROLUM ET ALBERTUM

A M A L A S P I N A ,

B E L G A S ,

E S O C I E T A T E J E S U .

PAr dulce fratrum , quorum atavis dedit
 Mars grande nomen , sive Athesis pater
 Cruentus irer , seu flagraret
 Parthenope generosa bello ,

Fortuna quæ vos tam bona Belgicis
Donavit oris, ut thalami fide

Cum gente se nostrâ jugaret

Magnum Italis Malaspina nomen?

Non ut Falernus palmes in exteras

Translatus oras dissimilis sui est,

Succósque non servans priores

Degenerat peregrina pomus:

Sic vera virtus. Patria vitibus

Sua est alendis: pampinus Africos

Imbrésque culpat: nec sub Arcto,

Quas tepidis merit Indus arvis,

Fert terra messes. At patriam sibi

Metitur alti finibus ætheris

Virtus, nec ap solis propinqui

Sub face, Parrhasiôve fuder

Sub axe, curat. Stet glacialibus

Concreta nimbis, pulchior evenit:

Nec servat, aut perdit vigorem

Arbitrio variantis auræ.

Testes mearum Belgica vos habet

Sententiarum. Sidere sub suo

Vos illa fert, quales paterna

Vidit avos atavósque Parma.

O D E V I I I.

ARNOLDO DE REYNEGOM

*In ordine S. Augustini vota sollemnibus
verbis nuncupanti.*

Dialogus Guilielmi & Arnoldi fratrum.

Guil. **D**Onec nos amor, & fides

Conjunctos patriâ detinuit domo,

Quod fratri fuerat suo

Alter Tyndarides, hoc fueras mihi.

Arn,

Arn. Postquam me pietas domo
Abduxit patriâ, quod fueras mihi,
Quod fratres Helenæ sibi,
Hoc præstat melior turba sodalium.

Guil. At nunc abriperis meæ
Pars vitæ potior : nunc mea gaudia,
Nunc & delicias tuæ
Solaménque domus tecum abiens rapis.

Arn. At, qui me stimulat, Deus
Nostri dimidio plus sibi vindicat.
Vires, atque animum, atque opes,
Et quodcumque meum est, ille habeat sibi.

Guil. Ergo transfuga, pauperum
Nudus castra petes? nec tibi fenora
Aut feti parient greges,
Aut dives gravidis area messibus?

Arn. Virtus nullius indiga
Fenus grande sibi est. Divitis Indiæ
Thesauris opulentior
Parcâ suppeditat, quod satis est, manu.

Guil. Non pectus Scythico tibi
Excisum est scopulo. Quid licitas faces,
Quid dulcem tibi Liberum,
Quid molles epulas durior invides?

Arn. Versos in pecudum genus
Circeò perhibent carmine remiges.
Me præter vada fervida,
Pellacésque dolos aura ferens vehat.

Guil. An te servitii jugum
Voto ferre juvat non revocabili?
Atqui non benè quolibet
Libertas pretio venditur aurea.

Arn. O quisquis volet asperum
Excussisse jugum, sancta jubentibus
Ultrò gaudeat obsequi,
Haud umquam dominus liberior sui.

Guil. Quæ, frater, tibi par chelys,
 Illum quando animum non domus, & genus,
 Non natura potentibus
 Armata illecebris eripiat tibi?
Arn. Non, non hoc opis est meæ:
 At cæli auspiciis ibimus, ibimus,
 Quò jurata Deo fides,
 Humanóque vocat spiritus altior.

O D E I X.

*Florentissimam variorum regnorum juventutem
 Societati J E S U sese adjungentem celebrat.*

Quis me per Euri, per Boreæ domos,
 Austrique tractus Pegasus arduo
 Ferat volatu? Me Garumnæ,
 Me Rhodani, Tamesisque potor,
 Me Rhenus ingens, me sibi Vistula,
 Istérque poscunt. Convolat undique
 Invieta pubes: ardet omni
 Pugna loco, triplicémque supplex
 Virtute murum vividus inclytæ
 Ardor juventæ. Quo sibi robore
 Ad signa Loiolæ negatum
 Rumpit iter, cuneósque densat.
 Frustrà invidendis explicat atriis
 Longam suorum progeniem parer.
 Hæc prima laus est, ampla torvo
 Atria præterisse vultu.
 Abscissa crines, & viduos parens
 Amplexa postes diripuit sinus,
 Cælumque complexit querelis,
 Nec tenuit moritura natum.
 Vis major urfit. Non si iterùm graves
 Crateras auro, & plaustra Corinthiis

Onusta

Onusta signis, & quod usquam
Terrifico malè blandus hosti
Objecit hostis, fraus mala sparserit,
Objecta quemquam præda morabitur.
Si totus obluëtur orbis,
Vincet amor studiûmque recti.
Qualis recluso libera carcere
Ruptis, &que vinclis emicat alitum
Regina, & immensam per æthram
Tendit iter fugiente pennâ:
Dat illa cælo plausum Hyperionis
Obversa flammis, & vaga fulmina
Diêmque portantes quadrigas
Luminibus videt irretortis:
Talis juvenus, jam sua, jam novis
Addicta signis, quò Deus impulit
Et causa victrix, ad beatas
Ipsa viam sibi fecit arces.
O feta magno pectora Numine,
Exemta terris, quæ neque purpuræ
Fulgentis usus, nec dolosis
Molliit illecebris voluptas!
Non ordo patrum splendidus aspici,
Non quæ superbis porticibus stetit
Frequens salutantum caterva,
Vota animi generosa flexit.
Dum Roma terras imperio reget,
Novasque Romæ subdere strenuus
Loiola florentes ad Eurum
Expediet Zephyrûmque turmas,
Vos prompta virtus, & niveus pudor,
Et munda castæ pauperies domus
Ævûmque fortunamque supra
Tollit humo, Superisque junget.
Quò vos avorum gloria Martiis
Spectata rebus provehat altiùs?

Aut quid tot heroum nepotes
 Suspiciant simile aut secundum?
 Quidquid repugnat summa petentibus,
 Hoc Marte frangunt : & generosiùs
 Perire dum quærunt , eodem
 Fama jacet cinerésque busto.

O D E X.

A D

AUGUSTINUM VRANCX,
E SOCIETATE JESU.

*Cùm Olivam Pacis , hortatu P. Antonii Kintzii,
 suis versibus celebrasset , & in hanc rem de
 Amphione & Orpheo quadam accommodasset.*

O He quò raperis , canore vates ?
 Fugit te tua mens ; suique plenum,
 Et quid nescio turbidum canentem
 Versat non solito Deus furore.
 Auritos lapides , suisque cautes
 Avulsas scopulis ego ut coire
 In turres jubeam , novásque Thebas ?
 Imbelles Elegi , levésque Musæ
 Aratis foribus revulsa claustra
 Centum postibus additisque centum
 Firment roboribus ? suoque cantu
 Fundari jubeant domos & arces ,
 Quas nunc & cineres tegunt & herbæ ?
 Ohe quò raperis , canore vates ?
 Non hoc carminis est mei , nec artis.
 Cessa non solito furore cessa
 Tantum lusibus arrogare nostris.
 Hoc Orpheus citharæ sciens lyræque,

Hoc

Hoc blandâ prece barbitoque fretus
 Amphion potuit, sed huic, & illi
 Vocem cum citharâ dedere Divi,
 Illi Mercurius parens, & illi
 Mater Calliope. Quid huc Camœnæ
 Aspirent tenues? sequentur illas
 Quercus scilicet, arduæque cautes.
 Vos bellæ juga, consitque colles,
 Vos hospes potius sequor: sequenti
 Secessum mihi consciósque vaturn
 Saltus pandite, deviásque valles.
 O Phœbi domus, ô amœna Bella,
 Belgi deliciæ, beata tempe,
 Vos dum me trahitis, nec expedito
 Confestim sinor advolare cursu,
 Iuro (Calliopeia pejeranti
 Nec carmen mihi, nec ministrer undas)
 Per lauros, Aganippidósque fontes.
 Per Pindi sacra, Phocidósque templa,
 Id per vim fieri, morásque neſti
 (Heu lentas nimium moras!) amori.
 Nam cur Pieridas morer vocantes,
 Cùm sint & faciles mihi vocanti?
 Hic me Kintsius ipse, Vrancxiúsque
 Defessum accipient, mihique toris
 Juncti pectoribus, petent dabúntque
 Amplexus mihi mille, mutuísque
 Nexi hærebimus arctiús lacertis,
 Quàm molles ederæ, vel ulmus hæret,
 Ille vel falici, vel illa viti.
 Nec tantum patriis amata Nymphis
 Me tempe capient, & ipsa Bella;
 Quamvis & patriis amata Nymphis
 Me tempe capient, & ipsa Bella:
 Quantum Kintsius ipse, Vrancxiúsque.
 Hic densum arboribus nemus canentes

Secernet populo, canentibúsque
Lactis flumina nectarísque fontes
Grato molliter obstrepent susurro.
Híc è cespite, sub virente lauro,
Paci gramineam struemus aram.
Dicemus pariter : Revisé nostrum,
Quid Pax aurea, quid moraris ? orbem.
Te frugum Dea, te Pales abactos
Lugens cum gregibus gregum magistros
Absentem nimium diu requirunt.
En ut sarcula, rusticásque falces,
Queis herbas melius, gravésque messor
Tonderet segetes, in arma passim,
Non hos agricolis datas in usus,
Diffingit furor ! En ut ipsa belli
Feralis species ubique mæstos
Exterret populos ! Cruore nostro
Quis non decolor intepescit annis,
Quis non squalet ager ? Revisé nostrum,
Quid Pax aurea, quid moraris ? orbem.
Te Fas, te Pietas, Amorque recti,
Te Candor sequitur : redditque tecum
Regnorum vigor, auréumque sæclum,
Fraterno madidas cruore tecum
Terras Erigone perosa liquit ;
Pacatas repetet coletque tecum.
At Vis, & Rabies, Metúsque, & Iræ,
Et cæcus Furor, impiæque Fraudes
Cocytum repetent. Revisé nostrum,
Quid Pax aurea, quid moraris ? orbem.
Te Ver flore novo, Ceresque spicis
Ginger flava suis : tibi Lyæus
Fundet vina pater : chorisq̃ue nostris
Permistæ Charites tibi virentem
Innectent Oleam. Revisé nostrum,
Quid pax aurea, quid moraris ? orbem.

Hæc ad pacificas canemus aras
Concordes animis lyræque rates.
Hic noster labor : hinc paranda nobis
Surget laurea. Sic Oliva Pacis
Lauris addita gratius virebit.

O D E XI.

A D

CAROLUM LAURIN,
PISCIUM FASTIDIO LABORANTEM.

Ex persona avunculi Georgii Vivens, in Supremo Brabantia Senatu Consilarii.

Fastidii causam horoscopo ejus assignat : eumque jejunii verni tempore ad pisces invitat, eorum fastidium carmine discussurus.

Q Uod sidus tibi, Carole,
Nascenti placidis fulserit ignibus,
Nec fas scire, nec abditam
Fati dicere vim, carminis est mei.
At, quantum æthereas mihi
Perlustrare domos Uranie dedit,
Pisces, ultima sidera,
Subsedisse reor Tethyos in sinu,
Aut magni imperio Jovis
Euphratæa iterum trans vada naufragum
Subvexisse Cupidinem,
Cum primum tepidis humida fletibus
Vitæ limina tangeres.
Nam cur hæc adeo stella tibi est gravis ?
Aut cur sic stomachum mover
Fastidita tibi copia piscium ?
Cur illos quasi Thessalo

Sparfos Canidiæ gramine despuis?
Mulsæ siqua fides meæ,
Cum te tergeminae, Carole, Gratiae
Nascentem exciperent sinu,
Felicisq; faces Hesperus undique
Pleno cogeret agmine,
Ut cunas radiis spargeret aureis,
Pisces illo aberant choro:
Et merſi pelago nec rutilum jubar,
Nec desiderium ſui
Infudere animo. Nauſea piſcium
Illâ fluxit origine.
Ergo perpetuum, quæ ſalis æquora,
Et dulces pariunt lacus,
Sint intacta tibi? Non Syrus, & Pharos,
Non & Panthoïdes ſenex,
Rupto ſi tumulo prodeat, hoc velit.
Hic mollem, pueri, ſcarum,
Hic trutam, teneros hic mihi lucios,
Laudatûmque acipenſerem,
Mullûmque, & ſoleas ponite, & oſtrea
Dulcis cum paterâ meri.
Mecum, Pieriis non ſine cantibus,
Convivabere, Carole.
Nil adverſa time ſidera: ſiderum
Fatales ſtomacho minas
Dulci Pierides carmine lenient.

ODE XII.

A D.

ALOYSIUM LAVENBACH,
E SOCIETATE IESU,

*Cum sub asperrimum gelu nescio quid rerum
suarum à se describi postulasset.*

Quis te, quis rapuit calor, quis æstus?
Dum vinctas glacie coërcet undas

Durus Iupiter algidusque Caurus,

Cui non & digiti rigent & artus?

Et duri Iovis immemorque Cauri

Tu me scribere, tu movere mandas

Arctoo digitos gelu rigentes?

Quis te, quis rapuit calor, quis æstus?

Si præcordia sanguinemque nostrum,

Quæ Scaldim modò Diliámque vinxit,

Vinciret glacies, ad hos calores

Ardoresque tuos repentè nostris

Cessisset glacies soluta venis.

Plus illi tepido valent sereno,

Plus molli Zephyro, novóque vere.

Quid Cauros igitur, gelúque tardos

Excusem digitos, nec expetitas

Curem protinus expedire chartas,

Quamvis illepidas, & eruditos

Indignas oculos subire chartas?

Vos ite interea, brevémque saltem

Exorate moram mei Phaleuci.

Si vos dicat, ut estis, obsoletos

Seu fuligine, seu nigrante fumo,

Quæso, dicite (nec diem locúmque

Natalem fuerit pudor fateri)

Quod me frigora compulere furvum

Vos excudere proximè caminum.

O D E XIII.

A D

LEONEM BELGICUM
DOMI MILITIÆQUE

VULNERIBUS ET MORBIS AFFECTUM.

*Cum Petrus Braya, cui Leo gentilitia erat tessera,
sollemni Medici titulo in Academiâ Lovaniensi
ornaretur, & subinde rei bellica benè gerenda
præclare negligerentur opportunitates.*

Quid lenta pendet, nec rutilam, ut prius,
Torosa cervix excutiens jubam

Incumbit armo? quid remissos

Præda fugit, quibus hæsit, ungues?

Assurge, & iras concipe Belgicâ

Virtute dignas, quâque tuis patet

Arena bellis, i, negatas

Quære vias, aditûsque rumpe.

Si concitatum spina tibi pedem

Impacta cæco vulnere sauciet,

Est qui cruentatam revellat,

Et medicâ levet arte vulnus.

Si te morentur quæ mediis vides

Stipata campis agmina, si cruor

Per ora sudantésque villos

Multus eat, pretiôque palma

Emenda tanto est, est ab hiantibus

Qui fixa costis spicula detrahat,

Tabûmque sudorémque tergat,

Et laceros medicetur artus.

At non acerbo sola viam facit

Bellona leto. Parte alia nocet,

Ævique labentis vigorem

Præcipitat, volucrisque fati
 Impellit alas quidquid ab infero
 Emersit Orci gurgite, pyxidem
 Pandora dum clausam relevit
 Ingenio malè curioso.
 Hinc annus orbi letifer incubat,
 Austrósque cælum corporibus graves
 Aspirat. Interdum venenis,
 Quas trahimus, vitiantur auræ.
 Funesta nusquam non domus est: carent
 Illota iustis funera honoribus:
 Nec terra projectis nec arbor
 Sufficit in tumulos & urnas.
 At ire contrà nil metuet potens
 Mystes Hygiæ, cui penetralia
 Reclusit, herbarumque tutas
 Nosse dedit Medicina vires.
 Novit quid ægris utile, quid nocens:
 Vis unde morbi: vena quid indicet:
 Quæ culpa ferro, quæ sit igni,
 Quæ medicis abolenda succis.
 Hac arte fatis injiciet moram,
 Magnisque pestes exiget urbibus,
 Crebrâsque subducet frementi
 Exuvias animâque Morti.
 Sic, Petre, sic te Diva superstitem
 Hygia servet: sic medicâ valens
 Manu laborantem Leonem,
 Et patrias tuearis urbes,
 Sic fas sit olim dicere, postera
 Quod laudet ætas, te quoque Belgici
 Vixisse tutorem i Leonis,
 Belgicus ut Leo te tuetur.

I A C O

I Respeximus ad id quod Androdo leonem per urbem
 deducenti acclamatum fuit: Hic est leo hospes
 hominis, Hic est homo medicus leonis.

JACOBUS VVALLIUS
 PETRO JACOBO VVALLIO
 FRATRIS SUI FILIOLO.

*Isi, Petre Iacobe, Arnoldo
 fratri tuo carmen, cū lo-
 qui nondum posset: tibi, ne
 à me prateritus fuisse vi-
 dearis, epistolam mitto cum libelli
 mei, qui nunc prodit, exemplo. Non
 ut illius te lectione magnoperè deti-
 neas, qui literas nondum attigisti; sed
 ut ea quæ nondum capis, admirari jam
 nunc assuescas. Fit enim nescio quo
 modo, ut eorum etiam studiorum, quæ
 nondum per ætatem attigimus, cupidi-
 tate incendamur, si animum præoc-
 cupet eorum dignitas & existimatio.
 Itaque tempestivus ad te hortator ac-
 cedo, ut, cū Latini sermonis à te pa-
 randa fuerint opes, id eâ facias con-
 tentione animi, quæ sperare me jubeat,
 cū in Musarum adyta penetraveris,
 earum*

EPIST. PROTREPT. 331

earum te consuetudine atque usu cap-
tum iri. Nimirum ex absolutissimâ
oportet literarum cognitione efflores-
cat ac redundet poësis : adeoque nisi
divitiæ illæ & ornamenta ingenii at-
que linguæ, quæ hanc artem ceteris
extollunt altiùs, ubertim affluant,
nihil poëtæ, in quo magnus esse pos-
sit, relinquitur. Sive enim fingendi
amplificandique licentiam, quæ hîc
una dominatur, sequi velit, sive eta-
tis cujusque mores effingere, sive aliud
quidpiam perpolire, quamnam ad id
præstandum illi esse potest hisce præ-
sidiis destituto facultas aut copia? Ac
propterea cogitanti mihi quid sit, cur
poëtas multi docti homines, non qui-
dem rectè, sed tamen multi, in postre-
mis habeant, non aliud occurrit cer-
tius, quàm quòd & ipsi necessariis ad
poëticam præsidiis careant. Quod igitur
in illâ neglecti sermonis jejunita-
te non vident, id, ut inscitia plerum-
que

que res fastidiosissima est, velut inutile, aut longè infra se positum despiciunt, iudicii sui in tantâ corruptè, & iniquitatè loquentium scribentiumque multitudine securi. At tu etate tuâ nunc uti incipe, atque illud paullatim enitere & elabora, ut magno elegantiarum omnium instructu ornatûque ad hæc tractanda studia te effingas. Eo certè consilio domesticum tibi exemplum, qui stimulus acerrimus est monendi, ante oculos pono. Quo si te incitari videam, nã ego posthac non modò te, sed etiam Musas meas plus amem. Nec laboro, siquis, qui ex eorum necesse sit numero, quibus poësis in contemptum venit, in me conjiciat, quod Q. Cicero Marco fratri, exemplo illum suo in publicum lucémque forensẽ extrahere cupienti, respondisse fertur. Abhorrebat is, sive iudicio, ut dicebat ipse de se, sive, ut eloquentia pater Isocrates, pudore & ingenuâ

genuâ quadam timiditate à tribuna-
 libus, tractandisque causis: ac proin-
 de familiariter & jocandi gratiâ so-
 litus erat dicere, unum satis esse non
 modò in unâ familiâ rhetorem, sed
 panè in totâ civitate. Dixerit hoc
 vir prudentissimus joco planè sapienti
 ac serio, quòd non ignoraret in tantâ
 litium æquè ac patronorum frequentiâ
 forum, velut ægrota ac propè despe-
 rata Reipub. partem, remediis labo-
 rare. At si Poëta elegantiarum om-
 nium florem, si sublimiorum scientia-
 rum ornamenta, si rerum benè pru-
 denterque gerendarum præsidia penes
 se habeant, si ut verba, sic mores com-
 ponant, cur aliquis tam parcè tamque
 restrictè illorum numerum præfinien-
 dum putet, ut nolit quemquam sicu-
 ti sanguinis, sic horum studiorum co-
 gnatione alteri devinctum teneri? Ego
 verò te, Petre Iacobe, ad quem justis
 veluti tabulis aliqua poëtica laudis
 per

perventura est hereditas, cavere te jubeo, ne hanc nihilo locupletio- rem fecisse videaris. Quocirca ut animum tuum ad hæc studia impellam magis, te ad Ciceronem, qui tibi brevi in manibus habebitur, voco: eamque à te iterum atque iterum legi epistolam volo, in quâ Leptam viri clarissimi filium, suavissimum puerum, pari fortassis tecum ætate atque indole, hortatur, non ut evolvat tantum, sed ut ediscat Poëtas, & habeat in ore præclarissimas eorum utilissimâsque sententias. Ciceronem itaque cum tractare primum cæperis, sic manibus teres, ut quoties in hunc epistola locum incideris (incides autem meâ causâ sapius) simul memineris ita tibi in literas incumbendum, ut cum ad Poëtas veneris, Leptæ Romani illius pueri quadam emulatione eos possis & cum fructu legere, & ediscere cum voluptate. Tu interim, ut, iisdem ferè te ver-
bis

PROTREPTICA. 335

*bis alloquar , quibus apud Virgilium
regia mulier Ascanium , spem surgen-
tis Romæ ,*

Accipe, Musarum tibi quæ mo-
numenta mearum

Sint , puer, & longum patruī te-
stentur amorem.

APPRO

APPROBATIO CENSORIS.

SUm ex iis qui mirer antiquos : non tamen,
Sut quidam, temporum nostrorum ingenia des-
picio. Neque enim quasi lassæ & effeta natura, ut
nihil jam laudabile pariat. Atque adedè legi Jacobi
VVallii Poëmata ad exemplar veterum scripta,
tam benè, ut esse quandoque possint exemplar. Ita
quibus olim verbis Virginii Romani Plinius, ego
hujus poësin prosequi mihi posse videor.

a Plin. lib. 6. Epist. 21.

*Christianus Voochts Canonicus,
& Archid. Ant. Lib. Censor.*

FACULTAS R. P. PRÆPOSITI PROVINCIALIS SOCIETATIS JESU.

EGo Thomas Dekens Præpositus Provincialis
Societatis Jesu in Provinciâ Flandro-Belgicâ,
potestate ad id mihi factâ ab admodum R. P. N.
Præposito Generali Gosvino Nickel, facultatem
concedo, ut P. Jacobi vande VValle Societatis
nostræ Sacerdotis Poëmatum libri novem, erudi-
torum ex eadem Societate nostrâ virorum judicio
probatî, typis excudantur. In cujus rei fidem li-
teras manu meâ subscriptas, & sigillo officii mei
munitas dedi Mechliniæ xxv. Augusti, anno
M. DC. LX.

Thomas Dekens.

FINIS.

LIBRERIA
DE
APPROBATA

